

Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodesta 2024

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	1
1.1.1	Toimitusjohtajan ja rehtorin katsaus.....	1
1.1.2	Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	6
1.1.3	Yleinen ja kuntayhtymän alueen taloudellinen kehitys	12
1.1.4	Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa vuonna 2024.....	18
1.1.5	Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2024 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä	20
1.1.6	Henkilöstö.....	21
1.1.7	Kestävä tulevaisuus	22
1.2	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ VUONNA 2024.....	26
1.2.1	Ammatillisen koulutuksen järjestäminen	26
1.2.2	Johtaminen ja hallinnon järjestäminen	26
1.2.2.1	Riskienhallinnan järjestäminen.....	27
1.2.2.2	Sisäisen tarkastuksen järjestäminen	28
1.2.3	Talouden hallinta	28
1.2.3.1	Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta	30
1.2.3.2	Sopimustoiminta.....	31
1.2.4	Henkilöriskien hallinta	31
1.2.4.1	Henkilöstö- ja opiskelijaturvallisuus	31
1.2.5	Tietosuojasta ja tietoturvallisuus	32
1.2.6	Kuntayhtymän toimintaan liittyvät tunnistetut keskeiset riskit.....	34
1.3	KOKONAISTALouden TARKASTELU.....	36
1.3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	36
1.3.1.1	Tuloslaskelma	38
1.3.1.2	Tuloslaskelman tunnusluvut.....	39
1.3.2	Toiminnan rahoitus.....	40
1.3.2.1	Rahoituslaskelma.....	41
1.3.2.2	Rahoituslaskelman tunnusluvut	42
1.3.3	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	43
1.3.3.1	Tase.....	44
1.3.3.2	Taseen tunnusluvut	46
1.3.4	Kokonaistulot ja –menot	47
1.4	KUNTAYHTYMÄN KONSERNITILINPÄÄTÖS.....	48
1.4.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätöksen sisältyvistä yhteisöistä.....	48
1.4.2	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	48
1.4.3	Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	50
1.4.4	Konsernitase ja sen tunnusluvut	52

1.5	KESKEISET LIITETIEDOT	55
1.5.1	Investointivarausten käyttö.....	55
1.5.2	Opiskelijoiden kotikuntajakauma	55
1.5.3	Laskelma peruspääoman jakautumisesta jäsenkunnittain	55
1.6	TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	56
1.6.1	Tilikauden tuloksen käsittely	56
1.6.2	Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	56
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	58
2.1	KOULUTUSKESKUS SALPAUKSEN TOIMINTAKERTOMUS	58
2.2	KOULUTUSKESKUS SALPAUKSEN STRATEGIA 2021–2025	58
2.3	TOIMINNAN TULOSELLISUUS JA STRATEGIAN TOTEUTUMINEN	59
2.3.1	Strategiset kehitysohjelmat	61
2.3.1.1	Rohkeita uuden rakentajia	61
2.3.1.2	Jatkuvaa oppimista	65
2.3.1.3	Onnistuneita asiakaskokemuksia	70
2.3.2	Henkilöstön koulutussuunnitelman toteuma 2024.....	77
2.3.3	Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit (tulokortti)	80
2.3.4	Tulosanalyysi vuoden 2024 toiminnasta	81
2.4	SALPAUS LUKUINA VUONNA 2024, STRATEGIAN TOTEUTUMISTA KUVAAVAT MITTARIT	87
2.4.1	Hakijamäärät ja vetovoimaisuus (yhteishaku, jatkuva haku)	87
2.4.2	Opiskelijavuodet ja -määrät	95
2.4.3	Tutkintojen suorittaminen.....	97
2.4.4	Tutkinnon osien suorittaminen	98
2.4.5	Oppisopimuskoulutusten opiskelijamäärä ja oppisopimuksen purku	100
2.4.6	Eronneiden määrät.....	101
2.4.7	Työllistyminen.....	103
2.4.8	Jatko-opintoihin sijoittuminen	105
2.4.9	Maahanmuuttaneet opiskelijat Salpauksessa vuonna 2024	106
2.4.10	Opiskelijapalaute	107
2.4.11	Työelämäpalaute (työpaikkaohjaaja- sekä työpaikkakysely)	108
2.5	KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN	111
2.6	TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN.....	112
2.7	INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	113
2.8	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	114
2.9	YHTEENVETO YHTYMÄKOKOUKSEN HYVÄKSYMÄN MÄÄRÄRAHOJEN TOTEUTTAMISESTA	115
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	116
3.1	TULOSLASKELMA	116
3.2	RAHOITUSLASKELMA	117
3.3	TASE	118
3.4	KONSERNITULOSLASKELMA	120
3.5	KONSERNIRAHOITUSLASKELMA	121
3.6	KONSERNITASE	122
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	124
4.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	124

4.1.1	Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus (Liitetieto 4)	125
4.1.2	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	125
4.2	TUOSLASKELMAN LIITETIEDOT.....	126
4.2.1	Toimintatuotot (Liitetieto 6).....	126
4.2.2	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (Liitetieto 11)	127
4.2.3	Pakollisten varausten muutokset (Liitetieto 12)	128
4.2.4	Olennaiset pysyvien vastaavien myyntivoitot ja –tappiot (Liitetieto 13).....	129
4.2.5	Satunnaiset erät (Liitetieto 14).....	129
4.2.6	Osinkotuottojen erittely (Liitetieto 15)	129
4.2.7	Erittely poistoeron muutoksista (Liitetieto 16)	130
4.3	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	130
4.3.1	Arvonkorotusrahasto (Liitetieto 18)	130
4.3.2	Pysyvät vastaavat (Liitetieto 19).....	131
4.3.3	Omistukset muissa yhtiöissä (Liitetiedot 20-22)	133
4.3.4	Saamisten erittely (Liitetieto 23)	133
4.3.5	Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (Liitetieto 24).....	134
4.4	TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	134
4.4.1	Oman pääoman erittely (Liitetieto 25).....	134
4.4.2	Poistoerot (Liitetiedot 26)	135
4.4.3	Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden jälkeen (Liitetieto 27)	135
4.4.4	Pakolliset varaukset (Liitetieto 29)	135
4.4.5	Pitkä- ja lyhytaikaiset velat (Liitetieto 30)	135
4.4.6	Maksuliiketilin luottolimiitti (Liitetieto 31).....	136
4.4.7	Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (Liitetieto 33).....	136
4.5	VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT	136
4.5.1	Leasingvastuiden yhteismäärä (Liitetieto 38).....	136
4.5.2	Muut vastuusitoumukset (Liitetieto 39-40)	137
4.5.3	Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (Liitetieto 41).....	138
4.6	HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	139
4.6.1	Henkilöstömäärä (Liitetieto 42).....	139
4.6.2	Luottamushenkilön palkoista perityt ja puolueelle tilitetyt luottamushenkilömaksut (Liitetieto 44)140	
4.6.3	Tilintarkastajan palkkiot (Liitetieto 45).....	140
4.7	LUETTELO TILIKAUDELLA KÄYTETYISTÄ TILIKIRJOISTA	140
4.7.1	Käytetyt tilikirjat	140
4.7.2	Käytetyt tositelajit	141
4.8	TOIMINNAN JA STRATEGIAN TOTEUTUMISTA KUVAAVIEN MITTAREIDEN SELITYKSET JA LASKENTAKAAVAT	142
5	MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	144
5.1	KOULUTUSKESKUS SALPAUS -KUNTAYHTYMÄN KILPAILULAIN 30 D §:N EDellyTTÄMÄ TUOSLASKELMA KUNTAYHTYMÄN TALOUDELLISESTÄ TOIMINNASTA, JOKA TAPAHTUU KILPAILUTILANTEESSA MARKKINOILLA.....	144
6	TILINPÄÄTÖKSEN 2024 ALLEKIRJOITUKSET	145

1 TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Toimitusjohtajan ja rehtorin katsaus

Vuosi 2024 alkoi taloudellisesti hyvissä merkeissä, vaikka rahoituksen perustana oleva OKM:n myöntämä opiskelijavuosimäärä laski aiemmasta. Vuosi 2023 oli päättyneet taloudellisesti suotuisissa merkeissä ja päättyneelle vuodelle 2024 ammatillinen koulutus ja Salpaus saivat vielä rahoitusta vahvistavan rahoituspäätöksen. Tilinpäätös 2024 toteutui ylijäämäisenä ja talousarvion tavoitteita paremmin. Kulurakenteemme vuonna 2024 oli rahoitustasoon nähden alempi. Tältä pohjalta on hyvä ponnistaa tuleviin vuosiin ja valtioneuvoston syksyn budjettiriihessä päättämiin rahoitusleikkauksiin. Ainakin osa rahoitusleikkauksesta vuonna 2025 tulee siis katettua sillä, että taloutemme oli ylijäämäinen vielä 2024. Vuonna 2025 toteutuva valtionosuusrahoituksen ja opiskelijavuosien lasku edellyttää kuitenkin harkittua koulutustarjonnan supistamista ja toimintojen sopeuttamista sekä resursoinnin tarkastelua. Edelleen myös julkisen talouden epävarmuus luo uhkakuvia rahoituksen kehitykseen.

Olemme kahdeksanneksi suurin ja yksi monialaisimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä Suomessa. Salpauksen palveluiden piirissä oli yli 13 000 eri henkilöä vuonna 2024. Toimintatuotot vuonna 2024 olivat 71,2 miljoonaa euroa ja henkilöstöä kuntayhtymässä 31.12.2024 oli 643. Pitkäjänteinen ja onnistunut työ Salpauksen talouden hallinnassa on mahdollistanut vuoden 2025 rahoitusleikkauksiin sopeutumisen ilman koko organisaation muutosneuvotteluja, joita moni suurikin koulutuksenjärjestäjä on joutunut käymään. Tämä on tukenut Salpauksen uuden toimintamallin toimeenpanoa ja toiminnan kehittämistä hyvää työnantajakuva hyödyntäen ja työntekijäkokemuksesta turvaten. Salpaus on vakaa työnantaja, joka mahdollistaa, mutta myös edellyttää työntekijöidensä vahvaa panosta asiakkaidensa parhaaksi.

Kuntayhtymän kustannusrakenne on pidetty kunnossa ja talous ylijäämäisenä Sipilän hallituskauden raskaiden rahoitusleikkauksien jälkeen. Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosina 2019–2022 Salpaukselle myöntämien määräaikaisten lisärahoitusten käyttö opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin jatkui vielä vuonna 2024. Vaikka opiskelijoiden tarvitsemat tukitarpeet ovat jatkuvia, saatujen resurssien määräaikaisuus ja laskeva opiskelijavuosimäärä edellyttää, että opetuksen henkilöstömäärä tulee saada lähivuosina aiempaa, 2019 vuotta vastaavalle tasolle. Opettajien asetuksen mukainen kelpoisuus on Salpauksessa edelleen erittäin korkea, 89,4 %.

Vuoden 2024 alussa käyttöön otetussa uudistetussa toimintamallissa keskitytään Salpauksen perustehtävässä onnistumiseen yhtenäisenä palveluorganisaationa. Samalla tavoitteena on nostaa tuottavuutta ja taata laadukkaat palvelut tulevaisuudessakin vähenevin resurssein. Tässä onnistutaan vahvistamalla yhdessä tekemistä niin opetuksessa kuin kuntayhtymäpalveluissa. Uuden toimintamallimme tavoitteena on koko kuntayhtymän laadukas, asiakaslähtöinen, vaikuttava ja kustannustehokas toiminta. Yhtenäinen resurssijohtaminen näkyy kaikessa toiminnassamme. Salpauksen toimintamallissa huomiota kiinnitetään erityisesti opetuksen järjestämisenosaamiseen, alueen opiskelija- ja työelämäasiakkaiden tarpeisiin vastaamiseen asiakkaiden palvelupolkujen mukaisesti oppivelvollisten palveluissa, jatkuvan oppimisen palveluissa, yritys- ja työelämän palveluissa sekä digitaalisissa palveluissa. Keskiössä on vaikuttavuuden, opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen eli uraohjauksen parantaminen.

Toimintamallin käynnistysvaiheessa alkuvuodesta 2024 muutokset koskivat erityisesti Salpauksen johtoryhmän jäsenien vastuualueita ja työn kohdentumista. Koulutuksen

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

palvelupolkujen muutos ja kehitys on edennyt suunnitelmallisesti koulutusalatasaalla erityisesti jatkuvan haun toimintamallien ja tarjonnan toteutusten osalta. Tässä koulutustoteutusten reaaliaikaisen seurannan ja opetuksenresurssien yhteiskäytön kehittäminen osaksi koko Salpauksen toimintaa on keskeinen osa uuden toimintamallin toimeenpanoa. Uudistuksen myötä Salpaustasoinen opetus- ja koulutustoiminnan resurssijohtaminen on osa vararehtorin, henkilöstöjohtajan tehtäviä. Opetusalapäälliköiden määrä väheni kahdella sisäisin järjestelyin, kun yksi päälliköistä siirtyi toisen työnantajan palvelukseen ja toinen valittiin uusiin tehtäviin Salpauksen sisällä, myös muita tehtäviä järjesteltiin uudelleen ja keskitettiin.

Toimintamallin toimeenpanossa olemme syksyn aikana edenneet mm. lähiesihenkilötyön kehittämisessä ja uudenlaisessa, salpaustasoisessa resurssien ohjauksessa. Opetuksen lisäksi kiinnitämme aiempaa enemmän huomiota koko henkilöstön osaamisen salpaustasoiseen kohdentamiseen.

Oppimisen ohjauksen ja tuen uudenlaisten toteutusten valmistelu yhdessä henkilöstön kanssa on valmistelussa samoin kuin työllistymis- ja uraohjauksen kehittäminen. Nämä ovat välttämättömiä muutoksia, jotta voimme vastata jatkossa käytössä olevilla resursseilla parhaalla mahdollisella tavalla koko ajan tiukkeneviin odotuksiin ja tavoitteisiin opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen varmistamiseksi.

Kuntayhtymäpalveluiden työn tekemisen tapoja sekä henkilöstöresursseja tarkastellaan yhdessä tekemisen vahvistamiseksi yli aiempien palveluyksikkörajojen. Tätä työtä on vastuutettu johtoryhmästä talouspäällikölle. Yhteistyötä tiivistetään myös arjessa tunnistettujen yhteisten palveluprosessien kautta. Kuntayhtymäpalveluiden tiivistyvä yhteistyö on edistynyt jo konkreettisin askelin. Päättyneen syksyn aikana on muun muassa tarkasteltu vahtimestareiden sijoittumista kampuksilla oppilaitosturvallisuuden näkökulmasta. Heidän näkyvyyttänsä on lisätty mm. opiskelijaravintoloissa ja niiden läheisyydessä, ruokailujen aikana.

Yhteistyötä on laajennettu myös seudullisesti. Salpauksen siivouspalvelut hankitaan vuoden 2025 alusta alkaen kaikilta osin Päijät-Hämeen laitoshuoltopalvelut Oy:stä, jonne Salpauksen laitoshuoltajat siirtyvät vanhoina työntekijöinä.

Syksyn kehysriihessä päätettyihin ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkauksiin sopeutumisessa Salpauksessa henkilöstön keski-ikä nousu ja kiihtyvä eläkeiän saavuttaminen mahdollistavat joitakin osin tulevien vuosien tarvittavien muutosten tekemisen suunnitelmallisesti pidemmän ajan kuluessa. Käytämme harkitusti myös taseen ylijäämiä ja maksuvalmiutta saadaksemme aikaa sopeutuksille. Koko henkilöstön rekrytointien tarkkaa harkintaa jatketaan, kuten on tehty edellisten leikkausten jälkeen kaiken aikaa. Pyrimme säilyttämään ja osin myös kehittämään henkilöstöetuja ja turvaamaan henkilöstön saatavuuden myös jatkossa.

Toimitilaohjelman kehitystä on jatkettu ja jatketaan tulevinakin vuosina. Tilamäärän tulevat vähennystavoitteet ovat vielä -20 %, haaste kuitenkin kasvaa, kun kaikki muutkin ovat ymmärtäneet saman tarpeen ja tiloja on tarjolla.

Strategian päivitys vuosille 2026–2030 startattiin yhtymähallituksessa elokuussa. Nykyinen vuonna 2025 päättyvä strategia on kestänyt hyvin aikaa ja siitä on hyvä jatkaa kohti yhä vaikuttavampaa toimintaa, työnimellä ja teemalla ”Haluamme että työllistyt.”

Opiskelijamäärä ja opiskelijavuosien toteuma ovat edelleen korkealla tasolla ja ylittävät tänä vuonna saatavan valtionosuusrahoituksen, vaikka olemme vähentäneet joitakin koulutuksia jo syksyn 2024 aikana. Riippumatta tulevan rahoituksen alenevasta tasosta, tarvetta ja kysyntää erilaisille koulutuksille alueella on. Koulutustarjonnan karsimisesta huolimatta jo opiskelijaksi

otettujen aikuisten koulutukset luonnollisesti huolehditaan valmiiksi asti. Joudumme nyt käytännössä ensimmäistä kertaa priorisoimaan sitä, mitä koulutusta voimme tarjota ja millä laajuudella, ottamalla huomioon alueen työvoimatarpeen, työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen. Koulutustarve näkyy erityisesti jatkuvan haun opiskelijamäärissä. Opiskelijamäärään vaikuttaa myös yhteishaku, jossa elokuussa aloitti opinnot 1022 uutta oppivelvollista. Opintoissa onnistumisen näkökulmasta keskiöön nousee sekä nuorilla että aikuisilla yhä useammin opintojen aikainen toimeentulo sekä opiskelijan koulunkäyntikykyisyys ja moniammatillisen tuen saatavuus alueella (erityisesti mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta odotusajat ovat usein kohtuuttoman pitkiä).

Vuoden 2026 alusta toteutuvassa ammatillisen koulutuksen rahoituslain muutoksessa vaikuttavuuden merkitys ja painoarvo kasvavat (työllistyminen, jatko-opintoihin sijoittuminen, keskeytysten vähentäminen) samalla, kun opiskelijavuosiin perustuva perusrahoituksen osuus vähenee. Oppivelvollisten osalta tärkeää on varmistaa jokaiselle opiskelijalle riittävät ammatilliset ja sivistykselliset valmiudet sekä työelämätaidot siirtyä opintojen jälkeen työelämään tai jatko-opintoihin. Rahoitusjärjestelmän kehittäminen ja rahoitusleikkaukset pitävät sisällään aikuisten päällekkäisten, samantasoisten tutkintojen vähentämisen. Samalla pitää kuitenkin muistaa, että suurin osa aikuiskoulutuksesta säilyy edelleen, toteutustapoja tulee kuitenkin kehittää ja uudistaa. Aikuiskoulutustuen lakkaamisen jälkeen vielä ei tiedetä, miten se tulee vaikuttamaan opiskelijaksi hakeutumiseen ja tuleeko työvoimapula-aloille jokin uusi malli ja jos, niin millainen.

Oppimisen tuki lakimuutoksen myötä tuki tulee olemaan erityisesti opettajan antamaa tukiovetusta sekä opetus- ja ohjaushenkilöstön antamaa tukea ja ohjausta, mitä opiskelija tarvitsee tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseksi.

Peruskoulun päättävien ikäluokka alueella on melko vakaa aina vuoteen 2030 asti, jonka jälkeen tapahtuu selkeää laskua. Tällä tulee olemaan vaikutuksia paitsi Salpaukseen myös kaikkiin alueen toisen asteen koulutuksen järjestäjiin. Tähän liittyvä koulutustarjonnan sisällön ja määrän tarkastelu on aloitettu jo nyt ja tulee tehdä hallitusti yhdessä alueen eri tarpeet huomioiden.

Ammatillinen aikuisten koulutus koko Suomessa tulee jatkossa olemaan yhä enemmän tutkinnon osien ja muiden koko tutkintoa lyhyempien koulutusten toteuttamista aikuisten ja jo työelämässä olevien osaamisen varmistamiseksi ja ylläpitämiseksi. Myös työperäiseen maahanmuuttoon liittyvät koulutukset tulevat lisääntymään osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi. Toimenpiteitä tulee kohdistaa erityisesti jo Päijät-Hämeessä ja muualla maassa oleviin ja täällä esim. kotoutumiskoulutuksen käyneisiin henkilöihin ja heidän työllistämiseensä.

Valtioneuvoston 2024 päätökset vähentävät ammatillisen koulutuksen vuoden 2025 määrärahaa -120 miljoonaa euroa. Uusi toimintamallimme tukee sopeutumista rahoitusleikkauksiin resurssien salpaustasoisella tarkastelulla sekä palvelupolkujen kautta toteutettavalla johtamisella. Salpaukseen tullaan opiskelemaan monin eri tavoin, esimerkiksi ilta-, viikonloppu- ja monimuotototeutuksiin. Opintojen tavoitteena on ensisijaisesti työllistyä. Uutta tilanteessa on se, että joudumme ensi kertaa priorisoimaan koulutustarjontaa ja toteutettavien koulutusten työllistävyttä. Työmäärä vähenee leikkausten vaikutuksesta erityisesti niillä koulutusaloilla, joissa koulutusmäärät ja rahoitus vähenevät. Koulutuspalvelujen osto Salpauksen ulkopuolisilta yhteistyökumppaneilta väheni jo vuoden 2024 aikana ja vähenee edelleen olennaisesti. Ostopalveluja on käytetty erityisesti valtakunnallisten ammatti- ja erikoisammattitutkintojen toteutuksessa.

Leikkaukset laskevat rahoitettavaa opiskelijavuosimäärää -336 opiskelijavuotta vuonna 2025. Sen lisäksi nyt järjestettyä yliopistoilla olevaa koulutusta joudutaan vähentämään. Opiskelijavuosimäärä laskee näiden yhteisvaikutuksesta noin -600 opiskelijavuotta asteittain vuoteen 2027 mennessä. Opiskelijavuosien vähennystä ei leikata tasaisesti, vaan se kohdistetaan ministeriön päätöksessä riihiliinjauksen mukaisesti korkeamman tai ammatillisen tutkinnon jo suorittaneiden koulutukseen. Salpaus on tässä suhteessa maan keskiarvossa eli toisen tutkinnon suorittaneita vuonna 2023 meillä oli 36 % (vuoden 2024 tietoa ei vielä ole käytettävissä). Koulutuksen järjestäjillä on vastuu koulutustarjonnan toteuttamisesta annettujen ohjeiden puitteissa. Erityisen tärkeää on resurssien kohdistaminen perusopetuksen päättävien ja ilman ammatillista tutkintoa olevien yhteishaun sekä jatkuvan haun välillä. Lisäksi tulee priorisoida aloituspaikkojen kohdistaminen koulutuksiin, joista työllistytään tai mennään jatko-opintoihin. Samaan aikaan on muistettava, että oppisopimuskoulutus mahdollistaa myös sellaisten ammattialojen osaamistarpeisiin vastaamisen, joiden kysyntä ei riitä oppilaitosmuotoiseen koulutuksen järjestämiseen (esimerkiksi, artesaanipuuseppäkoulutus). Oppisopimuskoulutus on myös toteutettavissa resurssien käytön näkökulmasta vaikuttavammin kuin esim. oppivelvollisten koulutus. Iso kysymys tässä onkin se, miten aikuisopiskelijoiden aiemman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen toimii. Sen onnistuneella toteutuksella voidaan tehostaa koulutusta ja lyhentää opiskeluaikoja.

Opiskelijavalintaprosessia ja valinnan kriteerejä on tarkennettu niin, että ne ohjaavat tarkemmin opiskelijavalintaa tavoitteiden suunnassa korostaen erityisesti koulutustarvetta ja työllistymisen mahdollisuuksien paranemista hakijan kouluttautumisen myötä. Tähän kaikkeen Salpauksessa valmistaudutaan opetustarjonnan kehittämisellä ja pienempien koulutuskokonaisuuksien tarjonnan paremmalla saavutettavuudella. Työllistyminen, yritysten ja alan vetovoima, hakijan aiempi koulutustausta, mutta myös vapaa hakeutumisoikeus, erityisesti oppivelvollisten osalta, vaikuttavat Salpauksen tulevaan koulutustarjontaan alueella. Veto- ja pitovoiman näkökulmasta on tärkeää huolehtia siitä, että alueelle tullaan opiskelemaan myös muualta eikä alueelta tarvitse lähteä pois opiskellakseen ja työllistyäkseen.

Ammatillinen koulutus on hallitusohjelmassa keskeisessä roolissa TE-uudistuksessa aikuisten osaamisen varmistamisessa. Salpaus on ollut koko 2024 vuoden kiinteästi mukana Päijät-Hämeen uusien TE-alueiden koulutusyhteistyön valmistelussa. Päijät-Hämeessä aloittaa vuoden 2025 alussa kaksi työllisyysaluetta, Lahti omana alueena ja Hollola-vetoinen muiden alueen kuntien muodostama Päijät-Hämeen työllisyysalue. Koulutukseen ohjauksen onnistumisella, toimijoiden ohjausosaamisella sekä moniammatillisella yhteistyöllä on suuri merkitys siinä, että opiskelukuntoiset henkilöt saadaan osallistumaan tarvitsemiinsa koulutuksiin ja sitä kautta työllistymään. Loppuvuonna 2024 toteutetussa kotoutumiskoulutuksen kilpailutuksessa vuoden 2025 koulutuksista Salpaus-palvelut Oy pärjäsikin erinomaisesti, voittaen yhtä vaille kaikki kilpailussa mukana olleet osa-alueet. Tarjouskilpailussa menestymisellä on merkitystä sekä alueen laadukkaaseen tarjontaan, mutta myös tärkeän S2-osaamisen Salpaus-konsernissa pitämisen näkökulmasta.

Salpauksen eri koulutusaloilla, esimerkiksi tieto- ja viestintätekniikan alalla, opiskelijat tekevät paljon yhteistyötä esim. projekteja yritysten ja Lahden korkeakoulujen kanssa. Opiskelijat saavat näin juuri sitä tietotaitoa, jota työelämässä tarvitaan. Samalla halutaan häivyttää rajoja opiskelun ja työelämän välillä ja tukea opiskelijoiden ammatti-identiteetin kehittymistä jo opintojen aikana. Opiskelijoiden pitkän tähtäimen tavoitteet ja jatkosuunnitelmat muotoutuvat samalla, kun opiskelija suorittaa ammatillisia opintojaan yhteistyössä työelämän ja korkeakoulujen kanssa. Samalla lisätään nuorten, heidän huoltajiensa ja peruskoulujen tietoisuutta siitä, että ammatillinen koulutus on todellinen mahdollisuus ja väylä lukion rinnalla jatkaa opintoja korkeakouluun peruskoulun jälkeen. Salpauksen ja LAB-ammattikorkeakoulun välillä on sopimus MOTARI-opinnoista, eli väyläopinnoista, jossa Salpauksen eri alojen opiskelijoilla on mahdollisuus hakea vuosittain ko. opintoihin suorittamaan oman alan kurseja

ammattikorkeakoulussa ammatillisten opintojensa ohella. Vastaavia väyläopintoja ammattikorkeakouluun voi suorittaa myös muissa Suomen ammattikorkeakouluissa. Salpauksella on yhteistyösopimus LAB:n lisäksi mm. Humanistisen ammattikorkeakoulu Humakin (nuoriso- ja yhteisöohjaajat) kanssa.

Opiskelijamäärä on suunnitellusti hieman laskenut edellisvuodesta vuonna 2024, tämä näkyy erityisesti valtakunnallisessa tarjonnassa jatkuvan haun ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa. Työmarkkinatuella opiskelevien määrä lisääntyi aiemmasta vuonna 2024 ja oli yli 400 opiskelijavuotta, kun yhdessä TE toimijoiden kanssa ennakolta arvioitu tarve oli ollut noin 300. Kokonaisuutena opiskelijavuosikertymä 2024 oli yli 300 opiskelijavuotta yli OKM:n rahoituspäätöksen tason. Tämä ei kuitenkaan nostanut vuoden 2024 rahoituksen perustana olevaa opiskelijavuosimäärää, kun samaan aikaan lähes kaikki oppilaitokset ylittivät opiskelijavuosimäärä tavoitteensa. Päinvastoin ministeriö leikkasi useiden koulutuksenjärjestäjien opiskelijavuosimääriä vuodelle 2024. Vaikka hyvä opiskelijavuosimäärän toteutuma kertoo Salpauksen kyvystä vastata alueen tarpeisiin, on se kuitenkin myös haasteellinen pitkään jatkuessaan. Kovin pitkän aikaa koulutusta ei voi järjestää merkittävästi "ylipaikoilla" ilman varmuutta tulevan rahoituksen vakaasta tasosta.

Oppisopimus osana tutkintoa tai koko tutkinnon suorittaminen oppisopimuksella on lisääntynyt merkittävästi, oppisopimuksia vuonna 2024 oli lähes 3500. Salpaus onkin opiskelijavuosina mitattuna yksi Suomen suurimpia oppisopimuskouluttajia, tämä kertoo myös alueen työelämän kanssa tehtävästä hyvästä yhteistyöstä ja keskinäisestä luottamuksesta. Tätä voidaan pitää merkittävänä asiana myös koko Suomen ammatillisen koulutuksen eri toimijoiden keskinäisessä vertailussa. Olimme myös mukana 2024 päättyneessä OKM:n kokeilussa, jossa tavoitteena oli lisätä alle 20-vuotiaiden ensimmäisen perustutkinnon suorittamista oppisopimuksella ja siten parantaa alueella sekä veto- että pitovoimaa nuorten kohdalla. Tämän kokeilun aikana edistettiin mm. lyhyiden niin sanottujen "kesä- ja loma-ajan" oppisopimusten määrää nuorten osalta.

Suomen hallituksen koulutuspoliittiset linjaukset ja päätökset ovat merkittävässä roolissa siinä, millaisin ratkaisuin Salpaus pystyy jatkossakin vaikuttavasti toteuttamaan keskeiset perustehtävänsä, alueen oppivelvollisten kouluttamisen ja aikuisten jatkuvan oppimisen. Laajentunut oppivelvollisuus sekä riittävät ja kehittyvät jatkuvan oppimisen mahdollisuudet aikuisväestön työllistymisen ja yritysten osaavan työvoiman turvaamisen näkökulmasta ovat toiminnan keskiössä. Koulutuksen järjestäjien edellytetään järjestämislupansa puitteissa turvaavan ensi sijassa oman toimialueensa koulutustarpeet.

Salpauksen opiskelijoista alle 20 % on alle 18-vuotiaita ja yli puolet yli 25- vuotiaita. Työperäiseen maahanmuuttoon liittyvät koulutukset tulevat lisääntymään osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi. Rahoituksen vähenemisen rinnalla näiden asioiden vaikutuksia Salpauksen tulevaan koulutustarjontaan ja sen kohdentamiseen eri asiakasryhmille on tarkasteltava huolellisesti ja muutoksiin reagoitava ketterästi.

Työttömyyden rakenteelliset ongelmat näkyvät korostuneesti Päijät-Hämeessä. Erityisesti pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on yhä korkea muihin maakuntiin verrattuna, samoin nuorten ja maahan muuttaneiden työttömyys on pysynyt korkeana koko vuoden 2024. Kuntakokeilun ja sen toteuttaman koulutukseen ohjauksen onnistumisella ja eri toimijoiden moniammatillisella yhteistyöllä on suuri merkitys siinä, että opiskelukuntoiset henkilöt saadaan motivoitumaan ja osallistumaan tarvitsemiinsa koulutuksiin ja sitä kautta mukaan työelämään. Tässä onnistuminen on keskeinen osa strategiaamme palveluorganisaationa ja kaikkien salpauslaisten toimintaa. Näin turvaamme osaavaa työvoimaa alueelle ja salpauslaiselle työtä myös tulevaisuudessa.

Salpauksen työntajalupaus ”Haluamme että onnistut” valmistui ja julkaistiin vuoden 2024 alussa. Työntajalupausta käytetään sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä ja perehdytyksessä, mutta myös rekrytoitaessa uusia osajia Salpaukseen. Kohtaanto haasteen vuoksi työttömyydestä huolimatta osaavan työvoiman saatavuus on ollut koko Suomessa haastavaa ja tilanne on vuoden 2024 aikana työttömyyden kasvaessakin edelleen vaikeutunut. Se on tiivistänyt yhteistyötä yritysten ja Salpauksen kesken. Työvoiman saatavuuden turvaamisessa katse kääntyy yhä useammin myös työperäisen maahanmuuton suuntaan. Salpauksen maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden määrä vuonna 2024 oli 2912. Keväällä 2022 Silkkitien, Päijät-Soten ja Salpauksen yhteistyönä aloittaneista filippiiniläisistä lähihoitajaopiskelijoista suuri osa valmistui vuoden 2024 loppupuolella. He opiskelivat oppisopimuksella Päijät-Soten eri toimipisteissä. Koulutuksesta saadut kokemukset ovat kaikkien osapuolten mukaan rohkaisevia, mutta riittävään suomen kielen perusosaamiseen ja sen varmistamiseen erityisesti hoitoalalle tultaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Tutkintoon valmentavaa TUVA-koulutusta tarjottiin laajasti yhteistyönä alueen eri koulutustoimijoiden kanssa. Vaativan erityisen tuen tutkintokoulutusta sekä TUVA- ja TELMA-koulutusta (työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus) Salpaus järjestää yhteistyössä Kaarisilta ry:n kanssa. Vaativan erityisen tuen alueellista saavutettavuutta tukee tiivis yhteistyö samalla kampuksella ja osin yhteisissä tiloissa toimivan Kiiipulan ammattiopiston kanssa. Vaativan erityisen tuen opiskelupaikkoja toiselle asteelle tarvitaan kuitenkin edelleen lisää alueella ja tähän pyritään vaikuttamaan yhteistyössä Kiiipulan kanssa. Samassa yhteydessä korostuu peruskoulujen tekemä opintojen ohjaus sen suhteen, että nuori alusta alkaen sijoittuisi sellaiseen oppilaitokseen, jossa hän voi opinnoissaan kokea onnistumista ja edistymistä omien taitojensa ja kykyjensä mukaisesti sekä saada riittävän laajasti tarvitsemaansa tukea myös opintojen jälkeiseen työllistymiseen oman osaamisensa mukaisesti.

Vuoden aikana käynnistettiin luonnonvara-alojen tulevaisuus selvitys, joka valmistuu 2025. Selvityksen valmistumista lykättiin hieman alkuperäisestä aikataulusta OKM:n ammatilliseen koulutukseen tulevien muutosten tultua tietoon alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on tarkastella sitä, millainen näiden alojen kouluttaja Salpauksen tulee jatkossa olla sekä alueellisesti että valtakunnallisesti, miten huoltovarmuus ja globaali maailman tilanne tulee huomioida suomalaisessa luonnonvara-alojen koulutuksessa jne. Selvityksellä on vaikutusta myös Asikkalan kampuksella tehtäviin tilaratkaisuihin ja kiinteistöjen saneerauksiin vuosikymmenen loppupuolella.

Salpaus on palveluorganisaatio, jonka toiminta nojaa yhteisiin arvoihimme: oppimisen rohkeus, tekemisen ilo ja reilu asenne sekä eettisen toiminnan kulmakiviin: vastuullisuus ja tarttuminen, keskustelu ja yhteisen ymmärryksen rakentaminen sekä vaikuttavuus ja keskittyminen olennaiseen. Visiomme on Salpaus – enemmän kuin koulu – opiskelijoiden ja työelämän kohtaamispaikka. Näistä on edelleen hyvä koko Salpauksen henkilöstön kanssa ponnistaa vuoteen 2025.

Kiitos teille kaikille siitä, että teitte mahdolliseksi onnistuneen vuoden 2024. Jatkamme yhdessä työtä edelleen Päijät-Hämeen hyväksi.

1.1.2 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Omistajakuntien nimeämät Yhtymäkokousedustajat ja varaedustajat vuonna 2024
Vuonna 2024 pidettiin kaksi kokousta; 14.5. ja 19.11.2024.

Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kunta			
Edustaja	Varaedustaja	Edustaja	Varaedustaja
Kokous 14.5.2024		Kokous 19.11.2024	
Asikkala			
Teija Hiltunen	Terhi Vesterinen	Teija Hiltunen	Terhi Vesterinen
Sarita Saloheimo	Tiina Wangel	Sarita Saloheimo	Tiina Wangel
Yrjö Mattila	Terttu Mäkinen	Yrjö Mattila	Terttu Mäkinen
Hartola			
Vesa Järvinen	Pekka Raitala	Vesa Järvinen	Pekka Raitala
Sanna Vuokila	Erkki Päiveräinen	Sanna Vuokila	Erkki Päiveräinen
Heinola			
Jorma Peltonen	Jouko Vuorenniemi	Jorma Peltonen	Jouko Vuorenniemi
Mikko Rautkoski	Sami Laukkanen	Mikko Rautkoski	Sami Laukkanen
Lauri Kotilainen	Ville Hölttä	Lauri Kotilainen	Ville Hölttä
Hollola			
Pia Salo	Christa Asikainen	Pia Salo	Christa Asikainen
Sanni-Maria Tiuhonen	Riku Korpela	Sanni-Maria Tiuhonen	Riku Korpela
Jouko Parvainen	Pasi Jalonen	Jouko Parvainen	Pasi Jalonen
Sarianna Järvinen	Ann-Mari Lehtinen	Sarianna Järvinen	Ann-Mari Lehtinen
Kuhmoinen			
Ossi Simola	Satu Harmainen	Ossi Simola	Satu Harmainen
Ulla Salmi	Kari Launonen	Ulla Salmi	Kari Launonen
Kärkölä			
Jukka Tammelin	Ari Wahlberg	Jukka Tammelin	Ari Wahlberg
Matti Sallila	Martti Aslamaa	Matti Sallila	Martti Aslamaa
Lahti			
Petri Hotti	Patrick Alander	Petri Hotti	Patrick Alander
Niklas Tommola	Paul Carroll	Niklas Tommola	Paul Carroll
Markku Kamula	Lasse Pakkanen	Markku Kamula	Lasse Pakkanen
Arttu Kaukinen	Johannes Mäkilä	Arttu Kaukinen	Johannes Mäkilä
Heidi Huldén	Johanna Stenlund	Heidi Huldén	Johanna Stenlund
Sara Etola	Anja Sagulin	Sara Etola	Anja Sagulin
Kari Lempinen	Taito Rinteelä	Kari Lempinen	Taito Rinteelä
Orimattila			
Tuija Pessinen	Tuija Kosonen	Tuija Pessinen	Tuija Kosonen
Kai Koskinen	Marko Taavila	Kai Koskinen	Marko Taavila
Petri Marjamäki	Marja Rainio	Petri Marjamäki	Marja Rainio
Padasjoki			
Asko Ojala	Ilpo Siljander	Asko Ojala	Ilpo Siljander
Mira Viikman	Leena Hopeela-Juvonen	Mira Viikman	Leena Hopeela-Juvonen
Pertunmaa			
Kirsi Vekkele	Ari Lehtimäki	Kirsi Vekkele	Ari Lehtimäki
Sysmä			
Tuula Vuorinen	Anullisa Lahtinen	Tuula Vuorinen	Anullisa Lahtinen
Esa Einonen	Jouni Nurmela	Esa Einonen	Jouni Nurmela

Yhtymähallitus ajalla 1.1. – 31.12.2024

Varajäsenet

Puheenjohtaja

Jetta Laakso, Lahti

Hanne Savolainen, Lahti

Varapuheenjohtaja

Niina Varjo, Heinola

Netta Malin, Heinola

Jäsenet

Minna Halme, Hollola

Kristiina Joensuu, Hollola

Antti Laaksonen, Lahti

Miika Toivonen, Lahti

Oona Löytänen, Lahti

Marjo Jokinen, Lahti

Jouni Nurminen, Orimattila

Tero Jäppinen, Orimattila

Jukka Pietiläinen, Lahti

Ismo Nygren, Lahti

Jouko Rajajärvi, Heinola

Kimmo Huvinen, Heinola

Toni Seppälä, Asikkala

Markku Salomaa, Asikkala

Tiina Vainio, Lahti

Riitta Vuori, Lahti

Merja Vahter, Lahti

Lea Smolander, Lahti

Tarkastuslautakunta ajalla 1.1. – 31.12.2024

Puheenjohtaja

Jari Laaksonen, Asikkala

Arto Juva, Asikkala

Varapuheenjohtaja

Sami Kivi, Lahti

Marko Niskanen, Lahti

Jäsenet

Arja Hiltunen, Sysmä

Matti Tanskanen, Hartola

Hannu Kemppe, Hartola

Maija Pentikäinen-Laine, Hartola

Kirsti Laatumäki, Orimattila

Olli Jokinen, Orimattila

Hanna Rapatti, Hollola

Minna Nieminen, Hollola

Johtoryhmä 1.1. – 31.12.2024

Martti Tokola, toimitusjohtaja, vuorotteleva puheenjohtaja

Päivi Saarelainen, rehtori, vuorotteleva puheenjohtaja

Arja Mikkonen, palvelupäällikkö, kokoussihteer

Henna Erkamo, johtaja, yritys- ja työelämäpalvelut

Jarmo Kröger, vararehtori, henkilöstöjohtaja

Merja Helminen, talouspäällikkö

Merja Tirkkonen, johtaja, jatkuvan oppimisen palvelut (1.1. – 12.4.2024)

Tarja Laaksonen, johtaja, jatkuvan oppimisen palvelut

Mika Rauhala, johtaja, digitaaliset palvelut

Risto Salmela, johtaja, oppivelvollisten palvelut

Seija Katajisto, vararehtori

Jonna Uski, markkinointi- ja viestintäpäällikkö (1.1. – 27.3.2024)

Taija Pitkänen, markkinointi- ja viestintäpäällikkö (Jonna Uskin sijainen 14.10.2024 alkaen)

Johtavat viranhaltijat

Kuntayhtymällä on toimitusjohtaja, joka johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Koulutuskeskus Salpaus –oppilaitoksen toimintaa johtaa rehtori. Yhtymähallituksen esittelijöinä toimivat toimitusjohtaja ja rehtori oman vastualueensa näkökulmasta.

<i>Sitovuustaso/vastuualue</i>	<i>Virkanimike</i>	<i>Viranhaltija</i>
Koulutuskeskus Salpaus –kuntayhtymä	toimitusjohtaja	Martti Tokola
Koulutuskeskus Salpaus	rehtori	Päivi Saarelainen
Kuntayhtymäpalvelut	toimitusjohtaja	Martti Tokola

Koulutuksen matriisipalvelut

Pedagoginen johtaminen Hakeutumis- ja opiskelijapalvelut Pedagogisen toiminnan tukipalvelut E erityisen tuen palvelut KV-toiminta Kilpailutoiminta Yhteiset opinnot Maahanmuuttaneiden koulutus ja työperäisen maahanmuuton palvelut	vararehtori	Seija Katajisto
--	-------------	-----------------

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Henkilöstö-, kehittämis- ja resurssijohtaminen Henkilöstöpalvelut (Kuntayhtymäpalvelut) Kehittämispalvelut Pedagogisen toiminnan tukipalvelut	vararehtori, henkilöstöjohtaja	Jarmo Kröger
---	-----------------------------------	--------------

Oppivelvollisten palvelut Tuotantoteknologia Rakentaminen ja yhdyskuntatekniikka Ajoneuvotekniikka ja logistiikka Jokimaan kampus, hevosala Asikkalan kampus, luonto- ja ympäristöalat, maatalousalat Energia-, ict- ja laboratorio sekä puhtaus- ja kiinteistöpalvelualat	johtaja, oppivelvollisten palvelut	Risto Salmela
Jatkuvan oppimisen palvelut Ravitsemis- ja elintarvikealat Kasvatus- ja taideteollisuusalat Matkailuala Sosiaali- ja terveysala Kauneus- ja kulttuurialat Heinolan monialainen kampus	johtaja, jatkuvan oppimisen palvelut	Tarja Laaksonen
Yritys- ja työelämäpalvelut Kauppa ja hallinto Liiketoiminta Työllistymis- ja uraohjauspalvelut Yritys- ja työelämäyhteistyö Koulutuspalveluiden myynti Työelämässä oppiminen	johtaja, yritys- ja työelämäpalvelut	Henna Erkamo
eSalpaus ja digitaaliset palvelut Tietohallintopalvelut	johtaja, digitaaliset palvelut	Mika Rauhala

Kuntayhtymäpalvelut

<i>Sitovuustaso/vastuuyksikkö</i>	<i>Virkanimike</i>	<i>Viranhaltija</i>
Hallintopalvelut Viestintä- ja markkinointipalvelut	toimitusjohtaja ja rehtori	Martti Tokola ja Päivi Saarelainen
Talouspalvelut Tekniset palvelut Tilapalvelut Ravintolapalvelut	toimitusjohtaja	Martti Tokola
Henkilöstöpalvelut	vararehtori, henkilöstöjohtaja	Jarmo Kröger
Tietohallintopalvelut	johtaja, digitaaliset palvelut	Mika Rauhala

Organisaatio ja toimintamalli

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä ja kuntayhtymän tytäryhtiö Salpaus-palvelut Oy muodostavat konsernin, joka palvelee aluetta ammatillisen toisen asteen koulutuksessa.

Organisaatio ja toimintamalli vuoden 2024 aikana

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä, toimintamalli 1.1.2024

1.1.3 Yleinen ja kuntayhtymän alueen taloudellinen kehitys

Päijät-Hämeen muodostavat kymmenen kuntaa, joissa asui vuoden 2024 lopussa yhteensä yli 204 000 ihmistä. Väkiluvultaan Päijät-Häme on Suomen kahdeksanneksi suurin maakunta, ja sen keskuskaupunki Lahti, jossa on yli 121 000 asukasta, on maan yhdeksänneksi suurin kaupunki.

Päijät-Hämeessä on monipuolinen elinkeinorakenne ja alueen elinkeinoelämä nojautuu useaan tukijalkaan. Päijät-Hämeessä on ollut perinteisesti vahvaa puu-, rakennus-, metallituote- ja konepajateollisuuden osaamista. Viime vuosikymmeninä Päijät-Häme on profiloitunut entistä vahvempana ympäristötekniikan ja kiertotalouden osaajana. Nykyisin Lahden seutu on yksi Suomen merkittävimmistä ympäristö- ja kiertotalousliiketoiminnan keskittymistä. Päijät-Hämeessä perheyrittäjien osuus yritysten työpaikoista on maan suurin ja osuus yrityksistä Manner-Suomen suurin.

Maakunnan tilanne on monilla aluetalouden mittareilla haastava. Perinteisen tehdasteollisuuden alueille ominaisesti maakunnassa näkyy korostuneesti elinkeinoelämän rakennemuutoksen, matalan koulutustason, väestön ikääntymisen sekä ylisukupolvisen syrjäytymisen vaikutukset. Poikkeuksellinen maailmantilanne ja epävarmuus vaikuttavat edelleen yritysten kasvuodotuksiin. Inflaation lasku, korkotason aleneminen sekä irtautuminen Venäjän energiasta ja kaupasta ovat kuitenkin kääntäneet negatiiviset odotukset positiivisemmiksi. Vuoden 2025 aikana bruttokansantuotteen arvioidaan yleisimmin kasvavan 1–2 prosenttia.

Päijät-Hämeen pk-yrittäjien näkemykset suhdanteista, työllisyydestä, liikevaihdosta ja investointien arvon kehityksestä ovat edelleen hieman varovaisempia kuin koko maan keskiarvo. Lisäksi päijäthämäläisten pk-yritysten kasvuhakuisuus on edelleen vähäistä, ja yritysten maksuvaikeudet ovat yleistyneet. Alueella on kuitenkin käynnissä useita investointihankkeita, kuten aurinkosähköpuistot ja kiertotalouden kehitysprojektit. Uusia liiketoimintamahdollisuuksia on syntynyt elintarviketeollisuudessa, sähköisen liikenteen teknologioissa ja biomateriaalien tuotannossa.

Vuonna 2025 vihreän siirtymän investoinnit, kuten aurinkovoimaprojektit ja rakentamisen kiertotalousratkaisut, voivat lisätä alueen houkuttelevuutta. Yritysten tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan (TKI) odotetaan kasvavan, mutta haasteina ovat heikko suhdannetilanne ja yleinen kustannustason nousu.

Korkeampi korkotaso ja lisääntynyt geopoliittinen epävakaus ovat viime vuosina heikentäneet odotuksia henkilöstön määrän kehityksestä. Suurin osa pk-yrityksistä, eli 74 prosenttia, aikoo kuitenkin pitää henkilöstömääränsä ennallaan.

Henkilöstömäärän muutokset ovat myös yhteydessä investointihalukkuuteen: osaajien saatavuus on edellytys investoinneille. Toisaalta investointihalukkuus on yksi syy henkilöstömäärän kasvattamiseen.

Väestökehitys

Lahden kaupungissa väestömäärä kasvaa, mutta Päijät-Hämeen väestömäärä kokonaisuutena tulee Tilastokeskuksen laskelman mukaan vähenemään tulevina vuosina. Maakunnan pohjoiset kunnat ikääntyvät, kun nuoremmat muuttavat kaupunkeihin tai taajamien laajenemisaueille. Syntyvyys on selvästi alhaisempaa kuin kuolleisuus, ja maakunnan pohjoisimmassa kunnassa väestön ikääntyminen etenee nopeammin kuin Etelä-Suomen keskimääräinen kehitys.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Ulkomaalaistaustaisen väestön osuus on kasvanut, mikä luo uudenlaisia mahdollisuuksia ja haasteita kotoutumisen, kielenopetuksen ja työllistymisen osalta. Luonnollisen väestönkasvun hidastuessa maakunnan tuleva kasvu ja menestys tulevat entistä enemmän perustumaan työ- ja opiskeluperäiseen maahanmuuttoon. Viime vuosina ulkomaalaisten määrä on kasvanut maakunnassa, ja Päijät-Häme on nykyään Suomen viidenneksi kansainvälisin maakunta, kun tarkastellaan ulkomaalaisten osuutta väestöstä.

Kaupunkikeskusten, kuten Lahden, vetovoima säilyy suhteellisen hyvänä, mutta erityisesti pienemmissä kunnissa väestön väheneminen aiheuttaa haasteita monilla alueilla, kuten koulutuksessa, taloudessa ja palveluiden saatavuudessa. Työllisyyspalveluiden siirtyminen kuntien vastuulle avaa mahdollisuuksia uusille palvelumalleille, jotka voivat parantaa palveluiden saatavuutta ja tehokkuutta. Parhaiden tulosten saavuttaminen edellyttää eri toimijoiden välistä sujuvaa yhteistyötä.

Työllisyystilanne

Päijät-Hämeessä oli marraskuussa 2024 yli 12 200 työtöntä työnhakijaa. Nousua on yli 1000 (+9 %) kuin vuotta aiemmin. Päijät-Hämeessä työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi vuodentakaisesta kaikissa kunnissa. Työttömyys kasvoi suhteellisesti eniten Sysmässä sekä Heinolassa ja Iitissä ja vähiten Asikkalassa sekä Kärkölässä. Päijät-Hämeessä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli korkein Heinolassa (15,2 %) ja matalin Hollolassa (7,8 %).

Työllisyystilannetta heikentää erityisesti lomautettujen määrän kasvaminen. Uusia avoimia työpaikkoja on määrällisesti selvästi vähemmän kuin edellisenä vuonna vastaavana aikana. Päijät-Hämeen alueella on samanaikaisesti näkyvissä työllisyyden ja lomautusten lisääntyminen sekä ammattitaitoisen työvoiman saatavuushaasteet. Työvoiman kysynnälle on tarvetta edelleen erityisesti sosiaali- ja terveysalalla sekä opetus- ja kasvatusalalla.

Osaavan työvoiman saatavuuden turvaamisessa yritysten ja oppilaitosten yhteistyö on tärkeässä roolissa. Yhteistyön muodot ovat moninaiset, mutta matalaan työvoimaosuuteen ja matalaan koulutustasoon tulisi kiinnittää edelleen erityistä huomiota. Joustavia malleja ja erilaisia koulutuspolkuja tulee kehittää yhteistyössä.

Yhteistyö oppilaitosten kanssa

Yritysten yhteistyö oppilaitosten ja tutkimuslaitosten kanssa on pysynyt vakaana. Monet yritykset tekevät yhteistyötä oppilaitosten, koulutuksen järjestäjien tai kehitysyhtiöiden kanssa. Yleisimpiä yhteistyökumppaneita ovat ammatilliset oppilaitokset (28 %), ammattikorkeakoulu (11 %) ja yksityiset koulutuspalvelujen tarjoajat (9 %). Yhteistyön muodot ovat monipuolisia, kuten työharjoittelu, oppisopimuskoulutus ja muu työpaikalla oppiminen. Ammatillisen oppilaitoksen kanssa yhteistyö on useimmiten johtanut uuden osaajan palkkaamiseen.

Kansainvälisessä liiketoimintaympäristössä yritysten toimintaedellytykset muuttuvat nopeasti. Useimmille yrityksille kehittyminen on elintärkeää, ja erityisesti kansainvälistyneiden pk-yritysten on välttämätöntä kehittää omaa toimintaansa. Monet yritykset kokevat, että eniten kehittämistä tarvitaan myynnissä ja markkinoinnissa. Myös henkilöstön kehittäminen ja kouluttaminen ovat yritysten näkökulmasta tärkeitä kehittämiskohteita.

Yhä useampi yritys on nostanut kehittämistarpeiksi yhteistyön ja verkottumisen tuotannollisessa toiminnassa ja alihankinnassa sekä tuotanto- ja materiaalitoimintojen, tietotekniikan, tuotekehityksen ja laadun kehittämisen. Heinolan, Kärkölen ja Sysmän liittymispäätösten myötä Lahden seudun kehitys LADECin toiminta-alue ja palvelut kattavat

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

vuoden 2025 alusta alkaen koko Päijät-Hämeen maakunnan. LADECin laajempi toiminta-alue vahvistaa maakunnan elinkeinoelämän yhteistyötä.

Hallitusohjelman toteuttaminen jatkuu

Hallitusohjelman mukaisesti ammatillista koulutusta kehitetään muun muassa

- uudistamalla ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä, koulutuksen järjestäjien toiminnanohjaus sekä oppimisen tuki
- suuntaamalla koulutustarjontaa työelämän tarpeisiin
- mahdollistamalla tilauskoulutus
- suuntaamalla aikuisten tutkintokoulutusta koulutustasoa nostavaan tai työmarkkina-asemaa parantavaan koulutukseen sekä tutkintoja pienempien osaamiskokonaisuuksien suorittamiseen
- varmistamalla maahanmuuttajien kielikoulutus kielitaitovaatimuksen saavuttamiseksi

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilu

Osana toiminnanohjauksen uudistamista toteutetaan 1.1.2026–31.12.2033 toiminnanohjauksen kokeilu, jonka tavoitteena on parantaa koulutuksen laatua sekä vaikuttavuutta.

Järjestämislupasääntelyä kevennetään, jotta koulutuksen järjestäjien ja opetushallinnon normitaakka ja hallinnollinen työ vähenisi. Kokeilulla halutaan parantaa ammatillisen koulutuksen ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja parantaa koulutuksen työelämävastaavuutta.

Rahoitusmallin uudistaminen

Vuonna 2026 voimaantulevassa rahoitusmallissa on pienennetty opiskelijavuosiin perustuvaa rahoitusta ja kasvatettu tutkinnoista ja tutkinnon osien osaamispisteistä saatavaa osuutta sekä valmistumisen jälkeisen työllistymisen ja jatko-opintoihin (korkeakouluihin) siirtymisen osuutta. Tavoite on, että opiskelijat suorittaisivat opintoja, valmistuisivat ja valmistumisen jälkeen työllistyisivät ja siirtyisivät jatko-opintoihin. Asetusmuutos tulee lausunnoille vuonna 2025.

Oppimisen tuen vahvistaminen

Oppimisen tukeen ja erityisen tukeen liittyvät muutokset tulevat voimaan 1.8.2026. Uudistusten myötä opiskelijalla on mahdollisuus saada matalan kynnyksen tukea koko tutkintokoulutuksen ajan saavuttaakseen opiskelulle asetetut tavoitteet. Oppimisvalmiuksia tukevia opintoja (OPVA) koskevat säädökset on kumottu. OPVA, jossa tuki on määritelty ajallisesti ja laajuudeltaan, jatkuu vielä vuoden 2025.

Oppimisen tuki voi olla mm. tukiopetusta tai muuta opiskelijan tarvitsemaa tukea, jota annetaan yksittäiselle opiskelijalle tai ryhmälle tarpeen mukaan. Erityinen tuki täsmentyy niin, että opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen, jos hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien, sairauden tai vamman vuoksi säännöllistä ja pitkäaikaista erityisopetusta tutkinnon tai koulutuksen mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseksi eikä oppimisen tuki ole riittävää opiskelijan tuen tarpeiden kannalta.

Työelämätarpeiden kehittämistoimien valmistelu

Kehittämistoimet työelämän tarpeisiin vastaamiseksi liittyvät neljään teemaan

- Jatkuvan oppimisen riittävän tarjonnan ylläpitämiseen ja koulutustarjonnan tarkoituksenmukaiseen suuntaamiseen liittyvät mm. työikäisten erilaisiin tarpeisiin vastaavien tutkintoa lyhyempien koulutusten tarjonnan lisääminen. Kehittämistoimet

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

pohjautuvat ammatillisten tutkintojen kehittämistyöryhmän (TUTKE 4) vuonna 2023 tekemiin esityksiin sekä tutkintorakenteen tarkoituksenmukaisuuden arviointiin (KARVI). Lisäksi haetaan ratkaisuja yksityisen rahoituksen kasvattamiseksi, muun ammatillisen koulutuksen sisältöjen huomioimiseksi osana jatkuvan oppimisen tarjontaa sekä selvennetään julkisesti rahoitetun ja markkinoilla tapahtuvan koulutuksen rajaa.

- Työelämäyhteistyö: Työntekijöitä, työnantajia ja yrittäjiä edustavat tahot ovat vakiintuneesti osallistuneet ammatillisen koulutuksen järjestelmän ja ammatillisen tutkintojärjestelmän kehittämiseen. Vuodesta 2018 alkaen yhteistyö on organisoitu työelämätoimikunniksi. Nykyisen organisoinnin ja yhteistyön toimivuus arvioidaan ja tehdään ammatillisessa koulutuksessa ja työelämässä tapahtuvien muutosten mukainen ehdotus toiminnan organisoimiseksi. Lisäksi haetaan mahdollisuuksia hyödyntää työelämää ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilun seurannassa ja laadunarvioinnissa.
- Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) toimivuutta selvitettiin keväällä 2024. Selvitykseen perustuen arvioidaan TUVA-koulutuksen ja oppivelvollisuuslainsäädännön sekä nykyisessä järjestäjäverkon ja rahoitusjärjestelmän muutostarpeita.
- Tilauskoulutus laajennetaan hallitusohjelman mukaisesti ammatillisessa koulutuksessa kattamaan myös EU/ETA-alueen kansalaiset. Lisäksi valmistellaan esitys lukuvuosimaksuista EU/ETA-alueen ulkopuolelta toisen asteen koulutukseen saapuville opiskelijoille.

Opintososiaaliset tuet aikuisilla

Eduskunta on hyväksynyt lakiesityksen aikuiskoulutustuen lakkauttamisesta. Aikuiskoulutustukea ei ole ollut mahdollista saada heinäkuun 2024 jälkeen alkaviin opintoihin. Tämän ennakoitiin vaikuttavan aikuisten kouluttautumisen. Ensimmäiset vaikutukset näkyivät vuoden 2024 kesällä, jolloin moni aikuinen aloitti opinnot, kun tukea oli vielä mahdollista saada siirtymäajalle vuoden 2025 loppuun.

Työllisyysalueet

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025.

Vuoden 2025 alusta Päijät-Hämeen alueella on kaksi työllisyysaluetta:

- Lahden kaupunki
- Päijät-Hämeen työllisyysalue, johon kuuluvat Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Iitti, Kärkölä, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä. Vastuukuntana toimii Hollola.

Yhteistyö työllisyysalueiden ja Koulutuskeskus Salpauksen välillä syvenee. Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen työllisyysalueet ovat päättänyt toteuttaa tietyt työllisyysalueen järjestämisvastuulle kuuluvat palvelut hankkimalla ne sidosyksikköhankintana Salpaukselta. Yhteistyösopimus palveluyhteistyön järjestämisestä solmittiin vuoden 2024 lopussa. Sopimus on voimassa toistaiseksi 1.1.2025 alkaen.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Sopimuksen piiriin kuuluu mm.

Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinnanohjaus ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu

- Tieto- ja neuvontapalvelut
- Asiantuntija-arvioinnit
- Valmennus
- Koulutuskokeilut

Työvoimakoulutus

- Ammatillista osaamista ja valmiuksia lisäävää koulutusta, yrittäjävalmiuksia lisäävää koulutusta ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain 26§:ssa tarkoitettua kotoutumiskoulutusta.
- Työvoimakoulutuksen yhteishankinta

Lisäksi voidaan sopia myös muista työllisyyttä edistävästä palveluista.

Työllisyysalueet ja Koulutuskeskus Salpaus solmivat myös maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen puitejärjestelystä. Tämän sopimuksen piiriin kuuluvat Lahden kaupunki, Hollolan ja Orimattilan aluetoimistot.

Maahanmuutto ja maahan muuttaneiden osallistuminen

Päijät-Hämeen Maakuntahallituksen vuonna 2021 hyväksymän Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelman mukainen toiminta jatkuu edelleen myös Salpauksessa.

Monet työllisyysuudistukset kohentavat maahanmuuttajienkin työllisyyttä, mutta on myös paljon toimia, joilla maahanmuuttajien työllistymistä voidaan nopeuttaa ja työelämän vastaanottavuutta parantaa. Henkilön oma aktiivisuus on kotoutumisessa tärkeää, mutta myös yhteiskunnan asenneilmapiiri voi helpottaa tai heikentää kotoutumista. Rekrytointisyrjintää ja muita kielteisiä asenteita pystytään kitkemään työmarkkinoilta vain laajalla yhteistyöllä. Salpauksen maahanmuuttaneiden palvelupolku on palvelukokonaisuus, jonka tavoite on työllistyminen.

Koko Suomessa haetaan tapoja lisätä työperäistä maahanmuuttoa ja varmistaa kansainvälisten osaajien kiinnostuminen suomalaisista työpaikoista. Ammattimainen työntekijöiden rekrytointi on tuonut keskusteluun sosiaalisen vastuullisuuden ja rekrytointitoiminnan eettisyyden, varsinkin, kun henkilöitä rekrytoidaan kolmansista maista. Suomen vastikkeeton koulutus kiinnostaa. Salpauksella on suomenkielinen koulutuksen järjestämislupa ja siten opiskelijoilta edellytetään kielen osaamista ja sitoutumista sen kehittämiseen. Työpaikat rekrytoivat henkilöitä myös suoraan työsuhteeseen, jolloin koulutamme heitä oppisopimuksella ja työnantaja vastaa työtehtäviin riittävästä kielitaidosta. Kaikki opiskelijat hakeutuvat Salpaukseen opiskelemaan yksilöinä yhdenvertaisen hakeutumisen- ja opiskelijavalinnan prosessin mukaisesti.

Lähteet

Pk-yritysbarometri 2/2024

https://valtioneuvosto.fi/documents/1410877/196402993/SY_pk_barometri_syksy2024.pdf/ad1814fe-6413-54d0-557b-c4a3a3432b31/SY_pk_barometri_syksy2024.pdf?t=1726030937200

Päijät-Hämeen liitto. Kuukausittainen elinvoimakatsaus.

<https://paijat-hame.fi/kuukausittainen-elinvoimakatsaus/>

Työ- ja elinkeinoministeriö. Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2024

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165885/TEM_2024_44.pdf

Hallitusohjelman toimeenpano

<https://okm.fi/linjaukset-ja-kehittaminen>

<https://okm.fi/-/hallitusohjelman-toteuttaminen-jatkuu-toisen-asteen-koulutuksessa>

Aikuisen opiskelijan opintojen rahoitus

[Aikuiskoulutuksen rahoitus](#)

Päijät-Hämeen maahanmuutto-ohjelma

[Maahanmuutto - Päijät-Hämeen liitto](#)

1.1.4 Olennaiset muutokset toiminnassa ja taloudessa vuonna 2024

Kuntayhtymän toimintaa ja muutoksia on tämän lisäksi selvitetty osana toimintakertomuksen muuta sisältöä.

Yhtymäkokous kokoontui toimintavuonna kaksi kertaa.

Toukokuussa yhtymäkokous hyväksyi seuraavat asiat:

- hallituksen esityksen tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä
- vuoden 2023 tilinpäätöksen
- hallintosäännön päivittämisen
- tehdyn toimenpideoitteen yhtymähallituksen valmisteltavaksi.

Lisäksi yhtymäkokous merkitsi tiedoksi henkilöstökertomuksen vuodelta 2023 ja tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodesta 2023.

Marraskuussa yhtymäkokous hyväksyi seuraavat asiat:

- talousarviomuutoksen vuodelle 2024
- kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2027 ja talousarvion vuodelle 2025
- Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä ja kuntayhtymän muodostaman konsernin tilintarkastuspalveluiden hankinnan tilikaudelle 2025–2027.

Lisäksi yhtymäkokous merkitsi tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodesta 2023 selvityksen antamisen, jäsenkuntien lausunnot Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän vuoden 2025 talousarviosta ja vuoden 2025–2027 toiminta- ja taloussuunnitelmasta sekä yhtymähallituksen päätöksen koskien henkilöstön edustajan osallistumista yhtymähallituksen kokouksiin.

Yhtymähallitus kokoontui toimintavuonna 16 kertaa.

Yhtymähallituksessa käsittelyssä olleita asioita olivat mm seuraavat:

- vuoden 2023 tilinpäätöksen valmistelu ja hyväksyminen sekä siihen liittyvät muut käsittelyt (luottotappiot vuodelta 2023, vuoden 2023 toiminnan tulokset ja strategian kehitysohjelmien tavoitteiden toteutuminen)
- selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, tilinpäätös vuodelta 2023
- vuoden 2023 tietotilinpäätös
- tilinpäätösennuste vuodelle 2024
- tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodesta 2023, selvityksen antaminen
- sisäinen tarkastus 2023–2024, eronneeksi katsomisiin liittyvät käytänteet Koulutuskeskus Salpauksessa, tulokset ja jatkotoimenpide-ehdotukset
- selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä
- raportti vuoden 2023 maksuvalmiuden sijoituksista
- henkilöstökertomus vuodelta 2023
- hallituksen esitys tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä
- talousarviomuutos vuodelle 2024
- investointien talousarvion muutos vuodelle 2024
- toiminta- ja taloussuunnitelman 2025–2027 ja talousarvion 2025 laadintaohje, valmistelu ja hyväksyminen sekä siihen liittyvä kehitysohjelmien esittely, tavoitteet ja mittarit

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

- lausuntopyyntö jäsenkunnilta Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän vuosien 2025–2027 toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja vuoden 2025 talousarviosta
- talousarvion täytäntöönpano-ohje ja toimivallan delegointi vuodelle 2025
- Salpaus-palvelut Oy:n talousarvio vuodelle 2025
- osavuosisikatsaukset Q1, Q2 ja Q3
- Salpaus-palvelut Oy:n toiminnan ja talouden raportit Q1, Q2 ja Q3
- yhtymäkokouksen koollekutsuminen 14.5.2024 sekä 19.11.2024
- Salpaus-palvelut Oy:n varsinaisen yhtiökokouksen koollekutsuminen sekä edustajien nimeäminen yhtiökokoukseen ja yhtiön hallitukseen
- osallistuminen ammatillisen koulutuksen laatupalkintokilpailuun vuonna 2023, palauteraportin esittely
- opetusneuvos Arpo Heinosen stipendiraaston stipendit vuodelle 2024
- hakemukset opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaisiin rahoitushakuihin vuonna 2025
- Opetus- ja kulttuuriministeriön varainhoitovuoden 2024 varsinaisella suoritepäätöksellä myöntämän rahoituksen hakeminen ja saatu päätös
- kuntayhtymän lainasalkun korkosuojauksen purku
- hallintosäännön päivittäminen
- asiakirjoista perittävät lunastukset ja maksut -ohjeen päivittäminen
- strategian päivittäminen vuodesta 2026 eteenpäin
- työvoimapalveluiden siirtyminen kuntiin (TE24), Koulutuskeskus Salpauksen ja työvoimala-alueiden yhteisvalmistelu sekä työllisyysalueen koulutushankinnat sidosyksiköltään kuntayhtymältä
- Mäntyharju-Pertunmaa kuntaliitos 1.1.2025, vaikutukset Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän omistajakuntiin
- tarpeettomien pankkitilien lopettaminen.

Oikeudet, osakkuudet ja jäsenyydet

- kannanotto Työterveyshuolto Wellamon osakkaille
- edustus yhteisöissä ja osakeyhtiöissä, edustajien nimeäminen vuonna 2024
- pankkitilien käyttöoikeudet ja nimenkirjoitusoikeuden haltijat
- Palvelualojen sekä Tekniikan ja luonnonvara-alojen koulutusneuvottelukuntien jäsenten nimeäminen toimikaudelle 1.1.2024 - 31.12.2025
- Opiskelijan oikeusturvatoimikunnan jäsenet kaudelle 1.8.2024 – 31.7.2026
- Henkilöstön edustajan osallistuminen yhtymähallituksen kokouksiin.

Koulutusalojen, opetuksen kehittämisen sekä ohjaus- ja tukipalvelujen esittelyt

- johtaja, jatkuvan oppimisen palvelut Tarja Laaksonen esittäytyminen
- opiskelijatoiminta Koulutuskeskus Salpauksessa
- urheilijoiden ammatillisen koulutuksen järjestäminen Koulutuskeskus Salpauksessa
- kansainvälisen toiminnan esittely
- katsaus Koulutuskeskus Salpauksen viestintään ja markkinointiin
- kone- ja tuotantotekniikka, puuala sekä prosessiteollisuus
- tieto- ja viestintäteknikka, laboratorioala sekä puhtaus- ja kiinteistöpalveluala
- talonrakennusala, talotekniikka, tekninen suunnittelu ja pintakäsittely
- ravitsemis- ja elintarvikealat sekä matkailuala
- yhteiset tutkinnonosat sekä yhdistelmätkinto
- yritys- ja työelämäpalvelujen kauppa ja hallinto
- tietohallintopalvelut, e-kampus ja digitaalinen oppiminen
- hevosala
- ajoneuvotekniikka- ja logistiikka-ala
- media- ja turvallisuusala

Hankinnat, sopimukset

- työterveyspalvelujen tuottajan valinta
- maito- ja maitotuotteet kilpailutus
- jätehuoltopalveluiden hankintasopimuksen päivittäminen ja optioiden käyttö
- Microsoft EES -sopimus kaudelle 1.1.2025 - 31.12.2027
- Kuntayhtymän omana työnä tehdyn siivouspalveluiden hankinta Päijät-Hämeen laitoshuoltopalvelut Oy:ltä 1.1.2025 alkaen
- Päijät-Hämeen Laitoshuoltopalvelut Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen
- Vipusenkatu 3–5, Lahti, siivouspalveluiden hankinta, optiovuosien käyttöönto ajalle 1.10.2024-30.9.2025
- Ståhlberginkatu 8, Lahti perusparannushankkeen käynnistäminen ja purku-urakoitsijan valinta sekä jatkourakoitsijoiden valinta
- kuljettajakoulutus, Maanvuokrasopimus Karistonkatu 99, Lahti
- Keskustakampuksen ja Jokimaan toimipisteen kiinteistönhoidon palveluliikkeiden kilpailutus 2024–2026
- Vipusenkadun kampuksen kiinteistönhoidon palveluliikkeiden kilpailutus 2024–2026
- Kiinteistöjen 398–2–146–10 ja 398–2–146–11 välisten rakennus- ja kiinteistöasitesopimusten vahvistaminen
- Vipusenkatu 5D ja 5F uudisrakennukset, Lahti, rakennuttamisen ja valvonnan sekä eri suunnittelualojen kilpailutus. Rakennuttajakonsultin valinta, pää- ja arkkitehtisuunnittelijan valinta, rakennesuunnittelijan valinta, LVIA-suunnittelijan valinta ja sähkösuunnittelijan valinta. Sekä hankintaohjaisu Vipusenkatu 5D ja 5F uudisrakennukset, rakennuttajakonsultin valintaan.

1.1.5 Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2024 talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Salpauksen kustannusrakenne oli vuonna 2024 voimassa olleeseen rahoitustasoon nähden alempi. Tältä pohjalta on hyvä ponnistaa tuleviin vuosiin ja valtioneuvoston syksyn budjettiriihessä päättämiin rahoitusleikkauksiin. Ainakin osa rahoitusleikkauksesta vuonna 2025 tulee katettua sillä, että taloutemme oli ylijäämäinen vielä päättyneenä tilikautena.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosina 2019–2022 myöntämät harkinnanvaraiset valtionosuusrahoituksen korotukset opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin ovat loppuneet. Saimme palkattua tällä rahoituksella vuosiksi 2020–2024 yhteensä 180 henkilötyövuotta opetusvoimaa, josta vuoden 2024 lopussa talossa oli vielä sisällä noin 22 henkilötyövuotta. Ilman nyt toteutuvia rahoitusleikkauksia tämä lisäresurssi olisi voinut jäädä käyttöömme myös jatkossa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuoden 2025 rahoitus- ja suoritepäätöksen mukainen tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä 5556 laskee viime vuoden vastaavasta päätöksestä -336 opiskelijavuotta (-5,7 %). Vuoden 2025 talousarvio valmisteltiin kevään valtioneuvoston budjettiriihen ennakkotietojen perusteella opiskelijavuosien määrällä 5567. Salpauksen koulutustarjontaa on pienennettävä rahoitusleikkauksien takia. Tämä näkyy luonnollisesti myös henkilöstömäärissä. Sopeutumista tähän teemme pitkäjänteisesti ja harkiten.

Pitkäjänteinen ja onnistunut työ Salpauksen talouden hallinnassa on mahdollistanut vuoden 2025 rahoitusleikkauksiin sopeutumisen ilman koko organisaation muutosneuvotteluja, joita moni suurikin koulutuksenjärjestäjä on joutunut käymään. Tämä on tukenut kuntayhtymän uuden toimintamallin toimeenpanoa ja toiminnan kehittämistä hyvää työnantajakuva hyödyntäen ja työntekijäkokemusta turvaten. Salpaus on vakaa työnantaja, joka mahdollistaa, mutta myös edellyttää työntekijöidensä vahvaa panosta asiakkaidensa parhaaksi.

Vuodelle 2025 saatu valtionosuusrahoituspäätös on yhteensä 60,9 miljoonaa euroa. Rahoitus laskee vuoden 2024 vastaavasta päätöksestä -3,8 miljoonaa euroa (-5,9 %) ja on talousarviossa 2025 odotettua -843 000 euroa pienempi. Talousarvio 2025 on -630 000 euroa alijäämäinen. Saatu rahoituspäätös heikentää alijäämän -1,5 miljoonaan euroon. Talousarviota pienempi rahoitus ja muut talousarvion jälkeen tietoon tulevat muutostarpeet otetaan huomioon alkaneen vuoden tilinpäätösennusteen valmistelussa. Yhtymähallitus käsittelee tilinpäätösennusteen viimeistään kesäkuun kokouksessaan, jonka pohjalta valmistellaan myös talousarviomuutosesitys syksyn yhtymäkokoukselle.

Kuntayhtymän talous on kunnossa ja yhtymä on velaton. Yhdessä koko Salpauksen henkilöstön kanssa saavutettuja ylijäämiä käytetään harkitusti alkaneella tilikaudella ja taloussuunnitelmakaudella. Toiminnallisena tavoitteena on alijäämäisestä talousarviosta huolimatta niin pieni alijäämä kuin mahdollista. Salpauksen talousarvion toteutumisen ja talouden kehityksen kannalta on keskeistä tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen. Tavoitteena on taata laadukkaat palvelut vähenevin resurssein. Tämä toteutuu yhtenäisenä palveluorganisaationa.

Ammatillisen koulutuksen määräraha vähenee vuonna 2025 Suomessa -120 miljoonaa euroa, joka vähentää opiskelijavuosia -11 784 (-6,6 %). Opiskelijavuosien vähennystä ei leikata tasaisesti, vaan se kohdistetaan ministeriön päätöksessä aiemman korkeamman tai ammatillisen tutkinnon jo suorittaneiden koulutukseen.

Merkittävän vaikutuksen ammatillisen koulutukseen tuo valtioneuvoston hallituskauden puoliväliriihen mahdolliset lisäleikkauspäätökset ja käynnissä olevat palkankorotusneuvottelut. 1 % yleiskorotusta merkitsee Salpaukselle lähes 400 000 euron lisäkustannuksia. Vastaavasti vaatimuksina esitetty 10 prosenttia tarkoittaisi 4 miljoonaa euroa. Jos rahoitus ei samanaikaisesti nouse vastaavasti tai sitä jopa leikataan, tilanne heikkenee nopeasti. Toivottavasti lopputulos molemmissa, niin puoliväliriihessä kuin palkkaneuvotteluissa, on kaikista näkökulmista kohtuullinen.

1.1.6 Henkilöstö

Vuoden 2024 voidaan toimintavuotena todeta olleen uudistusten aikaa ja huomio keskittyikin erityisesti Salpauksen uuden toimintamallin käyttöönottoon. Vuoden alussa voimaan tullut toimintamalli tarkoitti muutosta johtamistyössä, kun vastuualueisiin perustuneesta mallista luovuttiin ja siirryttiin koulutuspalvelujen matriisijohtamiseen. Uudistuksella on ensisijaisesti tavoiteltu strategian mukaista laadukkaan ammatillisen koulutuksen toteuttamista. Toimintamallin muutoksen taustalla ovat olleet muutokset ammatillisen koulutuksen aiempaa vahvemmassa asiakaslähtöisyydessä ja koulutuksen vaikuttavuudessa siten, että opiskelijoiden aito henkilökohtaistaminen toteutuu mahdollisimman hyvin, kunkin asiakasryhmän tarpeista lähtien. Henkilöstöressurssien johtamisen osalta Salpauksen uusi toimintamalli on edellyttänyt valmistelutyötä koulutustarjonnan johtamisessa ja resurssisuunnittelussa tarvittavien toimintamallien ja työvälineiden osalta.

Samanaikaisesti Salpauksen henkilötyövuosimäärää johdettiin vuonna 2024 kohti normaalin perusrahoituksen kantavaa tasoa. Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosina 2019–2022 Salpaukselle myöntämät harkinnanvaraiset valtionosuusrahoituksen korotukset opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä opetuksen ja ohjauksen tukitoimiin olivat henkilöstösuunnitelman mukaisesti päättyneinä vuoden 2024 lopussa.

Harkinnanvaraisilla valtionosuuksilla toteutetut henkilöstöressurssien lisäykset nostivat Salpauksen opetus- ja ohjaushenkilöstön resurssia korkeimmillaan noin 50–60 henkilötyövuodella vuositasolla vuosilla 2021–2024. Kokonaisuudessaan tehdyt

henkilöstöpanostukset tarkoittavat noin 180 henkilötyövuoden kokonaispanostusta edellä mainittujen vuosien aikana. Tavoitteena henkilöstösuunnitelman osalta oli, että lisärahoitusten käytön päättyessä vuoden 2024 lopussa, henkilötyövuositaso vastaa vuoden 2019 lopun tasoa. Tässä tavoitteessa onnistuttiin. Vuoden 2019 toteutuneet henkilötyövuodet olivat noin 632, kun vuoden 2024 aikana henkilötyövuosia kertyi noin 634. Kevään 2024 kehysriihessä päätettyjen ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkausten myötä talouden tasapainon hallinta ja tuleviin vuosiin varautuminen edellyttävät, että tarkkaa henkilöstösuunnittelua jatketaan.

Henkilöstöjohtamisen painopisteet ja toimenpiteet vuoden 2024 osalta kiinnittyivät pitkälti uuden toimintamallin käyttöönottoon sekä määräaikaisen lisärahoituksen käytön johtamiseen. Uuden toimintamallin muutokset koskivat ensivaiheessa Salpauksen johtoa. Uusi toimintamalli korostaa opiskelijoiden ja asiakkaiden tarvitsevan koulutuspalvelun muutosta ja niihin nykyistä parempaa kykyä vastata. Uusi toimintamalli tuli käyttöön 2024 vuoden alusta.

Painopisteitä vuonna 2024 ovat erityisesti olleet:

- Uuden toimintamallin käyttöönotto
- Salpauksen strategian toteuttaminen perustehtävää tukevia toimintamalleja kehittämällä
- Opetus- ja ohjaushenkilöstön vahvistettu resurssien johtaminen

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän päätoimisen henkilöstön määrä oli 31.12.2024 yhteensä 643 henkilöä ja henkilötyövuosia kertyi kaikkiaan 634. Tarkempi henkilöstömääräselvitys sekä henkilöstökulut on esitetty kohdassa 4.6.1.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymässä laaditaan vuodelta 2024 erillinen Henkilöstökertomus, joka valmistuu sähköisenä julkaisuna helmikuussa 2025 ja julkaistaan kuntayhtymän www-sivuilla. Henkilöstökertomuksessa on kattavasti tietoa henkilöstötunnusluvuista ja henkilöstöjohtamisen toteuttamisesta sekä kuntayhtymästä työnantajana.

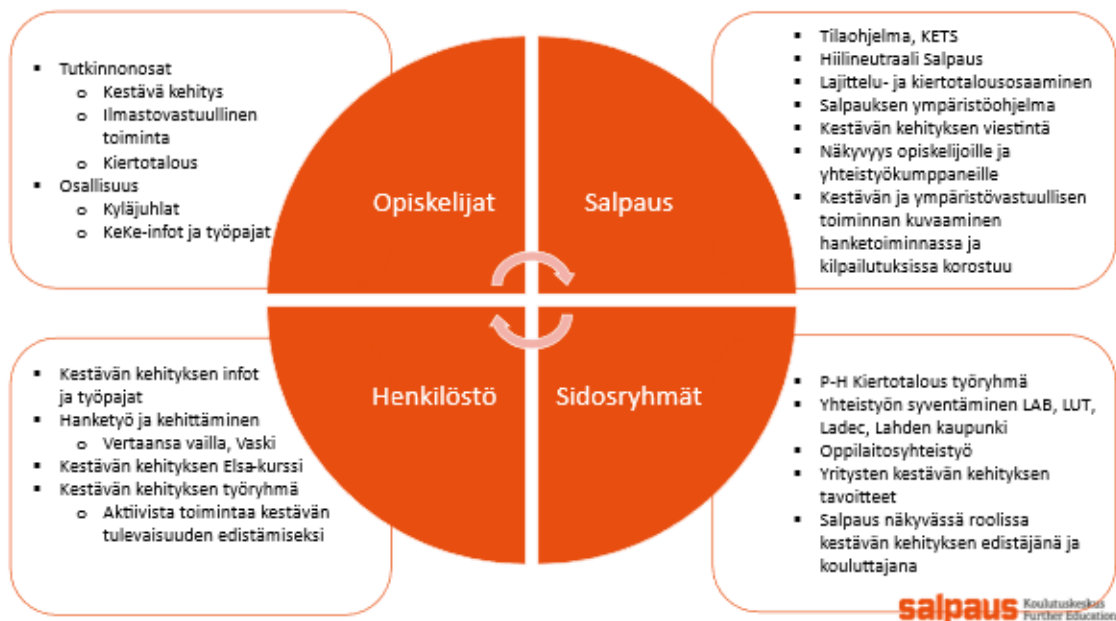
1.1.7 Kestävä tulevaisuus

Vuoden 2024 keskeisiä toimenpiteitä olivat uuden jätelain aiheuttamat muutokset jätteiden lajittelussa, sekä Ekokompassi sertifiointin edistäminen Salpauksen ravintolapalveluissa ja Kulinaari ravintolassa.

Kestävän kehityksen työryhmä edistää kestävästä kehitystä ja ympäristövastuullista toimintaa Salpauksessa. Työryhmän jäsenet edistävät kestävästä kehityksestä toimenpiteitä omilla vastuualueillaan ja tuovat käsiteltäviä asioita ja huomioita koko ryhmän käsiteltäväksi.

Kestävän kehityksen toimenpiteet ja kehittämiskohteet on jaettu Salpauksessa neljään eri kokonaisuuteen. Opiskelijat, henkilöstö, sidosryhmät sekä organisaatiotasot.

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Opiskelijat

Ilmastovastuullinen toiminta -tutkinnonosaa kehitettiin edelleen Salpauksen eri aloilla ja alakohtaista sisältöä rakennettiin täydentämään kunkin tutkinnon omia erityispiirteitä.

Salpauksen Kyläjuhlien teemana oli vuonna 2024 osallistuminen ja vaikuttaminen. Tapahtuma keräsi noin 3000 Salpauksen opiskelijaa ja henkilökunnan edustajaa. Aikaisempien vuosien tapaan eri opetusalat kertoivat omista tutkinnoistaan ja toivat esille miten kestävän kehityksen tavoitteet näkyvät alan opetuksessa. Toisena vuonna peräkkäin tapahtumaan tehtiin myös esteettömyys suunnitelma ja huomioitiin turvallisen tilan periaate. Esteettömyys on tärkeää yhteistyöoppilaitoksemme Kiipulan näkökulmasta, mutta palvelee myös Salpauksen opiskelijoita. Kyläjuhlien suunnittelussa ja toteutuksessa huomioitiin myös entistä tarkemmin jätteiden määrän vähentäminen ja lajittelu sekä kestävän kehitys ruokatarjoiluissa. Kyläjuhlia kehitetään tulevina vuosina edelleen kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti ja kunkin vuoden teema sovitaan Salpauksen kestävän kehityksen työryhmässä.

Opiskelijoille tarjottava hävikkiruokapalvelu aloitettiin 2023 syksyllä, mutta vuoden 2024 aikana toiminta laajeni kaikkiin opiskelijaravintoloihin ja Kulinaaritaloon. Hävikkiruuan tarjoamisella olemme vähentäneet biojätteen määrää, mutta erityisesti siitä on ollut usealle opiskelijalle suuri apu.

Henkilöstö ja Salpaus-organisaatio

Henkilöstön kestävän kehityksen osaamista ja vaikuttamismahdollisuuksia edistetään koko henkilökunnalle suunnatulla kestävän kehityksen kursseilla. Aihe on esillä myös pedagogisissa iltapäivissä. Henkilöstöllä on tärkeä rooli kestävän kehityksen edistämiseksi ja esimerkiksi edistetään kestäviä toimintatapoja myös opiskelijoille. Teema liittyy aina kestävän kehityksen edistämiseen ekologisesti, kulttuurisesti tai sosiaalisesti.

Vuoden 2024 ympäristöviikkoja vietettiin Päijät-Hämeessä touko-kesäkuun vaihteessa ja samaan aikaan vietettiin myös Geopark-viikkoja. Salpausselkä Geopark perustettiin vuonna 2023 ja Salpaus on ollut alusta asti aktiivisesti mukana sen kehittämisessä. Toukokuussa 2024 järjestimme myös Salpauksen henkilökunnalle mahdollisuuden tutustua Geoparkiin opastetuilla kierroksilla Lahdessa, Asikkalassa ja Heinolassa. Opastukset toteuttivat Salpauksesta valmistuneet Geopark-oppaat.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Salpauksen Ravintolapalvelut ja Kulinaariravintola ovat aloittaneet oman ympäristöohjelman rakentamisen yhteistyössä Ekokompassin kanssa. Ekokompassin ensimmäinen auditointi tehdään vuoden 2025 aikana.

Sidosryhmät

Salpaus on keskeinen toimija alueellisessa kestävästä kehityksestä työssä ja koulutuksessa. Olemme mukana mm. Päijät-Hämeen liiton vihreän siirtymän tiekartan valmistelussa, Lahden kaupungin kiertotalouden tiekartassa sekä Kestävä ruoka Häme -ohjelmassa. Tiivistämme yhteistyötä alueellisten, kansallisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa ja olemme aktiivinen toteuttaja kestävästä kehityksestä hankkeissa.

Vuonna 2024 keskeiset sidosryhmät olivat Päijät-Hämeen kiertotaloustyöryhmä sekä älykkään erikoistumisen työryhmä. Ryhmissä kehitetään alueellista yhteistyötä vihreän siirtymän ja kiertotalouden edistämiseksi. Kestävästä kehityksestä edistäminen näkyy myös useissa toimialakohtaisissa työryhmissä ja hankkeissa. Päijät-Hämeen ruokamatkailun kehittämissäryhmässä on edistetty puhtaan ja ainutlaatuisen pohjaveden merkitystä Päijät-Hämeen matkailun edistämiseksi ja Salpausselän vedelle ollaankin hakemassa EU:n nimisuoja.

Energia ja jätemäärät

Koulutuskeskus Salpaus on mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa ja hyödyntää toiminnassaan energiankulutuksen seurantaohjelmaa. Energiansäästöä kokonaistavoitteeksi vuoteen 2025 mennessä asetettiin 7,5 % vuoden 2016 tasosta. Salpaus on saavuttanut välitavoitteet energiatehokkuudelle. Vuodelle 2020 asetettiin 4 % välitavoite, mutta toteutunut säästö vuoden 2020 lopulla oli jo noin 6 %. Tavoite saavutettiin kirkkaasti. Energiatehokkuutta on parannettu monin eri tavoin, esimerkiksi vanhan valaistuksen uusiminen LED-valaistukseksi, linjasäätöventtiilien vaihtamisella ja lämmitysjärjestelmän tasapainotuksella.

Veden kulutus on jatkanut laskemista myös vuoden 2024 aikana. Sähkön ja kaukolämmön kulutuksessa laskeva kehityssuunta on pysähtynyt.

Energialaji	2022	2023	2024	Muutos 2023/-24
Sähkönkulutus KWh	7 105 243	6 625 104	6 682 581	0,9 %
Veden kulutus m3	19 120	18 197	17 810	-2,1 %
Kaukolämmön kulutus MWh	14 085	13 969	14 613	4,6 %

Salpauksen jätemäärien kehityksessä näkyy uuden jätelain mukana tuomat uudet lajitteluohjeet. Tulosten vertailussa edellisiin vuosiin on osittain epätarkkuutta, mutta kehityksen voidaan todeta olevan hyvä. Erityisesti biojätteen määrä on tuntuvasti vähentynyt edellisiin vuosiin verrattuna, joka selittyy paljon hävikkiruuan jakamisen käyttöönotolla, mutta myös tarkentuneesta raaka-aineiden käytöstä. Sekajätteen osuus on kasvanut energijätteen keräyksen loputtua ja muovipakkauksia alettiin keräämään vasta vuoden 2024 aikana. Salpauksen keskeisenä kestävästä kehityksestä edistämisen tavoitteena voidaan kuitenkin edelleen pitää kierrätysasteen parantamista ja kokonaisjättemäärän pienentämistä. Myös ruokahävikin pienentäminen on edelleen tärkeää, vaikka kehityssuunta onkin hyvä.

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Jätelaji	2022	2023	2024	Muutos 2023/-24
Biojäte	135 584	144 144	106 152	-26 %
Energiajäte	232 276	237 310	45 429	-81 %
Sekajäte	274 520	258 623	304 086	18 %
Kartonki	4 642	5 042	12 895	156 %
Metalli	45 683	45 668	46 295	1 %
Vaarallinen jäte	4 723	5 278	7 161	36 %
Muovipakkaus			16 714	0 %
Yhteensä	697 428	696 065	538 732	-23 %

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä vuonna 2024

1.2.1 Ammatillisen koulutuksen järjestäminen

Riskienhallinnan näkökulmasta keskeistä on onnistua mukauttamaan toiminta vastaamaan ammatillisen koulutuksen muuttunutta lainsäädäntöä. Tämä edellyttää koulutustarjonnan ja opiskelijavuosien toteuman aiempaa tarkempaa johtamista. Ammatilliselta koulutukselta odotetaan vaikuttavuutta opiskelijoiden työllistymisessä ja jatko-opintoihin sijoittumisessa. Aikuisille jo tutkinnon suorittaneille opiskelijoille on kyettävä tarjoamaan ensisijaisesti vain tarvittava osaaminen. Salpauksessa on otettu vuoden 2024 alussa käyttöön uusi toimintamalli, jonka myötä johtamista ja päätöksentekoa on tiivistetty riskien hallitsemiseksi. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen heikentyessä ja koulutuksen vaikuttavuuden korostuessa koko johtoryhmän tiivis yhdessä johtaminen ovat edellytys onnistumiselle.

Keskeisessä osassa ovat niin ikään henkilöstöressurssien ja -osaamisen oikeassa suhteessa kohdentuminen. Salpauksen uuden toimintamallin myötä on vahvistettu opetus- ja koulutustoiminnan resurssijohtamista sekä kuntayhtymäpalveluiden resurssijohtamista. Tavoitteena on laaja osaamisen yhteiskäyttö, käytössä olevien resurssien tuottavuus sekä tavoitteisiin suuntautuva toiminnan toteuttaminen.

On tärkeää taata opiskelijoille laadukas opetus ja riittävät tukitoimenpiteet sekä varmistaa työelämän palvelutehtävän toteutuminen ja Salpauksen strategiset linjaukset palveluorganisaationa toimimisessa. Virkavastuulla toimivan opetushenkilöstön osaaminen tulee varmistaa mm. riittävällä koulutautumisella. Isossa ja monialaisessa oppilaitoksessa on tärkeää, että jokainen toimija tunnistaa myös oman vastuunsa tiedonkulusta huolehtimisessa. Henkilöstön tulee myös osata käyttää opetuksen laadukkaan toteuttamisen kannalta keskeisiä ohjelmistoja ja välineitä sekä huolehtia tietosuojan toteutumisesta oppilaitoksessa vaadittavalla tavalla. Salpauksessa opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista on tuettu mm. hankkeiden kautta sekä esihenkilöiden ja henkilöstön erilaisilla koulutuksilla. Sisäistä koulutusta on suunnattu esiin tulleiden tarpeiden mukaan vastaamaan toimintakentälle tulleisiin muutoksiin ja haasteisiin.

Salpauksessa on kohdennettu opetus- ja koulutustoimintaan viisi sisäistä tarkastusta vuosina 2019–2023 (Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelma -prosessin oikeellisuus ja sujuvuus v. 2019, Opiskelijapalautteen keräämiseen liittyvät käytänteet Salpauksessa v. 2020, Osaamisen arviointi ja aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen v. 2021 sekä Jatkuva haku, raportointijärjestelmän kehittäminen sekä hakeutumiseen ja valintaan liittyvät prosessit ja toimenpiteet v. 2022. Vuoden 2023 tarkastuksen kohde on ollut eronneeksi katsomisen prosessi ja sen toimivuus, joka on jatkunut vuoden 2024 aikana. Tarkastusten avulla varmistetaan toiminnan laatua, prosessien toimimista käytännössä, mahdollisten riskitekijöiden minimoimista, koulutuksen järjestäjiä koskevien lakien velvoitteiden täysimääräistä toteutumista sekä opiskelijoiden oikeusturvan takaamista.

1.2.2 Johtaminen ja hallinnon järjestäminen

Kuntayhtymän luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatio määräytyy perussopimuksen ja hallintosäännön mukaisesti. Kuntalain mukaisia kuntayhtymän hallintoelimiä ovat yhtymäkokous, tarkastuslautakunta ja yhtymähallitus. Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön mukaisesti Koulutuskeskus Salpaukselle on kaksi työelämäneuvottelukuntaa sekä Opiskelijan oikeusturvatoimikunta.

Yhtymähallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa. Kuntayhtymän omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumisen seuranta on yhtymähallituksen tehtävä. Yhtymähallitus käyttää kuntayhtymän valmistelu-, päätäntä- ja toimeenpanovaltaa sekä vastaa omistajaohjauksesta,

seuraa omistajapoliittisten tavoitteiden toteutumista sekä taloudellista kehitystä ja tunnuslukuja systemaattisesti. Yhtymähallituksen vastuulla on huolehtia siitä, että kuntayhtymällä on sellainen riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintojärjestelmä, että hallitus voi olla tarkoituksenmukaisella laajuudella varma tavoitteiden saavuttamisesta.

Kuntayhtymällä on toimitusjohtaja, joka johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Koulutuskeskus Salpaus –oppilaitoksen toimintaa johtaa rehtori. Yhtymähallituksen esittelijöinä toimivat toimitusjohtaja ja rehtori oman vastualueensa näkökulmasta.

Kuntayhtymän ylimmällä johdolla on ensisijainen vastuu riskienhallinnasta, sisäisen valvonnan järjestämisestä ja johtamisesta, samoin kuin kuntayhtymän tavoitteiden saavuttamisesta ja niihin liittyvän toiminnan järjestämisestä. Sisäisellä tarkastuksella tuetaan johtoa valvontavelvollisuuden arvioinnissa ja kehittämisessä.

Kuntayhtymän johtaminen ja hallinnon järjestäminen konkretisoituu toimintamalliksi, johtamisjärjestelmäksi, organisaatiomalliksi, säännöiksi ja toimivallaksi. Johtamisjärjestelmän kuvaus sisältää säännöt päivityksineen, organisaation vahvistamisen, ydinprosessien johtamis-, arviointi- ja kehittämismuutokset, laskentamallin vahvistamisen, vuosittaiset delegointipäätökset, arvoinnit järjestelmän toimivuudesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen. Lisäksi johtamisjärjestelmä sisältää ohjauksen tiedolla johtamiseen, tietojärjestelmiin, asiakirjoihin ja dokumentteihin, kuten sääntöihin, päätöksiin ja ohjeisiin.

Yhtymähallitus antaa vuosittain talousarvion laadintaohjeen sekä täytäntöönpano-ohjeen ja tekee tarvittavat delegointipäätökset (viranhaltijapäätösten tekijät, hankintavaltuudet ja tositteiden hyväksyjät sekä allekirjoitusoikeudet). Toimivallan delegointi jakautuu allekirjoitusoikeuksiin, päätöksiin viranhaltijapäätösten tekijöistä, päätöksiin hankintavaltuuksista ja tositteiden hyväksyjistä, hankinta- ja tilausoikeuksiin, tilaus- ja hyväksymisoikeuksiin sisäisissä ravintolapalveluissa sekä muihin delegointeihin kuten varahenkilöistä tehtäviin päätöksiin.

Sääntöjen päivittämisen ja ajan tasalla pitämisen avulla kehitetään edelleen eri hallintoelimille tehtävää valmisteluprosessia sekä varmennetaan toiminnan laatu- ja hallintoprosessien sujuvuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta on vaiheistettu ja laadittu aikataulu kuntayhtymän vuosikellon avulla. Raportointia tukevat toiminta-, henkilöstö- ja taloussuunnittelupalaverit sekä PowerBi raporttien ja tietovaraston käyttö. Vuosittaisten lähetekeskustelujen sekä TAHTO- ja onnistumiskeskustelujen avulla konkretisoidaan ja seurataan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista eri organisaatiotasolla ja yksiköissä.

Ammatillisen koulutuksen uuden lainsäädännön ja rahoituslain vaikutukset voimistuvat ja vaikuttavat yhä enemmän Salpauksen toimintaedellytysten ja johtamisen toimintakentän muutoksiin. Samanaikaisesti kuntayhtymän johtoryhmässä, erityisesti opetus- ja koulutustoiminnan johdossa, tulee tapahtumaan seuraavien vuosien aikana vaihtuvuutta. Osaava johtaminen tulee varmistaa muutostilanteet ja toiminnan uudistuvat tarpeet ennakkoiden.

1.2.2.1 Riskienhallinnan järjestäminen

Kuntayhtymän johto päättää osana strategiatyötä ja johtamistyöskentelyä, miten riskejä hallitaan ja miten toimintaympäristömuutoksiin vastataan ja niitä ennakoidaan. Kuntayhtymän

johto arvioi ja kehittää strategiaprosessia systemaattisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään perustehtävässä ja strategiassa onnistumiseen liittyviin riskeihin sekä taloudellisiin riskeihin. Sisäistä tarkastusta hyödynnetään riskien arvioinnin suunnittelun ja toteutuksen tukena.

Kuntayhtymän toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaamaan on määritelty keskeiset mittarit. Strategian 2021–2025 toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta kuvaavat mittarit on määritelty osana strategiaprosessia. Kuntayhtymän johto toteuttaa riskienhallintaa oleellisena osana toiminnan johtamista ja talouden suunnittelua, ydinprosessien toteuttamista, arviointia ja kehittämistä. Vastuu riskienhallinnan johtamisesta on kuntayhtymän johdolla. Päivittäinen riskienhallinta on kiinteä osa johtamista ja esihenkilötyötä liittyen kaikkeen toimintaan.

1.2.2.2 Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus on riippumaton toimintamuoto, jolla on raportointivastuu yhtymähallitukselle sekä toimitusjohtajalle ja rehtorille. Kuntayhtymän sisäisen tarkastuksen tehtävät on järjestetty osana toimivan johdon arviointi- ja kehittämistehtävää. Sisäisen tarkastuksen operatiivinen toteutus hankitaan ostopalveluna tilintarkastusyhteisöltä. Sisäisen tarkastuksen toteuttaminen tapahtuu yhteistyössä tilintarkastajien ja tarkastuslautakunnan kanssa. Sisäisen tarkastuksen kohteet suunnitellaan vuosittain tunnistettujen tarpeiden perusteella. Lähivuosina tarkastuksen kohteiksi on valittu uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön säännösten toteutuminen ja toteuttaminen Salpauksessa. Sisäisellä tarkastuksella on nimenomaan keskitytty kohdan tämän Riskienhallinnan selonteon kohdan 'Ammatillisen koulutuksen järjestäminen' riskien hallintaan.

Yhtymähallituksen sekä toimitusjohtajan ja rehtorin tulee seurata ja raportoida sisäisen tarkastuksen antamien kehitysuositusten käsittelyä ja suositusten perusteella toteutettujen toimenpiteiden tehokkuutta riskien hallinnassa ja toiminnan kehittämisessä.

1.2.3 Talouden hallinta

Riskienhallinta on olennainen osa toiminnan ja talouden suunnittelua. Tavoitteena on tasapainoisen talouden turvaaminen, jonka menestystekijöinä on tulo-rahoituksen ennakointi ja siihen suhteutettu resurssien käyttö ja rahoituksen turvaaminen koulutuksen käyttöön.

Kuntayhtymän tulo-rahoituksen riskit muodostuvat ammatillisen koulutuksen lainsäädännön ja rahoituslain rakenteista sekä ammatillisen koulutuksen muun tulo-rahoituksen vaikeasta ennakoitavuudesta. Nykyinen valtionosuusrahoitus painottaa toiminnan vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Talouden tasapainoon vaikuttavat merkittävästi opetus- ja kulttuuriministeriön vuosittaiset päätökset tavoitteellisista opiskelijavuosista ja sen kautta määräytyvästä perusrahoituksesta (70 % rahoituksesta). Lisäksi Salpauksen tulee onnistua ammatillisen koulutuksen tulosperusteisessa rahoituksessa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että vuoden 2024 rahoitukseen vaikuttivat vuoden 2022 tulokset. Rahoitusmallin peruselementit ovat perusrahoitus 70 % (opiskelijavuodet), suoritusrahoitus 20 % (tutkinnot ja tutkinnon osat), vaikuttavuusrahoitus 10 % (työllistyminen ja jatko-opinnot sekä opiskelija- ja työelämäpalaute) sekä erikseen haettava strategiarahoitus.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymälle ja muille koulutuksenjärjestäjille myönnetään laskennallisesti perusrahoitusta, suoritusrahoitusta ja vaikuttavuusrahoitusta kunkin rahoitusosuuden euromäärästä se osuus, joka vastaa Salpauksen suoritteiden suhteellista osuutta kyseisen rahoitusosuuden kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista Suomessa.

Ammatillisen koulutuksen rahoitus on nollasummapeli. Oman suorituskyvyn ohella rahoitukseen vaikuttaa muiden koulutuksenjärjestäjien tulokset.

Rahoitus ennakoitavuus on haasteellista. Vuoden 2025 alusta toteutuu ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaukset, jotka vähentävät Salpauksen opiskelijavuosia vuoden 2024 tasosta -336 vuotta. Rahoitus vähenee -3,8 miljoonaa euroa vuodesta 2024. Lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoituslainsäädäntöön valmistellaan muutosta vuoden 2026 alusta. Rahoitusmallissa vähennetään opiskelijavuosiin perustuvaa perusrahoitusta 50 %:n ja kasvatetaan tutkinnoista ja tutkinnon osien osaamispisteistä saatavaa osuutta 30 %:n sekä valmistumisen jälkeisen työllistymisen ja jatko-opintoihin (korkeakouluihin) siirtymisen osuutta 18 %:iin. Opiskelijoilta- ja työelämältä saatavan palautteen painoarvo on tulevassa rahoitusmallissa 2%. Oppivelvollisten osalta tavoite on, että kaikilla on peruskoulun jälkeinen tutkinto. Aikuisten jo tutkinnon suorittaneiden osalta tulee kiinnittää erityistä huomiota osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen, jolloin he hankkivat ensisijaisesti työllistymisen kannalta tarvittavaa osaamista. Opintojen jälkeen tavoitteena tulee olla työllistyminen tai siirtyminen jatko-opintoihin. Asetusmuutos tulee lausunnoille vuonna 2025.

Edellisen hallitusohjelman tulevaisuusinvestointirahoituksen kautta saatujen määräaikaisten harkinnanvaraisten valtionosuuksien korotusten kautta rahoitettujen lisärekrytointien hallittu alasajo vuoden 2024 loppuun mennessä vaati toiminnan, henkilöstöresurssien ja talouden hallinnan edelleen kehittämistä. Tässä onnistuttiin ja tavoitteena ollut vuoden 2019 henkilötyövuosien määrä toteutui kuntayhtymätasolla, vaikka opetusresursseja oli vuoden lopussa vielä 22 henkilötyövuotta enemmän. Tuottavuutta on pystytty kasvattamaan muun henkilöstön osalta.

Vuonna 2025 toteutuvat rahoitusleikkaukset ja opiskelijavuosien tuntuva vähentäminen vaativat ensi kertaa koulutustarjonnan supistamista. Johtamista ja koulutustarjonnan suunnittelu- ja ohjaustyökaluja kehitetään. Vähennys tulee suunnata aiemman ammatillisen tai korkeakoulututkinnon saaneille ja turvata koulutustarjontaa erityisesti työllistävillä aloilla. Koulutuksen vähentäminen laskee myös työn määrää ja vähennykset tulee toteuttaa siten, että koulutuksen järjestäminen on mahdollista saatavalla rahoituksella.

Talouden ennakkoinnin haastavuus ja Salpauksen palveluiden ja asiakasprofiilin muutos edellyttävät kuntayhtymän onnistunutta talouden hallintaa myös jatkossa. Osaavan taloushallinnon henkilöstön määrä tulee turvata myös jatkossa.

Kuntayhtymässä sijoitusriskit hallitaan Lahden kaupunkikonsernin konserniohjeiden mukaisesti. Lyhytaikainen kassaväli jäämä sijoitetaan mahdollisimman vähäriskisesti siten, että sijoitukselle pyritään saamaan korkeampi tuotto kuin maksuliikennetileiltä.

Kassavarojen sijoittamisen periaatteina ovat luottokelpoisuus, likvidisyys ja tuotto.

Lahden kaupungin konserniohjeiden mukaan sijoituksia ilman aika-, määrä- tai osapuolirajoituksia voidaan tehdä

- pankkitileille
- rahamarkkinatalletuksiin sekä
- valtion ja suomalaisten kuntien sekä näihin rinnastettavien osapuolten kunta-, yritys- tai sijoitustodistuksiin velkakirjoihin.

Rahavarojen lyhytaikaisesta sijoittamisesta päättää toimitusjohtaja raportoiden sijoituksista hallitukselle.

Kuntayhtymän maksuvalmiuteen liittyvien riskien hallintaa tukee reaaliaikainen taloushallinnon järjestelmä. Maksuvalmiuden ylläpitämiseksi vastuuyksiköiden on noudatettava tarvittaessa yhtymähallituksen ja toimitusjohtajan antamia ohjeita mm. menojen jaksottamisessa. Tällä hetkellä tilanne ei ole vaatinut tätä ohjausta. Salpauksen hankintaluparyhmä antaa luvat talousarviossa olevien investointien toteutukseen, mikä tukee investointien tarveharkinnan lisäksi myös tarvittavilta osin maksuvalmiuden hallintaa.

Saatavien perintää hoitaa Lowell Oy, hallitus käsittelee luottotappiot vuosittain. Hallituksen valtuutuksella talouspalveluiden asiantuntijoilla on oikeus keskeyttää perintäprosessi alle 100 euron epävarmojen saatavien osalta.

Toimitilaohjelman toteuttaminen on keskittänyt Salpauksen toiminnan kolmen kunnan (Lahti, Heinola, Asikkala) alueelle viiteen toimipisteeseen (Lahdessa kolme: keskustan kampus, Vipusenkatu ja Jokimaa). Tavoitteena on ollut vähentää Salpauksen käytössä olevia tiloja noin 40 prosenttia noin 100 000 neliöön vuoteen 2023 mennessä. Toimitilaohjelma on toteutunut odotettua paremmin ja on kiinteistöjen taloudellisen riskin näkökulmasta hyvin hallinnassa. Toimitilaohjelmaa kehitetään edelleen ja nykyisen käsityksen mukaan 2030-luvun alkupuolella toimitilaa on vielä -20 prosenttia, -20 000 m² vähemmän.

1.2.3.1 Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Investointien käynnistämisen toimintatavat ja prosessit on määritelty ja ohjeistettu. Salpauksen irtaimistoinvestointien edistäminen edellyttää suunnittelu- ja toteutuslupien käsittelyä ja hankintaluparyhmän myönteistä päätöstä. Hankintaprosessi on mallinnettu, ohjeistettu ja hankintaprosessiin osallistuvia koulutetaan säännöllisesti. Kuntayhtymä hyödyntää yhteishankintoja laajasti.

Kiinteän omaisuuden hankinnasta päättää yhtymähallitus. Rakennushankkeet toteutetaan talousarviossa hyväksytyjen hankintaohjelmien mukaisesti seuraavasti: Yhtymähallitus hyväksyy 300 000 euroa ylittävien hankkeiden suunnitelmat ja urakkatarjoukset, muiden hankkeiden suunnitelmat ja urakkatarjoukset hyväksyy toimitusjohtaja.

Kiinteistöjen hallintajärjestelmä on osa kuntayhtymän suunnittelu- ja toimintajärjestelmää. Perustoiminnan talouden hallinnassa on tärkeässä roolissa toimitilojen käytön tehostaminen ja tiloista luopuminen.

Kiinteästä ja irtaimesta omaisuudesta, arvopapereista, saamisista ja muusta omaisuudesta sekä talousarviolainoista, sopimuksista, sitoumuksista, vakuutuksista ja vakuutusasiakirjoista pidetään luetteloita. Kuntayhtymän omistamien kiinteistöjen tasearvot määritellään käyttöomaisuuskirjanpidon avulla. Tarvittavia kiinteistöjen arvojen alaskirjauksia on tehty. Kiinteistömäärän arvo kokonaisuudessaan turvataan vakuutusyhtiön kanssa solmitulla täysarvovakuutuksella. Kiinteistöpalvelut ylläpitävät tietoja kiinteistöjen kaupoista, kiinteistöjen saannon lainhuudatuksista, kiinnityksistä ja vuokraoikeuksien siirroista sekä huolehtivat kiinteistöjen markkinahintojen seurannasta.

Käyttöomaisuuden myynnistä päättää yhtymähallitus. Irtaimen omaisuuden sekä osakkeiden ja osuuksien myynnissä yhtymähallitus voi siirtää toimivaltaansa edelleen muille toimielimille ja viranhaltijoille. Irtaimen, käytöstä poistetun omaisuuden myyntiluvan antaa toimitusjohtaja ja myyntikanavana käytetään julkista nettipohjaista huutokauppaa, joka mahdollistaa omaisuuden aidon julkisen myynnin. Kuntayhtymän Talouspalvelut vastaa käyttöomaisuuskirjanpidon ylläpidosta ja neuvonnasta sekä ylläpitää intranetissä käyttöomaisuuden luettelointiohjetta.

1.2.3.2 Sopimustoiminta

Dynasty-asianhallintajärjestelmä sisältää toiminnot kokous-, asian-, viranhaltijapäätösten, sopimusten ja dokumenttien hallintaan.

Lisäksi PTC Services Oy:n kanssa on allekirjoitettu sopimus 1.9.2017 hankintajuridisten asiantuntijapalveluiden käytöstä, joka tukee kuntayhtymän toimintaa tarpeen mukaan.

Kuntayhtymän hankintaohjeistuksen mukaisesti hankinnat kilpailutetaan sähköisellä kilpailutusjärjestelmä Cloudialla, jonne kilpailutusasiakirjat tallentuvat. Hankintaan liittyvä hankintapäätös sekä hankintasopimus viedään Dynastyn sopimushallintaan. Vahvaan tunnistautumiseen pohjautuvan sähköisen allekirjoittamisen käyttöönoton myötä hankintasopimukset on mahdollista laatia ja sähköisesti allekirjoittaa Dynastyn sopimushallinnan kautta. Hankintalain mukaisesti kaikista kansallisen kynnsarvon ylittävistä (yli 60 000 euroa) hankinnoista tulee tehdä sopimus.

Kuntayhtymän hankintaprosessia on tarkennettu ja hankintojen tarpeellisuuden arviointi, valmistelu ja toteuttaminen tehdään keskitetysti johdon, talouspäällikön ja hankinta-asiantuntijoiden yhteistyönä.

Dynasty-sopimushallinnan järjestelmän avulla seurataan sopimusmääriä sopimustyypeittäin. Sopimushallinnasta kerätään vuosittain sopimusmääräraportti tilinpäätöskirjaa varten. Sopimusten seurannan tukena on käytössä sopimushallinnan hälytystoiminto. Hälytystoiminnon avulla seurataan sopimusten voimassaolo- ja päättymisaikoja. Hälytys ohjautuu sopimuksesta vastuuhenkilölle, sopimusneuvottelijalle ja laatijalle.

1.2.4 Henkilöriskien hallinta

Toimivalta henkilöstöasioissa on määritelty hallintosäännössä sekä henkilöstöasioiden ja -prosessien toimintaohjeissa. Henkilöriskien hallinta sisältää yksilöihin liittyvien ja työyhteisöön liittyvien riskien lisäksi toimintakulttuurin ja henkilöstön osaamisen. Keskeiset tekijät henkilöstöriskien hallinnassa ovat toiminnan tarpeista lähtevä sekä tulevaisuuden tarpeisiin vastaava osaamisen varmistaminen, toiminnan tavoitteista lähtevä henkilöstösuunnittelu ja rekrytointi sekä turvallisuus ja yksilön työkyky. Työyhteisöön liittyviä riskejä (osaaminen, työn oikea kohdentuminen, vaihtuvuus, rekrytointi, esihenkilötyö ja ikärakenne) hallitaan ajantasaisella ohjeistuksella, valmentamalla esihenkilöitä sekä kehittämällä laadullista ja määrällistä henkilöstösuunnittelua.

Henkilöstöriskejä hallitaan hr-palvelujen asiantuntijoille keskitetyillä ja säännöllisesti päivitettävillä henkilöstöjohtamisen prosesseilla, ajantasaisella ohjeistuksella sekä vuosikierron mukaisella, toiminnan suunnittelusta lähtevällä henkilöstösuunnittelulla.

Henkilöstöjohtamisen tukena ovat henkilöstötietojärjestelmät, joka tuottavat ajantasaista tietoa. Käytössä on kattavat HR-raportit, joiden avulla henkilöstösuunnitteluun ja osaamiseen liittyvää tietoa pystytään kokoamaan, analysoimaan ja johtamaan. Pitkällä aikavälillä tämä tukee henkilöstöprosessien ja riskienhallinnan kehittämistä.

1.2.4.1 Henkilöstö- ja opiskelijaturvallisuus

Henkilöstö- ja opiskelijaturvallisuuteen liittyvä riskienhallinta on jatkuvaa ja säännönmukaisesti kehittyvää. Keskeinen rooli on ajantasaisella ohjeistuksella sekä osaamisen kehittämisen avulla. Turvallisuuden ylläpitoa ja kehittämistä varten Salpauksessa on kriisiryhmä, turvallisuusasioiden ohjausryhmä sekä toimipistekohtaiset turvallisuusryhmät. Turvallisuusriskien hallintaan

sisältyvät kriisitoimintamalli ja kriisiviestintäsuunnitelma sekä toimipisteisiin laaditut pelastussuunnitelmat. Turvallisuusohjeiden ajantasaisuutta ylläpidetään säännöllisesti, toimintamalleja harjoitellaan. Oppilaitosturvallisuuden ylläpito ja kehittäminen on organisoitu tilapalvelupäällikön tehtäviin.

Työturvallisuusvaarojen arvioinnit päivitetään vuosittain ajan tasalle toimipistekohtaisesti. Työturvallisuuden hallinnassa huomioidaan sekä henkilöstö että opiskelijaturvallisuus. Kuntayhtymässä on käytössä Falcony-työturvallisuusriskien arviointijärjestelmä. Työturvallisuuden hallintaan sisältyy myös kone- ja laiteturvallisuuden ylläpito sekä kemikaaliturvallisuuden hallinta.

Vastuujako turvallisuuden hallinnassa jakautuu seuraavasti:

Ylin johto

- Periaatteiden ja toimintatapojen luominen sekä organisointi
- Vastuiden ja velvollisuuksien määrittäminen
- Resurssien varmistaminen
- Työturvallisuusvaarojen arvioinnin organisointi ja seuranta

Esihenkilöt vastuualueensa osalta

- Vastaa henkilöstönsä työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta
- Vastaa opiskelijoiden ja oppimisympäristöjen työturvallisuudesta
- Perehdytys, ohjeistus ja ohjaus
- Työympäristön ja toiminnan seuranta ja valvonta
- Työturvallisuusvaarojen arvioinnin toteuttaminen
- Koneiden ja laitteiden turvallisuudesta ja käyttökunnosta huolehtiminen
- Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta
- Määräaikaistarkastusten ja huoltojen organisointi
- Kemikaaliturvallisuudesta huolehtiminen
- Toimipisteen turvallisuusryhmän toiminnan ylläpitäminen (pelastus- ja ensiapuvalmiuden järjestäminen)

Jokainen työntekijä

- Vastuu oman työskentelynsä ja toimintansa turvallisuudesta
- Annettujen työturvallisuusohjeiden noudattaminen
- Työturvallisuusvaarojen arviointi osana omaa työtä
- Ilmoitusvelvollisuus esimiehelle havaituista epäkohdista

Henkilöstö- ja opiskelijaturvallisuutta, erityisesti kriisiviestintää ja -johtamista tuetaan jatkuvalla toimintamallien ja -välineiden kehittämisellä. Kuntayhtymä on ottanut Secapp kriisiviestintäjärjestelmän käyttöön ja toteuttanut koko henkilöstöä koskevat turvallisuuskoulutukset. Koulutuksia ja poikkeustilanteiden harjoittelua jatketaan.

Kuntayhtymässä on sisäilmatyöryhmä ja käytössä toimintamalli sisäilma-asioiden selvittämisessä. Toimintamallissa on kuvattu menettelytavat, joiden mukaan havaitun sisäilmaongelman käsittely toteutetaan.

1.2.5 Tietosuoja ja tietoturvallisuus

Tietosuojalla tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyä koskevien säädösten huomioon ottamista Salpauksen toiminnassa. Tarkoituksena ei ole ainoastaan tiedon suojaaminen, vaan ohjaaminen hyviin käytäntöihin ja yksityisyyden suojan turvaaminen henkilötietojen käsittelyssä. Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymässä huolehditaan yksityisyyden suojasta ja henkilötietojen

yksityisyyttä kunnioitetaan. Kuntayhtymä sitoutuu tietosuojapolitiikassaan huolehtimaan käsittelemiensä henkilötietojen tietosuojasta ja tietoturvasta. Kuntayhtymässä noudatetaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta, Suomen lainsäädäntöä sekä viranomaismääräyksiä ja ohjeita.

Tietoturvallisuustyön päämääränä on turvata Koulutuskeskus Salpauksen toiminnalle tärkeiden tietojärjestelmien ja tietoverkkojen keskeytymätön toiminta, estää tietojen ja tietojärjestelmien valtuudeton käyttö, tahaton tai tahallinen tiedon tuhoutuminen tai vääristyminen sekä minimoida aiheutuvat vahingot ja varautua toiminnan keskeyttäviin uhkatilanteisiin ja niistä toipumiseen. Hallinnollisten, teknisten ja muiden toimenpiteiden avulla Salpauksen tiedot, tietojenkäsittelyjärjestelmät ja palvelut pidetään asianmukaisesti suojattuina sekä normaali-että poikkeusoloissa.

Tavoitteena on, että jokainen ymmärtää tietoturvallisuuden merkityksen kaikessa toiminnassa ja tietoturvajärjestelyt ovat hyvää kansallista ja kansainvälistä tasoa. Salpauksen tiedot, tiedostot, tietojenkäsittelyjärjestelmät, tietoverkko ja sen palvelut pidetään asianmukaisesti suojattuina normaali-, häiriö- ja erityistilanteissa sekä poikkeusoloissa hallinnollisten, teknisten ja muiden toimenpiteiden avulla. Tietoturvaa kehitetään ennakoiden, Salpauksen toiminnan luonteen, tarpeiden ja tavoitteiden lähtökohdista. Palveluiden digitalisoituessa tietoturvan ja tietosuojan merkitys organisaation toiminnalle ja toiminnan jatkuvuudelle lisääntyy.

Koulutuskeskus Salpauksessa on tietoturvan hallintamalli, joka määrittelee tietoturvatyön organisoinnin siten, että se kattaa johdon, esihenkilöt, henkilöstön, opiskelijat ja muut sidosryhmät. Näkökulmina mallissa ovat hallinnollinen, tekninen sekä fyysinen tietosuoja ja tietoturvallisuus.

Koulutuskeskus Salpauksen tietoturva- ja tietosuojapolitiikat ja ohjeistus on julkaistu organisaation www-sivuilla ja henkilöstölle tarkemmin organisaation intrassa. Tietoturvapoliittikka määrittelee Koulutuskeskus Salpauksen tietoturvallisuuden tavoitteet, vastuut ja toteutustavat. Tietosuojapolitiikassa määritellään tavoitteet ja periaatteet sekä vastuut ja toimintatavat, joita noudatetaan kuntayhtymän tietosuojan toteuttamisessa ja kehittämisessä. Tietosuojapolitiikka koskee kaikkea organisaation vastuulla olevaa henkilötietojen käsittelyä riippumatta käsittelypaikasta, välineistä tai muista järjestelyistä.

Kuntayhtymässä tietoturvallisuutta ja tietosuojaan liittyviä toimintamalleja ja ohjeita ylläpitää ja kehittää nimetty hallinnollinen tietoturvaryhmä sekä tietotekninen tietoturvaryhmä. Lisäksi Salpaukseen on nimetty tietosuojavastaava.

Tietosuoja- ja tietoturvallisuuspoikkeamia, -tapahtumia ja -kehitystä seurataan ja hallitaan tietoturvaryhmien toimesta ja raportoidaan säännöllisesti johtoryhmälle ja vuosittain organisaation tietotilinpäätökseen.

Tietosuoja- ja tietoturvaloukkauksiin tarvittavaa toimintamallia kehitetään ja toimenpiteitä harjoitellaan säännönmukaisesti mm. kansallisiin tietoturvarajoituksiin osallistumalla. Tekniset tietosuoja- ja tietoturvaratkaisut ovat myös jatkuvan kehityksen kohteena.

1.2.6 Kuntayhtymän toimintaan liittyvät tunnistetut keskeiset riskit

	KESKEISET TUNNISTETUT RISKIT
Ammatillisen koulutuksen järjestäminen	<p>Koulutustarjonnan priorisointi (mitä tarjotaan ja kuinka paljon).</p> <p>Opiskelijoiden työllistymisen ja uraohjauksen varmistamisessa onnistuminen.</p> <p>Suoritus- ja vaikuttavuustulosten saavuttaminen mm. varmistamalla opiskelijoille laadukas opetus ja riittävät tukitoimet.</p> <p>Alueellisessa yritys- ja työelämäpalvelutehtävässä sekä työllisyysalueiden kanssa tehtävässä vaikuttavassa yhteistyössä onnistuminen.</p> <p>Opetus- ja ohjaushenkilöstön resursoinnin tarkoituksenmukainen kohdentaminen.</p>
Johtaminen ja hallinnon järjestäminen	<p>Osaavan johtamisen varmistaminen ja henkilöstön vaihtuvuuden tarvittava ennakointi.</p> <p>Toimintamallin kokonaiskehittäminen vastaamaan toisen asteen ammatillisen koulutuksen muutoksia ja tulevaisuusnäkyviä</p> <p>Kuntayhtymäpalveluiden ja muiden koulutuksen matriisipalveluiden kehittäminen uudessa toimintamallissa toiminnallisesti aiempaa tiiviimmäksi kokonaisuudeksi siten, että palveluyksiköiden toiminnallisia ja resurssijohtamisen rajoja vähennetään.</p> <p>Opetus- ja koulutuspalveluiden digitaalisen transformaation johtaminen.</p>
Talouden hallinta	<p>Rahoituksen ennakoitavuus. Vuoden 2025 alusta toteutuu ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkaukset, jotka vähentävät Salpauksen opiskelijavuosia vuoden 2024 tasosta -336 vuotta. Rahoitus vähenee -3,8 miljoonaa euroa vuodesta 2024. Lisäksi ammatillisen koulutuksen rahoituslainsäädäntöön valmistellaan muutosta vuoden 2026 alusta. Ammatillisen koulutuksen rahoitus on nollasummapeli. Oman suorituskyvyn ohella rahoitukseen vaikuttaa muiden koulutuksenjärjestäjien tulokset. Rahoitukseen vaikuttavat tulokset tulevat lisäksi kahden vuoden takaa.</p> <p>Kuntayhtymän onnistunut talouden hallinta tulee varmistaa myös jatkossa. Toiminnan, henkilöstön ja sitä kautta talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmiä tulee edelleen kehittää. Nyt painopiste on koulutustarjonnan ja opiskelijavuosien käytön ennakoinnin kehittämisessä. Tällä turvataan tuottava ja tehokas koulutuspalveluiden tuottaminen saatavilla resursseilla.</p> <p>Kiinteistöjen peruskorjausvelka on kartoitettu ja arvioitu edellisen kerran vuonna 2015. Velka on vähentynyt kiinteistöjen purkujen ja myyntien sekä toteutettujen perusparannusten vaikutuksesta. Peruskorjausvelan uuden arvioinnin tarve ja aikataulus tehdään</p>

	<p>Ståhlberginkatu 8, Lahti perusparannuksen valmistettua vuonna 2026.</p>
Henkilöriskien hallinta	<p>Johdettu henkilöstökulurakenteen hallinta vastaamaan tulorahoituksen tasoa ja määräaikaista lisärahoitusta edeltävää tilannetta.</p> <p>Osaavan henkilöstön saatavuus jatkuvasti haasteellisemmaksi muodostuvassa työvoiman kilpailutilanteessa.</p> <p>Henkilöstö- ja opiskelijaturvallisuuden toimintamallien jatkuva kehittäminen ja henkilöstön osaamisen varmistaminen.</p> <p>Henkilöstö- ja opiskelijaturvallisuuden uhkien tunnistaminen ja ennaltaehkäisy.</p>
Tietosuoja ja tietoturvallisuus	<p>Tietosuoja- ja tietoturvahkien huomioiminen ja ennaltaehkäisy jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.</p> <p>Henkilöstön osaamisen varmistaminen tietosuoja- ja tietoturvahkien ennaltaehkäisyssä.</p> <p>Laajan laite-, ohjelmisto- ja palveluympäristön hallinta ja ajantasaisuuden varmistaminen.</p>

1.3 Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloksessa näkyy, että olimme varautuneet jo talousarviossa 2024 rahoitusleikkauksiin, ja kun tieto vuonna 2025 toteutuvista leikkauksista tuli keväällä 2024, varautuminen jatkui. Kuntayhtymä oli varautunut jo vuoden 2024 alkuperäisessä talousarviossa rahoituksen vähenemiseen, joka toteutuu nyt vuonna 2025. Ammatillinen koulutus sai vielä vuodelle 2024 rahoitusta vahvistavan rahoituspäätöksen, joka Salpauksessa lisäsi valtionosuusrahoitusta 2,9 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos 5,6 miljoonaa euroa nousi edellisvuodesta 3,5 miljoonaa euroa.

Tuotot ylittyivät ja kulut alittuivat. Toimintatuotot kasvoivat yhteensä 3,9 miljoonaa euroa (5,5 %), kun samalla toimintakulut lisääntyivät vain 0,5 miljoonaa euroa (0,5 %). Tämä selittää tuottojen ohella tuloksen parantumista. Olihan kuntayhtymä varautunut jo julkisen talouden tiukennuksiin.

Toimintakate kasvoi edellisvuodesta 3,4 miljoonaa ollen 12,0 miljoonaa euroa, toimintakateprosentti oli 16,9.

Rahoitustuottojen ja -kulujen tulosvaikutus 985 000 euroa oli 228 000 euroa edellisvuotta parempi. Vuonna 2023 kuntayhtymän pankkilainat maksettiin pois, joten Salpaus pääsi nauttimaan nousseen korkotason mahdollistamista korkotuotoista ilman rahoituskustannusten kasvua.

Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat edellisvuodesta -201 133 euroa. Satunnaiset erät laskivat edellisvuodesta 17 888 euroa.

Tilikauden tulos 5,6 miljoonaa euroa ylitti talousarvion 3,2 miljoonalla eurolla. Budjetoitua parempi tilinpäätös rakentui seuraavasti. Toimintatuotot toteutuivat 0,9 miljoonaa euroa (1,3 %) suurempina ja toimintakulut 1,9 miljoonaa euroa (-3,0 %) pienempinä kuin talousarviossa.

Tuotoissa lisäopiskelijavuodet (31) tuottivat 235 000 euroa odotettua enemmän. Lisäksi kiinteistöjen vuokratuotot (180 000 euroa) ja muut tuotot (485 000 euroa) toteutuivat odotettua suurempina.

Palkkamäärärahat käytettiin 98,7 prosenttisesti, joten määrärahakäyttö alittui 420 000 euroa. Henkilöstösivukuluissa tuli säästöä 210 000 euroa, toteuma 96,7 prosenttia. Muissa kuin henkilöstökuluissa määrärahoista säästyti 1,2 miljoonaa euroa (-5,6 %). Rahoitustuotot toteutuivat 257 000 euroa talousarviota paremmin suunnitelman mukaisten poistojen toteutuessa 122 000 euroa budjetoitua pienempinä.

Toimintatuotot ja valtionosuusrahoituksen opiskelijavuodet on selvitetty alla olevassa taulukossa.

Kokonaistalouden tarkastelu

TOIMINTATUOTOT 1000 €	TP 2022	TP 2023	TAM 2024	TP 2024	TOT % TAM 2024
Valtionosuus suoriteperusteella	60 263	61 965	64 644	64 880	100 %
Opiskelijavuodet yhteensä	6 067	6 032	5 892	5 923	101 %
Strategiarahoitus suoriteperusteella	119				
Muut koulutustuotot	1 735	1 835	1 447	2 223	154 %
Koulustoiminnan tuotot yhteensä	62 117	63 800	66 091	67 103	102 %
Kehittämishankkeet	1 077	990	1 566	1 604	102 %
- opetuksen kehitt.hankkeet	819	767	1 288	1 298	101 %
- muut projektit	258	223	278	306	110 %
Muut tuotot	2 775	2 724	2 660	2 524	95 %
- työtoiminta (koulutukseen liittyvä)	765	811	1 350	743	55 %
- Ravintolapalvelut	923	924	786	894	114 %
- Kiinteistöpalvelut	785	652	307	510	166 %
- Tietohallintopalvelut	2	5		12	
- Hallintopalvelut	38	20	1	32	6486 %
- muut sekalaiset	262	312	216	333	154 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	65 969	67 514	70 317	71 232	101 %

Tilikauden tuloksesta tehtiin seuraavat kirjaukset:

Poistoeron vähennyksenä

- kirjattiin aiempina vuosina investointivarauksilla tehdyistä investoinneista lähes talousarvion mukaisesti 781 432 euroa.

Salpauksen kassavaroina oleville stipendiraastoille maksettavina korkoina kirjattiin 24 796 euroa, joista rahastojen sääntöjen mukaan osa maksetaan stipendejä opiskelijoille ja osalla kartutetaan rahastojen pääomaa.

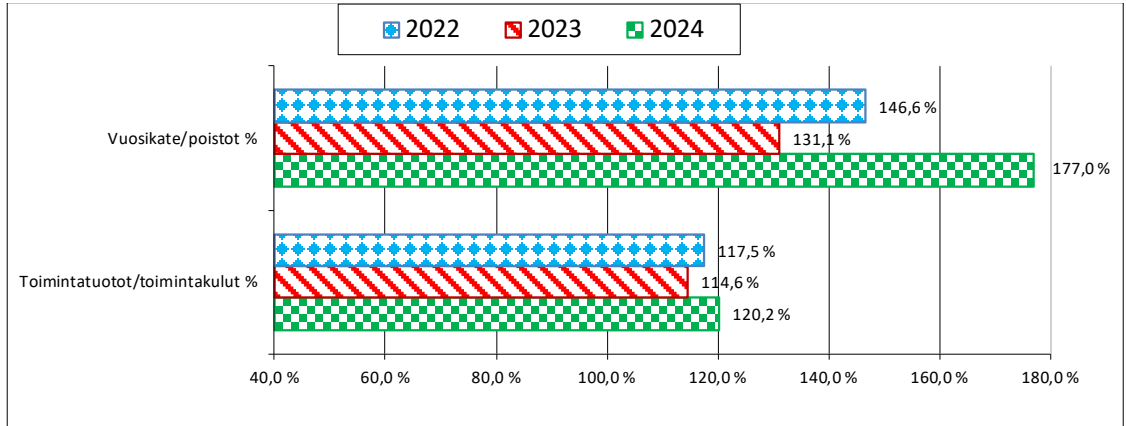
Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.1.1 Tuloslaskelma

	2024	2023
	1000 €	1000 €
Toimintatuotot	71 232	67 514
Myyntituotot	68 757	65 500
Maksutuotot	9	13
Tuet ja avustukset	1 874	1 225
Vuokratuotot	486	601
Muut tuotot	106	175
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut	-59 256	-58 935
Henkilöstökulut	-38 903	-39 089
Palveluiden ostot	-10 874	-10 437
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 296	-6 267
Avustukset	-800	-764
Vuokratulot	-1 285	-1 309
Muut kulut	-1 098	-1 070
Toimintakate	11 976	8 578
Korkotuotot	878	623
Muut rahoitustuotot	125	157
Korkokulut	0	-4
Muut rahoituskulut	-19	-19
Vuosikate	12 960	9 335
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 323	-7 121
Kertaluontoiset poistot	0	0
Arvon alentumiset	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	-39	-56
Tilikauden tulos	5 599	2 158
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	781	781
Varausten lisäys(-), vähennys(+)	0	0
Rahastojen lisäys(-), vähennys(+)	-25	-26
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	6 356	2 912

Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.1.2 Tuloslaskelman tunnusluvut

	2024	2023	2022	Muutos 24-23
Toimintatuotot 1 000 €	71 232	67 514	65 969	3 718
Toimintakulut 1 000 €	59 256	58 935	56 136	321
Vuosikate 1 000 €	12 960	9 335	10 408	3 625
Poistot ja arvonalentumiset 1 000 €	7 323	7 121	7 099	201
Lainanhoitokustannukset (lyhennykset + korot) 1 000 €	0	3 372	806	-3 372
Valtionosuustuotot (op.- ja kult.toim. Rahoituslaki) 1 000 €	64 880	61 965	60 263	2 915
Bruttoinvestoinnit 1 000 €	4 863	6 112	2 722	-1 249
Opiskelijavuodet VOS -suoriteperusteinen	5 932	6 032	6 067	-100
Vuosikate €/opiskelijavuosi	2 185	1 548	1 715	637
Toimintatuotot/toimintakulut %	120,2 %	114,6 %	117,5 %	5,7 %
Vuosikate/poistot %	177,0 %	131,1 %	146,6 %	45,9 %
Vuosikate/toimintatuotot %	18,2 %	13,8 %	15,8 %	0,0
Poistot/toimintatuotot %	10,3 %	10,5 %	10,8 %	0,0
Bruttoinvestoinnit/toimintatuotot %	6,8 %	9,1 %	4,1 %	0,0
Lainanhoitokustannukset/toimintatuotot %	0,0 %	5,0 %	1,2 %	0,0
Valtionosuustuotot/toimintatuotot %	91,1 %	91,8 %	91,4 %	0,0

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, % =

100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate/poistot, % =

100 * Vuosikate / Poistot

Bruttoinvestoinnit/toimintatuotot, % =

100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Vuosikate/toimintatuotot, % =

100 * Vuosikate / Toimintatuotot

Lainanhoitokustannukset/toimintatuotot, % =

100 * Lainanhoitokustannukset / Toimintatuotot

Poistot/toimintatuotot % =

100 * Poistot / Toimintatuotot

Valtionosuustuotot/toimintatuotot, % =

100 * Valtionosuustuotot / toimintatuotot

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta

Toiminnan rahavirta, vuosikate, oli 13 miljoonaa euroa. Satunnaisia eriä oli -38 578 euroa (tarkemmin kohdassa 4.2.5., liite 14). Tulorahoituksen korjauseriä kirjattiin -66 870 euroa perustuen omaisuuden myyntiin (-42 074 euroa) ja stipendirahastojen korkoihin (-24 797 euroa).

Investoinnit toteutuivat 4,8 miljoonana eurona ja jakautuen kiinteistöinvestointeihin 4,1 miljoonaa euroa ja irtaimistoinvestointeihin 0,8 miljoonaa euroa. Investoinnit alittivat talousarvion 3,8 miljoonalla eurolla johtuen pääasiallisesti kiinteistöinvestointihankkeiden toteutuksen painottumisesta sekä pieneltä osin irtaimistoinvestointien hankintojen viivästämisestä vuoden 2025 puolelle. Yhtymäkokoukselle tullaan esittämään talousarviomuutoksena vuodelle 2025 pääosa kiinteistöinvestointimäärärahojen 2,996 miljoonan euron alituksesta tilikaudelta 2024. Ståhlberginkatu 8, Lahti peruskorjaushankkeen toteutuksen painottuminen vuodelle 2025 merkitsee tästä 2,7 miljoonaa euroa.

Pysyvien vastaavien luovutustulot 42 000 euroa koostuu käytöstä poistuneen käyttöomaisuuden myynnistä.

Toiminnan ja investointien nettokassavirta oli ylijäämäinen 8 miljoonaa euroa.

Rahoitustoiminnan kassavirta

Kokonaisuutena rahoitustoiminnan nettokassavirta oli noin -1,7 miljoonaa euroa.

Kassavarojen muutos

Kassavarat kasvoivat 6,3 miljoonaa euroa ja olivat vuoden lopussa 29 miljoonaa euroa. Maksuvalmius oli 166 päivää ja quick ratio -tunnusluvulla (rahoitusomaisuus/lyhytaikaiset velat) tarkasteltuna 3,96. Maksuvalmius vuotta aiemmin oli 121 päivää, ja quick ratio 3,21.

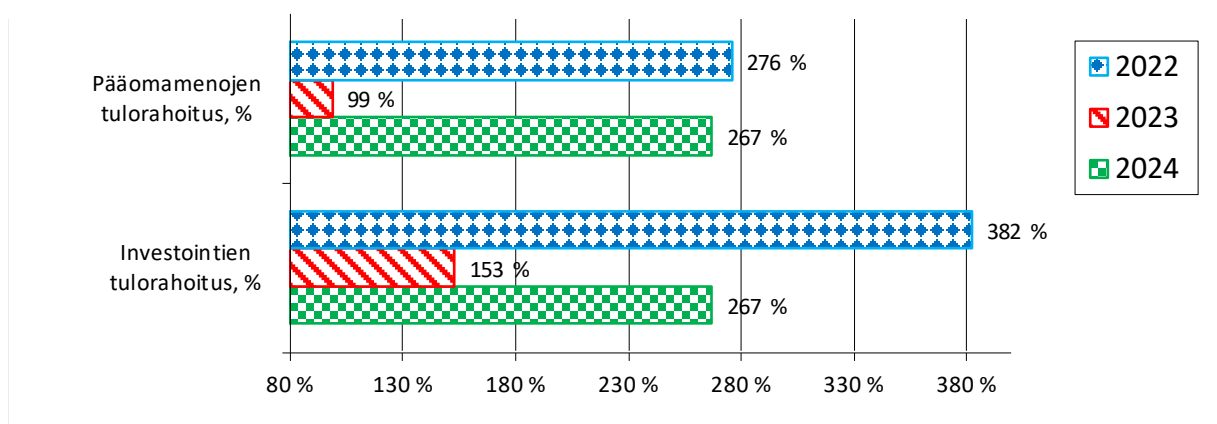
Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.2.1 Rahoituslaskelma

	2024	2023
	1000 €	1000 €
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 960	9 335
Satunnaiset erät	-39	-56
Tulorahoitukseen korjauserät	-67	-96
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 863	-6 112
Rahoitusosuudet investointimenoihin	12	7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	42	57
Toiminnan ja investointien nettokassavirta	8 046	3 134
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-3 368
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	25	28
Vaihto-omaisuuden muutos	19	-194
Saamisten muutos	-223	1 244
Korottomien velkojen muutos	-1 560	2 351
Rahoituksen nettorahavirta	-1 738	60
RAHAVAROJEN MUUTOS		
	6 307	3 194
Rahavarat 31.12.	29 011	22 704
Rahavarat 1.1.	22 704	19 510

Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.2.2 Rahoituslaskelman tunnusluvut

	2024	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodeltä (1 000 €)	27 400	11 950	8 422
Investointien tulorahoitus, %	267 %	153 %	382 %
Pääomamenojen tulorahoitus, %	267 %	99 %	276 %
Lainanhoitokate		2,8	12,6
Kassan riittävyys (pv)	166	121	119
Opiskelijavuodet VOS -suoriteperusteinen	5 932	6 032	6 067
Kassavarat 31.12. (1 000 €)	29 011	22 704	19 510
Kassasta maksut/vuosi, me	64	68	60

Investointien tulorahoitus, % =

100 * vuosikate / investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, % =

100 * vuosikate / (investointien omahankintameno + antolainojen nettolisäys + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate =

(vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokyky on hyvä jos arvo on yli 2.

Kassan riittävyys (pv) =

365 (366) * kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella.

Kassavarat =

Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset 31.12.

Kassasta maksut/vuosi, me =

Kootaan tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä.

Tuloslaskelmasta; Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön, alv-takaisinperintä, korkokulut, muut rahoituskulut. Rahoituslaskelmasta; Käyttöomaisuusinvestoinnit, antolainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys.

1.3.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kuntayhtymän taseen loppusumma oli 111,1 miljoonaa euroa (107,3 miljoonaa euroa vuonna 2023).

Omavaraisuus oli 92,1 prosenttia (90,1 % vuonna 2023) ja suhteellinen velkaantuneisuus 11,4 prosenttia (14,7 % vuonna 2023).

Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.3.1 Tase

VASTAAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT *)	79 377	81 898
I Aineettomat hyödykkeet	277	226
Aineettomat oikeudet	277	226
Aineettom.hyöd. ennakkomaksut	0	0
II Aineelliset hyödykkeet	76 891	79 464
Maa- ja vesialueet	2 738	2 738
Rakennukset	67 866	73 328
Kiinteät rakenteet ja laitteet	138	184
Koneet ja kalusto	2 423	2 962
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 726	253
III Sijoitukset	2 208	2 208
Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet	200	200
Muut osakkeet ja osuudet	122	122
Muut pysyvät lainasaamiset	1 512	1 512
Muut pysyvät saamiset	375	375
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	26	26
Muut toimeksiantojen varat	26	26
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 698	25 435
I Vaihto-omaisuus	1 318	1 337
Aineet ja tarvikkeet	121	168
Keskeneräiset tuotteet	1 168	1 121
Valmiit tuotteet	29	48
II Saamiset	1 369	1 394
Lyhytaikaiset saamiset	1 369	1 394
Myyntisaamiset	554	452
Muut saamiset (alv, valtionosuus)	233	434
Siirtosaamiset	582	508
III Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	24 689	15 823
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 323	6 881
VASTAAVAA YHTEENSÄ	111 101	107 360

*) Vastaavien arvostuserät sisältyvät ko. pysyvien vastaavien eriin.

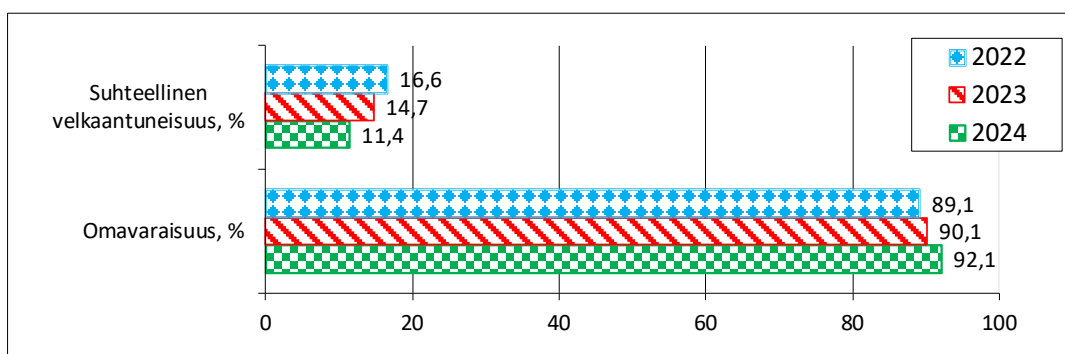

Kokonaistalouden tarkastelu

VASTATTAVAA	2024	2023
	1000 €	1000 €
A OMA PÄÄOMA	95 331	89 026
I Peruspääoma	41 156	41 156
III Arvonkorotusrahasto	187	237
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	47 633	44 721
VI Tilikauden yli-/alijäämä	6 356	2 912
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	6 967	7 748
Poistoero	6 967	7 748
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	673	648
Muut toimeksiantojen pääomat	673	648
E VIERAS PÄÄOMA	8 130	9 935
I Pitkäaikainen	132	129
Lainat julkisyhteisöiltä	129	129
Muut velat	3	0
II Lyhytaikainen	7 998	9 806
Ostovelat	2 022	2 729
Muut velat	737	759
Siirtovelat	5 239	6 319
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	111 101	107 357

Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.3.2 Taseen tunnusluvut

	2024	2023	2022
Omavaraisuus, %	92,1	90,1	89,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	11,4	14,7	16,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	53 989	47 633	44 721
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/opiskelijavuosi	9 101	7 897	7 371
Lainat 31.12., 1000 €	129	129	3 496
Lainat, €/opiskelijavuosi	22	21	576
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	2 363	2 924	6 140
Lainat ja vuokravastuut, €/opiskelijavuosi	398	485	1 012
Opiskelijavuodet VOS -suoriteperusteinen	5 932	6 032	6 067
Lainat 31.12. %	0,1	0,1	3,3
Sidotun pääoman osuus %	37,2	38,6	39,2
Rahoitusvarallisuus, 1000 €	22250	14163	11196

Omavaraisuusaste, % =

$100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnuslukuarvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla 31.12.2023 keskimäärin 98 % (Lähde: <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot>).

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) =

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/opiskelijavuosi =

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) / opiskelijavuosimäärä

Lainat 31.12. =

Vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat)

Lainat, €/opiskelijavuosi =

Lainat 31.12. / opiskelijavuosimäärä

Lainat ja vuokravastuut 31.12. =

Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut (vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena).

Lainat ja vuokravastuut, €/opiskelijavuosi =

Lainat ja vuokravastuut 31.12. / opiskelijavuosimäärä

Lainat 31.12. % =

$100 * \text{korollinen vieras pääoma} / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Sidotun pääoman osuus % =

$100 * \text{sidottu oma pääoma} / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Rahoitusvarallisuus € =

(saamiset + rahoitusvarapaperit + rahat ja pankkisaamiset) - (vieras pääoma - saadut ennakot)

Kokonaistalouden tarkastelu

1.3.4 Kokonaistulot ja –menot

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot, joista	71 232	98,5	Toimintakulut	59 256	92,2
<i>Valtionosuusrahoitus</i>	64 880	91,1	Valmistus omaan käyttöön	0	0,0
<i>Muut myyntituotot</i>	3 877	5,4	Korkokulut	0	0,0
<i>Maksutuotot</i>	2 223	3,1	Muut rahoituskulut	19	0,0
<i>Opetuksen kehitt.hankkeet</i>	1 298	1,8	Satunnaiset kulut	39	0,1
<i>Muut avustukset</i>	576	0,8	Tulorahoituksen korjaukset	67	0,1
<i>Muut toimintatuotot</i>	592	0,8			
Korkotuotot	878	1,2			
Muut rahoitustuotot	125	0,2			
Satunnaiset tuotot	0	0,0			
Tulorahoituksen korjaukset	0	0,0			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	12	0,0	Investointimenot	4 863	7,6
Käyttöomaisuuden myyntitulot	42	0,1			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0	Antolainasaamiset lisäykset	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0	0,0	Oman pääoman vähennys	0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	72 289	100,0	Kokonaismenot yhteensä	64 243	100,0

1.4 Kuntayhtymän konsernitilinpäätös

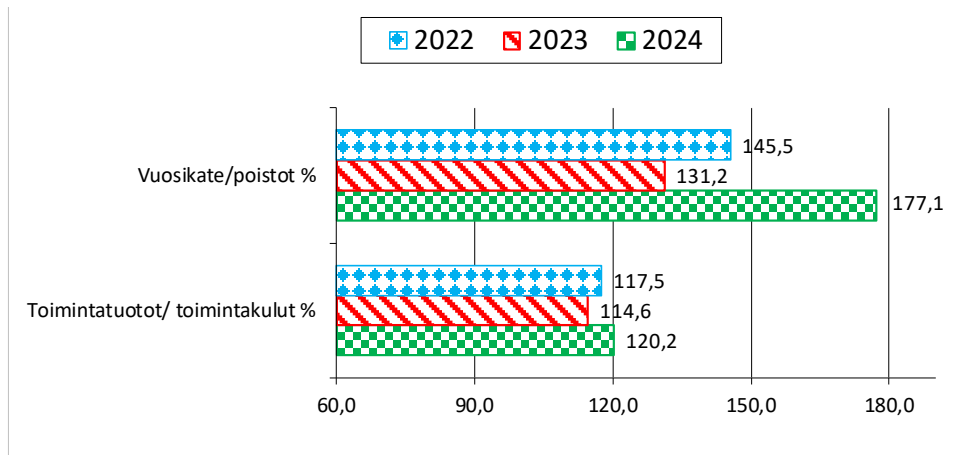
1.4.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	Y-tunnus	Yhdistetty konsernitilinpäätökseen	Omistus %	Ääni- vallasta %
Tytäryhteisöt Salpaus palvelut Oy	2797737-2	Kyllä	100,00	100,00
Osakkuus- ja omistusyhteisyydet -	-			

1.4.2 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toimintatuotot	71 248	67 525
Toimintakulut	-59 261	-58 940
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	0
Toimintakate	11 987	8 585
Korkotuotot	878	623
Muut rahoitustuotot	125	157
Korkokulut	0	-4
Muut rahoituskulut	-19	-19
Vuosikate	12 972	9 342
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 323	-7 121
Arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	-39	-56
Tilikauden tulos	5 611	2 164
Tilinpäätössiirrot	-25	-26
Tilikauden verot	0	0
Laskennalliset verot	0	0
Vähemmistöosuudet	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	5 586	2 138

Kokonaistalouden tarkastelu

	2024	2023	2022	Muutos 24-23
Toimintatuotot	71 248 455	67 524 912	65 980 512	3 723 542
Toimintakulut	59 261 398	58 940 214	56 139 972	321 185
Vuosikate	12 971 757	9 341 913	10 327 889	3 629 844
Poistot + Arvonalentumiset	7 322 528	7 121 395	7 099 419	201 133
Opiskelijavuodet	5 932	6 032	6 067	-100
Vuosikate €/opiskelijavuosi	2 187	1 549	1 702	638
Toimintatuotot/ toimintakulut %	120,2	114,6	117,5	5,7
Vuosikate/poistot %	177,1	131,2	145,5	46,0

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista, % =

100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

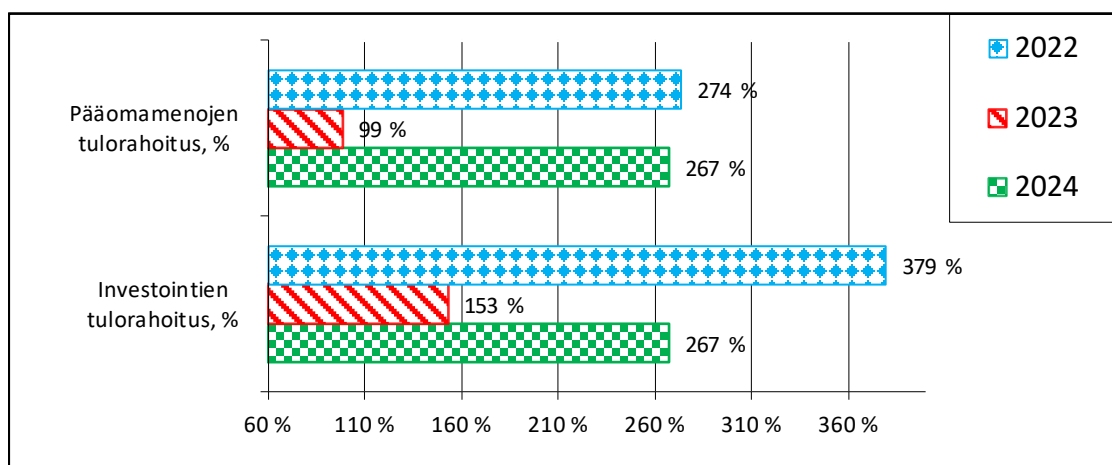
Vuosikate/poistot, % =

100 * Vuosikate / (Poistot + Arvonalentumiset)

1.4.3 Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2024	2023
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 972	9 342
Satunnaiset erät	-39	-56
Tulorahoitukseen korjauserät	-67	-96
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 863	-6 112
Rahoitusosuudet investointimenoihin	12	7
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	42	57
Toiminnan ja investointien nettokassavirta	8 057	3 140
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-3 368
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	25	28
Vaihto-omaisuuden muutos	19	-194
Saamisten muutos	-74	1 342
Korottomien velkojen muutos	-1 808	2 351
Rahoituksen nettorahavirta	-1 837	159
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 220	3 299
Rahavarat 31.12.	29 299	23 079
Rahavarat 1.1.	23 079	19 780

Kokonaistalouden tarkastelu

	2024	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodeltä (1 000 €)	27 449	11 999	8 478
Investointien tulo-rahoitus, %	267 %	153 %	379 %
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	267 %	99 %	274 %
Lainanhoitokate		2,8	12,5
Kassan riittävyys (pv)	167	123	121
Opiskelijavuodet	5 932	6 032	6 067
Kassavarat 31.12. (1 000 €)	29 299	23 079	19 780
Kassasta maksut/vuosi, me	64	68	60

Investointien tulo-rahoitus, % =

$100 * \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Pääomamenojen tulo-rahoitus, % =

$100 * \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate =

$(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate on hyvä jos arvo on yli 2.

Kassan riittävyys (pv) =

$365 (366) * \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella.}$

Kassavarat =

Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset 31.12.

Kassasta maksut/vuosi, me =

Kootaan tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä.

Tuloslaskelmasta; Toimintakulut - valmistus omaan käyttöön, alv-takaisinperintä, korkokulut, muut rahoituskulut. Rahoituslaskelmasta; Käyttöomaisuusinvestoinnit, antolainojen lisäys, pitkäaikaisten lainojen vähennys.

1.4.4 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT *)	79 177	81 698
I Aineettomat hyödykkeet	277	226
Aineettomat oikeudet	277	226
II Aineelliset hyödykkeet	76 891	79 464
Maa- ja vesialueet	2 738	2 738
Rakennukset	67 866	73 328
Kiinteät rakenteet ja laitteet	138	184
Koneet ja kalusto	2 423	2 962
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 726	253
III Sijoitukset	2 008	2 008
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet	102	102
Muut osakkeet ja osuudet	19	19
Muut pysyvät lainasaamiset	1 512	1 512
Muut pysyvät saamiset	375	375
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	26	26
Muut toimeksiantojen varat	26	26
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 988	25 713
I Vaihto-omaisuus	1 318	1 337
II Saamiset	1 371	1 298
Lyhytaikaiset saamiset	1 371	1 298
III Rahoitusarvopaperit	24 689	15 823
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 610	7 256
VASTAAVAA YHTEENSÄ	111 191	107 437

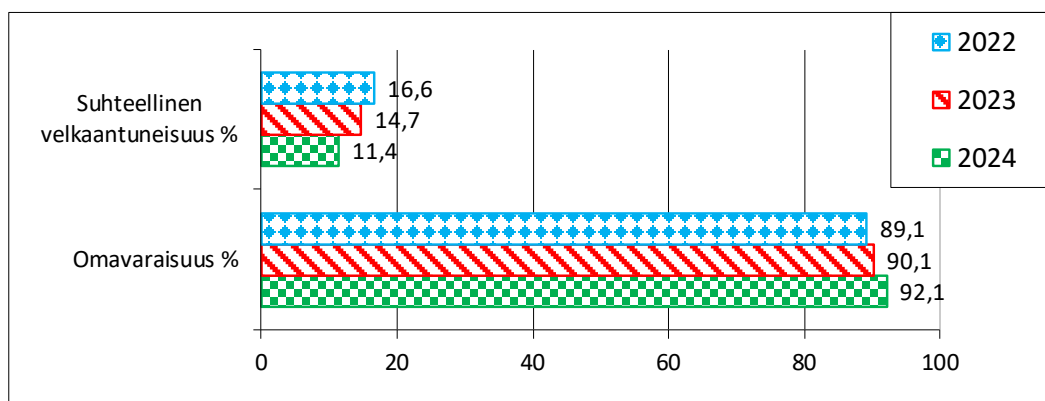
*) Vastaavien arvostuserät sisältyvät ko. pysyvien vastaavien eriin.

Kokonaistalouden tarkastelu

VASTATTAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
A OMA PÄÄOMA	102 386	96 850
I Peruspääoma	41 156	41 156
III Arvonkorotusrahasto	187	237
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	55 458	53 320
VI Tilikauden yli-/alijäämä	5 586	2 138
C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	673	648
Muut toimeksiantojen pääomat	673	648
E VIERAS PÄÄOMA	8 132	9 939
I Pitkäaikainen	132	132
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	0	0
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	132	132
II Lyhytaikainen	8 000	9 808
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	0	0
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 000	9 808
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	111 191	107 437

Kokonaistalouden tarkastelu

	2024	2023	2022
Omavaraisuus %	92,1	90,1	89,1
Suhteellinen velkaantuneisuus %	11,4	14,7	16,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	61 044	55 458	53 320
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/opiskelijavuosi	10 291	9 194	8 789
Korollinen lainakanta 31.12., 1000 €	0	0	3 368
Korollinen lainakanta, €/opiskelijavuosi	0	0	555
Korollinen lainakanta ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	2 235	2 795	6 011
Korollinen lainakanta ja vuokravastuut, €/opiskelijavuosi	377	463	991
Opiskelijavuodet VOS -suoriteperusteinen	5 932	6 032	6 067

Omavaraisuusaste, % =

$100 * (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnuslukuarvo on, sitä paremmat mahdollisuudet on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla 31.12.2023 keskimäärin 98 % (Lähde: <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/kuntatalouden-tilastot>).

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) =

Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/opiskelijavuosi =

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) / opiskelijavuodet

Korollinen lainakanta 31.12. =

Vieras pääoma - (saadut ennakot + ostovelat + siirtovelat + muut velat + korottomat lainat)

Korollinen lainakanta, €/opiskelijavuosi =

Korollinen lainakanta 31.12. / opiskelijavuodet

Korollinen lainakanta ja vuokravastuut 31.12. =

Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokra-vastuut (vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena).

Korollinen lainakanta ja vuokravastuut, €/opiskelijavuosi =

Korollinen lainakanta ja vuokravastuut 31.12. / opiskelijavuodet

1.5 Keskeiset liitetiedot

1.5.1 Investointivarausten käyttö

Kuntayhtymässä ei tilinpäätöshetkellä ollut investointivarauksia.

1.5.2 Opiskelijoiden kotikuntajakauma

Tilanne 31.12.2024

KUNTA	YHTEENSÄ
Asikkala	205
Hartola	28
Heinola	442
Hollola	627
Kuhmoinen	3
Kärkölä	89
Lahti	3 909
Orimattila	479
Padasjoki	39
Pertunmaa	6
Sysmä	40
Jäsenkunnat yhteensä	5 867
Ulkomaat	2
Muut kunnat	1 228
Kaikki yhteensä	7 097

1.5.3 Laskelma peruspääoman jakautumisesta jäsenkunnittain

Kuntayhtymä ylläpitää Koulutuskeskus Salpaus -oppilaitosta kaikkien jäsenkuntiensa puolesta ja on pääomalainan antaja LAB-ammattikorkeakoulu Oy:lle (entinen Lahden ammattikorkeakoulu Oy) kahdeksan jäsenkuntansa puolesta Lahden ammattikorkeakoulu Oy:n LUT-konserniin siirtojärjestelyn päätösten perusteella. Kuntayhtymän osuus Lahden ammattikorkeakoulu Oy:n pääomalainasta on 8,93 prosenttia.

Jäsenkunta	Peruspääoma	%
Asikkala	1 639 135,34	3,98 %
Hartola	399 234,21	0,97 %
Heinola	3 943 164,42	9,58 %
Hollola	3 913 525,37	9,51 %
Kuhmoinen	93 936,23	0,23 %
Kärkölä	502 690,51	1,22 %
Lahti	26 281 669,42	63,86 %
Orimattila	2 884 411,81	7,01 %
Padasjoki	606 736,75	1,47 %
Pertunmaa	132 857,71	0,32 %
Sysmä	758 512,51	1,84 %
YHTEENSÄ	41 155 874,27	100,00 %

Kuntayhtymän ylijäämät ovat muodostuneet ammatillisen koulutuksen rahoituslainsäädännön ja kuntayhtymän omien tuottojen ja kulujen erotuksena. Koulutustoiminnan rahoitusta sääntelee muun muassa laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Sen mukaisesti vastaanotettu rahoitus tulee kohdentaa rahoituspäätöksessä mainittuun toimintaan. Mahdollista ylijäämää ei voida käyttää muuhun toimintaan, eikä sitä esimerkiksi voida jakaa kuntayhtymän jäsenkunnille ylijäämänä. Valtionavustuslain 13 §:n mukaan valtionavustus saadaan käyttää ainoastaan valtionavustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Kuntayhtymän omien tuottojen osalta ylijäämä käytetään lähtökohtaisesti puolestaan muuhun koulutuskuntayhtymän toiminnan kehittämiseen ja perussopimuksen mukaisten tehtävien hoitamiseen.

1.6 Tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.6.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä:

Poistoerojen lisäys ja vähennys

Poistoeron vähennyksenä kirjataan aiempina vuosina investointivaroilla tehdyistä investoinneista 781 431,56 euroa.

Rahastojen lisäys

Tilikauden tuloksesta esitetään rahastosiirtoina kirjattavaksi korkoa kuntayhtymän kassavaroina oleville stipendirahastojen pääomille 24 796,49 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittely

Varausten, poistoeron ja rahastosiirtojen jälkeen jäävä tilikauden ylijäämä 6 355 847,44 euroa esitetään kirjattavaksi tilikauden yli-/alijäämätilille.

1.6.2 Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Valtioneuvoston puoliväliriihen ja yleisten palkkaneuvottelujen päätökset keväällä 2025 vaikuttavat merkittävästi Salpauksen tuleviin resursseihin ja tarvittaviin talouden tasapainottamistoimenpiteisiin. Salpauksen kustannusrakenne oli vuonna 2024 voimassa olleeseen rahoitustasoon nähden alempi. Emme ole Sipilän hallituskauden raskaiden rahoitusleikkausten jälkeen antaneet kustannusrakenteemme kasvaa. Määräaikaiset valtionosuusrahoituksen korotukset, jotka ovat jo päättyneet, on pääosin onnistuttu purkamaan kustannuksista. Lisäksi olemme kaiken aikaa nostaneet toimintamme tuottavuutta, vaikka päättyneiden tilikausien sen hetkinen rahoitustilanne ei ole sitä edellyttänyt. Nyt voimme käyttää saavutettua liikkumavaraa rahoitusleikkauksiin sopeutumiseen. Ainakin osa jo päätetyistä rahoitusleikkauksesta vuonna 2025 tulee siis katettua sillä, että taloutemme oli ylijäämäinen vielä päättyneenä tilikautena.

Pitkäjänteinen ja onnistunut työ Salpauksen talouden hallinnassa on mahdollistanut vuoden 2025 rahoitusleikkauksiin sopeutumisen ilman koko organisaation muutosneuvotteluja, joita moni suurikin koulutuksenjärjestäjä on joutunut käymään. Tämä on tukenut kuntayhtymän uuden toimintamallin toimeenpanoa ja toiminnan kehittämistä hyvää työnantajakuva

Keskeiset liitetiedot

hyödyntäen ja työntekijäkokemusta turvaten. Salpaus on vakaa työnantaja, joka mahdollistaa, mutta myös edellyttää työntekijöidensä vahvaa panosta asiakkaidensa parhaaksi.

Kuntayhtymän talous on kunnossa ja yhtymä on velaton. Yhdessä koko Salpauksen henkilöstön kanssa saavutettuja ylijäämiä käytetään harkitusti alkaneella tili- ja taloussuunnitelmakaudella. Toiminnallisena tavoitteena on alijäämäisestä talousarviosta huolimatta niin pieni alijäämä kuin mahdollista. Salpauksen talousarvion toteutumisen ja talouden kehityksen kannalta on edelleen keskeistä tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen. Tavoitteena on taata laadukkaat palvelut vähenevin resurssein. Tämä toteutuu yhtenäisenä palveluorganisaationa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön vuosina 2019–2022 myöntämien väliaikaisten harkinnanvaraisten valtionosuusrahoituksen korotuksien avulla saimme palkattua vuosiksi 2020–2024 yhteensä 180 henkilötyövuotta opetusvoimaa, josta vuoden 2024 lopussa talossa oli vielä sisällä noin 22 henkilötyövuotta. Ilman nyt toteutuvia rahoitusleikkauksia tämä lisäresurssi olisi voinut jäädä käyttöömme myös jatkossa. Salpauksen koulutustarjontaa on pienennettävä rahoitusleikkauksien takia. Tämä näkyy luonnollisesti myös henkilöstömäärissä. Sopeutumista tähän teemme pitkäjänteisesti ja harkiten.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Koulutuskeskus Salpauksen toimintakertomus

Toimintakertomuksessa kuvataan vuonna 2024 toteutettuja toimenpiteitä ja tuloksia strategisten kehitysohjelmien ja toimintakulttuurin vahvistamisen osa-alueilta. Lisäksi kuvataan henkilöstön koulutussuunnitelman toteuma keskeisin osin.

2.2 Koulutuskeskus Salpauksen strategia 2021–2025

Koulutuskeskus Salpauksen strategiaa vuosille 2021–2025 on toteutettu yli puoli välin. Strategiassa olemme painottaneet Salpauksen palveluorganisaationa toimimista sekä koulutuksen työelämävastaavuutta. Strategia on keskittynyt laadukkaan arjen toiminnan varmistamiseen perinteisen vuosittaisen strategiaproessin sijaan. Tämä on ollut vahvasti valintoja ohjaava periaate strategian laadinnan yhteydessä. Salpauksen ydinprosessien toimivuuden sekä laadukkaan, ammattimaisen ja korkeatasoisen asiakaskokemuksen tarjoavan toiminnan varmistaminen ovat menestyksemme tae ja kilpailuedun tuoja.

Salpauksen toiminnan suunnittelun rakenne:

Salpauksen arvot ovat: *oppimisen rohkeus, tekemisen ilo ja reilu asenne* ja slogan: *"Me muutamme maailmaa"*. Arvot ohjaavat päätöksentekoa ja muodostavat perustan koko Salpauksen toiminnalle: opiskelijoille, henkilöstölle, esihenkilötyölle ja johtamiselle.

Salpauksen perustehtävä:
"Uudistavaa osaamista työhön ja yrittäjyyteen".

Salpauksen visio 2025:
"Salpaus - enemmän kuin koulu – opiskelijoiden ja työelämän kohtaamispaikka".

Strategiset kehitysohjelmat konkretisoivat toimenpiteet vision saavuttamiseksi:

- Rohkeita uuden rakentajia
- Jatkuvaa oppimista
- Onnistuneita asiakaskokemuksia.

Salpauksen toiminnan eettiset kulmakivet:

Toimintaamme ohjaavat eettiset periaatteet. Salpauksen arvot sekä toiminnan eettiset kulmakivet ovat toimintaamme ohjaavia periaatteita. Ne näkyvät arjessamme ja niiden tulee vaikuttaa toimintaamme ja valintoihimme. Päivitetyt strategiamme yhteydessä vahvistamme toiminnan eettisten kulmakivien merkitystä toimintakulttuuriamme ohjaavina periaatteina.

Salpauksen toiminnan eettiset kulmakivet ovat:

- Vastuullisuus ja tarttuminen
- Keskustelu ja yhteisen ymmärryksen rakentaminen
- Vaikuttavuus ja keskittyminen olennaiseen.

2.3 Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutuminen

Salpauksen voimassa olevan strategian yhtenä keskeisenä kantavana tavoitteena on keskittyä perustehtäväämme, ydintoimintamme sujuvuuteen ja laadukkaan ammatillisen koulutuksen varmistamiseen. Vastaavasti asiakaslähtöisyys ja palveluorganisaationa toimiminen ovat ohjanneet strategian toteuttamista sekä strategisten kehittämissyöryhmien työskentelyä.

Kuntayhtymän toiminnan vaikuttavuus ja toiminnan tuloksellisuutta kuvaavat mittarit muodostuvat ammatillisen koulutuksen suoritus- ja vaikuttavuustuloksissa onnistumisissa. Näitä tuloksia on kuvattu toimintakertomuksen opiskelijatuloksia sisältävissä kohdissa. Onnistumisia vuoden 2024 osalta ovat hyvin toteutuneet opiskelijavuodet sekä opiskelijapalautteet. Samanaikaisesti hyvin toteutuneet opiskelijavuodet haastavat vuodesta 2025 alkaen uudella tavalla ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkausten takia. Opiskelijavuosien määrää tutkintokohtaisesti on saatava laskemaan lähemmäs rahoitusta vastaavaa tasoa, samalla varmistaen tarjottavien tutkintojen työllistävyys.

Toimenpiteet sujuvan arjen ja laadukkaan ammatillisen koulutuksen varmistamisessa

Vuotta 2024 on siivittänyt erityisesti tammikuun alussa voimaan tulleen uuden toimintamallin käytäntöön vienti. Alkuvaiheessa uusi toimintamalli on näkynyt erityisesti johdon työpöydällä koulutuspalvelupolkujen uudistamistyönä ja johtamistavan uudelleen muotoiluna. Työ on keskittynyt yhdenmukaistamaan koulutuspalvelujen johtamista ja tarkentamaan eri hakuväylistä tulevien opiskelijoiden palveluja, muun muassa jatkuvan haun koulutustarjontaa kehittämällä. Keskeisessä roolissa on ollut myös keskitetyn koulutus- ja opetuspalvelujen henkilöstöjohtaminen, jonka ympärille on muodostettu uusia toimintamalleja ja työtapoja. Yhtenä tavoitteena uudessa toimintamallissa on myös se, että kuntayhtymäpalvelut muodostuvat sekä tilankäytöllisesti että erityisesti toiminnallisesti aiempaa tiiviimmäksi kokonaisuudeksi. Tämän myötä myös näiden palveluyksiköiden toiminnallisia rajoja voidaan vähentää.

Osana uuden toimintamallin käytäntöön vientiä, koulutustarjonnan ja opiskelijavuosien kohdentumista varten luotiin johtamisprosessi ja työtavat. Samanaikaisesti tutkinnon osien suunnittelua ja tarjontaa on kehitetty kaikilla aloilla yhdessä esihenkilöiden kanssa. Koulutustarjonnan suunnittelun ja opiskelijavuosien hallinnan tueksi on kehitetty ja otettu käyttöön Toiminnan opiskelijavuosiennuste -taulukko.

Laadunhallintaa on kehitetty muodostamalla prosessien hallintamalli. Johtoryhmä on linjannut, että prosessityöskentely jatkuu osana valtakunnallista ammatillisen koulutuksen kokonaisarkkitehtuurityötä, mikä tukee laadunhallintaa ja kehittämistä.

Tiedolla johtamiseen on vuoden 2024 aikana panostettu edelleen merkittävästi ja perustoimintaa tukevia PowerBi-raportteja on tuotu laajasti eri toimijoiden tarpeisiin.

Laajentunut ja kehittynyt raportointi auttaa seuraamaan onnistumista, tukee johtamista ja esihenkilötyötä.

Kehittyminen palveluorganisaationa

Salpauksessa otettiin käyttöön sähköiset tutkintotodistukset 1.3.2024 alkaen. Merkittävä osa opiskeluun liittyvistä hakemuksista, lomakkeista ja päätösten valmistelusta on siirretty Wilmaan, ja paperilomakkeista on luovuttu kokonaan. Myös opetus- ja ohjaushenkilöstön hanketyöhön käytetyn työajan seuranta ja raportointi toimivat nyt tehokkaasti Wilmassa.

Henkilöstön osaamista digitaalisissa työkaluissa, tekoälyn hyödyntämisessä ja tietoturvassa kehitetään kokonaisvaltaisesti yhdistämällä nämä osa-alueet yhdeksi koulutuskokonaisuudeksi. Lisäksi vastuuhjaajien käyttöön otettu tietotyöpöytä on saanut innostunutta palautetta. Tietotyöpöytää kehitetään edelleen ja se tarjoaa merkittävää tukea opetus- ja ohjaushenkilöstölle opiskelijoiden opintojen etenemisen seurannassa.

Osatutkintopolkuja on kuvattu osana tutkintotyötä ja niitä on suunniteltu erityisesti yritysten ja TE-palveluiden tarpeita silmällä pitäen. Osatutkintopolut on avattu Opintopolku-verkkopalveluun ja niihin voi hakeutua jatkuvan haun kautta. Osatutkintopolkujen ja tutkinnon osien tarjonnan lisääminen on edelleen kehittämisen keskiössä.

Tutkintotyön prosessikuvaus ja ohjeistus on laadittu osatutkintopolkujen hyväksyntää varten. Verkkototeutuksiin perustuvan kantakurssimallin luontiprosessi toimii sujuvasti ja kantakurssien toimintamallin ohjeistus on päivitetty ja jaettu opetushenkilöstölle. Verkkototeutusten määrä on kasvanut huomattavasti ja niiden laatu on parantunut.

Koulutuskeskus Salpaus teki laaja-alaista ja monipuolista yhteistyötä noin 4000 yrityksen kanssa, mikä vahvisti yhteyksiä työelämään. Opettajat ylläpitävät ja kehittävät osaamistaan työelämässä Salpauksen tarjoamien kolmen eri vaihtoehdon avulla: Open Day -tapahtumat, työelämäjaksot sekä työpaikkaopetus.

Vastuu työvoimapalveluista siirtyi valtiolta kuntien vastuulle 1.1.2025, Salpaus osallistui aktiivisesti tähän muutosprosessiin. Osana tätä työtä tehtiin puitesopimus Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen työllisyysalueiden kanssa palveluyhteistyön järjestämisestä.

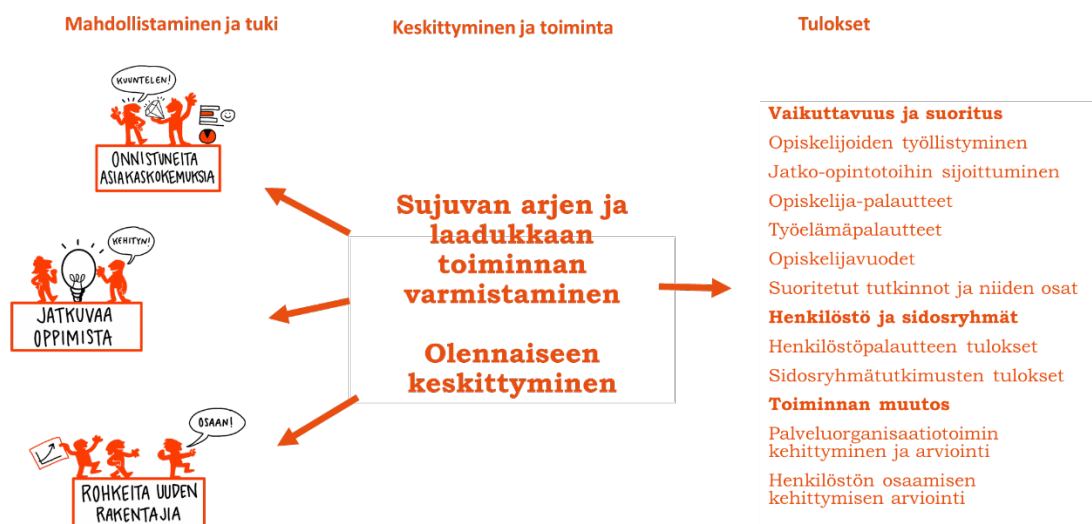
Salpaus on syventänyt yhteistyötään työllisyysalueiden ja LADECin kanssa, tavoitteena vahvistaa alueellista elinvoimaa. Lisäksi Salpaus on mukana "Hämeen yhteinen osaamistarpeiden ennakoinnin toimintamalli" -hankkeessa. Tässä hankkeessa toimivat yhteistyökumppaneina Hämeen ELY-keskus, Päijät-Hämeen liitto, Kauppakamari, yrittäjäjärjestöt, TE-keskus, Hämeen ammattikorkeakoulu, Tavastia, LAB, Hyria ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä.

Salpaus osallistuu aktiivisesti alueellisiin työpaikkojen ja opiskelijoiden kohtaantotapahtumiin, jotka tarjoavat arvokkaita mahdollisuuksia opiskelijoiden työllistymiseen ja verkostoitumiseen. Näiden toimien kautta tuetaan myös opiskelijoiden jatko-opintomahdollisuuksia ja ammatillista kasvua.

Strategiaa on toteutettu vuoden 2024 aikana henkilöstöä ja esihenkilöä osallistaen muun muassa TAHTO keskustelujen avulla. Tavoitteena on ollut kytkeä strategian toteuttaminen vahvasti osaksi kunkin vastuualueen, työyhteisön ja yksilön omaa työtä. Valintamme on ollut välttää erillisiä kehityshankkeita.

Talousarvion toteutuminen

2.3.1 Strategiset kehitysohjelmat

2.3.1.1 Rohkeita uuden rakentajia

Tavoitteet 2021–2025	Onnistuaksemme tavoitteissa, tähän keskitymme vuonna 2024	Toteutus 2024
<p>Ammatillisen koulutuksen osaamisemme on Päijät-Hämeen voimavara.</p>	<p><u>Koulutustarjonta ja palvelut</u></p> <p>Ammatillisen koulutuksen rahoitusmallin muutokseen varautuminen, oppivelvollisten ja jatkuvan oppimisen rahoituksen eriytyminen.</p>	<p>Lainsäädännön ja toiminnanohjauksen muutoksiin valmistautuminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen on toimintamme keskeinen tulos. Tämän osalta viestintää on vahvistettu kaikissa yhteyksissä. <p>Rahoitusmallin muutoksiin on valmistauduttu kehysriihessä tehtyjen rahoitusleikkausten ja poliittisten linjausten myötä (mm. tuplatutkinnot).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijavuositavoitteiden tutkintokohtainen kohdentaminen rahoitusta vastaamaan. - Tutkintokohtainen VOS suunnittelu ja seurantaprosessi. <p>Vaikuttavuustarkastelu aloitettu osana toimintamallin muutosta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strategian 2026-> päivitys käynnistetty. <p>Nykytilan arviointi eri tutkintojen työllistävydestä käynnistetty. Johtoryhmä perehtynyt Hamk:n koulutusten vaikuttavuus tutkimuksen tuloksiin.</p> <p>Työllistymisen ja uraohjauksen osaamisen kehittämiseksi osaamisen varmistamista:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luotsiopettajat käynnistäneet opettajien uraohjausosaamisen lisäämisen.

		<ul style="list-style-type: none"> - Pedagoginen iltapäivä 17.10.2024. - Työllistymisen ja uraohjauksen tehtävät koskevat laajasti useita henkilöstöryhmiä ja roolien määrittelyä on tehty vuoden 2024 aikana. <p>Tutkinnonosien ja pienempien osa-alueiden kuvaaminen käynnistetty</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistelu osana toimintamallin muutosta. - Yhdenmukainen kuvaustapa, joka mahdollistaa mm: <ul style="list-style-type: none"> - koulutuksen toteutussuunnittelun yhdenmukaistamisen - koulutustarjonnan avaaminen ja paremman henkilökohtaistamisen (koulutustarjotin) mahdollistaminen - tarjonta työelämän osaamistarpeisiin.
	<p>Kehitämme toimintaamme olemalla aktiivinen ja aloitteellinen kumppani alueellisissa ja kansallisissa verkostoissa. Tunnistamme ja teemme näkyväksi keskeiset verkostomme, asetamme verkostotoiminnallemme tavoitteet ja toimijat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Varaudumme TE 2024/2025 palvelumuutokseen ja sen vaikutuksiin Salpaukselle. 	<p>Työllisyyspalvelujen muutokseen valmistautuminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistautuminen tiiviissä yhteistyössä Päijät-Hämeen kahden työvoima-alueen kanssa. - Toimintamallien muodostaminen Salpauksen osalta alueen työllisyyden edistämiseksi odottaa vielä alueen ratkaisuja. Yhteisenä tavoitteena on asiakasohjaus ja työllistyminen. <p>Ennakointityön kehittäminen käynnistetty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alueelliset verkostojen kuvaus, luokittelu ja tiedon hyödyntämisen kuvaukset käynnistetty - Salpauksen ennakointityö painottuu alueen työllisyystarpeen ja koulutustarjonnan kohtaamiseen (esim. Hämeen yhteinen osaamistarpeiden ennakoinnin toimintamalli -hanke / ELY-keskus). - Strapetsi-hankkeen (vuoden 2023–2024 OKM:n strategiahanke strategisen ja pedagogisen johtamisen kehittämiseksi) työ käynnissä yhdessä 80 koulutuksen järjestäjän kanssa. Salpauksen kehittämissuunnitelma muodostettu hankkeessa 02/2024 toteutetun itsearviointin pohjalta. Kehittymistä itsearvioidaan 11/2024.

<p>Olemme palveluorganisaatio. Toimintaamme ja valintojamme ohjaavat työelämän sekä yhteiskunnan tarpeet.</p> <p>Tunnumme Salpauksen perustehtävän ja oman työemme merkityksen osana sitä. Tiedämme työtämme ohjaavat säädökset ja toimimme niiden mukaisesti.</p>	<p><u>Toimintamallin ja palveluprosessin toteuttaminen</u></p> <p>Kehitämme johtamis- ja toimintamalliamme vastataksemme muuttuvaan opiskelija- ja asiakasrakenteeseen varmistamalla sujuvat oppivelvollisten palvelut, joustavat ja kehittyvät jatkuvan oppimisen palvelut sekä vahvistamalla edelleen Salpauksen toimijuutta yritys- ja työelämäkumppaneiden kanssa.</p>	<p>Uuden toimintamallin käytäntöjen luominen:</p> <p>Palvelupolkujen tarkastelut ja tarvitsemat muutokset ovat valmistelussa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Johtamisen muuttuvan mallin käsittely esihenkilöpäivissä 4.9.2024 ja 8.11.2024 - Henkilöstön osaamisen laajempi hyödyntäminen, työ pilottialojen kanssa aloitettu, kokemuksia haettu muutostilanteissa.
	<p>Kehitämme ja kuvaamme koulutustarjonnan palveluprosessin varmistaksemme riittävän laajan ja oikein kohdennetun tarjonnan (asiakaslähtöiset pedagogiset ratkaisut).</p>	<p>Koulutustarjonnan johtamisen prosessi kuvattu.</p> <p>Laadunhallinta ja -johtamisen osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salpauksen prosessinhallintamalli luotu ja prosessikuvausten päivittäminen on kuvattu. - Salpaus vetäjänä ja toimijana Strapetsi-hankkeen laadunhallinnan ja -johtamisen osaamisen kehittämiskokonaisuudessa.
	<p>Jatkamme Salpauksen kestäväen kehityksen tiekartan rakentamista ja käytäntöön vientiä, kohti vastuullista ammatillisen koulutuksen toteuttamista.</p> <p>- Varmistetaan viestinnällisesti Salpauksen kestäväen kehityksen ja vastuullisuuden tavoitteet ja toiminta tutuksi henkilöstöllemme.</p>	<p>Vastuullisuuden ja kestäväen kehityksen toimintaa organisoidaan Salpaustasoisesti uudelleen (syyskausi 2024).</p> <p>Kestäväen kehityksen Elsa-kurssi on luotu henkilöstölle (esitelty pedagogisessa iltapäivässä). 69 % henkilöstöstä on tehnyt Elsa-kurssin.</p> <p>Sitoutuminen kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen yhdessä ammatillisten oppilaitosten yhteisen Kartalla -kestävyysverkoston kanssa.</p>

Talousarvion toteutuminen

<p>Arvostamme ammattitaitoa ja mahdollistamme sen, että jokainen ylittää parhaimpaansa.</p> <p>Teemme yhdessä ja opimme toisiltamme.</p>	<p><u>Henkilöstön hyvinvointi, yhteisöllisyys ja osaaminen</u></p> <p>Uudistamme johtamista ja esihenkilötyötä tavoitteena osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentava toimintakulttuuri.</p> <p>- Periaatteiden määrittely ja tavoitteiden asettaminen johtamis- ja esihenkilötyölle, kehittämis- ja valmennusohjelman suunnittelu ja käynnistäminen johdolle ja esihenkilöille</p> <p>Määritellään monimuotoisuuden periaatteen Salpauksessa ja luodaan henkilöstön perehdytys ja koulutusmahdollisuuden monimuotoisuusosaamisen lisäämiseksi.</p> <p>- Monimuotoisuuden huomioimisella edistetään Salpauksen vastuullisuutta ja kestävä kehitystä ja lisätään henkilöstön hyvinvointia sekä Salpauksen työnantajakuva.</p>	<p>Henkilöstöedut uudistettu: työsuohdepyörä, ePassi -edun korotus, työterveyshuolto Mehiläinen, yhteisölliset taukotilat.</p> <p>Henkilöstön osaaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osaamiskeskustelu -malli uudistettu osana toimintamallin muutosta. - Opettajien työelämäjaksot mallinnettu ja toteutukset opettajatasolla käynnissä pienimuotoisesti. - Tehty henkilöstön perusdigiosaamisen varmistava Toiminta Salpauksen digitaalisessa ympäristössä -kurssi, joka tuli suorittaa syksyn aikana. - Tekoäly -osaamista ja työpajoja järjestetty henkilöstölle ja esihenkilöille. Vapaaehtoinen tekoälykurssi. - Johtamisen valmennusohjelma alkaa lokakuussa 2024. - Esihenkilötyön valmennusohjelmaa on valmisteltu. Suunnittelua jatketaan 2025. <p>Työntekijäkokemus ja henkilöstön osallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Syke-henkilöstökysely toteutettu ja tulosten ratkaisukeskeinen käsittely käynnissä tiimeissä sekä salpaustasolla. <p>Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan lisätään/tarkennetaan henkilöstönäkökulma</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstölle teetettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely, jonka tulokset hyödynnetään suunnitelman päivittämisessä. - Kyläjuhlissa aihetta käsiteltiin teemalla Positiiviset teot.
--	--	--

2.3.1.2 Jatkuvaa oppimista

Tavoitteet 2021–2025	Onnistuaksemme tavoitteissa, tähän keskitymme vuonna 2024	Toteutus 2024
<p>Koulutus- ja palvelutarjontamme vastaa opiskelijoiden ja työelämän tarpeita ja tulevaisuuden vaatimuksia.</p>	<p><u>Toteutussuunnitelmat, tuotteistus ja pedagogiikka</u></p> <p>Koulutuspalveluiden tuotteistamista jatketaan palvelumuotoilun keinoin. Opetus- ja ohjaushenkilöstöä kannustetaan tutkintojen ja tutkinnon osien suunnitelmalliseen ja laajempaan käyttöön ja yhdistämiseen tutkintojen sisällä sekä välillä opiskelijan yksilöllisen polun mahdollistamiseksi.</p> <p>Tuotteistamisella tarkoitetaan tutkinnonosan suunnitelmaa, jossa on huomioitu asiakasryhmä, oppimisympäristöt ja ajoitus.</p>	<p>Koulutuspalveluiden tuotteistaminen on käynnistynyt ja työ on edennyt laaditun suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Koulutustarjonnan suunnittelun ja opiskelijavuosien hallinnan työkaluksi on kehitetty ja otettu käyttöön Toiminnan opiskelijavuosiennuste -taulukko.</p> <p>Osatutkintopolkuja on kuvattu tutkintotyön yhteydessä ja niitä on suunniteltu yritysten ja TE-palveluiden tarpeisiin. Osatutkintopolkuja on laitettu avoimiksi Opintopolkuun ja niihin hakeudutaan jatkuvan haun kautta. Osatutkintopolkujen ja tutkinnonosien tarjonnan lisääminen on edelleen kehittämisen kohteena. Jatkuvan haun hakujaksot ja aloitusajankohdat ovat toimineet hyvin ja ne ovat käytössä myös tulevina vuosina.</p>
	<p>Lyhytkoulutuksiin otetaan käyttöön yhteinen suunnitteluprosessi.</p>	<p>Lyhytkoulutusten eli tutkinnonosaa pienempien osaamiskokonaisuuksien -nykytila on analysoitu ja prosessi on kuvattu. Hinnoittelun ja laskutuksen osalta tehdään vielä tarkennuksia.</p>
	<p>Verkkototeutuksia kehitetään opetusalanpäälliköiden johdolla.</p>	<p>Tutkintotyöhön perustuva verkkototeutusten (kantakurssi) luontiprosessi toimii. Kantakurssien toimintamallin ohjeistus on päivitetty ja julkaistu opetushenkilöstölle. Verkkototeutusten määrä on kasvanut ja laatu on parantunut.</p>

Talousarvion toteutuminen

	<p>Henkilöstön pedagoginen osaaminen digiympäristössä varmistetaan koulutuksen ja vertaismentoroinnin avulla.</p>	<p>Salpauksen digimentorit jatkavat työskentelyä opetus- ja ohjaushenkilöstön vertaistukena.</p> <p>Henkilöstön digitaalinen osaaminen on varmistettu verkkototeutuksella "Toiminta Salpauksen digitaalisessa ympäristössä". Myös muut henkilöstön digitaalisen osaamisen koulutukset ja perehdytykset on päivitetty ajantasaisella sisällöllä ja ulkoasulla.</p>
	<p>Palvelutarjontaa digitalisoidaan: Uusien palveluiden toteutustapa oletuksena digitaalinen ja nykyisiä palveluja digitalisoidaan vaiheittain. Kielimallien ja tekoälyn käyttöä edistetään hallitusti ja vastuullisesti.</p> <p>Hyvien ideoiden ja käyttökokemusten hyödyntäminen mm. botit ohjauksen tukena. Valtakunnallisten palveluiden kehittämiseen osallistuminen (Esim. OSTU suoraan Koskesta kaikille).</p>	<p>Salpauksessa otettiin 1.3.2024 käyttöön sähköiset tutkintotodistukset. Muiden todistusten sähköistys on ajoitettu tapahtuvaksi loppuvuoden aikana.</p> <p>Opintohallintojärjestelmään (Wilma) on viety kaikki opiskeluun liittyvät hakemukset, lomakkeet ja päätösten valmistelu sekä opetus- ja ohjaushenkilöstön hanketyön työajan seuranta ja raportointi. Näin paperilomakkeista on voitu luopua.</p> <p>Henkilöstön osaaminen digitaalisiin työkaluihin, tekoälyyn ja tietoturva on yhdistetty yhteen</p>

		<p>“Toiminta Salpauksen digitaalisessa ympäristössä” verkkototeutukseen.</p> <p>Eri henkilöstöryhmille on järjestetty tekoälykoulutusta ja työpajoja tekoälyn hyödyntämisestä omissa työtehtävissä. Henkilöstöllä ja opiskelijoilla on käytettävissä useita erilaisia tekoälyohjelmia.</p> <p>Osallistumme edelleen valtakunnallisten hankkeiden toimintaan mm. Digikyvykkyyden kehittäminen -hanke. Pärjäsimme OKM:n valtakunnallisessa digikyvykkyyden itsearvioinnissa hyvin.</p> <p>Palveluiden digitalisoinnin yhteydessä otetaan huomioon tietoturva- ja tietosuojanäkökulmat. Tähän liittyen on kehitetty taustajärjestelmien teknisiä ratkaisuja kuten tunnistus-, varmistus- ja lokienhallintaratkaisuja sekä henkilöstön osaamista kursseilla ja harjoitteilla.</p> <p>Koko henkilöstölle järjestettiin kalasteluviestiharjoituksia sähköpostilla.</p> <p>Vastuuohjaajan tietotyöpöytä on otettu käyttöön ja siitä on saatu innostunutta palautetta ja kehitetään edelleen. Tietotyöpöytä palvelee opetus- ja ohjaushenkilöstöä opiskelijoiden opintojen etenemisen seurannassa.</p> <p>Opiskeluhuollon digitaalinen palvelu Annie-tukibotti on otettu hanketyön osana käyttöön perustutkinto-opiskelijoille.</p> <p>Osana Salpauksen digitaalisten asiakaspalveluiden kehitystä www-sivujen Chat-palveluun on otettu käyttöön tekoälypohjainen Chatbot virtuaaliavustaja.</p>
--	--	--

Talousarvion toteutuminen

<p>Tarjontamme on suunniteltu ja kuvattu selkeästi ja ymmärrettävästi.</p> <p>Toimintamme on joustavaa, luotettavaa ja suunnitelmallista.</p>	<p><u>Koko koulutustarjonta julkaistaan</u></p> <p>Koulutus- ja opintotarjonnan suunnittelua ja julkaisua Salpauksen yhteisen vuosikellon ja aikataulun mukaan kehitetään edelleen asiakastarpeiden mukaiseksi.</p>	<p>Jatkuvan haun hakujaksot ovat tuoneet ennustettavuutta tarjontaan, mikä palvelee laajasti ohjaushenkilöstöä.</p>
	<p>Tarjonnan sisältö muodostuu työelämän ja opiskelijoiden kanssa palvelumuotoiluprosessissa ja tutkintotyön yhteydessä tuotteistetuista koulutustuotteista.</p> <p>Kaikki suunnitellut koulutustuotteet tallennetaan ePerusteeseen.</p>	<p>Tarjonta julkaistaan eri kohderyhmille Opintopolku -palvelussa, Salpauksen verkkosivuilla, Wilman tarjottimella sekä ajoitetuissa toteutuksissa.</p> <p>1.8.2024 tuli voimaan useita uudistettuja tutkinnonperusteita, joiden osalta tutkintotyö saatiin valmiiksi aikataulun mukaisesti. Tuotteistettavien osatutkintopolkujen tutkintotyön prosessikuvaus ja ohjeistus on tehty.</p>
	<p>Henkilöstön perehdyttämisellä ja vertaismentoroinnilla (Luotsi-opettajat, KV-yhteysopettajat, Digimentorit ja Wilma-tuki) varmistetaan tasalaatuinen prosessien, linjausten ja ohjeiden mukainen toiminta.</p>	<p>Uusien toimintatapojen käyttöönotossa edetään edelleen mentorointimallilla, jossa Luotsi-opettajat, KV-yhteysopettajat, Digimentorit ja Wilma-tuki ovat henkilöstön tukena ja osaamista kehittämässä.</p>
<p>Tarkoituksenmukaiset prosessit, tehtävänkuvat, työvälineet ja järjestelmät mahdollistavat sujuvan yhteistyön.</p> <p>Vuorovaikutus, oppimisen ohjaus ja tuki innostavat jatkuvaan oppimiseen.</p>	<p><u>Keskeiset prosessit kuvattu ja päivitetty</u></p> <p>Nimetyt prosessiryhmät päivittävät ja kehittävät Salpauksen pedagogisia prosesseja yhteisen toimintamallin mukaan. Salpauksen prosesseja ja niiden mukaista toimintaa arvioidaan sisäisen tarkastuksen menettelyllä. Vuonna 2023–2024 tarkastuksen kohteena oli opintojen keskeyttäminen ja opinnoista eroaminen.</p> <p>Päivitämme Salpauksen prosessikuvaukset valtakunnallisen ammatillisen koulutuksen viitearkkitehtuurin (KARKKI) mukaiseksi. Tukiprosessien kokonaisuus ja kuvaukset päivitetään myös yhdenmukaiseksi.</p>	<p>Prosessiryhmät ovat kokoontuneet ja päivittäneet prosesseja sekä niihin liittyviä ohjeita. Prosessiryhmien toimintaa on yhdenmukaistettu.</p> <p>Johtoryhmä linjasi, että prosessityöskentely jatkuu KARKKI -kokonaisarkkitehtuurin mukaisesti osana laadunhallintaa.</p> <p>Salpauksen prosesseja ja niiden mukaista toimintaa on arvioitu sisäisen tarkastuksen menettelyllä.</p> <p>Sisäinen tarkastus on kohdentunut tänä vuonna opintojen keskeyttämissiin ja opinnoista eroamisiin. Henkilökohtaistamisen prosessiryhmä seuraa suunniteltujen kehittämistoimenpiteiden etenemistä.</p>

Talousarvion toteutuminen

	<p>Jatkuvan haun menettelyt ja oppimisen ohjauksen ja tuen erilaiset muodot suunnitellaan palvelemaan joustavaa ja jatkuvaa oppimista. Hakeutuminen ja opiskelijavalinta tutkinnon aikana (osaamisalat, tutkintonimikkeet yms.) kuvataan ja ohjeistetaan. Ohjaus- ja valintapäivän konseptointi.</p>	<p>Sisäisen tarkastuksen tuloksista keskeisiksi kehittämiskohteiksi nostettiin mm. koulutustarjonnan suunnittelu ja muutosten ajantasainen hallinta, sisäisten siirtymien sujuvoittaminen, opiskelijavalinnasta vastaavien osaamisen varmistaminen, valintatiedon ja -aineiston säilytysratkaisut, raportointi ja viestintä sekä valitsematta jääneiden jatko-ohjauksen toimintamalli. Kehittämiskohteiden tavoitteellinen parantaminen on alkanut.</p>
	<p>Hakeutumispalveluita tarkastellaan ja kehitetään kokonaisuutena (ohjaus, hakeutuminen ja opiskelijavalinta) sisäisen tarkastuksen kehittämiskohteiden sekä mm. JOTPA:n, TE-palveluiden ja kotoutumispalveluiden uudistusten mukaisesti.</p>	<p>Hakeutumispalveluiden kokonaisuutta on tarkasteltu hakeutuvalle tarjottujen eri palveluiden näkökulmasta ja näkemys konkretisoituu toimintasuunnitelmaksi kevään 2025 aikana. Palvelujen tarjonnasta (opintotoimisto, hakutoimisto ja ohjauspistesuunta) on tehty hahmotelma, joka on ollut pohjana Ståhlberginkatu 8:n toimitilasuunnittelussa.</p>
	<p>Nettisivujen uudistus vaikuttaa prosesseihin ja palvelujen tarjontaan.</p>	<p>Nettisivujen uudistus on käynnistynyt ja etenee suunnitelman mukaisesti. Uudet nettisivut otetaan käyttöön loppukeväästä 2025.</p>
	<p>Salpauksen prosessikartan kuvaus ja prosessien kuvaustapojen ja työvälineen uudistamiselle on tarvetta.</p> <p>Tukiprosessien kokonaisuus ja kuvaukset laaditaan ja päivitetään osana toiminnanohjausta. Lyhytkoulutusten prosessi (suunnittelu, tarjonta, julkaisu (kanavat), ilmoittautumiset, laskutus) aloitettu.</p>	<p>Digikyvyyden kehittäminen II-hanke on alkanut joulukuussa 2024.</p> <p>Wilman tiedonkäsittelyn prosesseja linjataan, kuvataan ja ohjeistetaan edelleen.</p>
<p>Tulokset ja seurantatiedot ovat avoimia ja läpinäkyvästi meidän kaikkien käytössä.</p>	<p><u>Tiedolla johtaminen ja tiedonhallinta on osana organisaation keskeisiä prosesseja</u></p> <p>Tiedon käsittely on ohjeistettu ja raportointi palvelee eri käyttäjien</p>	<p>Raporttien tietoa on katselmoitu ja analysoitu johtoryhmässä ja alojen kokouksissa. Ne</p>

Talousarvion toteutuminen

	<p>tarpeita ja tiedolla johtamista. Tiedon eheys, ajantasaisuus ja sujuvat tiedon siirrot varmistetaan prosessinmukaisella toiminnalla ja tietojärjestelmien kehityksellä. Keskeisistä prosesseista tuotetaan raportoitua tietoa toiminnan johtamiseksi ja kehittämiseksi. Tieto ja kehitettävä oppimisanalytiikka toimii päätöksenteon pohjana ja tukena.</p>	<p>toimivat myös päivittäisessä esihenkilötyössä ja varmistavat prosessien mukaista toimintaa.</p> <p>Vastuuohjaajan tietotyöpöytä ja Annie-tukibotti ovat laajalle vaikuttavia toimenpiteitä tiedolla johtamisen edistämiseksi.</p>
--	--	--

2.3.1.3 Onnistuneita asiakaskokemuksia

Tavoitteet 2021–2025	Onnistuaksemme tavoitteissa, tähän keskitymme vuonna 2024	Toteutus 2024
<p>Kuuntelemme työelämää, opiskelijoita ja toisiamme. Arvostamme aitoa kohtaamista ja toistemme työtä.</p>	<p>Yritysten ja verkostojen kanssa tehtävä yhteistyö.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verkostoyhteistyön laajentaminen ja syventäminen. - Työelämän, alueen muiden koulutustoimijoiden ja eri yhteistyökumppaneiden kanssa tehtävän yhteistyön jatkaminen ja kehittäminen. 	<p>Koulutuskeskus Salpaus teki vuonna 2024 laaja-alaista ja monipuolista yhteistyötä noin 4000 yrityksen kanssa.</p> <p>Esimerkkejä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pohjoismaiden johtaviin elintarvikealan yrityksiin kuuluva Fazer on valinnut Koulutuskeskus Salpauksen strategiseksi kumppanikseen. Kumppanuudella Fazer pyrkii varmistamaan osaavan työvoiman saatavuutta ja kehittämään henkilöstön osaamista. Kumppanuus syventää Fazerin ja Salpauksen jo aiemmin tekemää yhteistyötä. Fazer valitsi Salpauksen strategiseksi yhteistyökumppanikseen. - Orimattilasta oli viisi tekniikan alan yritystä kertomassa omasta yritystoiminnastaan ja työmahdollisuuksista opiskelijoille Vipusenkadun kampuksella. Samalla yritykset tutustuivat Salpauksen oppimisympäristöihin ja koulutustarjontaan. Tekniikan alan opettajat tekivät vastavierailun yrityksiin. - Opettajat varmistavat osaamistaan työelämässä Open Day tai työelämäjakson avulla. - Vuosittainen Kumppanuustapaaminen Salpauksen kumppaniyritysten kanssa järjestettiin Kemppe Group Oy:n tiloissa.

Talousarvion toteutuminen

		<ul style="list-style-type: none"> - Nelipyöräakatemia avajaiset Vipusen kampuksella - Koulutuskeskus Salpaus palkitsi vuoden oppisopimustyöpaikkana Fazer yhtiöt, työpaikkaohjaajat LKN Rakennus Oy:stä ja Harjun Terveys Oy:stä. Oppisopimusviikolla palkittiin vuoden oppisopimustyöpaikka, opiskelija ja työpaikkaohjaaja. Tärkeä ja suosittu opiskelumahdollisuus oppisopimus oli viikon ajan erityisessä valokeilassa. - Aktiivinen yhteistyö eri klustereiden kanssa, kuten Viljaklusteri ja Lahden seudun sähköisen liikenteen klusteri, Lahti GEM. - Palvelualojen sekä Tekniikan ja luonnonvara-alojen koulutusneuvottelukuntien uudet toimikaudet alkoivat 1.1.2024. Molempien koulutusneuvottelukuntien kanssa pidettiin 4 kokousta. <p>Kuntien ja yrittäjäjärjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salpaus osallistui eri kuntien yrittäjäjärjestöjen tilaisuuksiin kertomalla yhteistyömahdollisuuksista. - Salpauksen johdon edustajat ovat tavanneet omistajakuntien edustajia ja asiantuntijoita. - Osallistuminen Kunnallisjohdon seminaariin Turussa 14.-15.5.2024.
	<p>TE, ELY ja kuntakokeilun kanssa tehtävän yhteistyön edistäminen</p>	<p>Vastuu työvoimapalveluista siirtyi valtiolta kuntien vastuulle 1.1.2025. Koulutuskeskus Salpaus oli aktiivisesti mukana muutosprosessissa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Puitesopimus solmittiin Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen työllisyysalueiden kanssa palveluyhteistyön järjestämisestä. - Salpauksen, työllisyysalueiden ja LADECin yhteistyön syventäminen.
	<p>Ennakoinnin kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työllisyyden edistäminen - Työelämässä oppimisen käytänteiden kehittäminen - Kohtaannon edistäminen 	<p>Salpaus on mukana <i>Hämeen yhteinen osaamistarpeiden ennakoinnin toimintamalli</i> -hankkeessa. Hankkeessa ovat mukana myös Hämeen ELY-keskus, Päijät-Hämeen liitto, Kauppakamari, Yrittäjät, TE-keskus, Hämeen ammattikorkeakoulu, Tavastia, LAB, Hyria ja Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymä.</p>

		<p>Osallistuminen alueellisiin työpaikkojen ja opiskelijoiden kohtaamisen edistämisen tapahtumiin, esimerkiksi:</p> <p>Sidosryhmien järjestämät tapahtumat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Salpaus osallistui Lahden kaupungin ja työllisyyspalvelujen järjestämään oppisopimustapahtumaan Lahden kaupungintalolla. - Osallistuminen 11.9. <i>Rekrytoi rohkeasti</i> KV-osajia-tapahtumaan. - Osallistuminen <i>Kohti koulutusta</i> – tapahtuma Lahden Palvelutorilla 25.9. - Orimattilan kaupungin järjestämä kesärekytapahtuma. - Duuniexpo -tapahtuma LABissa. - Salpaus osallistui Heinolan yrittäjien järjestämiin Yhdessä enemmän - messuille sekä Heinolan kaupungin järjestämiin Duunitreffeihin. <p>Salpauksen järjestämät tapahtumat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alakohtaiset ja salpaustasoiset rekrytapahtumat, esim. Työelämäfestarit liiketoiminnan alalla ja sotealalla, ravintola- ja catering-alan, elintarvikealan ja matkailualan Duunitreffit. - Yrityskohtaiset yritysesittelyt ja rekrytilaisuudet. - Yrittäjille, työnantajille ja henkilöstön kehittämisen asiantuntijoille järjestettiin kolme aamupuurotilaisuutta johtamisesta ja johtamisen kehittämisestä sekä iltapäiväkahvitilaisuuksia verkossa. - Teknologiaatiistai 19.11. Vipusenkadun kampuksella, noin 400 kävijää. Mukana oli yhdeksän eri yritystä teollisuuden aloilta. - Lanseerattiin ajatus Duunipisteestä henkilöstöpalveluyrityksille. Idea sai hyvän vastaanoton. Toiminta käynnistyy vuoden 2025 aikana kolmella kampuksella (Lahden keskustakampus, Vipusenkadun ja Heinolan kampus). <p>Opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintojen edistäminen, esimerkkejä</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hoiva-avustaja</i>-hankkeessa on vastattu yhdessä SDO:n kanssa hoiva-alan työvoimapulaan.
--	--	---

Talousarvion toteutuminen

		<p>Koulutuskeskus Salpaus ja Suomen Diakoniaopisto ovat vastanneet hoiva-alan työvoimapulaan kouluttamalla hoiva-avustajia</p> <p>Opiskelijoiden kokemuksia hoiva-avustajan työstä</p> <ul style="list-style-type: none"> - Väyläopinnot ovat opiskelijoiden jatko-opintoihin pääsyä helpottava ja opintoja nopeuttava mahdollisuus. Automekaanikosta insinööriksi - Väyläopinnot avasivat Micolle ja Rikulle tien ammattikorkeakouluun. - Yrityscase hyvin toteutuneesta rekrytoinnista: Yrityksen toimitusjohtaja kiittää Salpausta rekrytointiprosessin aikaisesta työstä, "Olen erittäin tyytyväinen Salpauksen toimintaan". Lahtelainen lioppi Oy löysi ohjelmistokehittäjät Salpauksesta. - Saimme hyviä tuloksia maahanmuuttajaopiskelijoiden opintojen etenemisessä. Salpaus palkitsi jälleen opinnoissaan menestyneitä vieraskielisiä opiskelijoita. - <i>Elma</i>-hankkeessa on tuettu maahanmuuttajien polkua sosiaali- ja terveysalan työtehtäviin yhdessä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ja LAB-ammattikorkeakoulun kanssa. - <i>Esme</i>-hankkeessa on aloitettu yhteistyö mm. Peikko Oy:n kanssa.
	<p>Yhteisöllisyyden edistäminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyvinvointiryhmien opiskelijoiden ääni kuuluviin. - Tutor-toiminnan kehittäminen. - Opiskelijoille suunnattujen tapahtumien kehittäminen. - Opiskelijakuntatoiminta. - Edustuksellisen vaikuttamisen lisääminen. 	<p>Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseksi otettu käyttöön mm. Annie-bot, jonka kautta on tavoitettu aloittaneita opiskelijoita ja saatu sieltä tietoa, mihin asioihin opiskelijat toivovat apua.</p> <p>HYMY-hankkeessa kehitetään opiskelijavaikuttamisen tapoja ja edistetään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoisuutta</p> <p>Salpaus on mukana School to Belong –ohjelmassa, jonka tavoitteena on yksinäisyyden vähentäminen.</p> <p>Salpauksen opiskelijoille ja henkilöstölle suunnatut jokavuotiset Kyläjuhlat järjestettiin 29.8.2024.</p> <p>Salpauksen yhteiset valmistujaisjuhlat järjestettiin 22.3., 31.5., 27.9. ja 19.12. sekä</p>

Talousarvion toteutuminen

		<p>kaksoistutkinto-opiskelijoiden lakkiaisjuhla 1.6.</p> <p>SAKUstars-kilpailuun Ikaalisissa osallistui 23.–25.4.2024 Salpauksen joukkue. Tuomisina oli kolme palkintosijaa ja viisi kunniamainintaa.</p> <p>Taitaja-kilpailun semifinaalit järjestettiin eri ammattioppilaitoksissa 29.1.–2.2.2024 yli 40 paikkakunnalla. Hitsauksen sekä koneenasennuksen ja kunnossapidon lajit toivat kisahuumaa myös Salpauksen Vipusenkadun kampukselle.</p> <p>Salpauksesta osallistui Taitaja-finaaliin Kuopiossa 20.–23.5.2024 kymmenen kilpailijaa kahdeksassa lajissa. Salpauksen opiskelijat saivat viisi mitalia: kaksi kultaa ja kolme hopeaa. Viidelle Salpauksen opiskelijalle mitalisijoitukset Taitaja-kilpailussa</p> <p>WordSkills-kisoihin osallistui Salpauksesta koneasennuksen ja kunnossapidon ammattitutkintoon opiskeleva Justus Mäkelä, joka työskentelee parhaillaan Koskisen Oy:llä. Justus Mäkelän kisakokemuksia</p>
	<p>Asiakkuudenhallintajärjestelmän tietojen hyödyntäminen</p>	<p>CRM järjestelmässä oli vuoden 2024 lopussa lähes 16 000 toimipaikkaa ja noin 14 000 työpaikkaohjaajaa. Keskimäärin kuukausittain järjestelmään lisätään noin 80 uutta toimipaikkaa.</p> <p>Salpauksen kaikki uutiskirjeet siirrettiin CRM-järjestelmään. Työelämän edustajat tavoitetaan erityisesti kahden uutiskirjeen kautta: uutiskirje työelämälle, noin 2 500 vastaanottajaa ja uutiskirje työpaikkaohjaajalle, noin 10 000 vastaanottajaa.</p>
<p>Etsimme yhdessä toimivimmat ratkaisut tunnistettuihin tarpeisiin ja haasteisiin, tavoitteena jatkuva oppiminen ja työllistyminen.</p> <p>Teemme sen, mitä</p>	<p>Asiakaspalautteet</p> <p><u>Opiskelijapalautteet</u></p> <p>Opiskelijoille suunnattujen asiakaspalautteiden keräämisen tehostaminen, tulosten analysointi ja toiminnan kehittäminen saadun palautteen perusteella.</p>	<p><i>Opiskelijapalautteiden vastausprosentit ajalta 1.1.2024-31.12.2024</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - aloituskysely 46 % - päättökysely, osatutkinto 41 % - päättökysely, koko tutkinto 61 % <p>Opiskelijapalautteiden keskiarvot (asteikko 1–5) ajalta 1.1.2024 – 31.12.2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - aloituskysely 4,3 - päättökysely, osatutkinto 4,0

Talousarvion toteutuminen

<p>sovimme ja lupaamme.</p>	<p><u>Työelämäpalautteet</u> Työelämälle suunnattujen asiakaspalautteiden kerääminen, tehostaminen, tulosten analysointi ja toiminnan kehittäminen saadun palautteen perusteella. Salpauksen bränditutkimuksen / mielikuvatutkimuksen tekeminen Päijät-Hämeen alueella.</p>	<p>- päätökysely, koko tutkinto 4,2</p> <p>Tehostetut toimenpiteet opiskelijapalautteen vastausprosenttien nostamiseksi ovat tuottaneet merkittävän parannuksen Salpauksen prosentteihin useilla koulutusaloilla.</p> <p>Opiskelijapalautteen keräämisen tasalaatuisuuden parantamiseksi on vielä tehtävä toimenpiteitä koulutuslakohtaisesti sopien.</p> <p>Kaikilla kampuksilla järjestettiin opiskelijoiden ja johdon keskustelutilaisuudet. Tilaisuudessa opiskelijoilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä ja tuoda kehittämisideoita ja -ehdotuksia.</p> <p>Työpaikkaohjaajakyselyn vastausprosentti ajalta 1.1.-31.12.2024 on 32 %. Vastausten keskiarvo on 4,23 (asteikko 1–5).</p> <p>Työpaikkakyselyn vastausprosentti ajalta 1.1–31.12.2024 on 47 %. Työpaikkakyselyn vastausprosentti koko maassa oli 32,8 %. Salpauksen vastausten keskiarvo on 4,09. Salpauksesta kyselyjä lähti 3 432 kappaletta 898 työpaikkaan.</p> <p>Tehostetut toimenpiteet työpaikkapalautteen saamiseksi ovat tuottaneet erinomaista tulosta.</p>
-----------------------------	---	---

Talousarvion toteutuminen

<p>Varmistamme yhdessä onnistuneen asiakaskokemuksen.</p>	<p>Monipuolinen ja työelämälähtöinen koulutustarjonta.</p>	<p>Monipuolisen koulutustarjonnan suunnittelu yhteistyössä yritysten ja verkostojen kanssa, esimerkiksi muutosturvakoulutuksia, suomen tai englannin kielen koulutuksia yritysten henkilöstölle.</p> <p>Jatkuvan haun tutkinnon osien modulointi ja avaaminen Opintopolkuun asiakas- ja työelämälähtöisesti. Riittävän laaja yhteishaun opiskelijapaikkojen valikoima sekä määrä.</p> <p>Koulutuskeskus Salpaus solmi puitesopimuksen Lahden kaupungin ja Päijät-Hämeen työllisyysalueen (pois lukien Heinola, Hartola ja Sysmä) kanssa maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen toteuttamiseksi sopimuskaudeksi 1.1.2025-31.12.2025 (mahdollisuus optioon vuosille 2026 ja 2027).</p>
	<p>Verkossa tapahtuvan asiakaspalvelun kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asiakaslähtöiset verkkosivut, sisältösuunnitelmien ja toimintamallien uudistaminen. 	<p>Kehitetään jatkuvasti Salpauksen koulutusten ja palvelujen näkyvyyttä ja löydettävyyttä Salpauksen verkkosivuilla, Googlessa ja sosiaalisessa mediassa.</p> <p>Uusille verkkosivuille on palvelumuotoilutyön myötä rakennettu ja testattu erilaisia palvelupolkuja.</p> <p>Uusien verkkosivujen sisällön tuottaminen on käynnistynyt.</p> <p>Verkkosivuilla olevan chat-palvelun ja tekoälypohjaisen virtuaaliavustajan kehittäminen asiakaspalvelun tarpeisiin.</p> <p>Kevään aikana siirryttiin sähköisiin tutkintotodistuksiin.</p>

2.3.2 Henkilöstön koulutussuunnitelman toteuma 2024

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaprosessi on jatkuvasti uudistuva, ja suunnitelmaa sekä sen toteutumista seurataan, arvioidaan ja ohjataan useamman kerran vuodessa. Henkilöstön määrällistä ja laadullista seuranta toteutetaan osana johtamista ja esihenkilötyötä henkilöstösuunnitteluprosessissa. Vuonna 2024 henkilöstösuunnittelun toisella kierroksella tarkasteltiin yhtenä näkökulmana henkilöstön osaamista tarkemmin. Onnistumiskeskustelujen yhteydessä vuoden 2024 aikana käytiin erilliset osaamiskeskustelut, joista raportoinnin avulla saatiin tietoa henkilöstön toiveista osaamisensa hyödyntämiseen myös oman yksikön ulkopuolella. Osaamisen laajempi hyödyntäminen tuo mielekkyyttä ja monipuolisuutta työntekijän näkökulmasta ja työn suunnittelun kannalta tämä tuo joustavuutta organisaation sisällä. Henkilöstön koulutussuunnitelman osaamisen varmistamisen tarpeet käsiteltiin yhteistyötoimikunnassa 25.9.2023.

Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaamista on kehitetty vuoden 2024 aikana mm. työelämälähtöisten toimintatapojen, asiakaslähtöisen koulutus- ja palvelumuotoiluosaamisen, verkkopedagogiikan ja digitaalisuuden hyödyntämisen osalta. Perusdigiosaamista on vahvistettu ja tekoälyn käyttöä eri työtehtävissä otettu haltuun. Opetusaloja on tuettu verkkototeutusten kehittämisessä digimentoreiden avulla, ja luotsiopettajat ovat järjestäneet perehdytyksiä ja työpajoja erityisesti uraohjauksesta ja geneeristen arviointikriteereiden käyttöönotosta. Asiakkuudenhallinta sekä työelämän tarpeiden kuuntelu ja ennakointi ovat olleet kehitettäviä osa-alueita. Opiskelijoiden erilaisiin oppimisen ja tuen haasteisiin, hyvinvointiin, kohtaamiseen sekä mielenterveyden ja yksinäisyyden kokemukseen liittyviä pedagogisia ratkaisuja on tuettu osaamisen varmistamisen eri menetelmin.

Koko henkilöstön osalta osaamista on kehitetty erityisesti perusdigitaloissa, tekoälyn käyttämisessä, tietoturva- ja tietosuojasioissa, saavutettavuudessa, turvallisuudessa sekä kestävässä kehityksessä. Esihenkilöiden ja johdon osaamisen varmistamisessa keskityttiin Salpauksen strategian toteuttamiseen liittyviin teemoihin sekä uuden toimintamallin käyttöönottoon. Esihenkilöpäivien aiheina olivat muun muassa palvelupolkumallin ja koulutustarjonnan kehittäminen, luova tekoäly, toimintatavat uudessa toimintamallissa sekä tavoitejohtaminen ja palautteen antaminen valmentavalla otteella. Uuden toimintamallin kehittämistä ja vakiinnuttamista tuki Strapetsi – strategisen ja pedagogisen toiminnan johtaminen -hanke, jossa johto oli mukana toimijoina. Vuoden lopulla alkanut johtoryhmän valmennusohjelma tukee uuden toimintamallin mukaista johtamista.

Yhteisillä, säännöllisesti toteutettavilla pedagogisilla iltapäivillä on ollut tärkeä rooli koulutussuunnitelmaan nostettujen osaamisen varmistamisessa. Salpauksessa vertaismentoreilla on keskeinen rooli henkilöstön osaamisen varmistamisessa. Lisäksi tietoa erilaisista koulutusmahdollisuuksista ja webinaareista on tarjottu henkilöstölle aktiivisesti Santrassa, josta voi jokainen itse poimia henkilökohtaista osaamisen varmistamisen suunnitelmaansa tukevia koulutuksia. 90-10 -mallin mukaisesti pyrimme luomaan oppimisen mahdollisuuksia arjen työhön mm. tekemällä tiimi- tai parityöt verkkototeutusten kehittämisessä, osallistumalla hanketyöhön ja kansainväliseen asiantuntijavaihtoon sekä lisäämällä tiimien ja työyhteisöjen yhteistä keskustelua ja reflektiota työstä ja siinä vaadittavasta osaamisesta nyt ja tulevaisuudessa.

Vuoden 2024 aikana henkilöstön koulutuspäiviä oli yhteensä 1 349 päivää (2,1 pv/henkilö), mikä on enemmän kuin edellisenä vuonna. Salpauksessa kouluttautumista ja osaamisen lisäämistä pidetään hyödyllisenä sekä yksilölle että organisaatiolle. Tästä syystä Salpaus tukee omaehtoista kouluttautumista myöntämällä enintään viisi palkallista päivää vuodessa esimerkiksi pedagogisten opintojen, tutkinnon tai muun laajemman koulutuskokonaisuuden suorittamiseen, kun nämä opinnot oleellisesti edistävät työntekijän työtä ja lisäävät työssä tarvittavaa osaamista. Omaehtoista kouluttautumista tuettiin pedagogisten opintojen osalta 34 palkallisella päivällä ja tutkinto- tai muuta pitkäkestoista koulutusta 92 päivällä.

Vuosittain tarkennettavan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman tavoitteita ja tarpeita ohjaavat strategiset kehitysohjelmat. Henkilöstön osaamisen varmistamisen toimenpiteistä vuonna 2024 on kerrottu laajemmin erikseen julkaistavassa Salpauksen henkilöstökertomuksessa.

Osaamisen varmistamisen toimenpiteitä vuonna 2024

Perehdytys

- Tervetuloa Salpaukseen -perehdytyskurssia Elsa Moodlessa on aktiivisesti ollut suorittamassa vuonna 2024 42 henkilöä.
- Opettajana Salpauksessa -perehdytyskurssia Elsa Moodlessa on suorittanut 49 henkilöä.
- Salpauksen yleisiä perehdytystilaisuuksia on pidetty alkuvuodesta ja syksystä, kun isompi määrä uusia työntekijöitä on aloittanut. Salpauksen yleiseen perehdytysohjelmaan kuuluu 18 tilaisuutta eri teemoista. Yhteensä vuoden 2024 aikana järjestettiin 36 perehdytystilaisuutta. Perehdyttäjinä toimivat luotsit sekä muut perehdytettävien teemojen sisäiset asiantuntijat.

Pedagogisten iltapäivien teemat vuonna 2024:

Koko henkilöstölle suunnattuja pedagogisia iltapäiviä järjestettiin kymmenen kertaa. Iltapäivien sisällöt on suunniteltu siten, että niiden avulla henkilöstön osaaminen pysyy ajan tasalla strategian, ajankohtaisten ilmiöiden ja Salpauksen toimintamallien näkökulmasta.

Vuoden 2024 pedagogisten iltapäivien aiheet olivat seuraavat:

- Monenlaiset oppijat ammatillisessa koulutuksessa – inklusiivisia ratkaisuja opettajan arkeen
- Digipeda ja tieto opettajan työssä
- Työllistymisen edistäminen uraohjauksella
- Itsemyötätunto työhyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden lähteenä
- Tule kuulolle ja innostu kehittämään koulutustarjontaamme!
- Kestävän kehityksen kurssi & Nuoret ja päihheet - Poliisin puheenvuoro
- Ydinprosessit & sähköinen todistus ja opiskelijan valmistumien
- Neuropsykiatriset erityispiirteet - Kohtaamisen keinoja
- Tekoäly opetuksen tukena
- Seksuaalirikoslain uudistukset.

Henkilöstölle tarjolla olleita koulutuksia, työpajoja ja valmennuksia vuoden 2024 aikana

Vuoden 2024 aikana erilaisia kaikille avoimia oppimistapahtumia oli tarjolla intran tapahtumakalenterissa 140 kappaletta. Osa tapahtumista oli omin voimin toteutettuja, osa ammatillisten opettajakorkeakoulujen kanssa yhteistyössä toteutettuina ja osa mm. hankkeiden tai muiden verkostojen ja yhteistyötahojen toteuttamina. Tämän lisäksi ala- ja tiimikohtaisia koulutuksia ja työpajoja on pidetty vuoden aikana lukuisia.

Tässä keskeisimpiä koulutuksia, joita oli henkilöstölle tarjolla:

- Ammatillisen opettajakorkeakoulun järjestämä koulutus: Aktivoiva ja osallistava pedagogiikka (2 op)
- Ammatillisen opettajakorkeakoulun toteuttamana Kiinnittymiseen opiskeluun ja työelämään - selkeyttä moninaisten opiskelijoidenopetukseen ja ohjaukseen (3 op) 3 kpl
- Ammatillisen opettajakorkeakoulun toteuttamana Digikehittäjäopettaja-koulutus
- Digipajoja eri teemoista 36 kpl
- Tekoälytyöpajoja opetusaloilla ja työyksiköissä
- Uraohjaukseen ja ohjaukseen liittyviä koulutuksia 7 kpl

Talousarvion toteutuminen

- CRM-koulutustyöpajoja 5 kpl
- Simulaatiotyöpajoja 4 kpl
- Wilman käyttöön liittyviä työpajoja 4 kpl
- Mielenterveyden ensiapukoulutus - Tunnista ja tue 2 kpl
- Turvallisuuteen liittyviä webinaareja 2 kpl
- Voimakehätisenssivalmennus
- Erilaisia pedagogisia ja erityispedagogisia koulutuksia, webinaareja ja työpajoja 25 kpl
- Hyvinvointiluentoja jaksamiseen ja palautumiseen liittyen 3 kpl
- Yksinäisyyteen, motivaatioon ja huumeisiin liittyviä webinaareja
- Ennakointiin, yrittäjyyteen sekä asiakkuuksiin liittyvät koulutukset
- Lisäksi monia muita yksiköiden itse järjestämiä koulutuksia ja kehittämispäiviä ajankohtaisista ja alakohtaisista teemoista

Talousarvion toteutuminen

2.3.3 Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit (tulokortti)

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit									
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Poikkeama-% TA2024 ¹⁾ - TP2024	Poikkeamaa on analysoitu tasekirjan kohdassa	Muutos-% TP2024- TP2023	TA 2025
Hakeutuminen									
Ensisijaiset hakijat/aloituspaikat (yhteishaku)	hakijat / aloituspaikat	0,97	1	1	1,04	4,0	Kohta 2.3.1.	7,2	1
Yhteishaun kautta aloittaneet	lkm	1 067	1040	1070	1 024	-4,3			1070
Jatkuvan haun kautta aloittaneet ³⁾	lkm	5 472	4200	5045	5 114	1,4		-6,5	-6
Opiskelijavuodet									
	lkm	6 389	5 983	5 892	6 303	7,0	Kohta 2.3.2.	-1,3	-326
- yhteishaku	lkm	2 205	1 850	2 100	2 180	3,8		-1,1	2 100
- jatkuvahaku	lkm	4 185	4 133	3 792	4 123	8,7		-1,5	-2 426
josta oppisopimuskoulutuksen osuus	lkm	1 974	1 600	1 800	1 817	0,9		-8,0	1 720
Suoritettututkinnot									
	lkm	1 980	2 200	1 960	2 367	20,8	Kohta 2.3.3.	19,5	1 830
- perustutkinnot	lkm	1 315	1 450	1 330	1 443	8,5		9,7	1 330
- ammattitutkinnot	lkm	278	350	270	367	35,9		32,0	250
- erikoisammattitutkinnot	lkm	387	400	360	557	54,7		43,9	250
Suoritettututkinnon osat									
	lkm	16 239	16 200	16 200	17 734	9,5	Kohta 2.3.4.	9,2	16 300
- perustutkinnot	lkm	14 016	13 600	13 600	14 516	6,7		3,6	13 600
- ammattitutkinnot	lkm	1 074	1 450	1 450	1 510	4,1		40,6	1 500
- erikoisammattitutkinnot	lkm	1 149	1 150	1 150	1 708	48,5		48,7	1 200
Oppisopimusten määrä									
	lkm	3 725	3 300	3 500	3 458	-1,2	Kohta 2.3.5.	-7,2	3 300
Opinnoista eroaminen									
Opinnoista eroaminen (tavoitteena koko tutkinto) ²⁾	%	10,75	9,1	9,1	11,06	21,5	Kohta 2.3.6.	2,9	9,1
Opinnoista eroaminen, alle 18 -vuotiaat ²⁾	%	1,85	1,3	1,5	1,89	26,0	Kohta 2.3.6.	2,2	1,5
Opinnoista eroaminen, 18-24 -vuotiaat ²⁾	%	17,47	11,0	15,0	17,51	16,7	Kohta 2.3.6.	0,2	14,0
Opinnoista eroaminen, 25-29 -vuotiaat ²⁾	%	15,74	7,0	14,0	16,67	11,1	Kohta 2.3.6.	5,9	13,0
Oppisopimusopinnoista eroaminen	%	8	7,0	7,0	9,1	-35,0	Kohta 2.3.5.	13,8	7,0
Työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen³⁾									
Työllistyminen	%	53,0	70,0	60,0	60,0	0,0	Kohta 2.3.7.	13,2	64,0
Jatko-opintoihin sijoittuminen, amk+yliopisto	%	5,6	6,7	6,3	5,3	-15,9	Kohta 2.3.8.	-5,4	6,7
Opiskelijapalaute									
	ka.	4,1	4,0	4,1	4,3	4,9	Kohta 2.3.10.	4,9	4,1
- opiskelijapalaute, aloituskysely (vastausprosentti)	%	52,0	49,0	50,0	46,0	-8,0		-11,5	51
- opiskelijapalaute, päättökysely, koko tutkinnon suorittaneet (vastausprosentti)	%	58,0	59,0	60,0	61,0	1,7		5,2	60
- opiskelijapalaute, päättökysely, osatutkinnon suorittaneet (vastausprosentti)	%	38,0	42,0	42,0	41,0	-2,4		7,9	43
Työelämäpalaute									
	ka.	4,1	4,0	4,1	4,2	1,2	Kohta 2.3.11.	1,2	4,1
- työelämäpalaute, työpaikkaohjaajakysely (vastausprosentti)	%	29,0	27,0	28,0	32,0	14,3		10,3	28
- työelämäpalaute, työpaikkakysely (vastausprosentti)	%	44,0	35,0	35,0	47,0	34,3		6,8	35
Henkilöstö- ja sidosryhmät									
Henkilöstökokemus	Henkilöstöpalautteen seuranta ja analysointi (2 krt./vuosi). Raportointi henkilöstökertomuksessa.								
Sidosryhmätutkimus	Sidosryhmä- ja bränditutkimuksia toteutetaan ja tuloksia analysoidaan (joka toinen vuosi). Raportointi tasekirjan kohdassa 2.2.4.								
Toiminnan muutos									
Palveluorganisaatiotoiminta	Palveluorganisaatiotoiminnan kehittyminen ja analysointi. Strategian toteutuminen kuvataan tarkemmin tasekirjan kohdassa 2.2.								
Henkilöstön osaaminen	Henkilöstön osaamisen kehittyminen ja analysointi. Raportointi henkilöstökertomuksessa.								

1) Valtionosuusrahoitus. Tilinpäätöstiedot raportoidaan 10. päivä tammikuuta tilannepäivän mukaisesti.

Rahoituksen perusteena olevia tietoja päivitetään tarvittaessa Vipusen tilastointipalveluun seuraavan vuoden syyskuun loppuun asti.

2) Opinnoista eroamisissa raportoidaan ns. negatiiviset eron syyt, jolloin opiskelijalla ei ole tiedossa jatkopolkua.

3) Tilastointitiedot raportoidaan kahden vuoden viiveellä.

* Sisältää talousarviomuutosesityksen 2024 (Yhtymäkokous 19.11.2024)

Toiminnan ja strategian toteutumista kuvaavat mittareiden (tulokortti) selitykset ja laskentakaavat kohdassa 4.8.

2.3.4 Tulosanalyysi vuoden 2024 toiminnasta

Tulosanalyysissä kuvataan toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavien mittareiden toteumaa (tulokortti opiskelijavuodet valtionosuusrahoitus eli VOS-koulutus). Tulokortti on kohdassa 2.2.3.

Olemme palveluorganisaatio ja strategiamme kiteytyy kolmeen keskeiseen teemaan ja tavoitteeseen, olemme rohkeita uuden rakentajia, toteutamme jatkuvaa oppimista ja tavoitteemme on tuottaa onnistuneita asiakaskokemuksia. Näissä onnistumista tukevat arvomme ”oppimisen rohkeus, tekemisen ilo ja reilu asenne”, sekä eettisen toiminnan kulmakivet ”vastuullisuus ja tarttuminen, keskustelu ja yhteisen ymmärryksen rakentaminen sekä vaikuttavuus ja keskittyminen olennaiseen”. Visiomme on Salpaus - enemmän kuin koulu - opiskelijoiden ja työelämän kohtaamispaikka. Näiden tavoitteiden tulee näkyä oppimisen ja ohjauksen toiminnassa ja sen kehittämisessä.

Ammatillisen koulutuksen lain sekä opetusministeriön vuoteen 2030 suuntaavan ammatillisen koulutuksen laatustrategian mukaisesti ammatillinen koulutus on palvelutehtävä ja sen yksi perustehtävä on tukea ja uudistaa työelämää sekä kulkea osaamistarpeen varmistamisessa edelläkävijänä. Toiminta liittyy kiinteästi myös valtakunnallisiin jatkuvan oppimisen ja Oikeus osata -ohjelman tavoitteisiin. Toinen keskeinen perustehtävän elementti on syrjäytymisen ehkäisy ja koko ikäluokan kouluttaminen osana laajennetun oppivelvollisuuden onnistumisen varmistamista. Lisäksi hallitusohjelman keskeisiä tavoitteita ammatilliselle toisen asteen koulutukselle on mm. osaamistason nosto; koulutuksella varmistetaan jokaiselle opiskelijalle riittävät ammatilliset ja sivistykselliset valmiudet sekä työelämätaidot siirtyä opintojen jälkeen työelämään tai jatko-opintoihin. Tavoitteena on vastuu nuorista oppivelvollisista ja oppivelvollisuuden toteutumisesta niin, että voidaan taata kaikille nuorille toisen asteen tutkinto tai tutkinnon osa, jolla voi työllistyä. Tutkinnon osan suorittaminen tulee kysymykseen, jos koko tutkinnon suorittaminen ei opiskelijasta johtuvista seikoista ja tarjotuista tukitoimista huolimatta ole mahdollista. Lisäksi tavoitellaan aikuisten päällekkäisten samantasoisten tutkintojen vähentämistä. Salpauksella alueellisena ammatillisen koulutuksen kouluttajana nämä asiat olivat keskeisiä vuoden 2024 aikana.

Valtioneuvoston 2024 päätökset vähentävät ammatillisen koulutuksen vuoden 2025 määrärahaa -120 miljoonaa euroa. Leikkaukset kohdistuvat erityisesti aikuisopiskelijoiden koulutuksiin ja jo aiemman tutkinnon suorittaneisiin. Vaikka leikkaukset koskevat vuoden 2025 rahoitusta, tuli se ottaa huomioon jo vuoden 2024 koulutustarjonnassa. Käytännössä tämä tarkoitti Salpauksessa erityisesti syksyille suunniteltujen valtakunnallisten ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutusten vähentämistä, näitä koulutuksia on toteutettu osin Salpauksen ulkopuolisten kumppaneiden kanssa.

Edellä mainittuihin viitaten Salpauksessa otettiin v. 2024 alussa käyttöön uudistettu toimintamalli, jossa keskitytään Salpauksen perustehtävässä onnistumiseen yhtenäisenä palveluorganisaationa. Samalla tavoitteena on nostaa tuottavuutta ja taata laadukkaat palvelut tulevaisuudessakin vähenevin resurssein. Tässä onnistutaan vahvistamalla yhdessä tekemistä niin opetuksessa kuin kuntayhtymäpalveluissa. Uuden toimintamallimme tavoitteena on koko kuntayhtymän laadukas, asiakaslähtöinen, vaikuttava ja kustannustehokas toiminta. Yhtenäinen resurssijohtaminen näkyy kaikessa toiminnassamme.

Salpauksen toimintamallissa huomiota kiinnitetään erityisesti opetuksen järjestämisoosaamiseen, alueen opiskelija- ja työelämäasiakkaiden tarpeisiin vastaamiseen asiakkaiden palvelupolkujen mukaisesti oppivelvollisten palveluissa, jatkuvan oppimisen palveluissa, yritys- ja työelämän palveluissa sekä digitaalisissa palveluissa. Keskiössä on vaikuttavuuden, opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen eli uraohjauksen parantaminen. Keskeistä alueen

palvelutehtävissä onnistumiseksi on oppivelvollisuuden toteutumisen varmistaminen sekä aikuisten jatkuvan oppimisen mahdollistaminen. Koulutus myös kehittää työelämää, vastaa työelämän osaamistarpeisiin ja edistää yrittäjyyttä. Ammatillisella koulutuksella tuetaan jatkuvaa oppimista läpi koko elämän ja pidennetään työuria työelämän osaamistarpeiden muuttuessa. Työllistymisen rinnalla toinen keskeinen tavoite ja mahdollisuus on jatko-opinnot, erityisesti ammattikorkeakoulussa. Tämä toteutuukin valtakunnallisesti hyvin, kun jo noin puolella ammattikorkeakouluopiskelijoista on ammatillinen tutkinto.

Uusi toimintamallimme tukee sopeutumista rahoitusleikkauksiin resurssien salpaustasoisella tarkastelulla sekä palvelupolkujen kautta toteutettavalla johtamisella. Salpaukseen tullaan opiskelemaan monin eri tavoin, esimerkiksi ilta-, viikonloppu- ja monimuotototeutuksiin. Opintojen tavoitteena on ensisijaisesti työllistyä. Uutta tilanteessa on se, että joudumme ensi kertaa priorisoimaan koulutustarjontaa ja peilaamaan sitä toteutettavien koulutusten työllistävyYTEEN. On tärkeää kuitenkin muistaa, että iso osa aikuiskoulutuksesta jatkuu edelleen. Työmäärä vähenee leikkausten vaikutuksesta niillä koulutusaloilla, joissa koulutusmäärät ja rahoitus vähenevät. Koulutuspalvelujen osto Salpauksen ulkopuolisilta yhteistyökumppaneilta vähenee olennaisesti. Ostopalveluja on käytetty ammatti- ja erikoisammattitutkintojen toteutuksessa.

Toimintamallin käynnistysvaiheessa alkuvuodesta 2024 muutokset koskivat erityisesti Salpauksen johtoryhmän jäsenien vastuualueita ja työn kohdentumista. Koulutuksen palvelupolkujen muutos ja kehitys on edennyt suunnitelmallisesti koulutusaloilla erityisesti jatkuvan haun toimintamallien ja tarjonnan toteutusten osalta. Tässä koulutustoteutusten reaaliaikaisen seurannan ja opetuksenresurssien yhteiskäytön kehittäminen osaksi koko Salpauksen toimintaa on keskeinen osa uuden toimintamallin toimeenpanoa. Uudistuksen myötä salpaustasoinen opetus- ja koulutustoiminnan resurssijohtaminen on osa vararehtorin, henkilöstöjohtajan tehtäviä. Opetusalapäälliköiden määrä väheni kahdella sisäisin järjestelyin. Yksi opetusalanpäälliköistä siirtyi toisen työnantajan palvelukseen ja toinen valittiin uusiin tehtäviin Salpauksen sisällä, myös opetusalanpäälliköiden tehtäviä järjesteltiin uudelleen ja keskitettiin.

Toimintamallin toimeenpanossa olemme syksyn aikana edenneet mm. lähiesihenkilötyön kehittämisessä ja uudenlaisessa salpaustasoisessa resurssien ohjauksessa. Opetuksen lisäksi kiinnitämme aiempaa enemmän huomiota koko henkilöstön osaamisen salpaustasoiseen kohdentamiseen.

Oppimisen ohjauksen ja tuen uudenlaisten toteutusten valmistelu yhdessä henkilöstön kanssa on valmistelussa, samoin kuin työllistymis- ja uraohjauksen kehittäminen. Nämä ovat välttämättömiä muutoksia, jotta voimme vastata jatkossa käytössä olevilla resursseilla parhaalla mahdollisella tavalla koko ajan tiukkeneviin odotuksiin ja tavoitteisiin opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen varmistamiseksi. Oppimisen tuki lakimuutoksen myötä tulee olemaan erityisesti opettajan antamaa tukiopetusta sekä opetus- ja ohjaushenkilöstön antamaa tukea ja ohjausta, mitä opiskelija tarvitsee tutkinnon tai koulutuksen perusteiden ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamiseksi.

Opiskelijamäärä ja opiskelijavuosien toteuma ovat edelleen korkealla tasolla ja ylittävät myös vuonna 2025 saatavan valtionosuusrahoituksen, vaikka olemme vähentäneet joitakin koulutuksia jo syksyn 2024 aikana. Riippumatta tulevan rahoituksen alenevasta tasosta, tarvetta ja kysyntää erilaisille koulutuksille alueella on. Koulutustarjonnan vähentämisestä huolimatta jo opiskelijaksi otettujen aikuisten koulutukset luonnollisesti huolehditaan valmiiksi asti. Koulutustarve näkyy erityisesti jatkuvan haun opiskelijamäärissä. Opiskelijamäärään vaikuttaa myös yhteishaku, jossa elokuussa aloitti opinnot 1022 uutta oppivelvollista.

Joudumme nyt käytännössä ensimmäistä kertaa priorisoimaan sitä, mitä koulutusta voimme tarjota ja millä laajuudella, ottamalla huomioon alueen työvoimatarpeen, työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen. Erityisen tärkeää on resurssien kohdistaminen perusopetuksen päättävien ja ilman ammatillista tutkintoa olevien yhteishaun sekä jatkuvan haun välillä. Lisäksi tulee priorisoida aloituspaikkojen kohdistaminen koulutuksiin, joista työllistytään tai mennään jatko-opintoihin. Samaan aikaan on muistettava, että oppisopimuskoulutus mahdollistaa edelleen myös sellaisten ammattialojen osaamistarpeisiin vastaamisen, joiden kysyntä ei riitä oppilaitosmuotoiseen koulutuksen järjestämiseen. Oppisopimuskoulutus on myös toteutettavissa resurssien käytön näkökulmasta vaikuttavammin kuin esim. oppivelvollisten koulutus. Iso kysymys tässä onkin se, miten aikuisopiskelijoiden aiemman osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen toimii. Sen onnistuneella toteutuksella voidaan tehostaa koulutusta ja lyhentää opiskeluaikoja. Työllistymisen ja vaikuttavuuden merkitys korostuvat entisestään. Salpaus on ollut koko 2024 vuoden kiinteästi mukana Päijät-Hämeen uusien TE-alueiden koulutusyhteistyön valmistelussa.

Vaikuttavuuden merkitys ja painoarvo kasvavat (työllistyminen, jatko-opintoihin sijoittuminen, keskeytysten vähentäminen) samalla, kun opiskelijavuosiin perustuva perusrahoituksen osuus vähenee. Oppivelvollisten osalta tärkeää on varmistaa jokaiselle opiskelijalle riittävät ammatilliset ja sivistykselliset valmiudet sekä työelämätaidot siirtyä opintojen jälkeen työelämään tai jatko-opintoihin. Rahoitusjärjestelmän kehittäminen ja rahoitusleikkaukset pitävät sisällään aikuisten päällekkäisten, samantasoisten tutkintojen vähentämisen. Samalla pitää kuitenkin muistaa, että suurin osa aikuiskoulutuksesta säilyy edelleen, toteutustapoja tulee kuitenkin kehittää ja uudistaa. Aikuiskoulutustuen lakkaamisen jälkeen vielä ei tiedetä, miten se tulee vaikuttamaan opiskelijaksi hakeutumiseen ja tuleeko työvoimapula-aloille jokin uusi malli ja jos, niin millainen.

Peruskoulun päättävien ikäluokka alueella on melko vakaa aina vuoteen 2030 asti, jonka jälkeen tapahtuu selkeää laskua. Tällä tulee olemaan vaikutuksia paitsi Salpaukseen, myös kaikkiin alueen toisen asteen koulutuksen järjestäjiin. Tähän liittyvä koulutustarjonnan sisällön ja määrän tarkastelu tulee aloittaa jo nyt ja tehdä hallitusti yhdessä alueen eri tarpeet huomioiden.

Ammatillinen aikuisten koulutus koko Suomessa tulee jatkossa olemaan yhä enemmän tutkinnon osien ja muiden koko tutkintoa lyhyempien koulutusten toteuttamista aikuisten ja jo työelämässä olevien osaamisen lisäämiseksi ja ylläpitämiseksi. Myös työperäiseen maahanmuuttoon liittyvät koulutukset tulevat lisääntymään osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi. Toimenpiteitä tulee kohdistaa erityisesti jo Päijät-Hämeessä ja muualla maassa oleviin ja täällä esim. kotoutumiskoulutuksen käyneisiin henkilöihin ja heidän työllistymiseensä.

Leikkaukset laskevat vuodesta 2025 rahoitettavaa opiskelijavuosimäärää yli 300 opiskelijavuotta. Sen lisäksi nyt järjestettyä ylipaikoilla olevaa koulutusta joudutaan vähentämään. Opiskelijavuosimäärä laskee näiden yhteisvaikutuksesta jopa yli 500 opiskelijavuotta asteittain vuoteen 2027 mennessä. Opiskelijavuosien vähennystä ei leikata tasaisesti, vaan se kohdistetaan ministeriön päätöksessä riihilinjauksen mukaisesti korkeamman tai ammatillisen tutkinnon jo suorittaneiden koulutukseen. Tässä vaiheessa koulutuksen järjestäjillä on käytävissä vasta vuoden 2023 luvut. Salpauksen vuoden 2023 luku (36 %) on hieman enemmän kuin vuonna 2022. Koulutuksen järjestäjillä on vastuu koulutustarjonnan toteuttamisesta annettujen ohjeiden puitteissa.

Suomen hallituksen koulutuspoliittiset linjaukset ja päätökset ovat merkittävässä roolissa siinä, millaisin ratkaisuin Salpaus pystyy jatkossakin vaikuttavasti toteuttamaan keskeiset perustehtävänsä, alueen oppivelvollisten kouluttamisen ja aikuisten jatkuvan oppimisen niin että nämä johtavat työllistymiseen ja/tai jatko-opintoihin. Laajentunut oppivelvollisuus sekä

riittävät ja kehittyvät jatkuvan oppimisen mahdollisuudet aikuisväestön työllistymisen ja yritysten osaavan työvoiman turvaamisen näkökulmasta ovat toiminnan keskiössä. Koulutuksen järjestäjien edellytetään järjestämislupansa puitteissa turvaavan ensi sijassa oman toimialueensa koulutustarpeet.

Aiemmin käynnistetty luonnonvara-alojen tulevaisuus selvitys valmistuu 2025. Selvityksen valmistumista lykättiin hieman alkuperäisestä aikataulusta OKM:n ammatilliseen koulutukseen tulevien muutosten tultua tietoon alkuvuodesta 2024. Tavoitteena on tarkastella sitä, millainen näiden alojen kouluttaja Salpauksen tulee jatkossa olla sekä alueellisesti että valtakunnallisesti, miten huoltovarmuus ja globaali maailman tilanne tulee huomioida suomalaisessa luonnonvara-alojen koulutuksessa jne. Selvityksellä on vaikutusta myös Asikkalan kampuksella tehtäviin tilaratkaisuihin ja kiinteistöjen saneerauksiin vuosikymmenen loppupuolella.

Hevostalouden selvitystyö on myös käynnistetty syksyllä 2024. Tämän selvitystyön tavoitteena on Jokimaan raviradan yhteydessä toimivan koulutustarjonnan, alueen työvoiman tarpeen sekä tulevaisuuden investointitarpeiden yhteen sovittaminen.

Opinnoissa onnistumisen näkökulmasta keskiöön nousee sekä nuorilla että aikuisilla yhä useammin opintojen aikainen toimeentulo sekä opiskelijan koulunkäyntikykyisyys ja moniammatillisen tuen saatavuus alueella (erityisesti mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta odotusajat ovat usein kohtuuttoman pitkiä). TUVU-koulutuksen merkitys ja tarve on korostunut vuoden 2024 aikana. Tarjontaa alueella on kuitenkin usean eri koulutuksenjärjestäjien toimesta ja näiden välinen yhteistyö korostuu opiskelijoiden opintoihin ohjauksen onnistumisessa.

Salpauksen kannalta oleellista on ohjata hakija jo hakeutumisvaiheessa mahdollisimman hakijaa itseään motivoivaan sekä työllistävään tai jatko-opintoihin ohjaavaan koulutukseen. Lisäksi työelämäkumppanuuksien ja verkostojen edelleen vahvistaminen ja yhteistyön monipuolistaminen ovat oleellisissa roolissa. Salpauksen koulutuksen järjestäjänä tulee mahdollistaa opiskelijoille paras mahdollinen opetus, hyvät oppimisympäristöt ja -ratkaisut sekä koulutusten monipuolinen verkko- ja monimuototarjonta. Salpauksessa on tarjolla kattavasti erilaisia ammatillista väylää rakentavia opintoja alkaen esim. tutkintoon valmentavasta koulutuksesta, ammatillisiin perustutkintoihin ja aina ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin asti.

Ammatillisen koulutuksen perustehtävänä on erityisesti alueen hyvinvointi ja kehittyminen sekä osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen yhteistyössä perusopetuksen toimijoiden, omistajakuntien ja työelämän eri toimijoiden kanssa. Ammatillisen koulutuksen tulee palvelutehtävänsä mukaisesti vastata aiempaa joustavammin ja kohdennetummin yritys- ja työelämän tarpeisiin ja osaavan työvoiman saannin varmistamiseen. Tärkeää on myös, että kukaan ei jatkossa jäisi pelkän perusopetuksen varaan ilman toisen asteen tutkintoa. Tässä suhteessa työtä riittää, Päijät-Hämeessä on edelleen valtakunnallisesti verrattuna eniten peruskoulun päättäneitä ilman mitään toisen asteen koulutusta.

Koulutuksen järjestäjien keskinäinen kilpailu on kiristynyt valtakunnallisesti ja aikuisten osalta toiminta-alueiden rajojen merkitys on vähentynyt verkko-opetuksen lisääntymisen ja koulutustarjonnan aika- ja paikkasidonnaisuuden vähentymisen myötä. Kilpailussa menestyminen edellyttää entistä enemmän sisältöjen ja toteutusmuotojen räätälöintiä sekä tarjontaa kokonaisten tutkintojen lisäksi tutkinnon osien ja sitä pienempien, työn kannalta keskeisten osaamisen täydentämisen osien suorittamismahdollisuuksia sekä joustavaa opiskelun aloittamista.

Työelämän kanssa tehtävä yhteistyö on tärkeässä roolissa koulutustarjonnan suunnittelussa. Yhteistyön kehittäminen on pitkä prosessi, joka vaatii luottamuksen rakentamista,

pitkäjänteisyyttä, jatkuvuutta, nopeaa reagointia ja tulevaisuuden ennakoitua. Salpauksen palveluista tulee viestiä ja tiedottaa entistä paremmin yritysten tarpeita kuunnellen. Onnistunut yhteistyö edellyttää myös Salpauksen alojen sujuvaa yhteistyötä. Tässä onnistumisessa keskeisessä roolissa on nykyisin myös työelämästä valtakunnallisesti ja säännöllisesti kerättävä palaute. Saatu palaute vaikuttaa osaltaan myös koulutuksen järjestäjälle myönnettävään rahoitukseen, joskin jatkossa aiempaa vähemmän rahoitusmallin muuttuessa.

Salpauksella oli aktiivista yhteistyötä vuoden aikana yli 4000 yrityksen kanssa. Opiskelijat, opettajat ja työelämän edustajat kohtasivat työpaikalla tapahtuvan oppimisen lisäksi mm. useissa erilaisissa yritys- ja rekrytointitapahtumissa vuoden aikana. Salpaus toimii kiinteässä ja hyvässä yhteistyössä eri kokoisten yritysten ja toimijoiden kanssa koko Päijät-Hämeen alueella sekä valtakunnallisesti. Omassa työssä onnistuminen on tänä päivänä mitä suurimmassa määrin yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Luontaisia yhteistyökumppaneita ovat kaikki tällä alueella toimivat toisen asteen oppilaitokset, työpaikat, eri kokoiset yritykset, ammattikorkeakoulut ja tiedekorkeakoulut. Yhdessä olemme enemmän, eikä toisen onnistuminen ole toiselta pois; päinvastoin. Sekä kansainvälistymisen ja globaalin turvallisuuden, että ympäristövastuullisuuden ja myös huoltovarmuuden, mutta myös osaamisen näkökulmasta nopeasti muuttuvan maailman tilanteessa on tärkeää, että alueen merkitys koko Suomen hyvinvoinnin kannalta tiedostetaan ja tunnustetaan.

Vaativan erityisen tuen opiskelupaikkoja toiselle asteelle tarvitaan edelleen lisää alueella ja tähän pyritään vaikuttamaan yhteistyössä ammatillisen erityisoppilaitos Kiipulan kanssa. Samassa yhteydessä korostuu peruskoulujen tekemä opintojen ohjaus sen suhteen, että nuori alusta alkaen sijoittuisi oppilaitokseen, jossa hän voi opinnoissaan kokea onnistumista ja edistymistä omien taitojensa ja kykyjensä mukaisesti sekä saada tarvitsemaansa tukea.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on määrännyt Koulutuskeskus Salpaukselle erityistehtävän urheilijoiden ammatillisen koulutuksen järjestämiseksi, näin Salpaus on yksi 17:sta maassamme toimivasta ”urheiluamiksista”. Salpaus kuuluu Olympiakomitean (OK) huippu-urheiluverkostoon, jossa tuetaan urheilevaa opiskelijaa kokonaisvaltaisesti. Urheilijoiden ammatillinen koulutus mahdollistaa huippu-urheilun yhdistämisen perustutkinto-opintoihin, koska valmennus sisältyy opintoihin.

Lahden kaupungin ja Salpauksen kesken on sovittu kaksoistutkintojen (samanaikaisesti kaksi tutkintoa: ammatillinen perustutkinto ja ylioppilastutkinto) toteuttamisesta yhteistyönä Lahden Lyseon kanssa. Salpauksessa opiskeli kaksoistutkinnon suorittavia vuonna 2024 ammatillisessa perustutkinnossa yhteensä 139 opiskelijaa (vuonna 2023 vastaava määrä 119). Salpaus järjesti opiskelijoiden toiveesta ensimmäistä kertaa omat ylioppilasjuhlat 1.6.2024 Salpauksen kaksoistutkinnon suorittaneille ylioppilaille. Aiemmin opiskelijat osallistuivat Lahden lukion yhteiseen juhlaan.

Opiskelijoiden on mahdollista suorittaa myös kolmoistutkinto eli ammatillinen tutkinto, lukio- ja ylioppilastutkinto. Nämä ovat kuitenkin vuosittain laajuutensa ja vaativuutensa vuoksi yksittäistapauksia. Vuonna 2024 kolmoistutkinnon suorittaneita ei ollut.

Salpaus toteuttaa väylä-/jatko-opintoja yhteistyössä eri ammattikorkeakoulujen kanssa. Näitä on kuvattu myöhemmin ”Salpaus lukuina vuonna 2024” -kohdassa.

Salpaus järjestää ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien opetusta sekä Vierumäen että Pajulahden urheiluopistoille.

Salpaus on vuosien mittaan kehittänyt erilaisia yhteistyömuotoja yhdessä perusopetuksen kanssa. Yhteistyön yksi keskeinen tavoite on tukea perusopetuksen opintojen ohjausta

Talousarvion toteutuminen

(nivelevaiheen ohjaustoiminta) ja varmistaa, että perusopetuksen opetus- ja ohjaushenkilöstöllä on ajantasainen tieto ammatillisen koulutuksen tarjoamista mahdollisuuksista sekä että mahdollisimman moni peruskoulun päättävä nuori löytää itselleen sopivimman alan. Tässä onnistuminen vähentää ammatillisen koulutuksen opintojen alkuvaiheessa tapahtuvia eroamia sekä vähentää kuormitusta mm. opiskeluhollossa sekä erityisen tuen tarpeessa.

Opiskeluun hakeutumiseen liittyvissä kysymyksissä neuvoa saa mm. Ohjauspiste Suunnasta. Ohjauspiste Suunnan opinto-ohjaajien kanssa voi keskustella koulutusvaihtoehdoista ja sieltä on saatavilla myös yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa koulutusvalintoihin ja hakeutumiseen.

Alueen hyvinvointipalveluiden järjestelyiden yhteydessä saimme kampuksilla jo toimivien kuraattoreiden ja psykologien lisäksi kouluterveydenhoitajat Salpauksen toimitiloihin. Tämä on parantanut huomattavasti palvelujen saavutettavuutta ja moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. Koululääkäreiden saatavuus on parantunut aiemmasta, joskin erityisesti mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta odotusajat ovat usein kohtuuttoman pitkiä.

Opiskelijalla on oikeus erityiseen tukeen ammatillisessa perustutkinnossa, ammattitutkinnossa, erikoisammattitutkinnossa sekä tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa. Erityinen tuki on yksilöllisiin tarpeisiin, tavoitteisiin ja valmiuksiin perustuvaa suunnitelmallista pedagogista tukea sekä erityisiä opetus- ja opiskelujärjestelyjä. Salpauksessa erityisen tuen opiskelijoiden määrä kasvaa vuosittain.

Opiskelijoille on Salpauksessa tarjolla useita yksilöllisiä oppimisympäristöjä kuten erilaisia pajatoimintoja. Pajassa opiskelija saa tukea opintoihin ja arjen toimintakyvyn edistämiseen. Tuki on yksilöllistä tukea opintojen jatkamiseen, ammatillisen tutkinnon loppuun suorittamiseen sekä arjenhallinnan selkeyttämiseen ja vahvistamiseen opiskelijan vahvuudet ja voimavarat huomioiden.

Salpauksen opiskelijatoiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä, viihtymistä, osallisuutta sekä tukea heidän opintojensa edistymistä. Opiskelijatoimintaan kuuluvat muun muassa ”Hyvis-toiminta”, opiskelijakunta- ja tutortoiminta, kampusohjaajien kanssa tehtävä yhteistyö sekä erilaiset opiskelijoille suunnatut tapahtumat ja verkostoyhteistyö. Osallisuuteen liittyen Salpauksessa on jo useiden vuosien ajan järjestetty kampuksittain opiskelijoiden ja oppilaitosjohdon tapaamisia (ent. johdon kyselytunnit). Näissä tapaamisissa opiskelijat voivat antaa palautetta, kysyä mieltä askarruttavista asioista tai esittää kehitysjatoksia suoraan ylimmälle johdolle ja kasvotusten. Tutortoiminta on vertaistukea, jossa edistetään ja tuetaan opiskelijoiden yhteishengen luomista, hyvinvointia sekä osallisuutta oppilaitoksen toiminnassa. Lisäksi tutorit tukevat uusia opiskelijoita ja tutustuttavat heitä Salpauksen toimintoihin ja opintoihin. Kaikki Salpauksen opiskelijat kuuluvat opiskelijakuntaan, mutta tässä aktiivisesti toimivien opiskelijoiden määrää tulisi lisätä. Salpauksen opiskelijan oikeusturvatoimikunnassa ja molemmissa koulutusneuvottelukunnissa on nimetyt opiskelijajäsenet.

Opiskelijatoimintaan liittyy vahvasti myös erilaiset projektiluonteiset tehtävät mm. tapahtumavalmisteluissa (esim. Salpausselän kisatapahtuma, Kätevä ja tekevä -käsityömessut).

Opiskelijatoiminnan yksi osa-alue on kilpailutoiminta, jossa opiskelijan on mahdollisuus osallistua ammattialan kilpailuihin, Taitaja-kilpailuihin, SAKUStars-kulttuurikilpailuihin tai jopa EuroSkills tai WorldSkills -kilpailuihin. Päijät-Hämeen Taitaja 9 paikalliskilpailu yläkoululaisille järjestettiin perinteisenä rastikilpailuna 19.11.2024 Salpauksen Vipusenkadun kampuksella. Hämeen aluekilpailu järjestetään tammi-helmikuussa 2025 Salpauksen Lahden keskustakampuksella. Salpauksen koneenasennuksen ja kunnossapidon ammattitutkinnon opiskelija ja koneasentajana Koskisella työskentelevä Justus Mäkelä kilpaili WorldSkills Lyon

2024 -kilpailussa Suomea edustaen Industrial Mechanics -lajissa. Mäkelä sijoittui kovatasoisessa kilpailussa sijalle 12. Mäkelää valmentanut ja lajin pääeksperttinä toiminut Salpauksen kone- ja tuotantotekniikan lehtori Tommi Backman on ollut pitkään mukana kilpailutoiminnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. Lyonissa Backman valittiin jatkamaan pääeksperttinä myös seuraavissa WorldSkills-kilpailuissa, jotka käydään Sanghaissa vuonna 2026.

Salpauksen opiskelijat ja henkilökunta voivat kehittää osaamistaan ja kielitaitoaan ja kansainvälistä osaamistaan myös liikkuvuusjaksoilla ulkomailla tai kotimaassa kansainvälisessä työympäristössä tai kotikampuksella opiskellen vaihto-opiskelijoiden kanssa samoissa ryhmissä. Salpauksen 66 opiskelijaa on ollut vuoden 2024 aikana ulkomaan liikkuvuusjaksolla joko työpaikalla oppimassa, kv-kumppanioppilaitoksessa opiskelemissa tai osallistunut ulkomailla ammattitaitokilpailuun. Kohdemaina mm. Malta, Espanja, Saksa, Hollanti ja Pohjoismaat. Henkilökunta on tehnyt v. 2024 aikana 67 ulkomaan työmatkaa. He ovat olleet esim. neuvottelemassa opiskelijoille harjoittelupaikkoja, sopimassa koulutuksellisesta yhteistyöstä, osallistuneet kansainvälisiin kehittämisprojektikokouksiin tai toimineet ohjaajina kansainvälisissä ammattitaitokilpailuissa. Kohdemaina mm. Espanja, Hollanti, Saksa, Ranska, Ruotsi ja Viro.

Salpauksen toimintaan vuonna 2024 liittyviä määrällisiä tietoja ja toiminnan analyysiä kuvataan tarkemmin seuraavassa luvussa 2.4.

2.4 Salpaus lukuina vuonna 2024, strategian toteutumista kuvaavat mittarit

Salpaus lukuina vuonna 2024 on kuvattu taulukoilla vuosilta 2022–2024 (lukuun ottamatta taulukoita työllistymisestä sekä jatko-opintoihin sijoittumisesta joiden vertailu on valtakunnallisen 2 vuoden raportointiviiveen vuoksi ajalta 2020–2022).

Tilikauden 2024 lukuja vertailtaessa keskeistä on tarkastelu edellisten vuosien toteumaan eli kehitystrendiin, siihen vaikuttaneita ja vaikuttavia asioita sekä arviointia siitä, miten tilanne tulee jatkossa kehittymään olemassa olevan tiedon valossa. Tilikauden poikkeamat toteumassa verrattuna talousarvioennusteesta vuodelle 2024 asetettuihin tavoitteisiin on kuvattu erikseen tekstiosuoksissa.

2.4.1 Hakijamäärät ja vetovoimaisuus (yhteishaku, jatkuva haku)

Laajentunut oppivelvollisuus sekä riittävät ja kehittyvät jatkuvan oppimisen mahdollisuudet aikuisväestön työllistymisen ja yritysten osaavan työvoiman turvaamisen näkökulmasta ovat toiminnan keskiössä.

Rahoitusjärjestelmään on tulossa muutoksia, joilla tuetaan vaikuttavuuden merkitystä ja painoarvoa. Erityisesti nämä kohdistuvat keskeytysten vähentämiseen sekä työllistymisen ja jatko-opintoihin sijoittumisen lisäämiseen. Aikuisille tulee mahdollistaa nykyistä enemmän osaamisen hankkiminen työn ohessa iltaisin, viikonloppuisin ja etänä, jolloin perheiden toimeentulo ei vaarannu opintojen aikana. Ammatillinen koulutus on myös hallitusohjelmassa keskeisessä roolissa TE2024/25-uudistuksessa erityisesti osaamisen päivittämisen osalta.

Peruskoulun päättävien ikäluokka on Päijät-Hämeessä melko vakaa vuoteen 2030 asti, jonka jälkeen siinä tapahtuu selkeää laskua. Tällä tulee olemaan vaikutuksia paitsi Salpaukseen, myös muihin alueen toisen asteen koulutuksen järjestäjiin. Ammatillinen koulutus koko Suomessa tulee jatkossa olemaan tästä näkökulmasta tarkasteltuna yhä enemmän aikuisten ja jo työelämässä olevien osaamisen uudistaja ja ylläpitäjä. Myös työperäiseen maahanmuuttoon liittyvät koulutukset tulevat lisääntymään osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi.

Talousarvion toteutuminen

Kaikkien näiden asioiden vaikutuksia Salpauksen tulevaan koulutustarjontaan ja sen kohdentamiseen eri asiakasryhmille on tarkasteltava huolellisesti ja muutoksiin reagoitava ketterästi.

Edellä mainitut seikat mm. peruskoulun päättävien määrän laskevasta trendistä sekä aikuisten ja jo työelämässä olevien kasvaneista koulutustarpeista ovat vaikuttaneet Salpauksessa opiskelijoidemme ikäjakaumaan. Tällä hetkellä Salpauksen opiskelijoista n. 16 % on alle 18-vuotiaita ja yli puolet yli 25-vuotiaita.

Ikäjakauma	Opiskelijakirjaukset	Opiskelijavuodet
alle 18-vuotiaat	2105	1009
18-24-vuotiaat	3605	1765
25-29-vuotiaat	1212	630
yli 30-vuotiaat	6087	2899
yhteensä	13009	6303

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna Salpauksen opiskelijoiden kotikuntajakauma jäsenkunnittain sekä muiden kuntien osalta vuonna 2024.

Salpauksen jäsenkunnat	Opiskelijat
Asikkala	343
Hartola	47
Heinola	771
Hollola	1043
Kuhmoinen	8
Kärkölä	139
Lahti	6878
Orimattila	697
Padasjoki	72
Pertunmaa	15
Sysmä	110
Jäsenkunnat yhteensä	10123
Muut kunnat	2886
Kaikki yhteensä	13009

Seuraavassa taulukossa on kuvattuna Salpauksen opiskelijat tutkinnoittain vuonna 2024.

Tutkintotyyppittäin	Opiskelijat
perustutkinto	8076
ammattitutkinto	1215
erikoisammattitutkinto	1252
Ei-tutkintotavoitteinen (sis. TUVA)	2466
Yhteensä	13009

Salpauksen ja pienten kuntien yhteistyöllä sekä kampuspaikkakunnasta riippumattomalla koulutuksella haetaan apua alueiden työvoimapulaan. Tavoitteena on, että valmistuvat opiskelijat työllistyvät koulutustyöpaikkoihin jo opintojen aikana tai heti valmistumisen jälkeen. Mahdollista on myös suorittaa osa opinnoista jo oppisopimuksella kiinnittyen näin työpaikkaan. Tällä vahvistetaan mm. alueiden sekä veto- että pitovoimaa haastavassa työvoimapulassa ja kilpailussa osaavasta työvoimasta. Salpaus tekee tavoitteellista ja monipuolista viestintää ja

Talousarvion toteutuminen

markkinointia opiskelijahankinnan (yhteishaku, jatkuva haku, oppisopimuskoulutus ja lyhytkoulutukset) sekä brändin vahvistamisen näkökulmasta.

Päijät-Hämeessä päättötodistuksen saaneet peruskoululaiset sijoittuivat v. 2024 ammatilliseen koulutukseen (910 hlöä) sekä lukiokoulutuksen (1 040 hlöä). Näihin lukuihin sisältyy sekä Päijät-Hämeeseen, että muualle sijoittuneet opiskelijat. Sijoittuneiden määrä on ollut vastaavassa suhteessa edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi peruskoululaisia sijoittui ammatilliseen tutkintokoulutukseen valmistavaan koulutukseen (129 hlöä) tai muuhun koulutukseen esim. kansanopistot (15). Ilman opiskelupaikkaa olevia oli elo-syyskuussa 2024 yhteensä 36 henkilöä, ja heistä Lahdessa 30, mikä on huomattavasti enemmän verrattuna vuoteen 2023, jolloin määrä oli 11 hlöä. Ikäluokkien valmiudet siirtyä toiselle asteelle vaihtelevat ja syitä tulee alueilla tarkastella moniammatillisesti riittävän tuen varmistamiseksi. Määrällisesti tarkasteltuna kaikille peruskoulun päättävälle koulunkäyntikuntoisille hakijoille on Päijät-Hämeessä tarjolla toisen asteen opiskelupaikka. Oppivelvollisuuden laajentuminen on kuitenkin tuonut näkyväksi sen, että kaikilla peruskoulun päättäneillä ei ole riittäviä valmiuksia toisen asteen opintoihin siirtymiseen sekä sitoutumista ja motivaatiota opintojen suorittamiseen.

Alla olevassa toisen asteen alueelliselta kehittämisryhmältä saadussa taulukossa on kuvattu päijäthämäläisten päättötodistuksen saaneiden peruskoululaisten sijoittuminen syksyllä 2024.

	Peruskoulun päättävien määrä	Päättötodistuksen saaneet	Päättötodistusta vaille jääneet	Lukioihin sijoittuneet		Ammatillisiin opintoihin sijoittuneet		TUVA-koulutukseen sijoittuneet	Muuhun koulutukseen sijoittuneet, kuten kansanopistot yms.	Ilman opiskelupaikkaa olevat
				Päijät-Häme	Muualle	Päijät-Häme	Muualle			
Asikkala	99	97	2	47	0	37	5	6	0	2
Hartola	9	9	0	1	4	4	0	0	0	0
Heinola	145	141	4	64	1	62	5	6	1	2
Holloola	258	243 (242)	15	89	0	111	7	25	9	1
Iitti	67	66	1	24	3	12	26	1	0	0
Kärkölä	34	34	0	9	0	6	12	5	1	0
Lahti	1343	1287	56	657	17	472	32	79	0	30
Orimattila	220	206	14	86	5	83	20	7	4	1
Padasjoki	22	22	0	15	1	6	0	0	0	0
Sysmä	27	27	0	16	1	10	0	0	0	0
Yhteensä	2224	1889	92	1008	32	803	107	129	15	36

Tutkintoon valmentavaa TUVA-koulutusta tarjottiin laajasti yhteistyönä alueen eri koulutustoimijoiden kanssa. Alueella on tarjolla määrällisesti riittävä määrä TUVA-koulutuksen opiskelupaikkoja. TUVA-koulutuksen yleisenä tavoitteena on saavuttaa sellaiset opiskeluvaihtoehdot, joiden avulla opiskelija voi hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen ja suoriutua näistä opinnoista. Opiskeluvaihtoehdoilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi opiskelu/tutkintokielen osaamista, soveltuvia opiskelutaitoja sekä elämänhallinnan taitoja. Lisäksi TUVA-koulutuksen aikana voi korottaa perusopetuksen arvosanoja, jos se on tarpeen halutun koulutuspaikan saamiseksi tai suorittaa lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen opintoja. TUVA-koulutus on myös hyvä vaihtoehto, mikäli hakija ei tiedä vielä mille alalle haluaisi opiskelemaan tai jos perustutkintoon johtava opiskelupaikka on jäänyt saamatta. TUVA-koulutuksen Salpauksessa suoritti v. 2024 yhteensä 218, joista Heinolassa 10 ja Lahdessa 208 opiskelijaa. Suorittaneiden määrä on noussut edelliseen vuoteen 2023 verrattuna, jolloin suorittaneita oli 161.

Opiskelijavuositoteuma valintaväylän mukaan jakautuu yhteishakuun sekä jatkuvaan hakuun. Opiskelijavuosina näiden kokonaiskertymä oli vuonna 2024 yhteensä 6 303 opiskelijavuotta valtionosuusrahoitteisen koulutuksen (VOS) osalta. Vuonna 2024 yhteishausta kertyi yhteensä 2 180 opiskelijavuotta (34,6 % kokonaiskertymästä), kun taas jatkuvassa haussa vastaava määrä oli enemmän, eli 4 123 opiskelijavuotta (65,4 %). Jatkuvan haun opiskelijamäärissä näkyy myös oppisopimuksena opiskelevat.

Talousarvion toteutuminen

Alla kuvattuna opiskelijavuodet valintaväylän mukaan, vertailu vuodet 2022–2024, opiskelijavuodet valtionosuusrahoitteisessa VOS-koulutuksessa.

Opiskelijavuodet valintaväylän

mukaan	2022	2023	2024
Yhteishaku	2 146	2 205	2 180
Jatkuva haku	3 869	4 184	4 123
YHTEENSÄ	6 015	6 389	6 303

Salpauksessa on siirrytty v. 2024 opiskelijamäärän sijasta seuraamaan opiskelijakirjauksia. Opiskelijakirjaukset tarkoittavat vuoden aikana opintohallintojärjestelmään kirjattuja opintonsa aloittaneita ja sisällä olevia opiskelijoita. Luku ei ole suoranaisesti opiskelijoiden määrä, koska se pitää sisällään opiskelijoita, jotka ovat suorittamassa samanaikaisesti esim. useampaa tutkintoa tai tutkinnon osaa, jolloin samalla henkilöllä voi olla useampi opiskelijakirjaus yhtäaikaaisesti.

Alla kuvattuna valtionosuusrahoitteisten opiskelijoiden opiskelijakirjaukset valintaväylän mukaan, vertailu vuodet 2022–2024.

Opiskelijakirjaukset valintaväylän

mukaan	2022	2023	2024
Yhteishaku	3 387	3 402	3 434
Jatkuva haku	8 422	9 288	9 575
YHTEENSÄ	11 809	12 690	13 009

Alla kuvattuna toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit hakeutumisen osalta (talousarvioennuste 2024 sekä tilinpäätöstiedot vuosilta 2023–2024.).

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkeama-% TA 2024 ¹⁾ / TP 2024	Muutos-% TP 2024- TP 2023	TA 2025
Opiskelijavuodet	lkm	6 389	5 983	5 892	6 303	7,0	-1,3	-32,6
- yhteishaku	lkm	2 205	1 850	2 100	2 180	3,8	-1,1	2 100
- jatkuva haku	lkm	4 185	4 133	3 792	4 123	8,7	-1,5	-2 42,6
Josta oppisopimuskoulutuksen osuus	lkm	1 974	1 600	1 800	1 817	0,9	-8,0	1 720

Asetettujen tavoitteiden toteutumista on tarkasteltu tarkemmin seuraavissa yhteishakua sekä jatkuvaa hakua koskevissa kappaleissa.

Yhteishaku vuonna 2024

Salpauksessa oli yhteishaussa tarjolla yli 1 100 opiskelupaikkaa useaan eri perustutkintoon viidellä kampuksella Asikkalassa, Heinolassa ja Lahdessa.

Salpaukseen haki vuoden 2024 yhteishaussa ensisijaisesti 1191 hakijaa. Kaarisillan kanssa yhteistyössä toteutettavien kahden perustutkinnon sisäänotto on joka toinen vuosi, seuraavan kerran vuonna 2025. Kaikki hakusijat huomioiden (hakutoiveet 1–7) yhteishaussa tehtiin Salpaukseen yhteensä n. 4 330 hakutoivetta.

Alla olevissa kahdessa taulukossa on kuvattuna ammatillisen peruskoulutuksen yhteishaun ensisijaisten hakijoiden määrät ja aloituspaikkamäärät sekä tekniikan alojen vastaavat tiedot tutkinnoittain vuosilta 2022–2024.

Talousarvion toteutuminen

Koulutusala	Aloituspaikat			Ensisijaiset hakijat		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Tekniikan alat	440	440	395	503	494	464
Maa- ja metsätalousalat	64	86	87	69	66	46
Palvelualat	281	272	278	257	223	254
Terveys- ja hyvinvointialat	130	126	122	138	11	147
Humanistiset ja taidealat	38	44	41	34	62	33
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)	75	75	75	85	89	76
Luonnontieteet	8	8	8	3	4	3
Kauppa ja hallinto	147	147	138	118	111	168
Yhteensä	1 183	1 198	1 144	1 207	1 160	1 191

Tekniikan alat	Aloituspaikat			Ensisijaiset hakijat		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ajoneuvoalan perustutkinto, Heinola	20	20	16	10	7	10
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto, Heinola	20	20	16	6	12	12
Rakennusalan perustutkinto, Heinola	20	20	16	6	9	4
Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto, Heinola	40	40	24	16	10	14
Elintarvikealan perustutkinto, Lahti	24	28	35	27	24	18
Laboratorioalan perustutkinto, Lahti	8	8	8	11	18	25
Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto, Lahti	40	40	40	122	115	124
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto, Lahti	10	10	10	24	19	11
Ajoneuvoalan perustutkinto, Lahti	50	46	46	78	59	69
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto, Lahti	40	44	44	49	40	49
Pintakäsittelyalan perustutkinto, Lahti	20	16	16	36	31	33
Puuteollisuuden perustutkinto, Lahti	20	20	16	4	8	6
Rakennusalan perustutkinto, Lahti	88	88	88	56	59	44
Talotekniikan perustutkinto, Lahti	40	40	20	58	83	45
Yhteensä	440	440	395	503	494	464

Valtakunnallinen yhteishaku toteutettiin ajalla 20.2.-19.3.2024. Opiskelemaan hakeutui neljättä kertaa oppivelvollisuuslain piiriin kuuluva ikäluokka. Salpauksessa oli yhteishaussa tarjolla useita perustutkintoja viidellä kampuksella Asikkalassa, Heinolassa ja Lahdessa. Jos nuorta kiinnostavaa koulutusta ei ollut yhteishaussa, opiskelupaikkaa pystyi myös hakemaan jatkuvan haun kautta. Yhteensä yhteishaun opiskelupaikkoja Salpaukseen oli tarjolla 1 144.

Opiskelijavalintaprosessia ja valinnan kriteerejä on tarkennettu niin, että ne ohjaavat tarkemmin opiskelijavalintaa tavoitteiden suunnassa korostaen erityisesti koulutustarvetta ja työllistymisen mahdollisuuksien paranemista hakijan kouluttautumisen myötä. Tähän kaikkeen Salpauksessa valmistaudutaan opetustarjonnan kehittämällä ja pienempien koulutuskokonaisuuksien tarjonnan paremmalla saavutettavuudella. Työllistyminen, yritysten ja alan vetovoima, hakijan aiempi koulutustausta, mutta myös vapaa hakeutumisoikeus, erityisesti oppivelvollisten osalta, vaikuttavat Salpauksen tulevaan koulutustarjontaan alueella. Veto- ja pitovoiman näkökulmasta on tärkeää huolehtia siitä, että alueelle tullaan opiskelemaan myös muualta eikä alueelta tarvitse lähteä pois opiskellakseen ja työllistyäkseen. Vetovoimaluku n. 1 kertoo siitä, että koulutuspaikkojen määrä on riittävä suhteessa ennakoituun hakijoiden määrään. Vetovoimaisuus oli kokonaisuudessaan Salpauksessa hyvällä tasolla.

Vuoden 2024 yhteishaussa ammatillisen peruskoulutuksen ensisijaisten hakijoiden määrä suhteessa aloituspaikkoihin (1,04 ensisijaista hakijaa/aloituspaikka) pysyi lähes samalla tasolla, kun edellisenä vuonna 2023 (0,97 ensisijaista hakijaa/aloituspaikka) verrattuna. Tämän lisäksi peruskoulun päättäneistä osa on hakenut suoraan TUVA koulutukseen tai jatkuvan haun kautta perustutkintoon, jotka eivät näy näissä luvuissa. Kaikille koulunkäyntikykyisille on alueella määrällisesti tarjolla toisen asteen opiskelupaikka (nuorisotakuu).

Talousarvion toteutuminen

Alla olevassa taulukossa kuvattuna Salpauksen vetovoimaluvut (yhteishaku, ensisijaiset hakijat suhteessa aloituspaikkamäärään) v. 2024.

Vetovoimaluvut (ensisijaiset hakijat/aloituspaikat), yhteishaku 2024			
Koulutusalat	2022	2023	2024
Tekniikan alat	1,14	1,12	1,17
Maa- ja metsätalousalat	1,08	0,77	0,53
Palvelualat	0,91	0,82	0,92
Terveys- ja hyvinvointialat	1,06	0,88	1,2
Humanistiset ja taidealat	0,89	1,58	0,8
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)	1,13	1,19	1,01
Luonnontieteet	0,38	0,5	0,38
Kauppa ja hallinto	0,8	0,76	1,22
Kaikki yhteensä	1,02	0,97	1,04
(luvut eivät sisällä Kaarisillan hakijoita)			

Vetovoimalukujen vertailtavuus eri koulutusalojen välillä on hankalaa, koska Opetushallituksen koulutusalaaluokituksen sisällä on isoja alakohtaisia eroja esim. tekniikan alat, joka Salpauksessa sisältää useita perustutkintoja ja vastaavasti esim. kaupan ja hallinnon kokonaisuudessa Salpauksella on yksi perustutkinto.

Alla olevassa taulukossa on avattuna tekniikan alojen vetovoimaisuus kevään 2024 yhteishaussa.

Tekniikan alan koulutusten vetovoimaisuus			
Koulutusalat	2022	2023	2024
Tekniikan alat	1,14	1,12	1,17
Ajoneuvoalan perustutkinto	1,26	1	1,27
Elintarvikealan perustutkinto	1,13	0,86	0,51
Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto	0,92	0,81	1,02
Laboratorioalan perustutkinto	1,38	2,25	3,13
Pintakäsittelyalan perustutkinto	1,8	1,94	2,06
Puuteollisuuden perustutkinto	0,2	0,4	0,38
Rakennusalan perustutkinto	0,57	0,63	0,46
Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto	1,73	1,56	2,16
Talotekniikan perustutkinto	1,45	2,08	2,25
Tekstiili- ja muotialan perustutkinto	2,4	1,9	1,1

Eniten hakijoita vuonna 2024 oli liiketoiminnan, sähkö- ja automaatioalan sekä sosiaali- ja terveysalan perustutkintoihin. Lisäksi ajoneuvoala, talotekniikka sekä pintakäsittelyalat ja kasvatusta ja ohjausala olivat vetovoimaisia. Myös hius- ja kauneudenhoitoala ja tieto- ja viestintätekniikka kiinnostivat nuoria.

Yhteishaussa vastataan niin nuorten toiveisiin kuin työnantajien tarpeisiin osaavista työntekijöistä Päijät-Hämeessä.

Talousarvioennusteeseen asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, yhteishaku, hakijamäärät

Talousarvion toteutuminen

Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavissa mittareissa hakeutuminen Salpaukseen on kokonaisuudessaan hyvällä tasolla ja vuosittainen vaihtelu hakijamäärissä ja vetovoimaisuudessa on toistaiseksi ollut pientä.

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna vuoden 2024 yhteishaun kokonaishakijamäärät lukumäärittäin sekä hakijoiden määrä suhteessa aloituspaikkamäärään.

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkeama-% TA 2024 ¹⁾ / TP2024	Muutos-% TP2024- TP2023	TA 2025
Hakeutuminen								
Ensisijaiset hakijat/aloituspaikat (yhteishaku)	hakijat / aloituspaikat	0,97	1	1	1,04	4,0	7,2	1
Yhteishaun kautta aloittaneet	lkm	1 067	1040	1070	1 024	-4,3		1070

Yhteishaun hakijamäärät suhteessa aloituspaikkoihin on talousarvioennusteessa 2024 arvioitu hieman toteutunutta suuremmaksi, jolloin hakijamäärä jäi 46 hakijaa alle tavoitteen (-4,3 %). Opiskelijavuosimäärän vähennyttyä merkittävästi vuoden 2025 alusta yhteishaun aloituspaikkamäärien ennakkointiin on kiinnitetty Salpauksessa erityistä huomiota, jatkossa yhteishakuun avataan vain se paikkamäärä, joka aiemman paikan vastaanottaneiden ja ikäluokkakoon perusteella oletetaan tulevan yhteishausta. Osa oppivelvollisista hakee myös aloille, jotka ovat yhteishaun sijaan jatkuvassa haussa niiden erityispiirteiden vuoksi (esim. sirkusalan perustutkinto).

Yhteishaun aloituspaikkamäärien tarkasteluun tulee edelleen vaikuttamaan alueellinen ennuste ikärakenteesta, jonka perusteella yhteishaun kautta hakeutuvien ikäluokat laskevat vuodesta 2030 alkaen.

Vetovoimaisuuteen vaikuttaa osaltaan opiskelijoiden vapaa hakeutumisoikeus, joka näkyi mm. hakijoiden keskittymisessä Lahden kampuksille, vaikka samaa koulutusta oli tarjolla myös Heinolassa.

Jatkuva haku vuonna 2024

Uudistimme jatkuvan haun prosessia palvelemaan paremmin hakijoita, ja samalla pyrimme varmistamaan opiskelijavirtaaman tasaisempaa toteutumaa vuoden aikana. Muutoksella on vaikutusta mm. henkilöstömme työkuorman tasaisempaan jakautumiseen, toimi- ja työtilojen käyttöön, työpaikoilla tapahtuvan oppimisen jaksottumiseen sekä opiskelijavuosien kertymään. Hakua on jännevoitettu ottamalla käyttöön yhteiset valinta-aikataulut sekä hakujaksot. Hakujaksot on 6, jonka lisäksi on ympäri vuoden avoinna olevat haut. Hakujaksot koskevat ryhmäaloituksia, joissa tavoitteena on tutkinto tai TUVA-koulutus. Täydennyshaku vapaille opiskelupaikoille avataan tarvittaessa. Yhteiset valinta-aikataulut koskevat jatkuvan haun ryhmäkohtaisia aloituksia/sisäänottoja. Aikataulu ei koske oppisopimuskoulutusta eikä tutkintoja, joihin voidaan ottaa opiskelijoita henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti koko ajan. Työ koulutustarjonnan kehittämisessä jatkuu edelleen.

Jatkuvan haun opiskelijakirjauksia oli vuonna 2024 yhteensä 5 114. Alla olevassa taulukossa on kuvattuna jatkuvan haun aloittaneiden opiskelijoiden määrän kehitys vuosina 2022–2024 (opiskelijavuodet, -kirjaukset ja valintaväylät).

Talousarvion toteutuminen

	2022		2023		2024	
	Opiskelijakirjaus	Opiskelijavuosi	Opiskelijakirjaus	Opiskelijavuosi	Opiskelijakirjaus	Opiskelijavuosi
Jatkuva haku	4 207	1 361	5 252	1 705	5 114	1 488
Ammattitutkinto	496	198	626	301	511	260
Erikoisammattitutkinto	504	259	748	344	345	180
Perustutkinto	1 817	845	1 957	922	2 016	916
Ei tutkintotavoitetta	1 390	59	1 921	138	2 242	132
Yhteishaku	1 057	414	1 046	409	1 024	401
TUVA-koulutus	52	18	38	13	49	16
Perustutkinto	1 005	396	1 008	396	975	385
Kaikki yhteensä	5 264	1 775	6 298	2 114	6 075	1 889

Jatkuvan haun kautta eniten hakemuksia tuli perustutkinnoissa sosiaali- ja terveysalan, liiketoiminnan, kasvatus- ja ohjausalan sekä logistiikan perustutkintoihin.

Ammattitutkintoissa eniten hakemuksia tuli mm. eläintenhoidon, kasvatus- ja ohjausalan, hevostalouden ja talotekniikan ammattitutkintoihin.

Erikoisammattitutkinnoissa eniten hakemuksia tuli mm. liiketoiminnan, kuntoutus-, tuki- ja ohjauspalvelujen ja talotekniikan erikoisammattitutkintoihin. Erikoisammattitutkintojen valtakunnallista tarjontaa vähennettiin loppuvuodesta Suomen hallituksen kehysriihessä tekemän päätöksen mukaisesti.

Jatkuvan haun hakukohteita ei-tutkintotavoitteisessa koulutuksessa ovat mm. tutkintokoulutukseen valmentava koulutus TUVA, tutkinnon osat (hoiva-avustaja, kahvilapalvelut, korjausrakentaminen) sekä maahanmuuttaneille kohdennetut OPVA-koulutukset (oppimisvalmiuksia tukevat opinnot + 1 tutkinnon osa).

Talousarvioennusteessa asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, jatkuva haku, aloittaneet vuonna 2024

Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavissa mittareissa jatkuvan haun aloittavien tavoitteeksi oli vuodelle 2024 asetettu 5 045 henkilöä. Tavoite ylittyi selvästi, toteutunut määrä oli 5 114.

Tähän vaikutti erityisesti keväällä tietoon tulleet tulevat muutokset aikuisopintotuessa ja koulutustarjonnassa vuodesta 2025 alkaen, oppisopimuskoulutus ja lisääntynyt verkko-opintojen sekä monimuotokoulutuksen tarjonta.

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkeama-% TA2024 ¹⁾ - TP2024	Muutos-% TP 2024- TP 2023	TA 2025
Hakeutuminen								
Jatkuvan haun kautta aloittaneet ²⁾	ikm	5 472	4200	5045	5 114	1,4	-6,5	-6

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) ja työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)

Osa tutkintoon valmentavan TUVA-koulutuksen paikoista on haettavissa yhteishaussa, osa jatkuvassa haussa ja osaan voi siirtyä joustavasti vuoden aikana, jolloin esim. oppivelvollinen ei putoa opinnoista, vaikka tutkinto-opinnot eivät etenisi suunnitellun mukaisesti.

TUVA-koulutusta järjestetään Salpauksen Heinolan toimipisteessä sekä Lahdessa kahdessa toimipisteessä (keskustakampus ja Kaarisilta, jossa vaativa erityinen tuki). Heinolan määrät ovat sekä ensisijaisten hakijoiden että aloittaneiden opiskelijoiden osalta laskeneet viime vuosina.

Talousarvion toteutuminen

TUVAn merkitys Heinolassa on alhaisesta aloittaneiden opiskelijoiden määrästä huolimatta tärkeä, koska sinne siirtyy vuoden mittaan opiskelijoita, joiden opinnot eivät ole edistyneet tutkintokoulutuksen puolella.

TUVA- ja TELMA-koulutuksen aloituspaikka- ja hakijamäärät sekä aloittaneiden opiskelijoiden määrät on kuvattu tarkemmin alla olevassa taulukossa.

	Aloituspaikat			Ensisijaiset hakijat			Aloittaneet		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA) ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)									
Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA), Heinola	12	12	12	6	6	1	4	4	1
Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA), Lahti	40	40	40	51	41	51	41	32	39
Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA), Kaarisilta, Villähde	10		10	7		4	8		6
Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA), Kaarisilta, Villähde	1	2	1	5	3	4	2	3	1
Yhteensä	63	54	63	69	50	60	55	39	47

Tutkintoon valmentavan TUVA-koulutuksen (sisältää Kaarisillan määrät) ensisijaisia hakijoita oli 60, joka vastasi miltei aloituspaikkamäärää (62). Kaarisillan TUVAn sisäänotto on joka toinen vuosi. TELMAN hakijamäärät ja aloituspaikat ovat hyvin pienet.

Salpaus ei ole ammatillinen erityisoppilaitos, eikä voi siten tarjota vaativaa erityistä tukea muille, kuin Kaarisillassa opiskeleville Salpauksen opiskelijoille. Salpauksen järjestämisluvassa on rajoitettu oikeus vaativaan erityiseen tukeen, joka järjestetään yhteistyössä Kaarisilta ry:n kanssa niin, että Kaarisilta osallistuu puuttuvan osaamisen hankkimisen järjestämiseen kahdessa perustutkinnossa (media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto / kuvallisen ilmaisun osaamisala sekä musiikkiala / musiikin osaamisala) sekä TUVA- ja TELMA-koulutuksessa (työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus). Näiden opiskelijavuositoteuma on vakiintunut vähän yli 30 opiskelijavuoteen ja oli vuonna 2024 yhteensä 32 opiskelijavuotta.

Kaarisillan lisäksi Salpaus tekee tiivistä yhteistyötä Kiipulan erityisammattiopiston kanssa. Tällä tuetaan mm. vaativan erityisen tuen palveluiden toteuttamista ja tuen alueellista saavutettavuutta. Kiipulan ammattiopisto toimii Lahdessa sekä Salpauksen keskustakampuksella että Vipusenkadun kampuksella. Tilojen lisäksi Salpaus toteuttaa Kiipulalle ruokailu- ja muita palveluja. Kiipula tarjoaa myös oppimisympäristöjä Salpauksen opiskelijoille.

2.4.2 Opiskelijavuodet ja -määrät

Ammatillisen koulutuksen lain mukaisesti rahoituksessa seurataan opiskelijavuosia. Opiskelijavuosi voi muodostua usean eri henkilön opintosuorituksista. Salpauksessa seurataan sekä kertyneitä opiskelijavuosia, että opiskelijakirjauksia. Opiskelijakirjaukset tarkoittavat vuoden aikana opintohallintojärjestelmään kirjattuja opintonsa aloittaneita ja sisällä olevia opiskelijoita. Luku ei ole suoranaisesti opiskelijoiden määrä, koska se pitää sisällään opiskelijoita, jotka ovat suorittamassa samanaikaisesti esim. useampaa tutkintoa tai tutkinnon osaa, jolloin samalla henkilöllä voi olla useampi opiskelijakirjaus yhtäaikaisesti.

Opiskelijavuodet vuonna 2024

OKM myönsi ensikertaisessa rahoituksessa Salpaukselle 5 892 sekä loppuvuodesta 31 lisäopiskelijavuotta, yhteensä 5 923, mikä oli edellisen vuoden tasolla (v. 2023 opiskelijavuodet 5 924).

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna opiskelijavuodet valtionosuusrahoitteisessa VOS-koulutuksessa, seuranta v. 2022–2024.

Talousarvion toteutuminen

	Toteutuma 2022	Toteutuma 2023	Tavoite 2024*) (rahoituksen perusteena)	Toteutuma 2024	Muutos toteutuma 2024- toteutuma 2023	Muutos toteutuma 2024- tavoite 2024
Opiskelijavuodet yhteensä	6 015	6 389	5 892	6 303	-86	411
Yhteishaku	2 146	2 205	2 100	2 180	-25	80
Jatkuva haku	3 869	4 184	3 792	4 123	-61	331
josta oppisopimus	1 647	1 974	1 800	1 817	-157	17

Tavoitteelliseen, aiempaa alhaisemman opiskelijavuosimäärän saavuttamiseksi Salpauksessa on tehty erilaisia toimenpiteitä hallituksen tekemien linjausten pohjalta. Jatkuvan haun opiskelijavuodet on laskeneet suunnitellusti Suomen hallituksen budjettilinjauksen mukaisesti, kun Salpauksessa vähennettiin valtakunnallista tarjontaa jo aiemman tutkinnon suorittaneille, lähinnä tämä koski edellä mainitusti erikoisammattitutkintoja.

Kokonaisuutena opiskelijavuosikertymä 2024 oli 357 opiskelijavuotta yli OKM:n rahoituspäätöksen tason. Tämä ei kuitenkaan nostanut vuoden 2024 rahoituksen perustana olevaa opiskelijavuosimäärää, kun samaan aikaan lähes kaikki oppilaitokset ylittivät opiskelijavuosimäärä tavoitteensa. Päinvastoin ministeriö leikkasi useiden koulutuksenjärjestäjien opiskelijavuosimääriä vuodelle 2024. Vaikka hyvä opiskelijavuosimäärän toteutuma kertoo Salpauksen kyvystä vastata alueen tarpeisiin, on se kuitenkin myös haasteellinen pitkään jatkuessaan. Kovin pitkän aikaa koulutusta ei voi järjestää ”ylipaikoilla” ilman varmuutta tulevan rahoituksen vakaasta tasosta.

Opiskelijavuositavoitteen ylittämiseen vaikuttivat mm. hakeutumisen joustavuuden kehittyminen ja koulutustarjonnan näkyvämmäksi tekeminen. Erityisessä roolissa oli yhä lisääntynyt ja syventynyt yritysten kanssa tehtävä yhteistyö sekä monipuolistuneet koulutusten toteutustavat (digitaaliset toteutukset, koulutus- ja oppisopimukset, henkilökohtaistamisen kehittyminen).

Opiskelijavuosikertymää edellisestä vuodesta lisäsi erityisesti jatkuvassa haussa ja oppisopimuksessa onnistuminen. Toisaalta työpaikat vetivät opiskelua enemmän puoleensa nuoria aikuisia, jolloin opintojen keskeytyminen lisääntyi hieman tässä ikäluokassa tai opintojen jatkaminen siirtyi myöhemmäksi. Keskeytyksissä näkyy myös oppivelvollisten tulo täysi-ikäisiksi ja haasteet oman elämän hallinnassa.

Alla olevassa taulukossa kuvattuna Salpauksen opiskelijavuodet v. 2024 koulutusmuodoittain (valtionosuusrahoitteiset) ja rahoituksittain (kansallinen ja muu rahoitus).

Valtionosuusrahoitteinen koulutus 2024	6 303
Tutkintokoulutus	5 800
Muu ammatillinen koulutus (ammatillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta, jonka tavoitteena ei ole tutkinto/tutkinnon osa)	55
Työvoimakoulutus	420
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoitus	28
Opiskelijavuodet muulla rahoituksella 2024	285
Työvoimakoulutus ELY-keskukset ja työ- ja elinkeinotoimistot (kansallinen rahoitus)	132
Muuta kautta rahoitettu	153
YHTEENSÄ	6 588

Opiskelijakirjaukset vuonna 2024

Alla olevassa taulukossa kuvattuna Salpauksen opiskelijakirjaukset v. 2024 koulutusmuodoittain (valtionosuusrahoitteiset) ja rahoituksittain (kansallinen ja muu rahoitus).

Valtionosuusrahoitteinen koulutus 2024 opiskelijakirjaukset	13 009
Tutkintokoulutus	10 011
Muu ammatillinen koulutus (ammattillista osaamista syventävää ja täydentävää koulutusta, jonka tavoitteena ei ole tutkinto/tutkinnon osa)	1 787
Työvoimakoulutus (OKM rahoitus)	959
Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoitus	252
Opiskelijakirjaukset muulla rahoituksella 2024	1 675
Työvoimakoulutus ELY-keskukset ja työ- ja elinkeinotoimistot (kansallinen rahoitus)	746
Muuta kautta rahoitettu	929
YHTEENSÄ	14 684

Salpauksen opiskelijakirjausten määrä valtionosuusrahoitteisen koulutuksen valintaväylien (yhteishaku ja jatkuva haku) mukaan on vuonna 2024 kasvanut edellisvuodesta (vuonna 2023 kirjauksia 12 690, vuonna 2024 kirjauksia 13 009). Tähän on vaikuttanut mm. jatkuvan haun tehostamiseen panostetut toimenpiteet, opiskelijoiden kesäaikaisten opintojen lisääntyminen sekä tutkinnon osien suorittamisen lisääntyminen. Työmarkkinatuella opiskelevien määrä lisääntyi aiemmasta vuonna 2024 ja oli yli 400 opiskelijavuotta, kun yhdessä TE toimijoiden kanssa arvioitu tarve oli noin 300.

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna valtionosuusrahoitteisen koulutuksen opiskelijakirjaukset valintaväylän mukaisesti vuonna 2024.

VOS opiskelijakirjaukset valintaväylän mukaan	2022	2023	2024
Yhteishaku	3 387	3 402	3 434
Jatkuva haku	8 422	9 288	9 575
YHTEENSÄ	11 809	12 690	13 009

2.4.3 Tutkintojen suorittaminen

Vuonna 2024 suoritettiin yhteensä 2 367 tutkintoa (perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot), jolloin nousua vuoteen 2023 (suoritettujen tutkintojen määrä 1 983) verrattuna oli 384 tutkintoa.

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna suoritettujen tutkintojen määrä v. 2024.

Suoritetut tutkinnot	2022	2023	2024
Perustutkinto	1 240	1 315	1 443
Ammattitutkinto	403	280	367
Erikoisammattitutkinto	434	388	557
YHTEENSÄ	2 077	1 983	2 367

Talousarvion toteutuminen

Tutkintojen välisissä suoritusmäärissä on runsasta vaihtelua, erityisesti tekniikan aloilla. Joissakin tutkinnoissa saattoi olla yksi tutkinnon suorittaja, kun taas vetovoimaisimmissa tutkinnoissa oli n. 200 suorittajaa.

Perustutkintojen osalta tutkinnon suorittaminen on noussut edelliseen vuoteen 2023 verrattuna 128 tutkinnolla. Vastaavaa nousua on tapahtunut myös ammatti- ja erikoisammattitutkintojen suorittamisessa. Aikuisilla opintoaika on yleensä nuoria lyhyempi ja heidän valmistumisaikataulunsa on nopeampi kuin nuorilla.

Ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot ovat pääsääntöisesti jo työelämässä olevien henkilöiden osaamisen kehittämiseen, täydentämiseen ja uuteen työtehtävään siirryttäessä suoritettava tutkinto. Ennustettavuus siitä, kuinka paljon suoritetaan ammattitutkintoja tai erikoisammattitutkintoja, on haastavaa.

Salpaus siirtyi 1.3.2024 paperisista todistuksista sähköisiin tutkintotodistuksiin. Sähköinen tutkintotodistus lisää todistuksen luotettavuutta, sillä sen väärentäminen on vaikeampaa kuin paperisen. Lisäksi se säästää aikaa ja ympäristöä. Se on myös paperista todistusta helpommin liitettävissä esimerkiksi työhakemukseen tai jatko-opiskelupaikan hakemukseen. Todistus on virallinen vain sähköisessä muodossa.

Talousarvioennusteessa asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, tutkintojen suorittaminen

Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavissa mittareissa talousarvioennusteeseen 2024 asetettu suoritettujen tutkintojen tavoite (1 960) toteutui 407 tutkintoa yli tavoitellun määrän (toteuma 2 367). Perustutkinnoissa tavoitteellinen määrä ylitti tavoitteen 113 tutkinnolla, samoin ammattitutkinnoissa ylitys oli 97 ja erikoisammattitutkinnoissa 197. Kokonaisuudessaan ylitys tutkintojen suorittamisessa on 20,8 %. Kasvuun on osaltaan vaikuttanut hallituksen tekemät linjaukset mm. aikuisten opiskelutukien leikkauksesta, joka johti siihen, että useat jo sisällä olleet opiskelijat halusivat suorittaa tutkintonsa loppuun ennen leikkausvaikutusten voimaantuloa.

Suoritettut tutkinnot	Tavoite 2024*)	Toteutuma 2024	Toteutuma 2024-tavoite 2024
Perustutkinto	1 330	1 443	113
Ammattitutkinto	270	367	97
Erikoisammattitutkinto	360	557	197
YHTEENSÄ	1 960	2 367	407

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkauma-% TA2024 ¹⁾ - TP2024	Muutos-% TP2024- TP2023	TA 2025
Suoritettut tutkinnot	ikm	1 980	2 200	1 960	2 367	20,8	19,5	1 830
- perustutkinnot	ikm	1 315	1 450	1 330	1 443	8,5	9,7	1 330
- ammattitutkinnot	ikm	278	350	270	367	35,9	32,0	250
- erikoisammattitutkinnot	ikm	387	400	360	557	54,7	43,9	250

2.4.4 Tutkinnon osien suorittaminen

Seuraavissa taulukoissa on kuvattu suoritettujen tutkinnon osat sekä niiden laajuus osaamispisteinä (perustutkinnot, ammattitutkinnot sekä erikoisammattitutkinnot) trendivertailuna vuosilta 2022–2024.

Talousarvion toteutuminen

Suoritetut tutkinnon osat	2022	2023	2024
Perustutkinto	13 875	14 016	14 516
Ammattitutkinto	1 397	1 074	1 510
Erikoisammattitutkinto	1 337	1 149	1 708
YHTEENSÄ	16 609	16 239	17 734

Suoritettujen tutkinnon osien osaamispisteet	2022	2023	2024
Perustutkinto	282 345	289 162	287 577
Ammattitutkinto	61 235	47 800	61 855
Erikoisammattitutkinto	79 790	67 900	100 525
YHTEENSÄ	423 370	404 862	449 957

Vuonna 2024 kehitettiin salpaustasoisia toteutuksia, esim. yrittäjyysopintoja sekä työelämälähtöisiä osatutkintototeutuksia eri aloille. Erityisesti tekniikan aloille tulee lisätä ammattitutkintotarjontaa perustutkinnon suorittamisen sijaan ja vaihtoehdoksi.

Talousarvioennusteeseen asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, tutkinnon osien suorittaminen

Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavissa mittareissa talousarvioennusteeseen 2024 asetettu tavoite (16 200) tutkintojen osien suorittamisen osalta ylittyi (toteutunut määrä 17 734) yhteensä 1 534 tutkinnon osalla. Ylitys oli yhteensä tavoitellusta määrästä + 9,5 %. Perustutkinnoissa tavoitteellinen määrä ylittyi eniten (+916). Ammattitutkinnoissa tavoiteltu määrä ylitti hieman tavoitteen (+60) ja erikoisammattitutkinnoissa toteutunut määrä ylitti paljon tavoitteeksi asetetun määrän (+558).

Suoritetut tutkinnon osat	Tavoite 2024*)	Toteutuma 2024	Toteutuma 2024-tavoite 2024
Perustutkinto	13 600	14 516	916
Ammattitutkinto	1 450	1 510	60
Erikoisammattitutkinto	1 150	1 708	558
YHTEENSÄ	16 200	17 734	1 534

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkauma-% TA2024 ¹⁾ / TP2024	Muutos-% TP2024- TP2023	TA 2025
Suoritetut tutkinnon osat	ikm	16 239	16 200	16 200	17 734	9,5	9,2	16 300
- perustutkinnot	ikm	14 016	13 600	13 600	14 516	6,7	3,6	13 600
- ammattitutkinnot	ikm	1 074	1 450	1 450	1 510	4,1	40,6	1 500
- erikoisammattitutkinnot	ikm	1 149	1 150	1 150	1 708	48,5	48,7	1 200

Osatutkinnon suorittaneiden toteumaan trendissä verrattuna aiempiin vuosiin vaikutti vuoden 2024 osalta mm. osatutkintojen tarjonnan lisääminen mm. verkko- ja monimuotototeutuksina sekä tietoon tulleet muutokset aikuiskoulutuksen tukiin, jonka vuoksi osa nopeutti opintojensa suorittamista mahdollisuuksien mukaan.

Tulevan ammatillisen koulutuksen rahoituslain muutosten pohjalta jatkossa painoarvo on suunnattu tutkinnon osien suorittamisiin kokonaisen tutkinnon sijaan, silloin kun opiskelijalla on jo alla aiempi tutkinto.

2.4.5 Oppisopimuskoulutusten opiskelijamäärä ja oppisopimuksen purku

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna trendivertailuna vuosilta 2022–2024 oppisopimuskoulutuksen opiskelijavuodet, opiskelijakirjausten määrät, purkautuneiden oppisopimusten määrät sekä eronneiden opiskelijoiden prosentuaalinen määrä.

Oppisopimuskoulutus	2022	2023	2024
Opiskelijavuodet	1 645	1 974	1 817
Opiskelijakirjausten määrä	1 273	1 712	1 096
Purkautuneet oppisopimukset	264	285	317
Eronneet %	8	8	9

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna trendivertailuna vuosilta 2022–2024 oppisopimuskoulutuksen opiskelijamäärät perustutkintojen sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintojen osalta.

Oppisopimuskoulutuksen opiskelijamäärä	2022	2023	2024
Perustutkinto	1472	1584	1497
Ammattitutkinto	636	773	797
Erikoisammattitutkinto	1155	1365	1164
Yhteensä	3264	3722	3458

Solmittujen oppisopimusten määrä on edellisvuoteen 2023 verrattuna hieman laskussa. Tämä on suunnitelmallista seurausta siitä, että olemme ryhtyneet noudattamaan hallituksen ohjeistusta suunnata koulutusta ensi sijassa alueellisiin tarpeisiin valtakunnallisen sijaan. Lisäksi tulee vähentää aikuisten päällekkäisten kokonaisten tutkintojen suorittamista, nämä koulutukset on toteutettu pääosin oppisopimuksella. Tämä tulee näkymään laskevana myös tulevina vuosina. Oppisopimus on edelleen tavoiteltava toteutusmuoto kaikilla opiskelijoilla, mutta tavoiteasetantaa tulee tarkistaa. Opiskelijamäärän tavoite vuodelle 2024 oli 3 500. Toteuma jäi hieman tavoiteltua pienemmäksi sen ollessa 3 458.

Salpaus on opiskelijavuosiin suhteutettuna yksi suurimpia oppisopimuskouluttajia, tämä kertoo työelämän kanssa tehtävästä hyvästä yhteistyöstä ja keskinäisestä luottamuksesta. Oppisopimus osana tutkintoa tai koko tutkinnon suorittaminen oppisopimuksella on lisääntynyt merkittävästi. Salpaus oli mukana 2024 päättyneessä kokeilussa, jossa tavoitteena oli lisätä alle 20-vuotiaiden ensimmäisen perustutkinnon suorittamista oppisopimuksella ja siten parantaa alueella sekä veto- että pitovoimaa nuorten kohdalla. Nuorten alle 20-vuotiaiden oppisopimuksia solmittiin Salpauksessa vuodelle 2024 yhteensä 328 kappaletta, 281 eri opiskelijalle. Koko kokeiluaikana vastaavat määrät olivat 878 kappaletta 690 eri opiskelijalle. Työelämää on kannustettu edelleen toteuttamaan yhä enemmän lyhyitäkin oppisopimusjaksoja, esimerkiksi opiskelijoiden loma-aikana tehtävinä oppisopimuksina. Näin yritykset voivat sitouttaa nuoria alalle ja löytää itselleen uusia työntekijöitä.

Talousarvioennusteessa asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, oppisopimusten määrä sekä eroaminen

Talousarvioennusteessa v. 2024 asetettu tavoite oppisopimusten määrälle (3 500) jäi hieman alle toteumassa (3 458).

Talousarvion toteutuminen

Oppisopimuskoulutuksen opiskelijamäärä	2022		2023		2024	
	tavoite	toteutuma	tavoite	toteutuma	Tavoite*)	toteutuma
Perustutkinto		1 472		1 584		1 497
Ammattitutkinto		636		773		797
Erikoisammattitutkinto		1 155		1 365		1 164
YHTEENSÄ		3 264	3 280	3 722	3 500	3 458

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkeama-% TA2024 ¹⁾ - TP 2024	Muutos-% TP 2024- TP2023	TA 2025
Oppisopimusten määrä	lkm	3 725	3 300	3 500	3 458	-1,2	-7,2	3 300
Oppisopimusopinnoista eroaminen	%	8	7	7	9	-35,0	13,8	7

Talousarvioennusteessa v. 2024 asetettu tavoite (7,0 %) oppisopimusten purkautumiselle tai oppisopimusopinnoista eroamiselle toteutui tilinpäätökseen nähden huonompana (9,0 %). Oppisopimusten purkautumiset sekä eroamiset johtuvat pääosin joko työpaikan vaihtamisesta tai työtehtävien merkittävästä muutoksesta omassa työpaikassa (147 kpl). Myös eronneeksi katsomisia oli aiempaa enemmän alueen työllisyystilanteen heiketessä vuoden aikana voimakkaasti (110 kpl). Koulutuksen järjestämiseen liittyvää eronsyytä ei ollut yhtään v. 2024.

2.4.6 Eronneiden määrät

Eronneiden määrää seurattiin vuonna 2024 eri ikäryhmien osalta: alle 18-vuotiaat, 18–24-vuotiaat, 25–29-vuotiaat sekä yli 30-vuotiaat. Rajaus 29-ikävuoteen perustuu nuorisolain määritelmään, jossa nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita ja heidän erotessaan heistä tulee tehdä ilmoitus myös asuinkuntaan.

Alla olevassa taulukossa on tilastoituna v. 2023–2024 osalta eronneet opiskelijat ikäryhmittäin. Raportissa on mukana ne opiskelijat, joiden tavoitteena on koko perustutkinto. Oppisopimuskoulutuksessa olevat opiskelijat, joiden oppisopimus on tehty koko opiskeluajalle, on rajattu pois. Raportoinnissa eronneet on negatiivisten eronsyiden summa. Suurin syy on eronneeksi katsominen.

	2023		2024		Tavoite 2024*)
	Eronneita	%	Eronneita	%	
Ikäryhmä					%
Eronneet opiskelijat alle 18v.	52	1,85	52	1,89	1,5
Eronneet opiskelijat 18-24v.	393	17,47	396	17,51	15
Eronneet opiskelijat 24-29v.	99	15,74	100	16,67	14
Eronneet opiskelijat yli 30v.	249	14,71	279	14,97	7
Yhteensä	793	10,75	827	11,06	9,1

Ammatillisissa opinnoissa menestymiseen vaikuttaa merkittävästi aiempi opintohistoria, peruskoulussa opitut luku-, kirjoitus- ja matemaattiset taidot sekä sosiaaliset taidot. Lisäksi nuorilla opiskelijoilla kodin tuki on erityisen tärkeä asia. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä ammatilliseen koulutukseen hakeutuu aiempaa enemmän opiskelijoita, joiden opiskeluvälmiudet ovat heikot ja jotka tarvitsevat erityisen paljon tukea opinnoissa sekä opiskelijoita, joilla on erilaisia terveydellisiä tai sosiaalisia ongelmia, jotka vaikeuttavat opintojen suorittamista. Valitettavasti nämä kaikki voivat johtaa opiskelijan opinnoista eroamiseen tai eronneeksi katsomiseen.

Peruskoulun kolmiportaisen tuen mallin mukaista erityistä tukea saaneille oppilaille ei ole Päijät-Hämeen alueella tarpeeksi ammatillisen koulutuksen vaativan erityisen tuen pienryhmäpaikkoja. Valtakunnallisen yhteishaun valintamenettelyn takia nämä opiskelijat ovat tulleet valituiksi Salpaukseen, vaikka mahdollinen tuki tavallisessa ammatillisessa oppilaitoksessa on heille riittämätöntä. Tämän vuoksi heillä ei ole tosiasiallisia valmiuksia onnistua tutkinnon tavoitteiden mukaisesti ns. tavallisessa ammatillisessa oppilaitoksessa.

Salpauksella on erityinen huoli oppivelvollisten sekä nuorten täysi-ikäisten opiskelijoiden eroamisten määristä (18–24-vuotiaat ja 24–29-vuotiaat). Salpaus tilasi sisäisen tarkastuksen, jonka kohteena oli opintojen keskeyttämiseen ja opinnoista eroamiseen liittyvät prosessit. Tarkastuksen tavoitteena oli selvittää, onko keskeyttämis- ja eroamisprosessien ohjeistukset, menettelyt, organisointi ja käytännön toteutus Salpauksessa järjestetty asianmukaisesti, erityisesti kiinnittäen huomiota opiskelijan elämäntaitoihin ja elämänhallinnan arviointiin. Lisäksi tavoitteena oli selvittää opintojen keskeyttämisen ja opinnoista eroamiseen prosessien toiminnan laadun sekä tasalaatuisuuden taso, sekä tukeeko prosessien raportointi- ja seurantamenettelyt toiminnan kehittämistä. Tarkastuksesta saatujen tulosten pohjalta Salpauksessa on tehty toimenpiteitä eroamisten vähentämiseksi.

Eronneiden määrät pysyivät lähes samoina eri ikäryhmissä vuonna 2024 aiempaan vuoteen 2023 verrattuna. Tehdyistä tukitoimista huolimatta emme saavuttaneet asetettuja tavoitteita näissä. Salpauksessa eronneiden määrät ovat valtakunnallista keskitasoa. Tyypillisimmät erojen syyt ovat henkilökohtaiset syyt, terveydelliset syyt (esim. fyysinen ja psyykinen terveys, päihdeongelmat tai haasteet oman elämänhallinnassa) tai että henkilö katsotaan eronneeksi. Eronneeksi katsomiseen johtaa useimmiten opiskelijan poisjääminen koulusta niin, että hänen opintonsa eivät etene, hän ei sitoudu sovittuihin tukitoimiin ja lopulta jättää kokonaan vastaamatta oppilaitoksen yhteydenottoihin. Näissä tilanteissa on usein taustalla mm. sosiaaliset- tai mielenterveydelliset ja/tai taloudelliset syyt. Salpaus ilmoittaa opintojen keskeytyessä alle 29-vuotiaan nuoren tiedot kaupungin/kunnan Nuorisopalveluihin etsivään nuorisotyöhön.

Eronneeksi katsomisen määrään alle 18-vuotiailla on vaikuttanut oleellisesti laajentunut oppivelvollisuus, jolloin oppivelvollinen opiskelija ei voi erota omasta ilmoituksesta. Jotta oppivelvollisuuden piiriin kuuluva opiskelija voi omasta halustaan erota, tulee hänellä olla vahvistettuna uusi opiskelupaikka toisaalta.

Oppivelvollinen opiskelija voidaan myös katsoa eronneeksi oppilaitoksen puolelta, mikäli opiskelijan opinnot eivät ole edenneet kaikista tehdyistä tukitoimenpiteistä huolimatta. Tässä tapauksessa oppilaitoksella on aina velvoite tehdä ilmoitus Valpas-palvelun kautta asuinkunnalle, jolloin opiskelijan ohjaus- ja valvontavastuu siirtyy asuinkunnalle. Oppivelvollisen huoltajalla on aina vastuu siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuttaan. Oppivelvollisten opintojen etenemiseen liittyen ollaan aina matalalla kynnyksellä ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa yhteydessä nuoren huoltajaan.

Ei-oppivelvollinen opiskelija tulee kuitenkin lain mukaan katsoa eronneeksi silloin, kun opiskelijaan ei useista yrityksistä huolimatta saada lainkaan yhteyttä tai opiskelija ei ole motivoitunut opintojen edistämiseen tai hän ei sitoudu sovittuihin opintoja edistäviin suunnitelmiin ja toimenpiteisiin.

Talousarvioennusteessa asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, opinnoista eroaminen

Talousarvioennusteeseen 2024 asetettuja tavoitteita koko tutkinnon suorittavien opinnoista eroamisissa ei valitettavasti saavutettu missään eri ikäryhmissä. Toteuma kokonaisuudessaan

Talousarvion toteutuminen

oli 11,06 %, kun tavoitteeksi oli asetettu 9,1 %. Alle 18-vuotiaiden eroamisten toteuma oli 1,89 % ja asetettu tavoite 1,5 %. 18–24-vuotiaiden osalta toteuma oli huomattavasti huonompi (17,5 %) asetettuun tavoitteeseen nähden, joka oli 15 %. Vastaavasti sama trendi on ollut 25–29-vuotiaiden eroamisissa (toteuma 16,7 %, tavoite 14 %).

Nuorisolain määritelmän mukaan nuoria ovat alle 29-vuotiaat (Nuorisolaki 1285/2016), jonka vuoksi yli 30-vuotiaiden opinnoista eroamisia ei seurata tulokorttitasolla, mutta muutoin kylläkin Salpauksessa.

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkeama-% TA2024 ¹⁾ / TP2024	Muutos-% TP2024/ TP2023	TA 2025
Opinnoista eroaminen								
Opinnoista eroaminen (tavoitteena koko tutkinto) ²⁾	%	10,75	9,1	9,1	11,06	21,5	2,9	9,1
Opinnoista eroaminen, alle 18-vuotiaat ²⁾	%	1,85	1,3	1,5	1,89	26,0	2,2	1,5
Opinnoista eroaminen, 18-24-vuotiaat ²⁾		17,47	11,0	15,0	17,51	16,7	0,2	14,0
Opinnoista eroaminen, 25-29-vuotiaat ²⁾	%	15,74	7,0	14,0	16,67	11,1	5,9	13,0

Eroamisten vähentämiseksi on tehty useita toimenpiteitä, mm. edellä jo aiemmin mainittu sisäinen tarkastus kohdennus v. 2023–2024 eroamisprosessiin. Lisäksi Salpauksen TUVA-koulutusta kehitettiin myös aikuisemmalle kohderyhmälle 18–29-vuotiaille, koska tämä ryhmä keskeyttää Salpauksessa eniten ja koska Lahden alueen työvoimapalveluiden asiakaskunnassa heitä on merkittävä määrä.

2.4.7 Työllistyminen

Ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen oppilaitosten välisessä valtakunnallisessa vertailussa pohjautuu Opetushallituksen Vipunen-tietokantaan (<https://vipunen.fi/fi-fi>). OKM sekä OPH käyttävät näitä tietoja oppilaitosten välisissä vertailuissa ja rahoituspäätösten pohjatietoina. Työllistymisen tietoja seurataan trendivertailuna. Tilastokeskuksen työllistymistiedot saadaan kahden vuoden viiveellä. Salpauksessa on tavoite jatkossa lisätä Opiskelijapalautteen päättövaiheen kyselyyn kohta, jossa kysytään työllistymis-/jatko-opintotilannetta suoraan opiskelijalta, jolloin saisimme tuoreempaa tietoa tilanteesta.

Vuoden 2022 lopussa 59 % Salpauksessa ammatillisen perustutkinnon vuonna 2021 suorittaneista (1 601) oli päätoimisia työllisiä tai työllisiä opiskelijoita, määrällisesti heitä oli yhteensä 957 henkilöä. Työttöminä vuoden 2022 lopussa oli 201 henkilöä kun vastaava luku oli 2021 oli 183. Tässä on nähtävissä vielä koronan vaikutukset työllistymiseen työpaikkojen sulkeutuessa ja niiden hitaan avautumisen jälkeen. Monet palvelualueiden työpaikat eivät avautuneet entisessä laajuudessaan tai jopa päättivät toimintansa asiakkaiden ostokäyttäytymisen ja etätyön lisääntymisen seurauksena. Työllistymisessä on myös selkeitä tutkintokohtaisia eroja. Esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan, ravintola- ja cateringalan, liiketoiminnan sekä logistiikan aloilta valmistuneet opiskelijat sijoittuivat hyvin työelämään. Vastaavasti taideteollisuusosalta ja rakennusosalta valmistuneita oli suhteessa eniten työttöminä.

Alla on kuvattu ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden työllistyminen 1 v. tutkinnon jälkeen (lähde Opetushallituksen Vipunen-tietokanta).

Talousarvion toteutuminen

Vuosi	Päätoiminen työllinen	Työllinen opiskelija	Päätoiminen opiskelija, koululainen	Työtön	Varusmies, siivipalvelusmies	Eläkeläinen, sis. työttömyyseläkkeellä olevat	Muu tai tuntematon	Muuttanut maasta	Yhteensä
2020	870	105	120	309	66	6	96	1-4	1 578
2021	714	84	81	183	48	9	90	9	1 218
2022	837	120	90	201	24	1-4	75	9	1 359

Talousarvioennusteessa asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, työllistyminen

Talousarvioennusteeseen v. 2024 asetettu tavoite (60 %) työllistymisessä toteutui odotuksen mukaisesti (60 %). Työllistymisessä vaikutti yhä v. 2020 alkanut koronapandemia, joka näyttäytyi vielä työllistymistä koskevissa tiedoissa, jotka raportoivat kahden vuoden viiveellä ollen vuodelta 2022.

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Poikkeama-% TA2024 ¹⁾ - TP2024	Muutos-% TP2024- TP2023	TA 2025
Työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen ³⁾								
Työllistyminen	%	53,0	70,0	60,0	60,0	0,0	13,2	64,0

Valtakunnallisesti tarkasteltuna Päijät-Häme kuuluu edelleen vuonna 2024, useista tehdyistä kehittämistoimenpiteistä huolimatta, Suomen korkeimpien työttömyyslukujen alueeseen. Vaikka työvoiman kysyntä on jatkunut vilkkaana, työllisten määrä on kasvanut ja työttömyys jatkanut laskua, näkyvät työttömyyden rakenteelliset ongelmat näistä huolimatta yhä korostuneesti Päijät-Hämeessä. Erityisesti pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä on yhä korkea muihin maakuntiin verrattunakin, samoin nuorten ja maahan muuttaneiden työttömyys on pysynyt korkeana koko vuoden 2024.

Päijät-Hämeessä on maahanmuuttajien vielä vaikea löytää työssäoppimis- tai työpaikkaa. Tästä syystä osa maahanmuuttajista muuttaa valmistuttuaan pääkaupunkiseudulle, jossa työllistymismahdollisuudet ovat paremmat. Samaan aikaan Päijät-Hämeessä keskustellaan siitä, mistä löydettäisiin työntekijöitä. Salpaus tekee aktiivista ja monipuolista yhteistyötä kohtaantotekniikoiden ratkaisemiseksi.

Ammatillinen koulutus on hallitusohjelmassa keskeisessä roolissa TE-uudistuksessa aikuisten osaamisen varmistamisessa. Päijät-Hämeessä aloittaa vuoden 2025 alussa kaksi työllisyysaluetta, Lahti omana alueena ja Hollola-vetoinen muiden alueen kuntien muodostama Päijät-Hämeen työllisyysalue. Koulutukseen ohjauksen onnistumisella, toimijoiden ohjausosaamisella sekä moniammatillisella yhteistyöllä on suuri merkitys siinä, että opiskelukuntoiset henkilöt saadaan osallistumaan tarvitsemiinsa koulutuksiin ja sitä kautta työllistymään. Kotoutumiskoulutuksen osalta kilpailutus vuoden 2025 koulutuksista toteutettiin v. 2024.

TE-uudistuksen kanssa samaan aikaan voidaan tarkastella myös nuorten työpajojen ja Salpauksen toiminnan toteuttamista nykyistä läheisempänä yhteistyönä, mutta edelleen omina organisaatioina. Tavoitteena on madaltaa kynnystä siirtyä työpajasta joko ammatillisiin opintoihin tai työelämään. Salpaus on ollut muutoksen valmistelussa tiiviisti mukana mm. kouluttamalla kuntakoikeilun omavalmentajia. Tässä kaikessa onnistuminen on keskeinen osa strategiaamme palveluorganisaationa. Näin turvaamme osaavaa työvoimaa alueelle ja salpaulaisille työtä myös tulevaisuudessa.

Salpaus järjestää työvoimakoulutusta järjestämislupansa puitteissa. Ammatillinen tutkintotavoitteinen työvoimakoulutus toteutetaan yhdessä muun ammatillisen koulutuksen kanssa. Työvoimakoulutus järjestetään työvoimapolitiittisin perustein ja se on suunnattu ensi sijassa työttömille ja työttömyysuhan alla oleville. Työvoimakoulutuksen tavoitteena on

parantaa ammattitaitoisen työvoiman saatavuutta ja työttömien pääsyä takaisin työmarkkinoille sekä estää syrjäytymistä. Työttömien työnhakijoiden on mahdollista opiskella päätoimisesti työttömyysetuudella ja muissakin kuin perinteisissä työvoimakoulutuksen ryhmissä. Työttömyysetuudella opiskeli vuonna 2024 yhteensä 959 opiskelijaa. Opiskelijavuosien toteutuma oli 420.

Edellä kuvattujen lisäksi Salpauksessa oli ELY-keskuksen kilpailuttamaa työvoimakoulutusta, joihin kuuluu maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, ei-tutkintotavoitteinen koulutus, ammatillista osaamista syventävä ja täydentävä koulutus, lupa- ja korttikoulutukset, yhteishankintakoulutus ja valmentava koulutus.

2.4.8 Jatko-opintoihin sijoittuminen

Alla kuvattuna jatko-opintoihin sijoittuneiden osuus tutkinnon suorittaneista (lähde Opetushallituksen Vipunen-tietokanta) vuosilta 2020–2022 tutkinnon suoritusvuoden jälkeisen tilastovuoden lopussa. Tilastossa on ammatillisen tutkinnon (perustutkinto sekä ammattitutkinto) suorittaneet, jotka ovat siirtyneet jatko-opintoihin eri kouluasteille. Vuonna 2021 valtakunnalliseen seurantaan ei sisällynyt erikoisammattitutkinnot. Jatko-opintotiedot tilastoituvat valtakunnallisesti kahden vuoden viiveellä.

Alla olevassa taulukossa on seurattu jatko-opintoihin sijoittumisen tietoja trendiverailuna vuosilta 2020–2022.

Jatko-opintoihin sijoittuneiden osuus tutkinnon suorittaneista	2020	2021	2022
Ammatillinen perustutkinto	7,6%	6,7%	6,6%
Ammattitutkinto	2,3%	2,7%	0,3%-1,2%
Erikoisammattitutkinto	1,2%-4,9%	0	0,8%-3,2%
Yhteensä	6,7%	5,6%	5,3%

Koko salpaustasolla jatko-opintoihin sijoittuneiden määrä on pienessä laskussa vuoteen 2021 nähden ja paras tulos tässä on perustutkinnon suorittaneissa 6,6 %.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnon suorittaneet ovat usein perheellisiä, jo työelämässä toimivia, eikä heillä ole niin usein tavoitteena jatko-opinnot, kun nuoremmilla perustutkintoa opiskelevilla.

Talousarvioennusteessa asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, jatko-opintoihin sijoittuminen

Talousarvioennusteessa 2024 asetettua tavoitetta (6,3 %) jatko-opintoihin sijoittumisessa ei saavutettu. Jatko-opintoihin sijoittumisen toteutuma oli 5,3 %. Jatko-opintotiedot tilastoituvat valtakunnallisesti kahden vuoden viiveellä.

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit									
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkeama-% TA2024 ¹⁾ - TP 2024	Muutos-% TP 2024- TP2023	TA 2025	
Työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen ²⁾									
Jatko-opintoihin sijoittuminen, amk-yliopisto	%	5,6	6,7	6,3	5,3	-15,9	-5,4	6,7	

Toisen asteen ammatilliset tutkinnot mahdollistavat jatko-opinnot erityisesti ammattikorkeakoulussa. Nuorten, heidän huoltajiensa ja peruskoulujen tietoisuutta lisätään siitä, että ammatillinen koulutus on todellinen mahdollisuus ja väylä lukion rinnalla jatkaa opintoja korkeakouluun peruskoulun jälkeen.

Salpauksen ja LAB-ammattikorkeakoulun välillä on solmittu sopimus MOTARI-opinnoista, eli väyläopinnoista, jossa Salpauksen eri alojen opiskelijoilla on mahdollisuus hakea vuosittain ko. opintoihin suorittamaan oman alan kurseja ammattikorkeakoulussa ammatillisten opintojensa ohella. Salpauksen opiskelijoita onkin osallistunut LAB-ammattikorkeakoulun tapahtumiin ja kursseihin. MOTARI-opinnot sujuvoittavat siirtymistä ammatillisesta perustutkinnossa ammattikorkeakouluopintoihin ja lyhentää niiden kestoja. Opinnot on suunnattu Salpauksen perustutkinto-opiskelijoille, joilla on suunnitelmissa ammattikorkeakoulututkinto.

Vastaavia väyläopintoja ammattikorkeakouluun voi suorittaa myös muissa Suomen ammattikorkeakouluissa. Salpaus toteuttaa väyläopintoja yhteistyössä myös Metropolia ammattikorkeakoulun (autoala) sekä Humanistisen ammattikorkeakoulu Humakin (nuoriso- ja yhteisöohjaajat) kanssa.

Myös ilman MOTARI-väylää hyvin suoritettulla ammatillisella perustutkinnolla on erinomaiset mahdollisuudet päästä opiskelemaan ja onnistua ammattikorkeakouluopinnoissa. Nykyisin ammattikorkeakouluopiskelijoista jo lähes puolella on taustalla ammatillinen tutkinto. Usein opiskelijat siirtyvät ammatillisen tutkinnon suorittamisen jälkeen suoraan työelämään tai armeijaan ja hakeutuminen ammattikorkeakouluun tapahtuu vasta myöhemmin. Nämä opiskelijat eivät näy edellä kuvatussa Vipunen.fi -taulukossa.

Salpauksessa kiinnitetään huomiota opiskelu- ja urasuunnittelun toteutukseen sekä opiskelijan kanssa käytävään päättökeskusteluun. Näillä pyritään varmistamaan, että tutkinnon suorittamisen ohella opiskelijalla on valmiudet ja tavoite sijoittua työhön tai jatko-opintoihin. Myös monipuolisia toimenpiteitä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kehitetään edelleen (yritykset, kumppanit, hankkeet sekä oppilaitokset).

2.4.9 Maahanmuuttaneet opiskelijat Salpauksessa vuonna 2024

Salpauksen maahanmuuttaneiden opiskelijoiden määrä (kansalaisuus muu kuin Suomi) vuonna 2024 oli 2 912, joka on 1 116 henkilöä enemmän, kun vuonna 2023 (1 796 henkilöä). Eri kansalaisuuksia oli 102 ja eri äidinkieliä 75. Maahanmuuttaneita opiskelijoita (kansalaisuus muu kuin Suomi) oli vuonna 2024 Salpauksen kokonaisopiskelijamäärästä n. 20 %.

Salpauksessa on mahdollisuus opiskella kotoutumiskoulutuksessa, tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa (TUVA) tai tutkintoon johtavassa koulutuksessa suorittaen joko koko tutkinto tai tutkinnon osia. Tutkintoon johtavassa koulutuksessa maahanmuuttanut voi opiskella lisäksi opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja (OPVA) parantaakseen esim. kielitaitoaan. Kielitaito on osa tutkintokoulutuksen valintakriteeristöä, mikä osaltaan helpottaa S2-tuen (suomi toisena kielenä) määrän ennakoitavuutta. Vaadittava kielitaito tutkintokoulutuksessa on suurimmassa osassa koulutuksia B1 (toimiva peruskielitaito). Koulutuksenjärjestäjän tulee myös huolehtia riittävästä tuesta kielitaidon edelleen kehittymiseksi opintojen aikana.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan, sitä seurannut sota ja ukrainalaisten tulo Suomeen on lisännyt suomen kielen opetuksen tarvetta. Iltakoulutuksessa on mahdollista opiskella suomen kieltä ja kulttuuria eri tasoilla kurseilla tai valmentautua yleiseen kielitaitotestiin (YKI). Salpaus on yksi Opetushallituksen asettamista virallisista järjestäjistä. Hyväksytysti suoritettua testillä opiskelija voi osoittaa kielitaitonsa tutkintokoulutukseen hakiessaan. Opiskelijaa ohjataan hakeutumaan suomen kielen taitotasonsa ja elämäntilanteensa mukaiseen koulutukseen. Ukrainalaisilla pakolaisilla on yhden vuoden asumisen jälkeen oikeus hakea kuntapaikkaa ja se tuo mukaan oikeuden kotoutumiskoulutukseen.

Kohtaanto haasteen vuoksi työttömyydestä huolimatta osaavan työvoiman saatavuus on ollut koko Suomessa haastavaa ja tilanne on vuoden 2024 aikana työttömyyden kasvaessa edelleen

vaikutunut. Se on tiivistänyt yhteistyötä yritysten ja Salpauksen kesken. Työvoiman saatavuuden turvaamisessa katse kääntyy yhä useammin myös työperäisen maahanmuuton suuntaan. Keväällä 2022 Silkkitie, Päijät-Soten ja Salpauksen yhteistyönä aloittaneista filippiiniläisistä lähihoitajaopiskelijoista suuri osa valmistui vuoden 2024 loppupuolella. He opiskelivat oppisopimuksella Päijät-Soten eri toimipisteissä. Koulutuksesta saadut kokemukset ovat kaikkien osapuolten mukaan rohkaisevia, mutta riittävään suomen kielen perusosaamiseen ja sen varmistamiseen hoitoalalle tultaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota.

2.4.10 Opiskelijapalaute

Ammatillisista perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista sekä valtionosuusrahoitteisissa työvoimakoulutuksissa kerätään opiskelijapalautetta valtakunnallisilla Opetushallituksen kyselyillä. Palaute kerätään aloitus- ja päättökyselynä. Mikäli opiskelija suorittaa vain tutkinnon osan/osia, vastaa hän ainoastaan päättökyselyyn. Opiskelijapalautetta ei kerätä TUVAn, Telman tai tutkinnon osaa pienempiä kokonaisuuksia suorittavilta opiskelijoilta tai opiskelijoilta, jotka tulevat suoraan näyttöön. Palautteen valtakunnallinen kausi on aina 1.7.–30.6. välisellä ajalla. Palautteen avulla seurataan ja kehitetään opiskelijoiden tyytyväisyyttä koulutuksen järjestämiseen ja sen vaikuttavuuteen. Opiskelijapalaute on työelämäpalautteen ohella määritelty yhdeksi ammatillisen koulutuksen järjestäjien vaikuttavuusrahoituksen perusteeksi.

Salpauksen vastausprosentti oli vuonna 2024 aloituskyselyssä 46 %. Päättökyselyssä vastausprosentti Salpauksessa oli 61 % koko tutkinnon suorittaneiden osalta sekä tutkinnon osan tai osia suorittaneiden osalta 41 %. Opiskelijapalautteen tuloksia voidaan pitää vastausprosenttimäärän lisäksi myös erityisesti sisällöllisten vastausten pohjalta hyvänä. Tästä huolimatta Salpauksessa on yhä isoakin alakohtaista vaihtelua kyselyn toteuttamisessa tehdyistä toimenpiteistä ja henkilöstön opastuksesta huolimatta. Myös NPS-luku (Net Promoter Score), jolla mitataan organisaation asiakaskokemusta, oli Salpauksen opiskelijapalautteessa hyvä/erinomainen. Positiivinen tulos lasketaan hyväksi, erinomaisena pidetään yli 50:n menevää lukua. NPS voi vaihdella -100 ja 100:n välillä.

Salpaus seuraa säännöllisesti valtakunnallista sekä suurimpien koulutuksen järjestäjien opiskelijapalautteen vertailutietojen kehittymistä Vipunen.fi -palvelun kautta. Valtakunnallisten vertailutietojen pohjalta Salpauksen vastausprosentit ja vastausten keskiarvot ovat valtakunnallisella tasolla, mutta esim. päättökyselyn koko tutkintojen suorittavien osalta valtakunnan tasoa korkeammalla.

Aloituskysely:

Vuosi	Lähetetyt lkm	Vastanneet	Vastausprosentin tavoite	Vastausprosentti	Keskiarvo	Keskihajonta	Suosittelu (0-10) k.a.	NPS Score
2022	3 743	1 668		45	4,3	0,94	8,7	55,9
2023	4 145	2 151	49	52	4,3	0,94	8,5	54
2024	3 602	1 674	49	46	4,3	0,93	8,7	58

Päättökysely, koko tutkinnon suorittaneet:

Vuosi	Lähetetyt lkm	Vastanneet	Vastausprosentin tavoite	Vastausprosentti	Keskiarvo	Keskihajonta	Suosittelu (0-10) k.a.	NPS Score
2022	2 131	1 216		57	4,2	1,06	8,2	45,2
2023	1 953	1 129	58	58	4,2	1,03	8,2	47
2024	2 340	1 431	59	61	4,2	1,03	8,4	49,9

Päättökysely, osatutkinnon suorittaneet:

Talousarvion toteutuminen

Vuosi	Lähetetyt lkm	Vastanneet	Vastausprosentin tavoite	Vastausprosentti	Keskiarvo	Keskihajonta	Suosittelu (0-10) k.a.	NPS Score
2022	347	133		38	4,0	1,15	8,3	51,1
2023	435	167	40	38	4,0	1,18	7,9	38,9
2024	577	236	42	41	4,4	1,18	8,3	47

Talousarvioennusteessa asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, opiskelijapalaute

Aloituskyselyn vastausprosentin osalta talousarvioennusteessa 2024 asetettu tavoite oli 50 % ja toteuma 46 %, jolloin tulos oli arvioitua 8 % heikompi. Päätökyselyn (koko tutkinnon suorittaneet) vastausprosentin vastaava tavoite oli 60 % ja toteuma oli 61 %. Päätökyselyn (osatutkinnon suorittaneet) vastausprosentin tavoite oli 42 %, josta toteuma jäi hieman pienemmäksi (41 %).

Opiskelijapalautteen vastausten keskiarvon tavoitteeksi talousarvioennusteeseen oli asetettu 4,1 toteuman ollessa parempi (4,3). Vastaukset olivat asteikolla 1–5.

Toiminnan tuloksellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit									
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ¹⁾	TP 2024	Polkkeama-% TA2024 ²⁾ - TP 2024	Muutos-% TP2024- TP 2023	TA 2025	
Opiskelijapalaute	ka.	4,1	4,0	4,1	4,3	4,9	4,9	4,1	
- opiskelijapalaute, aloituskysely (vastausprosentti)	%	52,0	49,0	50,0	46,0	-8,0	-11,5	51	
- opiskelijapalaute, päätökysely, koko tutkinnon suorittaneet (vastausprosentti)	%	58,0	59,0	60,0	61,0	1,7	5,2	60	
- opiskelijapalaute, päätökysely, osatutkinnon suorittaneet (vastausprosentti)	%	38,0	42,0	42,0	41,0	-2,4	7,9	43	

Hyvää opiskelijapalautetta ei voi varastoida, vaan se tulee saada joka kerta, joten sen keräämisen varmistamiseen tulee kiinnittää jatkuvasti erityistä huomiota. Myös palautteen käsitteleminen opiskelijoiden kanssa ja palautteesta mahdolliset seuranneet toimenpiteet tulisi kirjata ja niiden vaikutusta seurata nykyistä paremmin kaikilla aloilla. Opiskelijapalautteen kehittämistoimenpiteinä nähdään myös mm. palautteen antamisen varmistaminen koko Salpausta koskien tasalaatuisesti. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota yksittäisten pitkin vuotta aloittavien/päättävien opiskelijoiden palautteiden keräämiseen. Myös raportointia tulee hyödyntää paremmin toiminnan kehittämisessä.

Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksissa ja palautteen antamisessa on useita eri kanavia. Suoraan rehtorille, esihenkilöille sekä opetushenkilöstölle tulevan palautteen lisäksi Salpauksella on käytössään Hei, hei -mitä kuuluu -palautejärjestelmä, jonka kautta opiskelija voi halutessaan lähettää palautteensa anonymisti ja luottamuksellisesti. Salpauksen nettisivuilta löytyvä opiskelijoiden palautekanava on ollut Salpauksessa käytössä vuodesta 2018 alkaen. Vuonna 2024 palautteita tuli tätä kautta toistasataa. Palautteiden aiheina oli mm. oppimisympäristöjä sekä opetuksen ja ohjauksen toteutusta koskevat asiat. Kaikki saatu palaute käsitellään oppilaitosjohdon toimesta ja nimellä saatuun palautteeseen myös vastataan henkilökohtaisesti. Lisäksi palautteenantokanavana toimii oppilaitosjohdon tapaamiset, joita järjestään Salpauksessa säännöllisesti vuosittain eri kampuksilla toteutettavina tilaisuuksina. Tilaisuuksien toteutusta on kehitetty yhä enemmän vuorovaikutteisempaan suuntaan.

2.4.11 Työelämäpalaute (työpaikkaohjaaja- sekä työpaikkakysely)

Salpauksen päättyneenä vuonna kehittynyt valtakunnallisessa vertailussa erityisesti työnantajapalautteen osalta, jossa saadun palautteen määrä oli selkeästi koko maan keskiarvoa suurempi. Myös palautteen laatu on kehittynyt hyvin, ollen asteikolla 1–5 mitattuna keskiarvossa 4. Tärkeää palautteen hyödyntämisessä on erityisesti se, että kontaktoimme kaikki

Talousarvion toteutuminen

sanallista palautetta antaneet ja pyrimme yhdessä löytämään keinot tarvittaviin toiminnan korjaamistoimenpiteisiin. Saatu hyvä palaute kannustaa kaikkia salpauslaisia, mutta samalla tulee kuitenkin muistaa, että palautteen keräämisen ja näistä esiin nousseiden kehittämiskohteiden työ jatkuu edelleen.

Valtakunnallisella työelämäpalautteella on tavoitteena kuulla työelämän kokemuksia oppilaitosten tarjoamista koulutuspalveluista ja koulutusten järjestämisestä ja siten vaikuttaa palvelujen kehittämiseen koko ajan paremmin asiakastarpeita vastaavaksi. Palautekysymysten teemat liittyvät asiakaslähtöisyyteen, sopimusprosessiin, ohjaukseen ja tukeen sekä vaikuttavuuteen ja laatuun. Kyselyt mittaavat toiminnan laatua ja vaikuttavat sen kehittämiseen. Opiskelija ei tässä ole arvioinnin kohteena. Työelämäpalaute on opiskelijapalautteen ohella määritelty yhdeksi ammatillisen koulutuksen järjestäjien vaikuttavuusrahoituksen perusteeksi. Työelämäpalaute jakautuu kahteen eri kyselyyn; työpaikkaohjaajakysely sekä työpaikkakysely.

Alla on kuvattu vuoden 2024 vastaajatiedot.

Työpaikkaohjaajakysely:

Vuosi	Lähetetyt kyselyt lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentin tavoite	Vastausprosentti	Keskiarvo	Keskihajonta
2022	13 251	3 282		25	4,14	0,96
2023	12 836	3 711	27	29	4,16	0,94
2024	8 752	2 799	27	32	4,23	0,88

Työpaikkakysely:

Vuosi	Lähetetyt kyselyt lkm	Vastaajien lkm	Vastausprosentin tavoite	Vastausprosentti	Keskiarvo	Keskihajonta
2022	3 682	772		21	3,96	0,93
2023	3 644	1 618	35	44	4,07	0,91
2024	3 432	1 611	35	47	4,09	0,9

Valtakunnallisten vertailutietojen pohjalta Salpauksen vastausprosentit ja vastausten keskiarvot ovat erittäin hyvällä tasolla verrattuna valtakunnallisiin määriin.

Talousarvioennusteessa asetetut tavoitteet suhteessa toteutuneeseen v. 2024, työelämäpalaute

Talousarvioennusteessa 2024 asetettu työelämäpalautteen vastausten keskiarvon tavoite (4,1) toteutui arvioitua paremmin (4,2).

Toiminnan tulokellisuus ja strategian toteutumista kuvaavat mittarit								
Suoritus- ja vaikuttavuus	yks.	TP 2023	TA 2024	TA 2024 ³⁾	TP 2024	Polkkeama-% TA2024 ¹⁾ / TP2024	Muutos-% TP2024- TP2023	TA 2025
Työelämäpalaute	ka.	4,1	4,0	4,1	4,2	1,2	1,2	4,1
- työelämäpalaute, työpaikkaohjaajakysely (vastausprosentti)	%	29,0	27,0	28,0	32,0	14,3	10,3	28
- työelämäpalaute, työpaikkakysely (vastausprosentti)	%	44,0	35,0	35,0	47,0	34,3	6,8	35

Talousarvion toteutuminen

Työpaikkaohjaajakyselyn vastausprosentin asetettu tavoite 28 % toteutui 14,3 % paremmin ollen 32 %. Työpaikkakyselyn vastausprosentin tavoitteellinen määrä oli 35 %, joka toteutui 34,3 % paremmin (47 %). Edellä olevien vastausprosenttien nousun eteen on tehty Salpauksessa eri henkilöstöryhmissä runsaasti työtä, josta kiitos kuuluu koko Salpauksen henkilöstölle.

Työelämäpalautteen kehittämistoimenpiteinä nähdään mm. raportoinnin parempi hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä. Myös työelämäpalautteen keräämisestä käytävä keskustelu ja tiedottaminen edelleen yritysyhteistyön eri tilanteissa nähdään erittäin tärkeinä kehittämistoimenpiteinä. Työpaikoilta saadun palautteen perusteella osa työpaikoista kokee, että vaikka kyseessä on valtakunnallinen kysely, kyselyitä tulee liian usein. Tämä työllistää heitä ja vähentää selkeästi vastaushalukkuutta.

Kokonaisuutena tarkastellen Salpauksen opetustoiminta on toimintamallin uudistuksen myötä kehittynyt hyvään suuntaan sekä toiminnan että tulosten tarkastelun valossa. Nyt ollaan kuitenkin Suomen hallituksen tekemien linjausten ja leikkauspäätösten myötä vuoden 2025 alussa uudessa tilanteessa koulutusten priorisoinnin ja vaikuttavuuden tavoitteiden kasvaessa. Ammatilliselta koulutukselta odotetaan paljon ja hyvien tulosten edelleen aikaan saaminen edellyttää koko Salpauksen opetus- ja ohjaushenkilöstöltä sekä uuden opettelua, mutta myös vanhasta poisoppimista. Koulutustarjonnan määrien alaspäin priorisointi ja sen oikein kohdentaminen eri tutkintoihin ei ole helppoa, mutta välttämätöntä.

Yhdessä tehden tässä kyllä onnistumme!

Talousarvion toteutuminen

2.5 Käyttötalouden toteutuminen

(1000 €) vuonna 2024

Meno-/tulolaji	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TULOT					
Myyntituotot	64 331	3 801	68 132	68 757	625
Maksutuotot	8	-3	6	9	3
Tuet ja avustukset	533	1 249	1 783	1 874	91
Vuokratuotot	294	13	306	486	180
Muut tuotot	9	82	91	106	15
Valmistus omaan käyttöön					
YHTEENSÄ TULOT	65 175	5 142	70 317	71 232	914
MENOT					
Palkat	32 680	497	33 177	32 757	-420
Eläkekulut	5 493		5 493	5 308	-185
Muut henkilösivukulut	1 203	-341	863	837	-25
Muiden palvelujen ostot	10 545	451	10 996	10 874	-122
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 119	462	6 580	6 287	-294
Varastojen muutos	-175	607	432	9	-422
Tuet ja avustukset	756	98	854	800	-54
Vuokramenot	1 401	76	1 477	1 285	-191
Verot	1 007		1 007	1 030	23
Muut kulut	243	-43	200	68	-132
YHTEENSÄ MENOT	59 273	1 806	61 079	59 256	-1 823
NETTO	5 902	3 336	9 239	11 976	2 737
Poistot	7 347	97	7 444	7 323	-122

Talousarvion toteutuminen

2.6 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

(1000 €) vuonna 2024

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
ulkoiset erät					
Toimintatuotot	65 175	5 142	70 317	71 232	914
Myyntituotot	64 331	3 801	68 132	68 757	
Maksutuotot	8	- 3	6	9	
Tuet ja avustukset	533	1 249	1 783	1 874	
Vuokratuotot	294	13	306	486	
Muut toimintatuotot	9	82	91	106	
Valmistus omaan käyttöön	-	-	-	-	-
Toimintakulut	- 59 273	- 1 806	- 61 079	- 59 256	1 823
Henkilöstökulut	- 39 376	- 156	- 39 533	- 38 903	
Muiden palvelujen ostot	- 10 545	- 451	- 10 996	- 10 874	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	- 6 119	- 462	- 6 580	- 6 287	
Varaston muutos	175	- 607	- 432	- 9	
Tuet ja avustukset	- 756	- 98	- 854	- 800	
Vuokratulut	- 1 401	- 76	- 1 477	- 1 285	
Muut toimintakulut	- 1 250	43	- 1 207	- 1 098	
Toimintakate	5 902	3 336	9 239	11 976	2 737
Korkotuotot	137	484	620	878	
Muut rahoitustuotot	1	124	125	125	
Korkokulut	-	-	-	-	
Muut rahoituskulut	- 18	-	- 18	- 19	
Vuosikate	6 022	3 944	9 966	12 960	2 994
Poistot käyttöomaisuudesta	- 7 347	- 97	- 7 444	- 7 323	
Kertaluonteiset poistot	-	-	-	-	
Arvon alentumiset	-	-	-	-	
Satunnaiset tuotot	-	-	-	-	
Satunnaiset kulut	- 40	-	- 40	- 39	
Tilikauden tulos	- 1 365	3 847	2 482	5 599	3 117
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	781	-	781	781	
Varausten lisäys(-), vähennys(+)	-	-	-	-	
Rahastojen lisäys(-), vähennys(+)	-	-	-	- 25	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	- 584	3 847	3 264	6 356	3 092

Talousarvion toteutuminen

2.7 Investointiosan toteutuminen

(1000 €) vuonna 2024

Kohde/hanke	Investointitulot (-) , -menot (+)				
	Talousarvio	Talousarvion muutos	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Irtaimistohankinnat					
Oppimis- ja koulutuspalvelut	815	387	1 202	620	-582
Kuntayhtymäpalvelut	357	-40	317	179	-138
Käyttöomaisuuden myynti					
<i>Käytetty omaisuus</i>			0	-42	-42
Rahoitusosuudet muilta					
<i>Maaseutusäätiö</i>				-12	
Irtaimistohankinnat yhteensä					
<i>Menot yhteensä</i>	1 172	387	1 519	799	
<i>Tulot yhteensä</i>	0	-40	0	-54	
Nettomenot	1 172	347	1 519	745	-774
Rakentamishankkeet ylläpito- ja kehittämishankkeet					
Ståhlberginkatu 2-6, Lahti	320		320	4	-316
Ståhlberginkatu 6 A, Lahti		140	140	78	-62
Ståhlberginkatu 8, Lahti	6 100		6 100	3 382	-2 718
Svinhufvudinkatu 6 F, Lahti		450	450	513	63
Vipusenkatu 3, Lahti			0	9	9
Vipusenkatu 5 D, Lahti	200	-150	50	70	20
Vipusenkatu 5 F, Lahti			0	8	
Rakentamishankkeet yhteensä					
<i>Menot yhteensä</i>	6 620	440	7 060	4 064	
<i>Tulot yhteensä</i>	0	0	0	0	
Nettomenot	6 620	440	7 060	4 064	-2 996
INVESTOINTI YHTEENSÄ					
<i>Menot yhteensä</i>	7 792	827	8 579	4 863	
<i>Tulot yhteensä</i>	0	-40	0	-54	
Nettomenot	7 792	787	8 579	4 809	-3 770

Talousarvion toteutuminen

2.8 Rahoitusosan toteutuminen

(1000 €) vuonna 2024

	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	6 022	3 944	9 966	12 960	2 994
Satunnaiset erät	- 40	-	- 40	- 39	1
Tulorahoitukseen korjausevät		-		- 67	- 67
Investointien rahavirta					
Investointimenot	- 7 792	- 787	- 8 579	- 4 863	3 716
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-	-	-	12	12
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	-	-	-	42	42
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	- 1 810	3 157	1 347	8 046	6 698
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-	-	-	-	-
Antolainasaamisten vähennykset	-	-	-	-	-
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	-	-	-	-
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-	-	-	-
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	-	-	-	-
Oman pääoman muutokset	-	-	-	-	-
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-	-	-	25	25
Vaihto-omaisuuden muutos	-	-	-	19	19
Saamisten muutos	-	-	-	- 223	- 223
Korottomien velkojen muutos	-	-	-	- 1 560	- 1 560
Rahoituksen rahavirta	-	-	-	- 1 738	- 1 738

Talousarvion toteutuminen

2.9 Yhteenveto yhtymäkokouksen hyväksymien määrärahojen toteuttamisesta

Sisältää ulkoiset erät

(1000 €)

	Sitovuus ¹⁾	Talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA						
<i>(toimintakate)</i>						
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	21 961	3 525	25 486	27 200	1 715
- Kuntayhtymäpalvelut	N	- 16 059	- 188	- 16 247	- 15 225	1 022
Yhteensä		5 902	3 336	9 239	11 976	2 737
TULOSLASKELMAOSA						
<i>(rahoitustuotot ja -kulut, satunnaiset erät)</i>						
- Korkotulot	B	137	484	620	878	258
- Muut rahoitustulot	B	1	124	125	125	- 0
- Korkomenot	B	-	-	-	-	-
- Muut rahoitusmenot	B	- 18	-	- 18	- 19	- 1
- Satunnaiset erät	E	- 40	-	- 40	- 39	1
- Tulorahoituksen korjauserät	K	-	-	-	- 67	- 67
Yhteensä		80	608	688	879	192
INVESTOINTIOSA						
<i>Irtaimisto</i>						
- Oppimis- ja koulutuspalvelut	N	- 815	- 387	- 1 202	- 620	582
- Kuntayhtymäpalvelut	N	- 357	40	- 317	- 179	138
Kiinteistöinvestoinnit	N	- 6 620	- 440	- 7 060	- 4 064	2 996
Käyttöomaisuuden avustus ja myynti	E	-	-	-	54	54
Yhteensä		- 7 792	- 787	- 8 579	- 4 809	3 770
RAHOITUSOSA						
<i>(kassavirtaan vaikuttavat erät)</i>						
- Muut maksuvalmiuden muutokset	E	-	-	-	- 1 738	- 1 738
Yhteensä		-	-	-	- 1 738	- 1 738
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		- 1 810	3 157	1 347	6 307	4 960

1) N = nettositovuus, B = bruttomääräraha, K = kassavaikutus, E = ei sitova erä

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1 Tuloslaskelma

	2024 €	2023 €
Toimintatuotot	71 231 600,43	67 513 584,63
Myyntituotot	68 756 948,02	65 499 730,25
Maksutuotot	8 775,43	13 249,84
Tuet ja avustukset	1 873 600,82	1 224 817,75
Vuokratuotot	486 187,64	600 976,43
Muut tuotot	106 088,52	174 810,36
Toimintakulut	-59 255 972,65	-58 935 273,62
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-32 756 772,60	-32 616 077,20
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-5 308 341,47	-5 282 627,93
Muut henkilösivukulut	-837 445,33	-1 189 879,33
Palvelujen ostot	-10 873 626,60	-10 437 235,65
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 296 122,41	-6 266 817,68
Avustukset	-800 189,16	-764 398,93
Vuokratulot	-1 285 161,86	-1 308 588,54
Muut kulut	-1 098 313,22	-1 069 648,36
Toimintakate	11 975 627,78	8 578 311,01
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	878 292,87	623 353,35
Muut rahoitustuotot	125 034,61	157 198,88
Korkokulut		-4 499,38
Muut rahoituskulut	-18 636,89	-18 872,40
Vuosikate	12 960 318,37	9 335 491,46
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 322 528,21	-7 121 394,86
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-38 577,79	-56 466,16
Tilikauden tulos	5 599 212,37	2 157 630,44
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	781 431,56	780 594,99
Rahastojen lisäys(-), vähennys(+)	-24 796,49	-26 187,44
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	6 355 847,44	2 912 037,99

3.2 Rahoituslaskelma

	2024	2023
	€	€
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 960 318,37	9 335 491,46
Satunnaiset erät	-38 577,79	-56 466,16
Tulorahoitukseen korjauserät	-66 870,23	-96 244,75
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 863 144,69	-6 112 463,36
Rahoitusosuudet investointimenoihin	11 976,00	6 500,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	42 073,74	56 977,45
Toiminnan ja investointien kassavirta	8 045 775,40	3 133 794,64
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	-3 367 639,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen muutokset	25 143,35	27 691,33
Vaihto-omaisuuden muutos	18 928,60	-194 399,37
Saamisten muutos	-222 803,12	1 243 959,95
Korottomien velkojen muutos	-1 559 688,28	2 350 536,96
Rahoituksen rahavirta	-1 738 419,45	60 149,87
RAHAVAROJEN MUUTOS		
	6 307 355,95	3 193 944,51
Rahavarat 31.12.	29 011 429,09	22 704 073,14
Rahavarat 1.1.	22 704 073,14	19 510 128,63

Kohta 1.3.2 Toiminnan rahoitus

3.3 Tase

	€	€
A PYSYVÄT VASTAAVAT *)	79 377 004,15	81 898 383,53
I Aineettomat hyödykkeet	277 454,57	225 849,19
Aineettomat oikeudet	277 454,57	225 849,19
Aineettom.hyöd. ennakkomaksut	-0,00	-0,00
II Aineelliset hyödykkeet	76 891 178,42	79 464 163,18
Maa- ja vesialueet	2 737 930,20	2 737 930,20
Rakennukset	67 866 053,58	73 327 677,64
Kiinteät rakenteet ja laitteet	137 740,56	183 654,11
Koneet ja kalusto	2 423 296,84	2 961 979,56
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 726 157,24	252 921,67
III Sijoitukset	2 208 371,16	2 208 371,16
Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet	200 000,00	200 000,00
Muut osakkeet ja osuudet	121 555,02	121 555,02
Muut pysyvät lainasaamiset	1 511 709,14	1 511 709,14
Muut pysyvät saamiset	375 107,00	375 107,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	25 680,52	25 680,52
Muut toimeksiantojen varat	25 680,52	25 680,52
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 698 230,38	25 435 468,81
I Vaihto-omaisuus	1 318 099,02	1 337 027,62
Aineet ja tarvikkeet	120 936,71	168 287,50
Keskeneräiset tuotteet	1 168 416,73	1 120 689,85
Valmiit tuotteet	28 745,58	48 050,27
II Saamiset	1 368 702,27	1 394 368,05
Lyhytaikaiset saamiset	1 368 702,27	1 394 368,05
Myyntisaamiset	554 055,10	452 294,70
Muut saamiset (alv, valtionosuus)	232 800,99	434 243,94
Siirtosaamiset	581 846,18	507 829,41
III Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	24 688 862,14	15 822 823,69
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 322 566,95	6 881 249,45
VASTAAVAA YHTEENSÄ	111 100 915,05	107 359 532,86

*) Vastaavien arvostuserät sisältyvät ko. pysyvien vastaavien eriin.

Talousarvion toteutuminen

VASTATTAVAA	2024 €	2023 €
A OMA PÄÄOMA	95 331 472,16	89 025 644,58
I Peruspääoma	41 155 874,27	41 155 874,27
II Arvonkorotusrahasto	186 659,52	236 679,38
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	47 633 090,93	44 721 052,94
V Tilikauden yli-/alijäämä	6 355 847,44	2 912 037,99
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	6 966 875,54	7 748 307,10
Poistoero	6 966 875,54	7 748 307,10
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	672 661,79	647 518,44
Muut toimeksiantojen pääomat	672 661,79	647 518,44
E VIERAS PÄÄOMA	8 129 905,56	9 938 062,74
I Pitkäaikainen	131 596,95	131 596,95
Lainat julkisyhteisöiltä	128 831,95	128 831,95
Muut velat	2 765,00	2 765,00
II Lyhytaikainen	7 998 308,61	9 806 465,79
Ostovelat	2 021 534,54	2 728 857,08
Muut velat	737 384,52	758 719,98
Siirtovelat	5 239 389,55	6 318 888,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	111 100 915,05	107 359 532,86

3.4 Konsernituloslaskelma

	2024	2023
	€	€
Toimintatuotot	71 248 454,68	67 524 912,31
Toimintakulut	-59 261 398,12	-58 940 213,51
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0,00	0,00
Toimintakate	11 987 056,56	8 584 698,80
Korkotuotot	878 302,48	623 386,76
Muut rahoitustuotot	125 034,61	157 198,88
Korkokulut	0,00	-4 499,38
Muut rahoituskulut	-18 636,89	-18 872,42
Vuosikate	12 971 756,76	9 341 912,64
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 322 528,21	-7 121 394,86
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	-38 577,79	-56 466,16
Tilikauden tulos	5 610 650,76	2 164 051,62
Tilinpäätössiirrot	-24 796,49	-26 187,44
Tilikauden verot	0,00	0,00
Laskennalliset verot	0,00	0,00
Vähemmistöosuudet	0,00	0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	5 585 854,27	2 137 864,18

3.5 Konsernirahoituslaskelma

	2024	20203
	€	€
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	12 971 756,76	9 341 912,64
Satunnaiset erät	-38 577,79	-56 466,16
Tulorahoitukseen korjauserät	-66 870,23	-96 244,75
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 863 144,69	-6 112 463,36
Rahoitusosuudet investointimenoihin	11 976,00	6 500,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	42 073,74	56 977,45
Toiminnan ja investointien nettokassavirta	8 057 213,79	3 140 215,82
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-3 367 639,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	25 143,35	27 691,33
Vaihto-omaisuuden muutos	18 928,60	-194 399,37
Saamisten muutos	-73 610,02	1 342 142,02
Korottomien velkojen muutos	-1 807 528,41	2 350 987,71
Rahoituksen nettorahavirta	-1 837 066,48	158 782,69
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 220 147,31	3 298 998,51
Rahavarat 31.12.	29 298 705,67	23 078 558,36
Rahavarat 1.1.	23 078 558,36	19 779 559,85

3.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2024	2023
	€	€
A PYSYVÄT VASTAAVAT *)	79 177 004,15	81 698 383,53
I Aineettomat hyödykkeet	277 454,57	225 849,19
Aineettomat oikeudet	277 454,57	225 849,19
II Aineelliset hyödykkeet	76 891 178,42	79 464 163,18
Maa- ja vesialueet	2 737 930,20	2 737 930,20
Rakennukset	67 866 053,58	73 327 677,64
Kiinteät rakenteet ja laitteet	137 740,56	183 654,11
Koneet ja kalusto	2 423 296,84	2 961 979,56
Muut aineelliset hyödykkeet	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 726 157,24	252 921,67
III Sijoitukset	2 008 371,16	2 008 371,16
Tytäryhteisöosakkeet ja osuudet		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet	102 381,60	102 381,60
Muut osakkeet ja osuudet	19 173,42	19 173,42
Muut pysyvät lainasaamiset	1 511 709,14	1 511 709,14
Muut pysyvät saamiset	375 107,00	375 107,00
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	25 680,52	25 680,52
Muut toimeksiantojen varat	25 680,52	25 680,52
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 988 092,64	25 713 263,91
I Vaihto-omaisuus	1 318 099,02	1 337 027,62
II Saamiset	1 371 287,95	1 297 677,93
Lyhytaikaiset saamiset	1 371 287,95	1 297 677,93
III Rahoitusarvopaperit	24 688 862,14	15 822 823,69
IV Rahat ja pankkisaamiset	4 609 843,53	7 255 734,67
VASTAAVAA YHTEENSÄ	111 190 777,31	107 437 327,96

*) Vastaavien arvostuserät sisältävät ko. pysyvien vastaavien eriin.

Talousarvion toteutuminen

VASTATTAVAA	2024	2023
	€	€
A OMA PÄÄOMA	102 386 179,75	96 850 345,34
I Peruspääoma	41 155 874,27	41 155 874,27
III Arvonkorotusrahasto	186 659,52	236 679,38
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	55 457 791,69	53 319 927,51
VI Tilikauden yli-/alijäämä	5 585 854,27	2 137 864,18
C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	672 661,79	647 518,44
Muut toimeksiantojen pääomat	672 661,79	647 518,44
E VIERAS PÄÄOMA	8 131 935,77	9 939 464,18
I Pitkäaikainen	131 596,95	131 596,95
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	0,00	0,00
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	131 596,95	131 596,95
II Lyhytaikainen	8 000 338,82	9 807 867,23
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	0,00	0,00
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	8 000 338,82	9 807 867,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	111 190 777,31	107 437 327,96

4 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Yhtymäkokouksen hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on hallinto-, laitos- ja asuinrakennusten poistoaikoja muutettu 1.1.2008 alkaen neljästäkymmenestä (40) vuodesta kolmeenkymmeneen (30) vuoteen. Em. rakennusten poistoaika 1.1.2013 alkaen on 20 vuotta yhtymäkokouksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Yhtymäkokous vahvisti samalla IT-laitteiden poistoaajan muutoksen 1.1.2013 alkaen. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Pysyvien vastaavien arvonkorotuksissa käytettävät perusteet on esitetty kohdassa 4.3.1.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Materiaalivarastot on merkitty taseeseen painotettuun keskihankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan, jos jälkimmäinen on ollut alhaisempi.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kynnyksellinen koronvaihtosopimus, joka on tehty kuntayhtymän lainasalkun korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi 8 miljoonan euron pääoma osalta. Suojauksen oli sen tekohetkellä tarkoitus kattaa näin osan kuntayhtymän taloussuunnitelman mukaisesta lainakannasta. 8 miljoonan euron ylittävän lainakannan korko oli tarkoitus määräytyä markkinakorkojen mukaan.

Kuntayhtymän pankkilainat maksettiin pois tilikaudella 2023. Koronvaihtosopimukseen ei liity enää lainojen korkosuojausta. Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä ja OP Yrityspankki Oyj ovat sopineet 31.1.2024 johdannaissopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Lomapalkkavarauksen jaksotukset

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antoi 24.1.2012 lausunnon nro 103 lomapalkkavelan kirjaamisesta vuoden 2011 tilinpäätöksestä alkaen. Kuntayhtymän lomapalkkavelka on kirjattu uudella laskentatavalla vuodesta 2012 alkaen.

4.1.1 Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus (Liitetieto 4)

Arvonkorotukset perustuvat Suunnittelukeskus Oy:n antamiin lausuntoihin. Suunnittelukeskus on tehnyt omaisuuden arvioinnit vuosina 1994 ja 2000. Tilikaudella 2024 tehtiin rakennusten arvonkorotusten purkuun vuosittainen osuus (1/20 -osaa) yhteensä 50 019,86 euroa.

Rakennusten poistoajat ovat muuttuneet Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymässä seuraavasti:

- poistoaika muutettu 30:stä 40:een vuoteen 1.1.1999
- poistoaika muutettu 40:stä 30:een vuoteen 1.1.2008
- poistoaika muutettu 30:stä 20:een vuoteen 1.1.2013

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Salpaus-Palvelut Oy:n perustaminen vuonna 2016 merkitsi konsernisuhteen syntymistä. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskeva yleisohjeen mukaan kuntayhtymien tulee laatia konsernitilinpäätös, sisältäen konsernin tuloslaskelman ja rahoituslaskelman sekä konsernitaseen, jotta jäsenkunnat pystyisivät laatimaan oman konsernitilinpäätöksensä täydellisenä oikein kuntayhtymän konsernitilinpäätöksestä.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisö (1). Kuntayhtymällä ei ole omistusta osakkuusyhteisöistä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei ollut tilikaudella 2024.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja sen tytäryhteisön keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä omistaa Salpaus-Palvelut Oy:n 100-prosenttisesti. Vähemmistöosuutta ei ole.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhteisöllä ei ollut ao. poistoja eikä oikaisuja ole kirjattu tilikaudelle 2024.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa kuntayhtymän poistoero (781 431,56 euroa) on yhdistetty edellisten tilikausien ylijäämiin.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä omistaa vuonna 2016 perustetun Salpaus-Palvelut Oy:n koko osakekannan. Tytäryhteisön osakepääoma 31.12.2019 on yhteensä 200 000 euroa, josta peruspääoma on 50 000 euroa ja SVOP-rahaston osuus on 150 000 euroa.

Salpaus-Palvelut Oy:n vuoden 2024 tilikauden voitto oli 11 438,39 euroa.

4.2 Tuloslaskelman liitetiedot

4.2.1 Toimintatuotot (Liitetieto 6)

Toimintatuotot x 1 000 euroa (Liitetieto 6)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Valtionosuusrahoitus	64 644	61 965	64 644	61 965
Muut myyntituotot	4 130	3 546	4 113	3 535
Maksutuotot	9	13	9	13
Opetuksen kehitt.hankkeet	1 288	767	1 288	767
Muut tuet ja avustukset	586	458	586	458
Muut toimintatuotot	592	776	592	776
YHTEENSÄ	71 248	67 525	71 232	67 514

4.2.2 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (Liitetieto 11)

	Poisto- menetelmä	Osto / uudis- rakentaminen	Laaja perusparannus	Peruskorjaus
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
- Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta		
- Tietoliikenneohjelmat	tasapoisto	3 vuotta		
- Muut pitkävaikut. menot	tasapoisto	3 vuotta		
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennukset ja rakennelmat *				
- Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta	5 vuotta
- Asuinrakennukset	tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta	5 vuotta
- Talousrakennukset	tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta	5 vuotta
* Poistoaika muutettu 30:stä 40:een vuoteen 1.1.1999 Poistoaika muutettu 40:stä 30:een vuoteen 1.1.2008 Poistoaika muutettu 30:stä 20:een vuoteen 1.1.2013 Poistoaika muutettu hankintalajin mukaisesti 10 - 30 vuoteen 1.1.2021				
Kiinteät rakenteet ja laitteet	menojäännös	25 %		
Koneet ja kalusto				
- Kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta		
- Liikkuvat työkonet	tasapoisto	5 vuotta		
- Atk- laitteet **	tasapoisto	3 vuotta		
- Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5 vuotta		
- Kevyet koneet	tasapoisto	5 vuotta		
- Raskaat koneet	tasapoisto	10 vuotta		
** Poistoaika muutettu 5:stä 3:een vuoteen 1.1.2013				

4.2.3 Pakollisten varausten muutokset (Liitetieto 12)

Pakollisten varausten muutokset (Liitetieto 12)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Koulutusveloitteet 1.1.	0	0	0	0
Lisäyksen tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Koulutusveloitteet 31.12.	0	0	0	0
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuut 1.1.	0	13 080	0	13 080
Lisäyksen tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	-13 080	0	-13 080
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuut 31.12.	0	0	0	0
Korkoswapin ei-suojaavan osan varaus 1.1.	0	0	0	0
Lisäyksen tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0	0	0
Työttömyysvakuutusrahasto omavastuut 31.12.	0	0	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä 1.1.	0	13 080	0	13 080
Lisäyksen tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	-13 080	0	-13 080
Muut pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	0	0	0	0

4.2.4 Olennaiset pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot (Liitetieto 13)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot (Liitetieto 13)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot				
Rakennusten luovutusvoitot				
Muut luovutusvoitot	42 074	56 977	42 074	56 977
Luovutusvoitot yhteensä	42 074	56 977	42 074	56 977
Muut toimintakulut				
-				
Luovutustappiot yhteensä	0	0	0	0

4.2.5 Satunnaiset erät (Liitetieto 14)

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely (Liitetieto 14)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Satunnaiset tuotot				
	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	0	0	0
Satunnaiset kulut				
Svinhufvudinkatu 7, Nelo maan puhdistus	38 578	56 466	38 578	56 466
Satunnaiset kulut yhteensä	38 578	56 466	38 578	56 466

4.2.6 Osinkotuottojen erittely (Liitetieto 15)

Osinkotuottojen korkotuottojen erittely	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0	0
Osinko- ja osuuspääomien korkotuotot muista yhteisöistä		
PHP HOLDING OY	124 000	155 000
SUOMEN LUOTTO-OSUUSKUNTA	0	140
Yhteensä	124 000	155 140

4.2.7 Erittely poistoeron muutoksista (Liitetieto 16)

Erittely poistoeron muutoksista (liitetieto 16)	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	-781 431,56	-780 594,99
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0,00	0,00
Poistoeron muutokset yhteensä	-781 431,56	-780 594,99

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Arvonkorotusrahasto (Liitetieto 18)

Arvonkorotusrahasto (Liitetieto 18)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Maa-alueet				
Arvo 1.1.	167 486,10	167 486,10	167 486,10	167 486,10
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	167 486,10	167 486,10	167 486,10	167 486,10
Rakennukset *				
Arvo 1.1.	50 019,86	450 011,83	50 019,86	450 011,83
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	-50 019,86	-399 991,97	-50 019,86	-399 991,97
Arvo 31.12.	0,00	50 019,86	0,00	50 019,86
Muut osakkeet ja osuudet				
Arvo 1.1.	19 173,42	19 173,42	19 173,42	19 173,42
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	19 173,42	19 173,42	19 173,42	19 173,42
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	186 659,52	236 679,38	186 659,52	236 679,38

* Rakennusten arvonkorotukset on tehty ennen 1.1.1998

Arvostuserät ovat valtiolta korvauksetta saatuja pysyviä vastaavia.

Arvonkorotukset on kirjattu taseen Vastaavaa-puolella pysyvien vastaavien maa-alueiden, rakennusten ja osakkeiden lisäykseksi. Taseen Vastattavaa-puolella arvonkorotus on merkitty omaan pääomaan sisältyvään arvonkorotusrahastoon.

Arvonkorotuksen kohteena olevien maa-alueiden ja rakennusten arvo on määritetty varovaisuuden periaatetta noudattaen. Arvonkorotusten määrä perustuu ulkopuolisen asiantuntijan (Suunnittelukeskus Oy) antamiin lausuntoihin maa-alueiden ja rakennusten todennäköisestä luovutushinnasta. Arvonkorotus on tehty kaikkiin maa-alueisiin, joiden osalta Kirjanpitolain mukaiset arvonkorotuksen edellytykset täyttyvät.

Tilinpäätöksessä **2006** tehtiin ylimääräinen 10 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2011** tehtiin 5 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2013** tehtiin 2 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2014** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2015** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2016** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2017** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2018** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2019** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2020** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2021** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2022** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2023** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksessä **2024** tehtiin 1 vuoden poisto rakennusten arvostuseriin.

Tilinpäätöksen liitetiedot

4.3.2 Pysyvät vastaavat (Liitetieto 19)

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet							
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut	Keskeneräiset hankinnat kiinteistöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	225 849,19	0,00	0,00	225 849,19	2 737 930,20	73 327 677,64	183 654,11	2 961 979,56	0,00	0,00	252 921,67	79 464 163,18
Lisäykset tilikauden aikana	149 892,50			149 892,50		591 020,97	0,00	648 995,65		0,00	3 473 235,57	4 713 252,19
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00				-11 976,00				-11 976,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00								0,00
Siirrot erien välillä				0,00		0,00					0,00	0,00
Tilikauden poisto	-98 287,12			-98 287,12		-6 002 625,17	-45 913,55	-1 175 702,37				-7 224 241,09
Arvonalentumiset				0,00								0,00
Arvonkorotusten purkaminen				0,00	0,00	-50 019,86						-50 019,86
Poistamaton hankintameno 31.12.	277 454,57	0,00	0,00	277 454,57	2 737 930,20	67 866 053,58	137 740,56	2 423 296,84	0,00	0,00	3 726 157,24	76 891 178,42
<i>sisältää arvonkorotuksen 31.12.</i>					<i>167 486,10</i>	<i>0,00</i>						<i>167 486,10</i>
Erittelyt:												
<u>Olellaiset lisäykset ja siirrot erien välillä</u>												
<i>Svi 6F perusparannus</i>						512 830,46						
<i>Stå 6 Vesikaton muutos</i>						78 190,51						
<u>Olellaiset arvonkorotusten purkamiset</u>												
<i>Rakennusten 1 vuoden poisto (= 1/20 osa alkuperäisistä arvoista)</i>						-50 019,86						

Tilinpäätöksen liitetiedot

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet				Muut laina- ja muut saamiset		
	Tytär- yhteisö- osakkeet	Osakkuus- yhteisö- osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Muut lainasaamiset	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	200 000,00	0,00	121 555,02	321 555,02	1 511 709,14	375 107,00	1 886 816,14
Lisäykset tilikauden aikana				0,00			0,00
Vähennykset tilikauden aikana				0,00			0,00
Siirrot erien välillä				0,00			0,00
Arvonalentumiset				0,00			0,00
Hankintameno 31.12.	200 000,00	0,00	121 555,02	321 555,02	1 511 709,14	375 107,00	1 886 816,14
<i>sisältää arvonorotuksen 31.12.</i>			<i>19 173,42</i>	<i>19 173,42</i>			
Erittelyt:							
<u>Olenneiset vähennykset</u>							
Ajoharoittelurata Oy:n osakkeiden myynti		0,00					
Luottokunnan osakepääoman palautus			0,00				

Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet erittely	2024	2023
Kiinteistöjen liittymismaksut	20 878,42	20 878,42
Muut- maat ja vesialueet	2 717 051,78	2 717 051,78
Maa- ja vesi alueet yhteensä	2 737 930,20	2 784 758,26

4.3.3 Omistukset muissa yhtiöissä (Liitetiedot 20-22)

Omistukset muissa yhtiöissä Liite 20-22	Kirjanpidon tili	Kirjanpitoarvo €		Osake-/ peruspää- omasta %	Ääni- vallasta %
		Konserni	Kuntayhtymä		
Tytäryhteisöt					
Salpaus palvelut Oy		0,00	50 000,00	100,00	100,00
Salpaus palvelut Oy SVOP-rahastoon		0,00	150 000,00		
Osakkuus- ja omistusyhteisyydet yhteensä	1201	0,00	200 000,00		
Muut osakkeet ja osuudet (sis. arvonkorotukset)					
Provincia Oy		299,00	299,00	2,99	2,99
Provincia Oy sijoitus VPO-rahastoon		22 432,00	22 432,00		
Kuntien Tiera Oy		3,00	3,00		
Nets Oy (Luottokunta Oy)		8,41	8,41		
Muovialan Kehittämiskeskus Oy (Muovipoli Oy)		12 614,10	12 614,10	3,60	3,60
PHP Holding Oy puhelinosaakkeet		83 538,95	83 538,95		3225 ääntä
Päijät-Hämeen Tekstiilihuolto Oy		504,56	504,56	0,20	0,20
Työterveys Wellamo Oy		500,00	500,00	0,50	
Laitoshuoltopalvelut Oy		1 655,00	1 655,00	0,005	
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä	1208 - 1214	121 555,02	121 555,02		
Kaikki yhteensä		121 555,02	321 555,02		

4.3.4 Saamisten erittely (Liitetieto 23)

Saamisten erittely (Liitetieto 23)	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		354 478,88		253 271,78
Myyntisaamiset		354 478,88		253 271,78
Saamiset jäsenkunnilta		0,00		0,00
Myyntisaamiset		0,00		0,00
Saamiset osakkuus-/omistusyht.yhteisöiltä		0,00		0,00
Myyntisaamiset		0,00		0,00
Saamiset muilta		1 014 223,39		1 141 096,27
Myyntisaamiset		199 576,22		199 022,92
Arvonlisäverosaamiset		232 800,99		434 243,94
Siirtosaamiset		581 846,18		507 829,41
Saamiset yhteensä	0,00	1 368 702,27	0,00	1 394 368,05

4.3.5 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (Liitetieto 24)

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (Liitetieto 24)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Partnereita laskutetut projektien saamiset	86 146	33 202	86 146	33 202
Työllisyysrahaston koulutuskorvaus	22 316	20 422	22 316	20 422
Kaarisillan siirtovelka	28 526	33 936	28 526	33 936
Kelan korvaus työterveyshuollosta	170 459	164 965	170 459	164 965
Projektien saamiset /EU-tuet ja avust.	194 515	206 181	194 515	206 181
Yhteisöveronpalautukset ja omavero saamiset	0	544	0	0
Muut tulojäämät	9 099	5 322	9 099	5 322
Tulojäämät yhteensä	511 061	464 572	511 061	464 028
Menoennakot				
Muut menoennakot	70 786	43 801	70 786	43 801
Menoennakot yhteensä	70 786	43 801	70 786	43 801
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	581 846	508 374	581 846	507 829

4.4 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

4.4.1 Oman pääoman erittely (Liitetieto 25)

Oman pääoman erittely (Liitetieto 25)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	41 155 874,27	41 155 874,27	41 155 874,27	41 155 874,27
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset **	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12. *	41 155 874,27	41 155 874,27	41 155 874,27	41 155 874,27
Arvonkorotusrahasto 1.1.	236 679,38	636 671,35	236 679,38	636 671,35
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-50 019,86	-399 991,97	-50 019,86	-399 991,97
Arvonkorotusrahasto 31.12.	186 659,52	236 679,38	186 659,52	236 679,38
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	53 319 927,51	50 451 915,26	44 721 052,94	40 992 232,39
Lisäykset	2 137 864,18	2 868 012,25	2 912 037,99	3 728 820,55
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	55 457 791,69	53 319 927,51	47 633 090,93	44 721 052,94
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	5 585 854,27	2 137 864,18	6 355 847,44	2 912 037,99
Oma pääoma yhteensä 31.12.	102 386 179,75	96 850 345,34	95 331 472,16	89 025 644,58

* Laskelma kuntayhtymän peruspääoman jakautumisesta jäsenkunnittain esitetään kohdassa 1.5.3 Keskeiset liitetiedot

** Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän jäsenkunta Pertunmaa on tehnyt päätöksen kuntaliitoksesta Mäntyharjun kanssa. Kuntaliitos astuu voimaan 1. tammikuuta 2025. Kuntaliiton tulkinna mukaan Pertunmaa oikeushenkilönä lakkaa olemasta ja jäsenkunnan lakkaaminen kuntaliitoksessa merkitsee myös jäsenyyden lakkaamista kuntayhtymässä. Mäntyharju-Pertunmaan yhdistymishallitus on kokouksessaan 30.9.2024 päättänyt, että Mäntyharjun kunta ei liity Kuntayhtymän jäsenkunnaksi. Pertunmaan peruspääoman 132.857,71 euroa palautus käsitellään kuntayhtymän toukokuun 2025 kokouksessa.

4.4.2 Poistoerot (Liitetieto 26)

Erittely poistoerosta (liitetieto 26)	2024	2023
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	6 966 875,54	7 748 307,10
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
Poistoero YHTEENSÄ	6 966 875,54	7 748 307,10

4.4.3 Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden jälkeen (Liitetieto 27)

Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymällä ei ole tilinpäätös 2024 hetkellä pitkäaikaisia velkoja, jotka erääntyvät viiden vuoden jälkeen.

4.4.4 Pakolliset varaukset (Liitetieto 29)

Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymällä ei ole tilinpäätös 2024 hetkellä pakollisia varauksia.

4.4.5 Pitkä- ja lyhytaikaiset velat (Liitetieto 30)

Vieras pääoma (Liitetieto 30)	2024		2023	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat jäsenkuntayhtymille		0,00		0,00
Ostovelat		0,00		0,00
Velat osakkuus-/omistusyht.yhteisöille		0,00		0,00
Ostovelat		0,00		0,00
Velat muille	131 596,95	7 998 308,61	131 596,95	9 806 465,79
Lainat	128 831,95	0,00	128 831,95	0,00
Ostovelat		2 021 534,54		2 728 857,08
Muut velat	2 765,00	737 384,52	2 765,00	758 719,98
Siirtovelat		5 239 389,55		6 318 888,73
Vieras pääoma yhteensä	131 596,95	7 998 308,61	131 596,95	9 806 465,79

4.4.6 Maksuliiketilin luottolimiitti (Liitetieto 31)

Maksuliiketilin luottolimiitti (Liitetieto 31)	2024	2023
Päijät-Hämeen Osuuspankki		
Luotollisen sekkitalin limiitti 31.12.	6 000 000,00	6 000 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	6 000 000,00	6 000 000,00

4.4.7 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (Liitetieto 33)

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (Liitetieto 33)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Siirtyvät korot	0	0	0	0
Lomapalkkavaraukset	3 171 163	3 141 481	3 171 163	3 141 481
Yhteisö-, kiinteistö- ja muut verot	889	443 205	0	443 205
KuEL-maksut palkkaperusteinen	648 866	645 914	648 866	645 914
Työttömyysvakuutusmaksut	147 672	278 934	147 672	278 934
Muut menojäämät	81	634	81	634
Menojäämät yhteensä	3 968 671	4 510 168	3 967 782	4 510 168
Tuloennakot				
Valtionosuusrahoitus	0	0	0	0
Projektien siirtovelat	1 261 348	1 788 437	1 261 348	1 788 437
Muut tuloennakot	10 260	20 284	10 260	20 284
Tuloennakot yhteensä	1 271 608	1 808 721	1 271 608	1 808 721
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	5 240 279	6 318 889	5 239 390	6 318 889

4.5 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

4.5.1 Leasingvastuiden yhteismäärä (Liitetieto 38)

Leasingvastuiden yhteismäärä arvonlisäveroineen (Liitetieto 38)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 016 165	1 134 069	1 016 165	1 134 069
3 Step IT Oy	611 615	788 504	611 615	788 504
CHG-Meridian AG	222 416	84 868	222 416	84 868
ARVAL Oy	27 083	36 746	27 083	36 746
Suomen Kalustoratkaisut Oy	155 051	223 952	155 051	223 952
Myöhemmin maksettavat	981 009	1 442 509	981 009	1 442 509
3 Step IT Oy	385 722	985 417	385 722	985 417
CHG-Meridian AG	533 279	235 988	533 279	235 988
ARVAL Oy	20 438	83 601	20 438	83 601
Suomen Kalustoratkaisut Oy	41 569	137 503	41 569	137 503
Leasingvastuut yhteensä	1 997 174	2 576 578	1 997 174	2 576 578

4.5.2 Muut vastuusitoumukset (Liitetieto 39-40)

Muut vastuusitoumukset (Liitetiedot 39-40)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Kiinteistöihin kohdistuvat vastuut 9.1.2023[*] rasisitustodistusten mukaisesti				
Kiinteistöpalvelut	672 735,00	672 735,00	672 735,00	672 735,00
Yhteensä	672 735,00	672 735,00	672 735,00	672 735,00
Rakennusajan vakuudet				
Koulutuskeskus Salpaus, Kiinteistöpalvelut rakennuttajana	404 390,00	0,00	404 390,00	0,00
Yhteensä	404 390,00	0,00	404 390,00	0,00
Takuuajan vakuudet				
Koulutuskeskus Salpaus, Kiinteistöpalvelut rakennuttajana	79 642,93	192 682,66	79 642,93	192 682,66
Yhteensä	79 642,93	192 682,66	79 642,93	192 682,66
Pankkitakaukset ja vastasitomuksen takaukset				
Valuuttatermiinitakaus 561211-90078698 Edunsaaja OP Yrityspankki Oyj (liittyy Kunnyselliseen korronvaihtosopimukseen, kts. Liitetieto 41)	0,00	2 500 000,00	0,00	2 500 000,00
Yhteensä	0,00	2 500 000,00	0,00	2 500 000,00
Nordea Rahoitus Suomi Oy				
First Card yritys kortit rahoitus yhteensä. Sopimus 412443. Vastuu 31.12.	964,83	3 966,39	964,83	3 966,39
Yhteensä	964,83	3 966,39	964,83	3 966,39
MUUT VASTUUSITOUMUKSET YHTEENSÄ	1 157 732,76	3 369 384,05	1 157 732,76	3 369 384,05

* Rasisitustodistukset päivitetään kahden vuoden välein.

4.5.3 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (Liitetieto 41)

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (Liitetieto 41)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2024	2023	2024	2023
Hankkeiden omaraahoitusosuudet	185 227,00	167 240,00	185 227,00	167 240,00
Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit				
v. 2015 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2024	0,00	58 703,50	0,00	58 703,50
v. 2016 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2025	210 488,85	420 977,69	210 488,85	420 977,69
v. 2017 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2026	836 008,53	1 254 012,79	836 008,53	1 254 012,79
v. 2018 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2027	192 107,12	254 124,78	192 107,12	254 124,78
v. 2019 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2028	2 079 585,47	2 599 481,84	2 079 585,47	2 599 481,84
v. 2020 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2029	411 318,10	493 581,72	411 318,10	493 581,72
v. 2021 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2030	945 448,02	1 103 022,70	945 448,02	1 103 022,70
v. 2022 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2031	975 034,28	1 114 324,89	975 034,28	1 114 324,89
v. 2023 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2032	866 527,56	974 843,50	866 527,56	974 843,50
v. 2024 valmistuneet investoinnit, tarkistusvastuu päättyy 31.12.2033	127 242,03	0,00	127 242,03	0,00
Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit ¹	6 643 759,96	8 273 073,42	6 643 759,96	8 273 073,42
Kiinteistöjen alkuperäisen luovutus sopimuksen mukainen palautusvelvollisuus valtiolle				
Tanhuan (Kuhmoinen) kiinteistön myynti 3.3.2014. Palautusvastuu siirretty Männikkö kiinteistön saneeraukseen (Asikkala) OKM/15/511/2014 7.3.2016	490 000,00	490 000,00	490 000,00	490 000,00
Jokimaa (Lahti) 2,4 hehtaarin suuruinen määräalan myynti 27.6.2013. Palautusvastuu siirretty Jokimaa (Lahti) maneesikiinteistön saneeraukseen OKM/25/511/2013 7.3.2016	72 000,00	72 000,00	72 000,00	72 000,00
Kujalan (Lahti) 2,4 toimipisteen myynti 22.5.2014. Palautusvastuu siirretty Opintie 1 (Heinola) kiinteistön saneeraukseen OKM/16/511/2014 19.10.2016	519 000,00	519 000,00	519 000,00	519 000,00
Heinämaatien (Orimattila) kiinteistön myynti 30.10.2015. Palautusvastuu siirretty Opintie 1 (Heinola) kiinteistön saneeraukseen OKM/1/511/2016 12.9.2016	150 000,00	150 000,00	150 000,00	150 000,00
Kiinteistöjen kauppahintojen palautusvastuu valtiolle yhteensä ²	1 231 000,00	1 231 000,00	1 231 000,00	1 231 000,00
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus OP Yrityspankki Oyj (Pohjola Pankki Oyj)				
Tilinpäätöstä 2023 koskeva tieto: Kuntayhtymän pankkilainat maksettiin pois tilikaudella 2023. Koronvaihtosopimukseen ei liity enää lainojen korkosuojausta, joten se käsitellään kirjanpidossa ei-suojaavana. Sopimuksen markkina-arvoa ei ole kirjattu varovaisuuden periaatetta noudattaen tulosvaikutteisesti tuloslaskelmaan eikä taseen siirtosaamiisiin. Vuonna 2023 pankin sopimuksen ehtojen mukaisesti maksamat vaihtokorot on kirjattu korkotuotoiksi.				
Tilinpäätöstä 2024 koskeva tieto: Koulutuskeskus salpaus -kuntayhtymä ja OP Yrityspankki Oyj ovat sopineet 31.1.2024 johdannais sopimuksen ennakaisesta päättämisestä.				
Koronvaihtosopimuksen laskennallinen pääoma	0,00	8 000 000,00	0,00	8 000 000,00
Koronvaihtosopimuksen markkina-arvo 31.12. (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	17 675,30	0,00	17 675,30
Pitkäaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyvät vastuut arvonlisäveroineen				
Rakennukset	206 144,76	196 040,10	206 144,76	196 040,10
Maa-alueet	30 564,58	22 097,80	30 564,58	22 097,80
Laitteet	782,40	782,40	782,40	782,40
Pitkäaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyvät vastuut arvonlisäveroineen	237 491,74	218 920,30	237 491,74	218 920,30

¹ Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVL 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

² Opetus- ja kulttuuritoimen perustamishankkeisiin (tilojen rakentaminen, peruskorjaus, osto) saatujen valtionosuuksien palautusvastuut, L opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 7:53 §. Palautusvastuu päättyy kun valtionavustuksen myöntämisestä on kulunut yli 15 vuotta.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

4.6.1 Henkilöstömäärä (Liitetieto 42)

Henkilöstön määrä 31.12.2024	Vakituiset	Määräaikaiset	Sivutoimiset	Yhteensä 31.12.2024*	Yhteensä 31.12.2023*	Yhteensä 31.12.2022*
Vastuualue	henkilöstö	henkilöstö	henkilöstö	henkilöstö	henkilöstö	henkilöstö
Oppimis- ja koulutuspalvelut	460	59	19	500	507	512
Vastuualue 1 / Pedagoginen johtaminen, opiskelijapalvelut ja erityinen tuki, valmentava ja maahanmuuttajakoulutus, kansainvälisyys ja kilpailutoiminta	127	15	4	138	126	126
Vastuualue 2 / Tekniikan ja luonnonvara-alojen koulutuspalvelut	146	25	13	158	193	191
Vastuualue 3 / Palvelu-, hyvinvointi- ja kulttuurialojen koulutuspalvelut	109	11	2	118	166	170
Vastuualue 4 / Yritys- ja työelämäpalvelut	78	8		86	22	25
Oppilaitospalvelut	137	6		143	145	154
Kiinteistöpalvelut	41	1		42	42	44
Ravintolapalvelut	34	1		35	37	41
Tietohallintopalvelut	24	1		25	25	26
Johtamis- ja kehittämispalvelut	38	3		41	41	43
YHTEENSÄ	597	65	19	643	652	666

*Ei sisällä sivutoimisia

	Teoreettinen 2024	Toteutunut 2024	Teoreettinen 2023	Toteutunut 2023	Teoreettinen 2022	Toteutunut 2022	Teoreettinen 2021	Toteutunut 2021
Vastuualueet			htv	htv	htv	htv	htv	htv
Oppimis- ja koulutuspalvelut	495,0	482,1	516,0	503,9	531,1	496,7	478,8	452,9
Vastuualue 1 / Pedagoginen johtaminen, opiskelijapalvelut ja erityinen tuki, valmentava ja maahanmuuttajakoulutus, kansainvälisyys ja kilpailutoiminta	135,9	132,2	124,7	123,4	125,6	114,6	85,1	80,1
Vastuualue 2 / Tekniikan ja luonnonvara-alojen koulutuspalvelut	159,9	157,8	198,0	196,0	206,1	200,4	213,5	201,0
Vastuualue 3 / Palvelu-, hyvinvointi- ja kulttuurialojen koulutuspalvelut	117,4	113,1	169,5	161,5	175,0	161,1	180,2	171,7
Vastuualue 4 / Yritys- ja työelämäpalvelut	81,7	79,0	23,8	23,1	24,4	20,6		
Oppilaitospalvelut	98,4	97,7	101,6	101,2	107,1	105,2	108,3	104,7
Kiinteistöpalvelut	39,8	39,8	41,7	41,4	42,2	41,8	43,2	43,2
Ravintolapalvelut	33,5	32,8	35,0	34,9	37,3	36,3	38,1	37,3
Tietohallintopalvelut	25,1	25,1	24,9	24,9	27,6	27,2	27,1	24,3
Johtamis- ja kehittämispalvelut	40,8	40,1	40,8	40,3	43,1	41,3	55,8	51,9
Yhteensä	634,1	619,9	658,4	645,4	681,2	643,2	643,7	607,9

4.6.2 Luottamushenkilön palkoista perityt ja puolueelle tilitetyt luottamushenkilömaksut (Liitetieto 44)

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
(Liitetieto 44)	2024	2023
Hämeen Sosiaalidemokraatit ry	2 604,10	2 254,50
Hämeen Kokoomus ry	938,26	982,13
Kokoomus	459,00	364,50
Hämeen vasemmistoliitto	37,50	67,50
Keskustan Päijät-Hämeen piiri	465,75	243,00
Lahden Perussuomalaiset		
Perussuomalaisten Hämeen Piiri	387,00	465,75
Lahden Perussuomalaiset ry	316,50	337,50
Lahden Vihreät	600,00	405,00
Hämeen vihreät		
KD Hämeen piiri	20,25	20,25
Hartolan Perussuomalaiset	28,50	13,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	5 856,86	5 153,63

4.6.3 Tilintarkastajan palkkiot (Liitetieto 45)

Tilintarkastajan palkkiot (Liitetieto 45) (sis.alv)	2024	2023
BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	28 878,84	23 279,76
Tarkastuslautakunnan avustaminen	6 877,76	9 486,00
Muut palkkiot	2 761,00	0,00
Palkkiot yhteensä	38 517,60	32 765,76

4.7 Luettelo tilikaudella käytetyistä tilikirjoista

4.7.1 Käytetyt tilikirjat

Käytetyt tilikirjat	
Päiväkirja	konekielisenä /erikseen arkistoitu
Pääkirja	konekielisenä /erikseen arkistoitu
Kassakirjanpito	konekielisenä
Käyttöomaisuuskirjanpito	konekielisenä
Ostoreskontra	konekielisenä
Myyntireskontra	konekielisenä
Palkkakirjanpito	konekielisenä /erikseen arkistoitu
Varastokirjanpito	konekielisenä/erikseen arkistoitu
Konsernikirjanpito	konekielisenä
Lainat (otto- ja antolainat)	konekielisenä/erikseen arkistoitu
Talousarviokirja	erikseen sidottu
Tasekirja	erikseen sidottu
Tase-erittelyt	erikseen arkistoitu

4.7.2 Käytetyt tositelajit

Käytetyt tositelajit	
Tositelaji	Tositelaji nimi
ALKUSA	ALKUSA Alkusaldot
CPU	CPU CEEPOS-kassa
KOMMUI	KOMMUI Käyttöom muistiot
KOMTOS	KOMTOS Käyttöomaisuustositt
MATKAT	MATKAT Matkalaskut
MRP10	MRP10 MRP Laskulaji 10
MRP11	MRP11 MRP Laskulaji 11
MRP12	MRP12 MRP Laskulaji 12
MRP13	MRP13 MRP Laskulaji 13
MRP14	MRP14 MRP Laskulaji 14
MRP15	MRP15 MRP Laskulaji 15
MRP19	MRP19 MRP Laskulaji 19
MRP20	MRP20 MRP Laskulaji 20
MRP30	MRP30 MRP Laskulaji 30
MRP50	MRP50 MRP Laskulaji 50
MRPK	MRPK Luottotappio
MRPMAN	MRPMAN MRP Manuaalisuorituk
MRPMK	MRPMK MRP Kehotusmaksut
MRPVII	MRPVII MRP Viitesuoritukset
MUIEVL	MUIEVL Muistio PT-EVL oikai
MUISAL	MUISAL Muistiot ALV-tyhjen
MUISRD	MUISRD Muistiotos. ulkoinen
MUIST1	MUIST1 Muistiotositteet 1
MUSSRD	MUSSRD Muistiotos sisäinen
ORPMAK	ORPMAK ORP Maksut
ORPRD	ORPRD ORP Ostolaskut RD
PALKAT	PALKAT Palkkatositteet
PALKOI	PALKOI Palkkatositt.oikaisu
PALKVA	PALKVA Lomapalkkavarau
PANKKI	PANKKI Pankkien tiliotteet
WILMA	WILMA Opiskelijajärjestelm
VYÖR	VYÖR Vyörytys

4.8 Toiminnan ja strategian toteutumista kuvaavien mittareiden selitykset ja laskentakaavat

Ensisijaiset hakijat/aloituspaikat

Ensisijaiset hakijat/valinnan aloituspaikat kevään yhteishaussa (ammattilliset perustutkinnot).

Yhteishaun kautta aloittaneet

Yhteishaun kautta opiskelun aloittaneet.

Jatkuvan haun kautta aloittaneet

Jatkuvan haun kautta opiskelun aloittaneet.

Opiskelijavuodet

Valtionosuusrahoitteen koulutuksen opiskelijavuosi on 365 päivää, joiden aikana opiskelija osallistuu henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaisesti oman osaamisen hankkimiseen ja vahvistamiseen.

Suoritettut tutkinnot

Suoritettujen perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen määrä.

Suoritettut tutkinnon osat

Suoritettujen perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen tutkinnon osien määrä.

Oppisopimusten määrät

Oppisopimusten määrä.

Opinnoista eroaminen (ammattilliset perustutkinnot)

Eronneet opiskelijat, joiden tavoitteena on koko perustutkinto. Raportista on rajattu pois oppisopimuskoulutuksessa olevat opiskelijat, joiden oppisopimus on tehty koko opiskeluajalle. Raportoidaan ikäryhmittäin ns. negatiiviset eron syyt, jolloin opiskelijalla ei ole tiedossa jatko-polku.

Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavissa mittareissa opinnoista eronneiksi lasketaan seuraavien syiden takia eronneet opiskelijat (ns. negatiiviset erot):

- koulutuksen järjestämiseen liittyvät syyt
- henkilökohtaiset syyt
- terveydelliset syyt
- katsotaan eronneeksi
- opiskelijan kuolema
- muu syy

Toiminnan tuloksellisuutta ja strategian toteutumista kuvaavissa mittareissa ei lasketa eronneiksi opiskelijoita, jotka siirtyvät muuhun toisen asteen koulutukseen, korkeakouluun, muuhun koulutukseen, Koulutuskeskus Salpauksen sisällä suorittamaan toista tutkintoa tai muutokset työsuhteessa (oppisopimuksen purku). Eronneiksi ei myöskään lasketa opiskelijoita, jotka siirtyvät työpajalle, kuntoutukseen tai muihin sosiaali- ja terveysalan palveluihin tai työelämään. Näistä syistä eronneiden määrää seurataan kuitenkin Tietovarastoraportoinnilla.

Erikseen raportoidaan oppisopimusten purkautuminen sekä oppisopimusopinnoista eroaminen.

Valmistuneiden työllistyminen

Työllistyneiden osuus (%) pohjautuu Opetushallituksen Vipunen-tietokannan tietoihin, jotka kuvaavat toisen asteen ammatillisen perustutkinnon tietyllä aikavälillä suorittaneiden pääasiallista toimintaa valitun vuoden lopussa. Tilastoissa on kahden vuoden viive. Tilastokeskuksen tilastot saadaan noin 1,5 vuoden viiveellä.

Jatko-opintoihin sijoittuminen, amk + yliopisto

Ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden sijoittuminen jatko-opintoihin, joissa tavoitteena ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkinto. Tiedot pohjautuvat Opetushallituksen Vipunen-tietokannan tietoihin. Tilastoissa on kahden vuoden viive.

Opiskelijapalautteet

Opiskelijapalautteet lasketaan valtakunnallisten Opiskelijapalautteiden aloitusvaiheen kyselyjen ja päättövaiheen kyselyjen tulosten pohjalta. Laskennassa huomioidaan rahoituksen perusteena käytettävien palautekysymysten vastausten keskiarvo sekä vastausprosentit.

Työelämäpalautteet

Työelämäpalautteet lasketaan valtakunnallisten palautekyselyjen (työpaikkaohjaaja ja työpaikka) kyselyjen tulosten pohjalta. Laskennassa huomioidaan rahoituksen perusteena käytettävien palautekysymysten vastausten keskiarvo sekä vastausprosentit.

5 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

5.1 Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymän kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma kuntayhtymän taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailutilanteessa markkinoilla

	2024	2023
Toimintatuotot	2 269	1 879
Myyntituotot	2 175	1 781
Maksutuotot	0	0
Tuet ja avustukset	0	0
Vuokratuotot	84	81
Muut tuotot	9	17
Valmistus omaan käyttöön	0	0
Toimintakulut	-1 641	-1 586
Henkilöstökulut	-1 091	-1 051
Palveluiden ostot	-36	-23
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-433	-433
Avustukset	0	0
Muut kulut	-81	-79
Toimintakate	628	293
Korkotuotot	0	1
Muut rahoitustuotot	0	0
Korkokulut	-0	0
Muut rahoituskulut	0	-0
Vuosikate	628	294
Suunnitelman mukaiset poistot	-43	-48
Tilikauden tulos	585	247
Vyörytyserät	-223	-173
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	362	73

Eriytetty tuloslaskelma sisältää kilpailulain 30 d:n eriyttämisen edellyttämät kuntayhtymän taloudelliset toiminnot, jotka tapahtuvat kilpailutilanteessa markkinoilla. Tällaisiksi toiminnoiksi on tunnistettu:

- Ei-tutkintoon tähtäävien koulutus- ja tukipalveluiden myynti Salpaus-Palvelu Oy:lle
- Ravitsemispalveluiden henkilökunnalle ja ulkopuolisille aterioiden myynti
- Muuhun kuin yleiseen tai yleishyödylliseen tarkoitukseen kiinteistöjen vuokraus

Tuloslaskelmassa on otettu huomioon sekä vahvistetun kirjanpidon lukuja että toimintoihin kohdistuvia kustannuslaskennallisia vyörytyksiä.

6 TILINPÄÄTÖKSEN 2024 ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätös 2024 asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Martti Tokola, toimitusjohtaja

Päivi Saarelainen, rehtori

Koulutuskeskus Salpaus –kuntayhtymän hallitus

Jetta Laakso, puheenjohtaja

Niina Varjo, varapuheenjohtaja

Minna Halme

Antti Laaksonen

Oona Löytänen

Jouni Nurminen

Jukka Pietiläinen

Jouko Rajajärvi

Toni Seppälä

Merja Vahter

Riitta Vuori, varajäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

BDO Audiator Oy

Helge Vuoti, JHT, HT, CIA, CCSA, CISA, CFE

Toimintamalli

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä, toimintamalli 1.1.2024

